

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет

На правах рукопису

БОРИС ДМИТРО ПЕТРОВИЧ

УДК 811.111'276.2:'373.43

НЕОСЛЕНГІЗМИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА

10.02.04 – германські мови

Дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата філологічних наук

Науковий керівник
Потапенко Сергій Іванович,
доктор філологічних наук,
професор

Київ – 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИОКРЕМЛЕННЯ НЕОСЛЕНГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	14
1.1 Становлення сленгу	14
1.1.1 Витоки явища	15
1.1.2 Соціолінгвальність сленгу	17
1.1.2.1 Соціолектність	17
1.1.2.2 Лектність	20
1.2 Неосленгізм як соціально маркований неологізм	22
1.2.1 Соціолінгвальні характеристики неосленгізмів	22
1.2.1.1 Вікові	22
1.2.1.2 Діяльнісні	24
1.2.1.3 Етнічні	27
1.2.1.4 Регіональні	29
1.2.2 Ступені реалізації новизни неосленгізмів	32
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ І СЕМАНТИКИ НЕОСЛЕНГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	38
2.1 Структурний аналіз плану вираження неосленгізмів	39
2.1.1 Словотвірний	39
2.1.2 Морфемний	41
2.1.3 Трансформаційний	42
2.2 Структурно-семантичний аналіз плану змісту неосленгізмів	43
2.2.1 Дефініційний	44
2.2.2 Компонентний	46
Висновки до розділу 2	49

РОЗДІЛ 3: АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОФОРМИ: ЗМІНА ПЛАНУ ВИРАЖЕННЯ	51
3.1 Римована субституція: суголосна заміна форми вихідної одиниці	51
3.1.1 Фраземні римовані неосленгізми	53
3.1.1.1 Підрядні	53
3.1.1.2 Сурядні	55
3.1.2 Лексемні відапелятивні та відонімні неосленгізми	57
3.1.3 Пропоземні голофрастичні неосленгізми	59
3.2.. Ініціальні аббревіатури-неосленгізми	61
3.2.1 Відфраземні	62
3.2.2 Відпропоземні	64
3.2.3 Відлексемні	66
3.3 Усічені неосленгізми	68
3.3.1 Апокопні	69
3.3.2 Аферетичні	75
3.3.3 Синкопні	76
3.3.4 Антиеткліптичні	78
3.4.. Фонетична мімікрія: джерело сленгової паронімії	80
3.5 Усічено-суфіксальні неосленгізми	85
3.5.1 Морфемне усічення з додаванням демінутивних суфіксів	86
3.5.2 Морфоїдне усічення як результат перерозкладу лексем	89
3.6 Еліптичні неосленгізми	91
3.6.1 Відфраземні	92
3.6.2 Відпропоземні	95
Висновки до розділу 3	97
РОЗДІЛ 4. АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОСЕМАНТИ: ЗМІНА ПЛАНУ ЗМІСТУ	98
4.1 Відапелятивні неосленгізми	98
4.1.1 Метафоризація	99
4.1.2 Звуження значення	104

	4
4.1.3 Метонімізація	105
4.1.4 Розширення значення	107
4.1.5 Пейорація	108
4.1.6 Меліорація	111
4.2 Відонімні неосленгізми	114
4.2.1 Метафтонімізація власних імен	115
4.2.2 Метонімізація власних імен	118
Висновки до розділу 4	123
РОЗДІЛ 5. АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОФОРМОСЕМАНТИ: ЗМІНА ПЛАНІВ ВИРАЖЕННЯ І ЗМІСТУ	125
5.1 Неосленгова афіксація: препозитивні та постпозитивні форманти у сленгу англійської мови початку ХХІ століття	125
5.1.1 Словотвірний потенціал суфіксів	126
5.1.1.1 Високопродуктивні традиційні форманти: значення предметності та ознаковості	126
5.1.1.2 Середньопродуктивні традиційні і нові форманти: значення предметності та ознаковості	130
5.1.1.3 Низькопродуктивні традиційні і нові форманти: значення предметності, ознаковості та процесуальності	132
5.1.2 Словотвірний потенціал префіксів: часовий, лінійний та логічний плани дериваційного значення	136
5.2 Неосленгова конверсія	138
5.2.1 Високопродуктивні моделі	139
5.2.1.1 Одієслівлення іменників	139
5.2.1.2 Субстантивація дієслів	142
5.2.1.3 Ад'єктивація іменників	144
5.2.2 Середньопродуктивні моделі	144
5.2.2.1 Субстантивація прикметників	144
5.2.2.2 Інтер'єктивація прикметників	145
5.2.2.3 Інтер'єктивація іменників	146

	5
5.2.3 Низькопродуктивні моделі	146
5.3 Телескопні неосленгізми	148
5.3.1 Часткові телескопізми: поєднання фрагмента та цілої основи	150
5.3.2 Повні телескопізми: сполучення фрагментів	153
5.3.3 Гаплогічні телескопізми: міжслівні графіко-фонетичні накладання	154
5.4 Редульковані неосленгізми: морфотактичний повтор	157
5.4.1 Часткові редулькатииви з неідентичними частинами	157
5.4.2 Повні редулькатииви з ідентичними частинами	158
5.5.. Неосленгізми-регресивні деривати: вилучення фрагмента форми	161
5.5.1 Декомпозиція з утратою структурно значимого елемента	162
5.5.2 Опрощення морфемної структури вихідної одиниці	163
5.5.3 Прогнозованість форми та значення кінцевої одиниці	164
5.5.4 Розвиток морфологічно простіших форм на основі складніших	165
5.5.5 Зміна референтів в акті словотворення	166
5.6 Неосленгізми-запозичення	167
5.6.1 Регіональна диференціація загальних неосленгізмів	167
5.6.1.1 Галицизми в канадському сленгу	168
5.6.1.2 Ірландизми в британському сленгу	169
5.6.1.3 Запозичення з африкаансу та мов банту в південноафриканському сленгу	170
5.6.2 Етнічна диференціація загальних неосленгізмів	171
5.6.3 Соціальна диференціація загальних і спеціальних неосленгізмів	172
5.6.3.1 Сленг поларі	172
5.6.3.2 Сленг наркоманів	173
Висновки до розділу 5	175
ВИСНОВКИ	178
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	183
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ	206
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	212

ВСТУП

Дисертацію присвячено дослідженню структури і семантики неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття.

Неологізми і сленг традиційно вивчаються у вітчизняній та зарубіжній англістиці розрізнено. Онтологія та епістемологія неологічних досліджень сформувалися й еволюціонували в межах структуралізму: здійснено спроби уніфікації численних термінів галузі [40; 51; 82; 93; 95; 105; 106; 244; 245], розроблено критерії типологізації нових одиниць [38; 41; 42; 66; 118; 146; 215; 218; 229], систематизовано споріднені поняття "неологізм" та "оказіоналізм" [64; 76; 78; 148; 189]. Формально-змістовий аспект вивчення структури неологізмів англійської мови, заснований на їх тлумаченні в дусі білатеральної теорії знака (Ф. де Соссюр) як двосторонніх одиниць, що характеризуються новизною планів вираження і / або змісту, досі зводився здебільшого до їхньої класифікації [41; 42; 51; 229].

У соціолінгвістиці простежено та хронологізовано основні етапи еволюції британського сленгу в закритих, напіввідкритих і відкритих соціальних групах [171; 222; 260], напрацьовано два основних підходи до тлумачення його сутності: соціолектний [80; 81; 124; 149; 164; 253] та лектний [20; 109; 160; 178; 197; 203; 219; 234; 270; 272; 273; 299]. Чільне місце займають дослідження сленгу як соціолінгвального явища крізь призму етимології [260; 286], соціопрагматики [13; 19; 49; 91; 257], прагмастилістики [108], лінгвогеографії [11; 45], етнолінгвістики [236] та когнітивістики [43]. Вивчення структури і семантики сленгізмів, проте, здебільшого обмежувалося словотвірним аспектом [48; 52; 53; 62; 75; 86; 203], без звернення до їхньої знакової природи.

Водночас у вітчизняній та зарубіжній англістиці новотвори сленгу англійської мови ХХІ століття досі розглядалися недиференційовано від неологізмів розмовного стилю, які дедалі активніше проникають у літературну мову [62; 126; 220; 237; 244; 245; 260; 303; 308; 309; 310]. Серед спеціальних соціолектів розробленими є тільки структурний та семантичний аспекти неологізмів сленгу соціальних мереж Twitter та Facebook [44].

Актуальність теми дисертації визначається зростанням ролі колоквиалізмів загалом і соціолектизмів зокрема в поповненні словникового складу англійської мови початку XXI століття, що знаменує появу в її субстандарті значної кількості сленгових одиниць, і, відтак, детермінує зорієнтованість сучасних лексикологічних студій на вивчення складу й механізмів поповнення словника маргінальних суспільних прошарків. Розуміння неосленгізмів як білатеральних знаків, які характеризуються новизною форми і/або значення, відкриває перспективний напрям англістики XXI століття, пов'язаний із дискретним вивченням словотвірних способів, засобів і моделей зміни планів вираження та змісту в нейтральній та соціально / стилістично / територіально маркованій лексиці.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тему дисертації "Англійські неосленгізми початку XXI століття: структурно-семантичний підхід" затверджено вченою радою КНЛУ (протокол № 6 від 23 грудня 2013 року), згодом перезатверджено на "Неосленгізми в англійській мові початку XXI століття: структура і семантика" вченою радою КНЛУ (протокол № 10 від 28 грудня 2016 року).

Метою дослідження є встановлення структури й семантики неосленгізмів англійської мови початку XXI століття.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- обґрунтувати теоретичні засади вивчення неосленгізмів;
- розробити методологію дослідження структури і семантики неосленгізмів англійської мови початку XXI століття;
- з'ясувати структурні типи сленгізмів, яким притаманна новизна плану вираження;
- розкрити специфіку семантики сленгізмів, що характеризуються новизною плану змісту;
- встановити структурні й семантичні особливості сленгізмів із новизною форми і значення.

Об'єктом дослідження є неосленгізми англійської мови початку XXI століття.

Предметом дослідження є структура й семантика неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття.

Матеріалом слугував корпус із 3242 одиниць, виокремлених шляхом суцільної вибірки з трьох тлумачних словників англійської мови: "The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English" (2008), "Vice Slang" (2008) та "The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English" (2009). При цьому обценну лексику було вилучено з тексту дисертації з етичних міркувань.

Методи дослідження. Мета і завдання роботи зумовили застосування комплексної методики аналізу, яка включає структурний, семантичний і кількісний методи. *Структурний метод* передбачає залучення словотвірного, морфемного та трансформаційного прийомів для вивчення змін плану вираження, а також компонентного аналізу – для розкриття особливостей розвитку плану змісту лексичних і фразеологічних одиниць. *Словотвірний аналіз* використано для визначення способів творення похідних неосленгізмів в англійській мові початку ХХІ століття. *Морфемний аналіз* застосовано задля інвентаризації та ієрархізації продуктивних допоміжних морфем в афіксатах. *Трансформаційний аналіз* слугує для виявлення закономірностей розвитку нової форми у фонетично ремотивованих сленгових одиницях. *Компонентний аналіз* забезпечує виокремлення й опис семного складу слів у вигляді класем, архісем, інтегральних / диференційних / потенційних сем із метою розкриття сутності змін у значенні відапелятивних і відонімних неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття. *Семантичний метод* реалізований прийомом *дефініційного аналізу* в комплексі з процедурою *вертикально-горизонтального аналізу значення* і передбачає відбір та опрацювання лексикографічних тлумачень неосленгізмів для їхньої подальшої семної репрезентації. *Кількісний метод* застосовано для виявлення ступеня продуктивності різних способів словотвору в сленгу.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що в роботі *вперше* введено в науковий обіг термін *неосленгізм* для позначення соціально маркованих лексем та фразем, які поповнили англійську мову на початку ХХІ століття.

Виявлено кореляцію між структурними і семантичними особливостями неосленгізмів, з одного боку, та типологізацією способів їхнього творення, з іншого.

Новизною відзначається поділ досліджуваних одиниць за унілатеральною або білатеральною новизною плану вираження і / або плану змісту на неоформи, неосеманти і неоформосеманти.

Уперше запропоновано соціолектну типологію неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття за трьома критеріями: регіональним (географія поширення), етнічним (соціально-генетична належність мовців) і діяльнісним (рід занять носіїв).

Новими є структурні класифікації римованих сленгізмів, що включають лексемні, фраземні і пропоземні одиниці; регресивних дериватів, які охоплюють одиниці з вилученими афіксом, неморфемним фрагментом і цілою лексемою у складі композита; усічено-суфіксальних слів, представлених морфемними і морфоїдними утинками.

Відтворено моделі метафтонімізації та метонімізації при сленговій апелятивації.

Уперше виявлено продуктивність способів творення лексем і фразем з унілатеральною та білатеральною новизною: встановлено переважання римованої субституції в неоформах, метафоризації в неосемантах та афіксації в неоформосемантах.

Деталізовано процедуру ремотивантної декомпозиції О.О. Єлістратова при трансформаційному аналізі римованих субститутів і фонетичних мімікратів із виокремленням трьох етапів перетворень: 1) установлення твірної одиниці, яка є ідентичною за значенням, але неідентичною за формою похідному неосленгізму; 2) виділення фрагмента лексеми, звукосполучення або звука твірної одиниці, в якому конденсувалася вихідна семантика; 3) виокремлення фонетично і / або графічно ідентичного фрагмента лексеми, звукосполучення або звука похідної одиниці, який забезпечив збереження семантики твірної одиниці.

Встановлено ареалогічні особливості міграції соціально маркованих запозичень у регіональні варіанти англійської мови, які включають перехід: галицизмів у канадський загальний сленг; ірландизмів та циганізмів у британський загальний сленг; слів з африкаансу та мов банту в південноафриканський загальний сленг; італізмів у загальний сленг поларі; іспанських, індійських, тайських, португальських і самоанських слів у спеціальний сленг наркоманів.

Новими є виявлені загальні тенденції еволюції сленгу англійської мови на початку XXI століття: часткове згладжування меж між лексемою, фраземою і пропоземою; актуалізація наявних в англійській мові способів і моделей формо- та семодеривації при творенні сленгових одиниць; суттєве кількісне переважання неформосемантів над неформами та неосемантами; нерегулярність базового алгоритму творення неформів; фонетизація орфограм; збагачення соціально маркованого лексикону англійської мови здебільшого за рахунок власних питомих і / або раніше асимільованих ресурсів.

Отримані результати узагальнено в **положеннях, що виносяться на захист:**

1. Неосленгізми становлять субстандартні, розмовні, неформальні лексичні або фразеологічні одиниці, форма і / або значення яких характеризуються унілатеральною чи білатеральною новизною.

2. Основними ознаками неосленгізму в англійській мові постають соціолінгвальність та новизна. Соціолінгвальність неосленгізмів виявляється в мовному відображенні ними висхідної стратифікації суспільства – від обмеження вживання носіями-представниками нижчих класів у середині XVIII століття до можливості включення сленгових одиниць в ідіолекти елітаріїв на початку XXI століття. Двома формами реалізації соціолінгвальності сленгу в історичній ретроспективі слугували соціолектність та лектність. Новизна становить відрізок існування лексеми або фраземи з моменту їхнього виникнення до повної узуалізації. За ступенем реалізації в мові новизна неосленгізму поділяється на унілатеральну та білатеральну.

3. Неосленгізми англійської мови початку ХХІ століття як двосторонні мовні знаки, що відзначаються новизною форми і / або значення, поділяємо на неоформи, наділені новим планом вираження; неосеманти з новим планом змісту; неоформосеманти, що суміщають новизну обох планів – вираження та змісту.

4. Структурні типи сленгізмів-неоформів включають ініціальні аббревіатури, утинки, суфіксальні утинки та еліптичні трансформи, що утворюються шляхом декомпозиції вихідної одиниці, а також римовані субститути та фонетичні мімікрати, які є результатом фонетичної ремотивації вихідної одиниці.

5. Семантична специфіка неосемантів, що відзначаються новизною плану змісту при збереженні вихідної форми, пов'язана з актуалізацією процесів метафоризації, метонімізації, розширення та звуження значення, а також меліорації та пейорації – у відапелятивних одиницях; метафтонімізації та метонімізації – у відонімних одиницях.

6. Особливостями структури і семантики сленгізмів-неоформосемантів, яким притаманна паралельна новизна планів вираження та змісту, є ускладнення форми та значення вихідної одиниці при афіксації; ускладнення форми та зміна значення вихідної одиниці у випадку редуплікації; опрощення форми та зміна значення вихідної одиниці внаслідок регресивної деривації і телескопії; зміна частиномовної належності форми та значення вихідної одиниці під час конверсії; перенесення лексичного / фразеологічного знака із готовими формою та значенням із зовнішнього джерела через запозичення.

7. Сленг англійської мови початку ХХІ століття збагачується здебільшого за рахунок власних ресурсів, де словотвірні засоби представлені питомими або асимільованими запозиченими морфемами, фрагментами лексем, лексемами, фраземами та пропоземами.

Практичне значення одержаних результатів полягає у внеску в розвиток неології завдяки класифікації соціально маркованих новотворів, у соціолінгвістику внаслідок виокремлення неосленгізмів, у дериватологію в аспекті типологізації способів словотвору англійської мови початку ХХІ століття з позицій білатеральної теорії знака. Результати дослідження

можуть бути використані в курсах із лексикології англійської мови (розділи "Словотвір", "Семантика", "Словниковий склад мови"), стилістики (розділ "Лексична стилістика") та лінгвокраїнознавства Великої Британії і США (розділи "Культура сучасної Великої Британії" та "Культура сучасних США"); у курсах за вибором і під час розробки посібників з лексикології, словотвору, неології, соціолінгвістики та в лексикографічній практиці.

Апробація результатів дослідження здійснена на *восьми* науково-практичних конференціях, у тому числі *шістьох міжнародних*: "Україна і світ: діалог мов та культур" (Київ, 2014, 2015, 2016), "Сучасна філологія: парадигми, напрямки, проблеми" (Київ, 2014), "Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень" (Львів, 2014), "Чинники розвитку філологічних наук у XXI столітті" (Херсон, 2016), а також *двох всеукраїнських*, зокрема "Мова, право, міжкультурна комунікація: проблеми сьогодення та пошуки шляхів їх вирішення" (Київ, 2015) та "Проблеми іноземної філології і перекладу" (Київ, 2015). Результати проведеного дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри англійської філології і філософії мови імені професора О.М. Мороховського Київського національного лінгвістичного університету впродовж 2014-2016 років.

Публікації. Основні положення дисертації викладено в *чотирнадцяти* одноосібних публікаціях автора, із них: *шість* – у фахових виданнях України (3,9 др. арк.), *одна* – в науковому періодичному виданні України, включеному до міжнародних наукометричних баз (0,6 др. арк.), *одна* – в науковому періодичному виданні іншої держави (0,4 др. арк.), *одна* – в нефарховому виданні України (0,3 др. арк.), *п'ять* – у тезах доповідей на наукових конференціях (0,9 др. арк.). Загальний обсяг публікацій – 6,1 др. арк.

Обсяг і структура дисертації. Робота складається зі вступу, п'ятьох розділів із висновками до кожного, загальних висновків, списку використаних джерел (238 найменувань, із них 90 – іноземними мовами), списку довідкових джерел (69 позицій) і списку джерел ілюстративного матеріалу (3 позиції). Повний обсяг дисертації становить 212 сторінок, основний текст викладено на 182 сторінках.

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, визначено його об'єкт і предмет, сформульовано мету та завдання, окреслено методи аналізу і джерела емпіричного матеріалу, подано перелік положень, що виносяться на захист, розкрито новизну та практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі** визначено поняття неосленгізму, окреслено теоретичні передумови дослідження соціально маркованих новотворів англійської мови початку XXI століття, а також типологізовано зібрані одиниці.

Другий розділ присвячений ідентифікації, систематизації й адаптації методів та прийомів, спрямованих на встановлення структури та семантики соціально маркованих новотворів в окреслений період.

У **третьому розділі** з'ясовано структурні типи неосленгізмів, визначальною рисою яких постає зміна позначувального при збереженні позначуваного за допомогою римованої субституції, ініціальної аббревіації, усічення, фонетичної мімікрії, суфіксального усічення та еліпсису.

Четвертий розділ присвячено розкриттю специфіки зміни значення в соціально маркованих лексемах відапелятивної та відонімної природи, які характеризуються зміною позначуваного при збереженні позначувального.

У **п'ятому розділі** викладено особливості одночасної зміни планів вираження та змісту в питомих сленгізмах-неоформосемантах, утворених шляхом афіксації, конверсії, телескопії, редуплікації та регресивної деривації, а також специфіку перенесення форми і значення запозичених одиниць в англійську мову.

У **висновках** викладено основні результати дослідження, виділено новітні тенденції розвитку сленгу англійської мови початку XXI сторіччя, окреслено перспективи вивчення неосленгізмів у рамках одного або декількох хронолектів.

Список використаної літератури охоплює перелік джерел українською, російською, англійською, французькою, німецькою, іспанською, польською, болгарською та угорською мовами.

Список довідкових джерел складається з назв словників та енциклопедій, у яких подано тлумачення основних термінів, пов'язаних із темою дисертації.

Список джерел ілюстративного матеріалу включає перелік англійських друкованих видань, із яких відібрано неосленгізми для аналізу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИОКРЕМЛЕННЯ НЕОСЛЕНГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Розділ присвячено визначенню неосленгізму та встановленню його місця в системі споріднених явищ, окресленню теоретичних передумов дослідження соціально маркованих новотворів англійської мови початку ХХІ століття, а також типологізації виокремлених одиниць за їхньою соціолінгвальною природою та новизною.

Теоретичні засади вивчення неосленгізмів в англійській мові початку ХХІ століття визначаються дуальною природою цих одиниць, яка в умовах притаманної сучасній науці дисциплінарної конвергенції [39, с. 32] зумовлює необхідність трактувати їх у двох ракурсах: як *соціально марковані одиниці* та як *новотвори*.

1.1. Становлення сленгу

В історичній ретроспективі сленг становить соціолінгвальне явище, динаміка розвитку якого віддзеркалює основні тенденції еволюції англійської мови впродовж останніх трьох століть: зародження у формі таємного говору маргінальних елементів у середині XVIII століття; трьох науково-технічних революцій (кінець XVIII століття – перша половина XIX століття; кінець XIX століття – середина XX століття; середина XX століття – початок XXI століття [128, с. 308-330]), які детермінували появу нових та спеціалізацію старих родів занять і, як наслідок, розвиток професійних жаргонів; отримання англійською статусу мови міжнародного спілкування, яке забезпечило глобалізацію британського та американського сленгу у XIX-XX століттях; здобуття колоніями Британської імперії незалежності, що привело до кристалізації з кінця XIX століття нових регіональних соціолектів на базі британського та американського сленгу [2; 45; 159; 167; 169; 185; 225];

стирання класових відмінностей, що зумовило проникання сленгу в мову інтелігенції та аристократів у другій половині ХХ століття; ювеналізації суспільних смаків в останні десятиліття, яка запровадила моду на молодіжний сленг і використання мови як інструменту самоствердження [91, с. 21; 124, с. 47] та самохизування.

1.1.1. Витоки явища сленгу пов'язують із трьома основними версіями: скандинавським запозиченням [222; 267; 274], циганським запозиченням [227] та перерозкладом питомих англійських словосполучень [279; 302].

Згідно з версією про скандинавське запозичення, північногерманське походження англійського слова *slang* виводиться від давньонорвезького *slyngva* 'кидати', споріднені форми якого зафіксовані не тільки в давньогерманських мовах (давньоанглійське *slingan* [265, с. 267], давньоверхньонімецьке *slīhhan* 'повзти' [295, с. 175]), а й, вірогідно, у балтійських (литовське *slinkti* 'повзти') та слов'янських (старослов'янське *sljъkavъ* 'кривий' [278, с. 863]). Сучасні етимологічні еквіваленти терміна виявляємо при семантичному зіставленні англійського *slang* 'сленг' та норвезьких *slengja kjeften* 'вживати лайку', *slengjenamn* 'прізвисько', *slengjeord* 'сленгізм'; також англійського *sling* 'кидати, жбурляти; підвішувати' та німецьких *schlingen* 'обв'язувати', *Schlinge* 'петля'; данського *slynge* 'строп'; шведського *slunga* 'кидати, жбурляти' [267, с. 518; 274, с. 1455, 1458]. Водночас А.-Б. Стенстром висловлює сумнів із приводу скандинавського походження терміна, посилаючись на лексикографічні джерела "Bonniers Stora Lexikon" та "Nationalencyklopedin", які датують появу одиниці *slang* у шведській мові серединою ХІХ століття, тоді як в англійській етимології перша згадка про сленг належить до 1756 року [222, с. 90]. На нашу думку, дані А.-Б. Стенстром жодним чином не заперечують версію про скандинавське походження, оскільки йдеться про етимологічні дублети *sling* та *slang*, які розвинулися в англійській з єдиного північногерманського етимона. У середині ХІХ століття другий дублет був повторно запозичений уже як лінгвістичний термін, на цей раз скандинавськими мовами з англійської.

За версією циганського запозичення, одиниця *slang* походить із діалекту, яким розмовляли роми графства Дербішир, що підтверджується наявністю в англійській мові діалектизмів *slang* ‘узбіччя (на пустирі)’, балаганна вистава’ та *be out on the slang* ‘подорожувати балаганом (з ночівлею на узбіччі пустирів)’ [227, с. 471]. При цьому версія циганського запозичення характеризується двома суперечностями. По-перше, відсутнє посилання на циганський етимон, з якого гіпотетично міг розвинутися діалектизм *slang*. По-друге, факт належності одиниці *slang* діалектові британських ромів не є беззаперечним свідченням її циганського походження, оскільки вона могла бути запозичена ними в місцевих жителів-англійців у готовому значенні ‘узбіччя (на пустирі)’, з якого пізніше розвинулася нова культурно маркована семема ‘балаганна вистава’, адже циганський табір традиційно зупинявся на узбіччях пустирів, де і влаштовувалися театральні видовища (метонімізація за моделлю "місце дії → дія").

Версія перерозкладу англійського словосполучення пов’язує етимологію терміна *slang* із фразеологічною одиницею *beggars’ language* ‘мова жебраків’ (можливі варіанти включають також *rogues’ language* ‘мова шахраїв’ та *thieves’ language* ‘мова злодіїв’ [279, с. 189; 302, с. 940]), яка зазнала явища перерозкладу, внаслідок чого закінчення родового відмінку *-s* першого компонента словосполучення *beggars’* приєдналося до початкового фрагмента *lang-* другого компонента *language*. Однак етимологічний аналіз терміна *slang* та його похідних спростовує цю версію. Якщо *slang* справді є результатом перерозкладу *beggars’ language*, *rogues’ language* або *thieves’ language*, то логічно повинна була існувати проміжна ланка *slanguage* (за моделлю *beggars’ language* → *slanguage* → *slang*). У лексикографічних джерелах справді зафіксована одиниця *slanguage*, проте з’являється вона аж на початку ХХ століття як телескопізм, утворений на основі *slang language*, тоді як термін *slang* відомий принаймні з ХVІІІ століття [302, с. 940, 943].

Враховуючи суперечливий характер версій щодо запозичення одиниці *slang* з циганського діалекту та перерозклад англійського словосполучення, ми схильні тлумачити етимологію *slang* у рамках першої версії, тобто як скандинавське запозичення, що обґрунтовується етимологічним аналізом.

1.1.2. Соціолінгвальність сленгу. Сленг як явище пройшов тривалу еволюцію в англійській мові, функціонуючи в різні періоди в середовищі закритих, напіввідкритих і відкритих соціальних груп. Онтологічна для сленгу закріпленість за різними категоріями населення визначає його *соціолінгвальність*, яка полягає в мовному відображенні висхідної стратифікації суспільства – від обмеження вживання носіями-представниками нижчих класів у середині XVIII століття до можливості включення сленгових одиниць в ідіолекти елітаріїв на початку XXI століття.

В історичній ретроспективі соціолінгвальність сленгу мала дві форми реалізації: *соціолектність*, під якою розуміємо обмеженість вживання одним або декількома відносно гомогенними об'єднаннями людей на основі спільної суспільно значимої ознаки, та *лектність*, яку визначаємо як уписаність у певні норму, функціональний стиль або реєстр безвідносно до соціальної ідентичності носіїв. Відтак, постійна зміна сутності сленгу як лінгвального віддзеркалення нескінченних соціальних трансформацій зумовлює необхідність розмежування *вужького (соціолектного)* та *широкого (лектного)* його розуміння.

1.1.2.1. Соціолектність. Перші спроби визначення поняття сленгу в лінгвістиці пов'язані з його вужьким розумінням як соціолекту, тобто історично оформленої на певній території та системно організованої мовної норми одного чи декількох прошарків класового суспільства [80, с. 165], і датуються серединою XVIII ст. [273, с. 437].

У той час сленг тлумачили як кримінальний говір або, ширше, як особливу лексику, вживану будь-якою категорією осіб-маргіналів. Сленгу приписувалися такі ознаки, як таємність та обмеженість функціонування певною соціальною групою-носієм [260, с. V; 299, с. VII], тобто сленг англійської мови у своїх витоках по суті ототожнювався з арго в його сучасному розумінні як таємним говором [253, с. 35-36].

Обсяг поняття "сленг" розширюється у другій половині XVIII століття. У цей період термін починають паралельно вживати для позначення спеціальної лексики або фразеології за родом занять чи професією, а його атрибутами стають напіввідкритість та соціальна корпоративність [260, с. V].

Вузьке трактування сленгу визначає необхідність виокремлення трьох основних підходів до розуміння його місця в системі інших соціолектів:

- 1) *делімітативного* (розмежування арго, жаргону та сленгу);
- 2) *опозитивного* (протиставлення арго, з одного боку, жаргону і сленгу, з іншого);
- 3) *уніфікативного* (ототожнення арго, жаргону та сленгу).

Критеріями повної *делімітації арго, жаргону та сленгу* за першим із наведених підходів постають залежність природи кожного соціолектизму від його реалізації в конкретній комунікативній ситуації, закритість / відкритість соціальної групи-носія та первинність / вторинність соціолекту.

В основі розмежування арго, жаргону та сленгу за прагматичним критерієм лежить залежність мовного статусу кожної аналізованої лексеми чи фраземи від прагматики комунікативного акту [149; 164]. Слово не є і не може бути маркованим як сленгове, а не арготичне або жаргонне, поза контекстом, доки невідомими залишаються особи мовця та адресата, а також місце, час й обставини комунікативного акту [164, с. 23]. Оскільки сленговість, жаргонність та арготичність не становлять іманентних характеристик слова, їхня актуалізація ґрунтується на особі мовця, його стратегії та комунікативній ситуації, учасником якої він є, а не на заданій природі одиниці [149, с. 9]. Звідси, один і той самий соціолектизм нерідко можливо розглядати як арготизм, жаргонізм або сленгізм.

Розмежування арго, жаргону та сленгу за критерієм закритості / відкритості групи колінгвів має здебільшого характер градації і ґрунтується на розумінні арго як закритого, жаргону – напіввідкритого, а сленгу – відкритого соціолектів [43; 83; 91; 124; 160; 171; 203; 242; 286]. Закритість арго виявляється в обмеженості його використання ізольованими від решти суспільства маргінальними групами (в'язнями, жебраками, наркоманами тощо) і, як наслідок, у його таємності [124, с. 22, 30-31; 160, с. 196; 171, с. 21; 203, с. 35-37; 286, с. 65-67]. Напіввідкритість жаргону виявляється в його застосуванні соціальними групами, члени яких об'єднані спільною професійною спрямованістю або інтересами і які, разом із тим, не є маргінальними чи ізольованими

від решти суспільства (військові, спортсмени, школярі тощо) [91, с. 20; 124, с. 33, 37, 163; 160, с. 196; 171, с. 19; 203, с. 35-37; 286, с. 161-165]. Про відкритість сленгу свідчить поширеність його одиниць поза межами однієї або декількох соціальних груп [43, с. 6; 91, с. 20; 124, с. 42].

Розмежування арго, жаргону та сленгу згідно з критерієм первинності / вторинності явища ґрунтується на діахронічному протиставленні сленгу як вторинного феномена жаргону та арго як первинним [124; 260; 273; 299]. Сленг пройшов тривалу еволюцію від найменування таємного та професійного говорів, ототожнюваних сьогодні з арго та жаргоном відповідно, до узагальненої назви "будь-якого нестандартного або неприємного слова чи фрази" [299, с. VII]. На сучасному етапі сленг постійно інкорпорує арготизми, групові та інші соціальні жаргонізми, некодифіковану розмовну мову, вульгаризми тощо [124, с. 42], що суттєво ускладнює або навіть унеможлиблює делімітацію арго, жаргону та сленгу в синхронії.

Другий – опозитивний – підхід до розуміння співвідношення трьох понять передбачає *протиставлення арго* як конспіративної форми існування мови замкнених соціально-професійних груп [253, с. 152-153, 560] *жаргону та сленгу як ідентичним поняттям*, наділеним емоційною забарвленістю, інтердіалектністю та фамільярністю [145, с. 7; 289, с. 49].

Третій – уніфікативний – підхід до розуміння місця сленгу в системі інших соціолектів передбачає повне *ототожнення арго, жаргону та сленгу* [20, с. 6; 43, с. 6; 88, с. 9; 124, с. 40; 126, с. 5], які, відтак, стають абсолютними еквівалентами самого соціолекту [13, с. 30]. Водночас термінологічний збіг арго, жаргону та сленгу є вкрай небажаним, оскільки порушує основні вимоги до термінотворення, а саме дефінітивність як зіставляваність із чітким окремим визначенням, незалежність від контексту, точність, однозначність та відсутність синонімічного ряду [46, с. 12-13].

Таким чином, із-поміж розглянутих підходів до розуміння співвідношення арго, жаргону та сленгу найбільш обґрунтованим постає їхня делімітація за прагматичним критерієм, який узалежнює розмежування соціолектів

від специфіки комунікативної ситуації. Натомість активна взаємодія професійних та непрофесійних груп (наприклад, поширення сленгу працівників індустрії ІТ в молодіжне середовище), а також більша увага сучасного суспільства до мови маргінальних прошарків з активним прониканням останньої в медійний дискурс унеможливають повноцінне відмежування сленгізмів від жаргонізмів та арготизмів з погляду відкритості / закритості групи-носія. Критерій первинності / вторинності забезпечує делімітацію соціолектів у діахронічному плані, однак не враховує лексичну динаміку синхронічного зрізу початку ХХІ століття, коли певна одиниця може паралельно вживатися в одному і тому самому значенні в декількох соціолектах.

1.1.2.2. Лектність. На початку ХІХ століття сформувалося широке розуміння сленгу, яке полягає в його трактуванні як *лекту* [305, с. 248], тобто будь-якої форми існування мови, що є гіперонімічною соціолекту.

Лекти, з якими співвідноситься сленг у широкому розумінні, репрезентують три аспекти диференціації мови: нормативний, стильовий та реєстровий.

Сленг у нормативному аспекті розуміється як варіант мови: нестандартний / субстандартний [20, с. 5; 62, с. 4; 91, с. 20; 145, с. 7; 164, с. 24; 178, с. 177; 198, с. 220; 219, с. 3; 260, с. V; 273, с. 437; 299, с. VII]; нелітературний [43, с. 6; 44, с. 60; 62, с. 4; 145, с. 7; 253, с. 560; 302, с. 940]; ненормативний [108, с. 6; 124, с. 40, 42]; некодифікований [43, с. 6; 263, с. 1084; 285, с. 3083]. Будучи відхиленням від мовного стандарту, сленг задовольняє комунікативні потреби представників різних соціальних груп, які частково відкидають норми літературної мови з метою самоствердження і підкреслення своєї окремішності та самобутності [124, с. 47]. Обрана комунікативна тактика знаходить відображення в порушенні орфоепічних (неправильна вимова слів), орфографічних (графічні аномалії при написанні сленгізмів, у тому числі фонетизація орфограм), лексичних (тлумачення структури і семантики слів крізь призму народної етимології, закріплення за одиницями непритаманних їм валентностей як результат синтаксичного калькування), граматичних (порушення порядку слів у реченнях) та стилістичних (вживання обценної та табуованої лексики) норм літературної мови.

У стильовому аспекті сленг трактують як розмовну [160, с. 196; 171, с. 20; 219, с. 20; 255, с. 608; 260, с. V; 263, с. 1084; 272, с. 286; 273, с. 437; 302, с. 940] або фамільярну [145, с. 7] мову. Атрибутами розмовності сленгу постають його пейоративність (недбале або зневажливе ставлення мовця до змісту висловлення чи адресата), емотивність (сленг як засіб вираження емоцій мовцем), комічність (поява в нейтральних одиниць переносного сленгового значення на основі чуттєвих уявлень мовців про навколишній світ, породжених невідповідністю очікуваного і дійсного), компресивність (неповнота вираження як вияв мовної економії, що простежується на лексичному рівні у процесах графіксації, ініціальної абревіації, усічення, а на синтаксичному рівні – у вигляді еліпсису) та надлишковість (найяскравіше виявляється у мовній грі, джерелами якої постають дезабревіація, римована субституція та фонетична мімікрія).

У реєстровому аспекті сленг ототожнюється з неформальною мовою [145, с. 7; 160, с. 200; 171, с. 20; 178, с. 177; 197 с. 164; 198, с. 220; 257, с. 265; 272, с. 286; 280, с. 1550; 283, с. 1380; 284, с. 437]. Неформальність сленгу визначається соціальними відношеннями між учасниками комунікації і виявляється в його функціях ідентифікації (як показник належності носія до конкретної соціальної групи), конспірації (як засіб утаємничення інформації між комунікантами), підкреслення престижу (як виразник самобутності власної соціальної групи) та протиставлення "своїх" і "чужих" (як ознака корпоративізації внаслідок зближення з членами власної соціальної групи) [13, с. 31; 19, с. 72; 91, с. 18-31; 124, с. 33, 42-44; 286, с. 287].

Паралельне трактування сленгу як соціолекту та форми існування мови породжує логічний парадокс, зумовлений еволюцією самого поняття. Він полягає у співіснуванні в сучасній лінгвістичній терміносистемі трьох історично зумовлених розумінь сленгу на різних рівнях узагальнення: як таємного соціолекту, як професійного соціолекту та як лекту. Оскільки лект і соціолект перебувають у родо-видових відношеннях (соціолект є гіпонімом до лекту), паралельне співіснування всіх трьох тлумачень сленгу на одному синхронічному зрізі порушує логіку ієрархічності споріднених понять. Априорі таємний

і професійний соціолект як поняття одного рівня підпорядковуються лекту, тобто формі існування мови, як поняттю вищого рівня. Разом з тим, широке розуміння сленгу як лекту робить поняття "соціолект" та "лект" абсолютно рівноцінними.

Отже, у вузькому розумінні сленг як відкритий і вторинний соціолект, відсутність таємності і професійної обмеженості якого є прагматично зумовленою, протиставляємо аргю та жаргону. У широкому розумінні сленгу як лекту аргю та жаргон постають складниками сленгу і, відтак, розглядаються недиференційовано від нього. Виходячи з системного історично ретроспективного тлумачення *сленгу* через призму понять різного рівня ієрархічності, визначаємо його як субстандартний, розмовний, неформальний лект, який розвинувся на основі вторинного відкритого соціолекту.

1.2. Неосленгізм як соціально маркований неологізм

Початок ХХІ століття ознаменований появою в англійському субстандарті значної кількості *неологізмів*, тобто нових лексичних [9, с. 217; 69, с. 139; 223, с. 140; 264, с. 138; 266, с. 542; 272, с. 206; 276, с. 291; 277, с. 590; 297, с. 11; 302, с. 685] або фразеологічних [17, с. 45; 57, с. 329; 153, с. 170; 239, с. 262; 248, с. 230; 256, с. 331; 261, с. 169; 291, с. 283; 304, с. 180] одиниць. *Неологізми сленгу*, або *неосленгізми*, онтологічно суміщають у собі соціолінгвальність та новизну.

1.2.1. Соціолінгвальні характеристики неосленгізмів визначаються закріпленістю кожної одиниці за певною суспільною групою, яка відрізняється від інших віком, етнічною належністю, територією проживання або діяльністю. Відтак, виділяємо чотири типи соціолінгвальних характеристик неосленгізмів: вікові, діяльнісні, етнічні та регіональні.

1.2.1.1. Вікові характеристики неосленгізмів становлять сукупність соціолінгвальних особливостей їхнього функціонування, закріплених у вживанні за суспільними групами, члени яких перебувають на різних етапах життєвого циклу, представлених дитинством, молодістю, середнім і старшим віком.

Розподіл неосленгізмів за віком носіїв розглядаємо в контексті їхньої відтворюваності (а не творення) кожною з названих чотирьох груп (діти, молодь, особи середнього віку, особи старшого віку), оскільки практично весь сленг продукується молоддю [124, с. 163-164]. Однак на етапі засвоєння мовною системою нові соціально марковані одиниці часто поширюються на соціолекти інших вікових страт. Тому, наприклад, лексикографічний маркер *молод.* (=молодіжний) означає, що маркована лексема функціонує виключно в середовищі молоді, а *підл.* (=підлітковий) – у середовищі підлітків.

За віком мовців неосленгізми англійської мови поділяємо на *дитячі* та *молодіжні*.

Дитячі неосленгізми – це нові соціально марковані одиниці, які вживаються особами на першому етапі їхнього життєвого циклу, тобто з моменту набуття навичок мовлення до досягнення підліткового віку. Підставою трактувати лексеми та фрази дитячого мовлення як сленг є їхня експресивність, емоційна забарвленість, обмеженість функціонування соціальною (віковою) групою та ненормативність [63, с. 146; 175, с. 266].

Хоча дитячий сленг іноді розглядається як компонент молодіжного [231, с. 22], необхідність розмежування двох явищ ґрунтується на суттєвих відмінностях у рівні сформованості пізнавальних здібностей і рефлексії в дітей і молодих людей. Найважливішою особливістю дитячого сленгу постає відсутність у нього функції ідентифікації, оскільки соціальне самоствердження майбутньої особистості починається тільки в підлітковому віці [124, с. 163-164].

В англійській мові початку ХХІ століття ми зафіксували п'ять дитячих неосленгізмів, представлених двома вигуками (*bar!* ‘а я в хатці!’ у дитячих іграх типу хованок [308, с. 33], *seizure!* для вираження тріумфу [308, с. 566]) та двома окличними пропоземами (*one pen!* [вигук, який вживається малими дітьми в Індії для випрошування грошей в іноземних туристів] [308, с. 473], *read between the lines!* [грубий вигук, який супроводжує варіант жесту "середній палець", коли вгору піднімаються також вказівний та безіменний пальці] [308, с. 532]) та одним іменником (*piece* ‘бутерброд’ [308, с. 494]). Значний відсоток вигуків у дитячому сленгу (80 % одиниць) свідчить про його експресивність та емоційну забарвленість.

До *молодіжних неосленгізмів* належать нові соціально марковані одиниці, які вживаються особами на другому етапі їхнього життєвого циклу, тобто від настання підліткового періоду до досягнення ними середнього віку [124, с. 163-164].

Серед виявлених у сучасному молодіжному сленгу англійської мови 46 новотворів функціонування переважної більшості (42 одиниці) обмежується підлітковим середовищем.

Молодіжні неосленгізми здебільшого слугують для номінації фізичних (*cooler-bagger* ‘пузань’ [308, с. 161], *firefighter cute* ‘красень’ [308, с. 252]) та психічних (*blonde* ‘дурний, тупий’ [308, с. 67], *terrorist* ‘учитель-тиран’ [308, с. 645]) характеристик людей, стосунків між ними (*dawg* ‘товариш у банді’ [310, с. 272], *zinc* ‘біла ворона’ [308, с. 718]), молодіжного дозвілля (*ground zero* ‘неохайна спальня’ [310, с. 466], *shubs* ‘вечірка’ [308, с. 580]), а також для оцінки ступеня вираженості ознак предметів (*bossin’ / wix* ‘відмінний’ [308, с. 83, 704], *weapons-grade* ‘міцний, насичений; концентрований; пекучий’ [310, с. 1042]).

1.2.1.2. Діяльнісні характеристики неосленгізмів становлять сукупність соціолінгвальних особливостей функціонування мовних одиниць, закріплених у вживанні за суспільними групами, члени яких по-різному взаємодіють із довкіллям задля задоволення своїх потреб.

За рівнем відкритості груп-носіїв неосленгізми початку XXI століття поділяємо на *загальні* та *спеціальні*.

Загальні неосленгізми – це новітні одиниці, які використовуються представниками різних суспільних груп незалежно від їхнього роду занять. Загальні неосленгізми характеризуються відсутністю обмежень у сфері вживання і поділяються за природою об’єкта номінації [144, с. 135-136] на *домашньо-*, *виробничо-* та *суспільнопобутові*.

Домашньопобутові загальні неосленгізми слугують для номінації засобів задоволення матеріальних та духовних потреб людини в сімейному колі. Одиниці, що позначають матеріальні потреби, включають назви житла (*spot* ‘халупа’ [310, с. 929]), продуктів харчування (*roastie* ‘смажена картопля’ [308, с. 543]),

предметів індивідуальної гігієни (*colgate* ‘зубна паста’ [308, с. 154]). Соціально марковані новотвори духовної сфери представлені найменуваннями родинних взаємин (*street divorce* ‘сімейна сварка з фатальним кінцем’ [310, с. 951]).

Виробничопобутові загальні неосленгізми позначають засоби задоволення матеріальних і духовних потреб людини в трудовому колективі (*McJobber* ‘людина, яка працює на низькооплачуваній, непрестижній та безперспективній роботі’ [308, с. 424]).

Суспільнопобутові загальні неосленгізми позначають елементи культури як громадського надбання, зокрема релігії (*team Jesus* ‘прозелітичний рух молодих християнських фанатиків’ [310, с. 978]), традицій (*matzo(h) ball* ‘щорічна єврейська вечірка в Різдвяну ніч у США та Канаді’ [308, с. 423]), моди (*trackie daks* ‘спортивні штани’ [308, с. 662]), групового дозвілля (*barf ride* ‘карколомний атракціон’ [310, с. 46]) тощо.

Спеціальні неосленгізми – це новітні одиниці, функціонування яких обмежується однією соціальною групою, членів якої об’єднує спільний рід занять.

За природою заняття носіїв спеціальні неосленгізми поділяємо на три групи: **професійні, рекреаційні та девіаційні**.

Професійні спеціальні неосленгізми функціонують у мові осіб, об’єднаних спільністю трудових інтересів, що, відтак, дозволяє розглядати їх як сленгізми або як жаргонізми залежно від прагматики конкретного комунікативного акту. Ця група соціально маркованих одиниць представлена **сленгом антикварів** (*handy* ‘предмет антикваріату, який можна сховати в долоні’ [308, с. 319]); **аукціоністів** (*chandelier* ‘(про ціну на нелегальному аукціоні) ≈ взятий "зі стелі"' [308, с. 126]); **військових** (*cornflake* ‘кокарда, яку носять новобранці Канадських збройних сил’ [308, с. 164]); **журналістів** (*blunt (nib)* ‘репортер’ [308, с. 72]); **медиків** (*gasser* ‘анестезіолог’ [308, с. 282]); **охоронців правопорядку** (*tin collector* ‘офіцер поліції / працівник прокуратури, який займається розслідуванням посадових зловживань поліцейських’ [310, с. 992]); **полярників** (*slot* ‘розпадина в льодовику’ [308, с. 593]); **працівників ІТ-індустрії** (*e-type* ‘технар, комп’ютерник’ [308, с. 237]); **театральних митців** (*Cav and Pag* ‘опери "Сільська честь" П’єтро Масканьї та "Блазні" Руджеро Леонкавалло, об’єднані в одну виставу’ [308,

с. 124]); **телевізійників** (*crash pad* ‘насип із піску для трюків, де передбачається падіння з невеликої висоти’ [310, с. 247]); **телефонних майстрів** (*no-access tool* (ірон.) ‘щіточка телефонного майстра’ [308, с. 459]); **фермерів** (*gumbooter* ‘хазяїн молочної ферми’ [308, с. 311]); **циркових артистів** (*outside man* ‘працівник, який закликає перехожих подивитися той чи інший цирковий номер’ [310, с. 719]).

Вживання **рекреаційних спеціальних неосленгізмів** закріплене за соціальними групами, об’єднаними спільністю позатрудових інтересів, а саме активного або пасивного дозвілля, і охоплює **сленг автомобілістів** (*Ice* ‘автомобільна аудіоапаратура’ [308, с. 351]); **байкерів** (*barn disease* ‘несправності в мотоциклі, спричинені тривалою перервою в його експлуатації’ [308, с. 34]); **графітерів** (*heaven* ‘рекламний щит’ [310, с. 494]); **гравців в азартні ігри** (*chippie / chipru* ‘відвідувач казино, який займається крадіжкою чужих жетонів’ [308, с. 136-137]); **дрег-рейсерів** (*blueprint* ‘умикати мотор на максимум’ [308, с. 72]); **меломанів** (*Scando-pop* ‘скандинавська поп-музика’ [308, с. 559]); **самокатних фристайлерів** (*carve* ‘здійснювати крутий віраж у повітрі під час стрибка’ [308, с. 121]); **скутеристів** (*Catherine Wheel* ‘відрив переднього колеса від землі під час виконання маневру "вогняний дракон"' [308, с. 123]); **спелеологів-аматорів** (*ground-trog* ‘шукати входи в підземні печери (з поверхні)’ [308, с. 309]); **спортсменів** (*rowers' revenge* ‘традиція кидати рульового в воду після виграшу командою змагання з академічного веслування’ [310, с. 829]); **спотерів** (*basher* ‘трейнспотер, який проводить дозвілля в подорожах потягом із уподобаним локомотивом / електровозом’ [308, с. 36]); **xin-xонерів** (*battle* ‘змагатися у виконанні репу’ [308, с. 38]).

Середовищем уживання **девіаційних спеціальних неосленгізмів** слугують соціальні групи, членів яких об’єднує делінквентна, аморальна або аутодеструктивна поведінка (за класифікацією поведінкових відхилень О.В. Змановської [55, с. 33-34]) шляхом порушення загальноприйнятих суспільних норм, що демонструє, зокрема, **сленг наркоманів** (*gouch* ‘період наркотичного виснаження’ [309, с. 83]) та **ув’язнених** (*L (life sentence)* ‘довічне ув’язнення’ [310, с. 603]).

1.2.1.3. Етнічні характеристики неосленгізмів становлять сукупність соціолінгвальних особливостей функціонування мовних одиниць, закріплених у вживанні за суспільними групами, які різняться генетично на основі історично складених культурних смислів та самовизначення [116, с. 25].

За етнічною належністю носіїв виділяємо *неологізми сленгу американських і британських темношкірих, британських ромів, вихідців з Індії та Карибського регіону*.

Зародження сучасного *сленгу американських темношкірих* припадає на початок ХІХ століття, коли креолізована суміш англійської мови та волофу, якою спілкувалися перші покоління африканських рабів, вийшла з ужитку, поступившись місцем американській англійській світлошкірого населення, щоправда, з укрощеннями лексем африканського походження. У ХХ столітті головним середовищем використання останньої стають великі міста, перш за все Новий Орлеан, Чикаго та Нью-Йорк, що сприяло кардинальній зміні суспільного іміджу сленгу американських темношкірих – від інструмента контркультури експлуатованих та безправних до одного з основних оплотів масової культури США та головного джерела збагачення загального американського сленгу [167, с. 10-11].

Зафіксовані нами неологізми сленгу американських темношкірих віддзеркалюють здебільшого маргінальні сфери суспільного життя, зокрема кримінал (*johnny-be-good* ‘офіцер поліції’ [308, с. 371]) та наркоманію (*liamba / lianda* ‘марихуана’ [308, с. 399]), а також субкультуру хіп-хопу (*bizzle / nizzle* ‘братан, кореш’ [308, с. 60, 459], (*fo*) *shizzle* ‘однозначно’ [308, с. 576], *sizzle* ‘сестра’ [308, с. 585]).

Сленг британських темношкірих, також відомий як *афробританський етносоціолект* [2, с. 189; 45, с. 135] або *британський афроетносленг* [45, с. 135], зародився в Сполученому Королівстві після закінчення Другої світової війни як наслідок масової трудової імміграції вихідців із Карибського регіону, згодом також темношкірих зі США [185, с. 62-63]. Увібравши протягом своєї нетривалої історії становлення елементи ямайської говірки та афроамериканського

сленгу, сучасний сленг британських темношкірих характеризується такими мовними та соціодемографічними рисами: зосередженістю на маргінальних темах (секс, наркотики, насильство, особисті образи) і, як наслідок, стилістичною зниженістю; зближенням написання з вимовою; поширеністю в мовленні представників як негроїдної, так і європеїдної рас; обмеженістю робітничим середовищем зі зростанням частоти проникання у мову членів середнього класу [185, с. 69-70].

Стилістична зниженість британського сленгу темношкірих зумовлена широкою представленістю табуйованих неологізмів, зокрема *blood clart* ‘клятий, чортів’ [308, с. 67] та *raashole* ‘придурок’ [308, с. 526], а також одиниць сексуальної (*rough rider* ‘рельєфний презерватив’ [308, с. 548]) і кримінальної (*don (man)* ‘лідер, авторитет’ [308, с. 210]) сфер.

Фонетизацію орфограм як типову ознаку акценту темношкірих простежуємо в одиницях *adafookman!* ‘я тут ні до чого!’ [308, с. 4], де відбувається зрощення всіх компонентів вихідної форми *have I fuck, man!*, та *pimp playa* ‘чоловік, який наслідує стиль і манери сутенерів’ [308, с. 496], де замість конвенційного суфікса *-er* використовується його розмовний аломорф *-a*.

Зародження *сленгу британських ромів*, також відомого як *цигансько-британський етносоціолект* [2, с. 189], припадає на ХІХ століття, коли індоарійська мова циган, які прибули на Британські острови ще на початку ХVІ століття, вийшла з ужитку [169, с. 140-144]. Її місце у повсякденному спілкуванні ромів поступово зайняв *Angloromani* – діалект англійської з украпленнями питомо циганських слів, характерними рисами якого постають поширеність здебільшого в міських діалектах і відсутність чітко окресленого власного ареалу [159, с. 61].

Неологізми сленгу британських ромів творяться на основі як питомо циганських (*hummel* ‘волосся’ [308, с. 348], *mulady* ‘привид; чорт’ [308, с. 445], *toov* ‘цигарки; тютюн’ [308, с. 659]), так і англійських одиниць (*needies* ‘цигани’ [308, с. 453], *wrong 'un* ‘поліцейський інформатор’ [308, с. 708]). Нові найменування позначають предмети побуту та культури ромів (*hatchintan*

‘циганський табір’ [308, с. 324], *jethro* ‘плащ’ [308, с. 366], *Joey Grey* ‘рагу з кролятини’ [308, с. 370]), а також поняття кримінальної сфери (*corr* ‘бійка’ [308, с. 164], *garlo* ‘офіцер поліції’ [308, с. 281], *gavvers* ‘поліція’ [308, с. 283], *loud* ‘арештовувати’ [308, с. 409], *yogga* ‘зброя’ [308, с. 714]).

Сучасний *сленг британських вихідців з Індії* почав зароджуватися на початку 1960-х років унаслідок масової трудової іміграції індійців і пакистанців до Сполученого Королівства після розпаду Британської Індії на Індійський Союз та домініон Пакистан у 1947 році, а також необхідності переселення значної кількості людей через будівництво дамби Мангла у 1961-1967 роках [152, с. 274]. До 1991 року індійська та пакистанська спільноти згідно з даними офіційного перепису населення займали відповідно перше та третє місце за чисельністю серед етнічних меншин Великобританії [152, с. 277; 205, с. 98]. Про значну закритість та консервативність цієї етнічної групи на початку XXI століття свідчать зафіксовані нами пейоративні етноніми *BMW* (*black / Muslim / white*) ‘неіндієць (темношкірий / мусульманин / білий)’ [308, с. 72] та *Bounty bar* ‘індієць, який зрадив рідним традиціям і світогляду’ [308, с. 85].

Початок формуванню *сленгу британських вихідців із Карибського регіону* поклала масова трудова міграція до Сполученого Королівства жителів Вест-Індії, у першу чергу ямайців [225, с. 220], після закінчення Другої світової війни. Важливим фактором поширення карибської культури, а з нею – і характерного креолізованого соціолекту, стала значна популярність серед британців заокеанських музичних стилів ска, блубіту та регі [185, с. 62-63]. До 1991 року згідно з даними офіційного перепису населення карибська спільнота посіла друге місце за чисельністю серед етнічних меншин Великобританії [205, с. 98]. На початку XXI століття одиниці сленгу британських вихідців із Карибського регіону творяться здебільшого на основі англійських морфем і слугують для номінації загальновідомих понять, наприклад: *giggly / spooky* ‘суперовий, класний’ [308, с. 288, 612], *sistren* ‘подруги’ [308, с. 584], *whiler* ‘бабій’ [308, с. 695] тощо.

1.2.1.4. Регіональні характеристики неосленгізмів становлять сукупність лінгвоареальних і соціолінгвальних особливостей функціонування

мовних одиниць, закріплених за певною територіально обмеженою громадою на основі історично складеного мовного простору, тобто географічної території поширення тієї чи іншої мови або її форми [254, с. 271], та мовних контактів.

Творення нових сленгових одиниць на початку XXI століття зафіксовано нами у шістнадцяти варіантах англійської мови, які у зв'язку з уніфікованістю вокабуляру та гомогенністю узусу пропонуємо об'єднати в шість мовних просторів (за кількісним принципом):

- 1) *західноєвропейський*;
- 2) *північноамериканський*;
- 3) *центральнамериканський*;
- 4) *австралійський*;
- 5) *південноафриканський*;
- 6) *південноазійський*.

Неосленгізми західноєвропейського мовного простору засвідчені у двох сленгах англійської мови: британському (*abbed* 'який має добре розвинений прес' [308, с. 1]) та ірландському (*pollakaun* 'заощадження / значка' [308, с. 506]). У рамках британського сленгу окремо представлені три підвиди: вельський (*wife-beater* 'алкогольний напій' [308, с. 700]), північно-ірландський (*bhoy* 'ірландець, який займається криміналом / політичним насильством' [308, с. 50]) та шотландський (*flightie* 'дауншифтер, який переселився на Шотландське високогір'я' [308, с. 258]). Основними особливостями неосленгізмів західноєвропейського мовного простору є значна кількісна представленість (1775 одиниць); продуктивність римованого сленгу як одного з головних джерел збагачення лексики, наприклад, британське *Al Pacino* у значенні *sarriscino* 'капучино' [308, с. 10] чи ірландське *cream cracker* у значенні *knacker* 'босяк, гопник' [308, с. 171].

Неосленгізми північноамериканського мовного простору зафіксовані у двох різновидах сленгу: американському (*sobriety coach* 'фахівець, який займається персоналізованою реабілітацією алко- / наркозалежних' [308, с. 601]) та канадському (*shut-up sandwich* 'удар у зуби' [308, с. 581]). Цим новотворам

притаманна значна кількісна представленість (868 одиниць), а також запозичення фонетичних, граматичних і лексичних елементів з афроамериканського англійського етнолекту, наприклад, *mutha* ‘будь-хто; будь-що’ [308, с. 448], *roomdawg* ‘сусід по кімнаті’ [308, с. 547].

Неосленгізми центральноамериканського мовного простору представлені такими сленгами англійської мови: барбадоським (*bung navel* ‘випуклий пупок’ [308, с. 104]), белізьким (*cave tubing* ‘рафтинг у печерах’ [308, с. 124]), гаянським (*scraven* ‘ненажерливий / жадібний’ [308, с. 562]), домініканським (*cool wash / coul wash* ‘метання каміння в когось’ [308, с. 161]), триніад-і-тобагським (*niggeritis* ‘лінощі / відчуття приємної важкості після їжі’ [308, с. 457]) та ямайським (*earthshake* ‘землетрус’ [308, с. 230]). Для новотворів цієї групи характерні такі риси: обмежена кількісна представленість (248 одиниць); творення нових лексем і фразем на основі здебільшого питомих англійських одиниць (триніад-і-тобагське *accibounce* ‘невелика дорожньо-транспортна пригода’ [308, с. 2]; ямайське *wastry* ‘сміття’ [308, с. 688]); переважання серед запозичень слів французького (*malpalant* ‘схильний до пересудів’ [308, с. 418]) та індійського (*kaffir* ‘немусульманин’ [308, с. 377]) походження.

Неосленгізми австралійського мовного простору виявляються у двох різновидах сленгу: австралійському (*maggot bag / mystery bag / rat's coffin* ‘пиріжок із м'ясом’ [308, с. 416, 449, 531]) та новозеландському (*couch surfer* ‘гість, який ночує на дивані’ [308, с. 165]). До особливостей новотворів цієї групи належать обмежена кількісна представленість (228 одиниць); творення нових лексем і фразем на основі здебільшого питомих англійських одиниць (австралійське *teacher arms* ‘целюліт на руках’ [308, с. 642]; новозеландське *wet* ‘дурний’ [308, с. 692]).

Неосленгізми південноафриканського мовного простору засвідчені у двох різновидах сленгу англійської мови: південноафриканському (*after tears* ‘поминки’ [308, с. 5]) та зімбабвійському (*TWOG (Third World Groupie)* ‘мешканець розвиненої держави, який активно подорожує країнами "третього світу"’ [308, с. 673]). Для цих новотворів характерні обмежена кількісна

представленість (82 одиниці); запозичення одиниць із місцевих африканських мов (наприклад, *takkies* ‘кросівки’ [308, с. 638] – з африкаансу; *ekusen o'clock* ‘ранок’ [308, с. 233] – із зулуської; *nkalafaker* ‘шахрай’ [308, с. 459] – із мови коса), а також гінді (наприклад, *chellum* ‘глиняна люлька для куріння марихуани’ [308, с. 131]).

Неосленгізми південноазійського мовного простору представлені двома різновидами сленгу: індійським (*dhobi mark* ‘пляма від прального порошку’ [308, с. 196]) та сингапурським (*tama shop* ‘бакалійна крамничка’ [308, с. 418]). Новотворам цієї групи притаманні такі риси: вкрай обмежена кількісна представленість (57 одиниць); запозичення лексичних і фразеологічних одиниць із регіональних лінгва-франка (наприклад, індійське *roko* ‘бунт; протест; демонстрація’ [308, с. 545] – з гінді; сингапурське *snakehead* ‘контрабандист, який перевозить китайських нелегалів’ [308, с. 597] – калька з китайської).

Отже, соціолінгвальні характеристики неосленгізмів поділяються на вікові, діяльнісні, етнічні та регіональні. Вікові детермінуються закріпленістю одиниць у вживанні за представниками суспільних груп на двох етапах життєвого циклу – в дитинстві та молодості. Діяльнісні характеристики визначаються професійною, рекреаційною або девіаційною специфікою спільного роду діяльності носіїв. Етнічні пов’язані з функціонуванням неосленгізмів у межах суспільних груп, які різняться генетично на основі історично складених культурних смислів та самовизначення. Регіональні характеристики полягають у закріпленості одиниць за певною територіально обмеженою громадою на основі історично складеного мовного простору та мовних контактів.

1.2.2. Ступені реалізації новизни неосленгізмів. Другою центральною ознакою неосленгізму постає **новизна**, яка тлумачиться нами як відрізок існування мовної одиниці з моменту її виникнення до повної узуалізації, тобто входження у вжиток та лексикографування у загальних тлумачних словниках.

За ступенем реалізації новизну мовної одиниці поділяємо на **унілатеральну** та **білатеральну**. Унілатеральний різновид характеризується змінами тільки

в одному компоненті мовного знака – або формі (плані вираження), або значенні (плані змісту) в рамках одного акту словотвору. Білатеральний різновид натомість визначається змінами в обох компонентах знака – формі і значенні – в межах одного акту словотвору.

Спираючись на розглянуту дихотомію "унілатеральна новизна – білатеральна новизна" у формально-змістовому аспекті, всі досліджувані неосленгізми поділяємо на **неоформи** (одиниці з новою формою), **неосеманти** (одиниці з новим значенням) та **неоформосеманти** (одиниці з новими формою та значенням).

Запропонована спроба розмежування мовних знаків з огляду на ступінь реалізації їхньої новизни не є першою ні для зарубіжної, ні для вітчизняної лінгвістики. Так, відомі такі терміноряди: морфологічні неологізми – семантичні неологізми – морфосемантичні неологізми [229]; власне неологізми – трансномінації – переосмислення [51]; повні інновації – часткові формо- / семоінновації [41]; неоверби – неофрази – неоморфи – неосеми [42]. Сюди ж відносимо неповні з погляду відображення структури знака класифікації з розмежуванням слів із новою формою, семантичних неологізмів та нових ідіом [66, с. 16-18], а також лексем із новим позначуваням або з новими позначувальним і позначуваням [118, с. 29].

Розробка власного терміноряду **неоформи** – **неосеманти** – **неоформосеманти** пов'язана з необхідністю моносемантизації найменувань у нашому дослідженні. Так, застосований Ж. Турньє термін **морфологічний** [229, с. 51] традиційно асоціюється в мовознавстві з розділом граматики, а не планом вираження мовного знака, внаслідок чого виникає ризик сплутування морфологічних неологізмів Ж. Турньє з **граматичними неологізмами**, тобто новотворами, в яких граматичні форманти актуалізуються до набуття ними самостійного лексичного значення [139, с. 168-169].

Двоєке тлумачення допускає також внутрішня форма терміна **трансномінація** у класифікації В.І. Заботкіної [51, с. 16], акцентуючи перенесення назви з однієї лексеми на іншу, що притаманне семодериваційним процесам метафоризації та метонімізації і, загалом, не характерно для формодеривації.

Делімітація повних та часткових формо- та семоінновацій О.Л. Гармаш [41, с. 44-45] розширює дослідницьке поле на гіперонімічне неологізму поняття інновації, яке охоплює мовні явища всіх рівнів і різних шаблів абстрактності, виводячи нас за рамки обраного в дисертації об'єкта. Так, *інновацією* буде і *фразеологічна одиниця* *hobo's birthday* для позначення "темної", тобто побиття людини, накинувши на неї ковдру, в пенітенціарному сленгу [310, с. 511], і *новий процес у лексиці* на кшталт появи нового форманта німецького походження *uber-* в сучасній англійській мові [244, с. 61], і *нова лексична тенденція*, наприклад, дихотомічні тенденції до націоналізації / інтернаціоналізації та інтелектуалізації / демократизації в лексиці сучасної болгарської мови [122, с. 7-11].

У класифікації О.М. Головки двозначністю характеризується внутрішня форма термінів *неоверб* та *неоморф* [42, с. 236]: перший може трактуватися як нове дієслово під впливом латинського *verbum* 'дієслово', а другий – як нова морфема, реалізована в мовленні у вигляді морфа.

Враховуючи сказане, надалі в дослідженні для позначення одиниць із новизною в плані вираження і / або змісту ми послуговуватимемося термінорядом *неоформи – неосеманти – неоформосеманти*.

Унілатеральною новизною характеризуються сленгові неоформи та неосеманти, тільки один компонент знакової природи яких – або форма, або значення – постає новим.

Основними способами творення *сленгових неоформів* є графіксація (*SK8* 'ковзан; ролик' [308, с. 585]), дезаббревіація (*Free Shoes University* 'Університет штату Флорида' [308, с. 268]), еліпсис (*egg* '(про виконавця) оскандалитися, осоромитися' [308, с. 232]), ініціальна аббревіація (*PK (preacher's kid)* 'виходець із родини священнослужителя' [308, с. 501]), римована субституція (*Fatboy Slim* 'спортзал' [308, с. 245]), суфіксальне усічення (*Leb(b)o* 'ліванець; араб' [308, с. 396]), усічення (*sub-Z* 'морозильна камера марки *Sub-Zero*' [308, с. 629]) та фонетична мімікрія (*vitamin D* 'декстрометорфан' [309, с. 195]).

Сленгові неосеманти утворюються від загальних назв – шляхом метафоризації (*gas* 'батарейки' [310, с. 421]) та метонімізації (*s(c)hmatte* 'швейна промисловість' [308, с. 576]); звуження значення (*slash* 'підрізати формений

кашкет таким чином, щоб козирок торкався перенісся' [308, с. 590]) та його розширення (*road map* 'мирний план' [308, с. 543]); пейорації (*brown* 'копрофільний' [308, с. 93]) та меліорації (*brainless* 'чудовий' [308, с. 88]); від власних назв – за допомогою метафтонімізації (*Bakerloo* 'бетсмен, який спрямовує м'яч неправильною доріжкою (в крикеті)' [308, с. 28]) та метонімізації (*Delia* 'рецепт' [308, с. 193]).

Сленговим неоформосемантам притаманна білатеральна новизна форми і значення, яка встановлюється шляхом порівняльного аналізу вихідної та кінцевої одиниць. Наприклад, вихідною одиницею для афіксата *anoraky* 'фанатичний і нудний' [308, с. 13] постає лексема *anorak* зі значенням 'зубрій'. Формальна (*anorak* → *anoraky*) та семантична ('зубрій' → 'фанатичний і нудний') нетотожність твірної та похідної одиниць засвідчує наявність новизни планів вираження і змісту.

Лексичні сленгові неоформосеманти утворюються в англійській мові за допомогою як словотвору, представленого афіксацією (*anoraky* 'фанатичний і нудний' [308, с. 13]), конверсією (*road* 'їхати велосипедом по проїжджій частині' [308, с. 542]), редуплікацією (*Packer-backer-maki* 'запеклий фанат футбольної команди *The Green Bay Packers*' [308, с. 479]), словоскладанням (*eye-game* 'обмінюватися кокетливими поглядами' [308, с. 239]), телескопією (*sexile* 'змушувати сусіда по кімнаті ночувати в іншому місці (у зв'язку з запланованою інтимною зустріччю)' [310, с. 856]) та регресивною деривацією (*jack-roll* 'викрадати жінку' [308, с. 360]), так і через запозичення (циганізм *rakli* 'дівчина; жінка' [308, с. 529]). У випадку конверсії новизна плану вираження неосленгізму визначається зміною його частиномовної належності порівняно з вихідною одиницею, наприклад: *road* (іменник) 'дорога' → *road* (дієслово) 'їхати велосипедом по проїжджій частині' [308, с. 542]. Незважаючи на формальний ізоморфізм твірної та похідної одиниць у початковій формі, представленій загальним відмінком однини для іменника та інфінітивом без частки *to* для дієслова, їхні словоформи відрізняються: *roads* та *road's* для іменника та *roads*, *roading*, *roaded* для дієслова. Відтак, конвертиви є новими і за формою, і за значенням.

Білатеральна новизна в планах вираження і змісту простежується також у фраземах, зокрема *beer compass* ‘(перен.) автопілот (у нетверезому стані)’ [308, с. 45], *guinea people* ‘ямайці, які відчувають надмірно сильний зв'язок зі своїм африканським корінням’ [308, с. 311], *lot lizard* ‘агресивно настроєний автоторговець’ [308, с. 409], *Maori time* ‘звичка спізнюватися’ [308, с. 420], *percussion adjustment* (жарт.) ‘удар по несправному приладу’ [308, с. 490] тощо.

Таким чином, у формально-змістовому аспекті двома ступенями реалізації новизни мовної одиниці є унілатеральний та білатеральний. Унілатеральність новизни пов'язана зі змінами тільки одного компонента неосленгізму в рамках акту словотвору. Якщо новий план вираження закріплюється за відомим планом змісту, отримані сленгізми називаємо неоформами. Коли ж новизною характеризується тільки план змісту, а план вираження залишається незмінним, такі одиниці іменуємо неосемантами. Білатеральність новизни визначається змінами в обох компонентах неосленгізму – плані вираження і плані змісту – в межах одного акту словотвору або при запозиченні готової одиниці з іншої мови. Сленгізми цього типу іменуємо неформосемантами.

Висновки до розділу 1

1. Неосленгізм становить субстандартну, розмовну, неформальну лексичну або фразеологічну одиницю, форма і / або значення якої характеризуються унілатеральною чи білатеральною новизною. Основними ознаками неосленгізму є соціолінгвальність та новизна в системі мови.

2. Соціолінгвальність неосленгізмів виявляється в мовному відображенні ними висхідної стратифікації суспільства – від обмеження вживання носіями-представниками нижчих класів у середині XVIII століття до можливості включення сленгових одиниць в ідіолекти елітаріїв на початку XXI століття. Двома формами реалізації соціолінгвальності сленгу в історичній ретроспективі слугували соціолектність та лектність.

3. Соціолінгвальну типологізацію неосленгізмів здійснюємо за чотирма параметрами: віковим, етнічним, регіональним та діяльнісним. Емпіричною

базою вивчення вікової диференціації носіїв слугують дитячі й молодіжні неосленгізми. За рівнем відкритості взаємодії груп-носіїв виокремлено дві групи неосленгізмів: загальні (суспільно-, домашньо- та виробничопобутові) та спеціальні (професійні, рекреаційні, девіаційні). Етнічні характеристики нових одиниць простежуються в сленгу американських та британських темношкірих, британських ромів, вихідців з Індії та Карибського регіону. За територією проживання носіїв неосленгізми об'єднують в західноєвропейський, північноамериканський, центральноамериканський, австралійський, південноафриканський та південноазійський мовні простори, які сумарно охоплюють 16 варіантів англійської.

4. Новизна сленгової одиниці становить відрізок її існування з моменту виникнення до повної узуалізації і поділяється за ступенем реалізації в системі мови на унілатеральну та білатеральну. Унілатеральна новизна характеризується змінами тільки в одному компоненті мовного знака в рамках одного акту словотвору. Білатеральна новизна натомість визначається змінами в обох компонентах мовного знака в межах одного акту словотвору.

5. Типологізація неосленгізмів за новизною в системі мови ґрунтується на формально-змістовому плані реалізації дихотомії "унілатеральна новизна – білатеральна новизна" в мовних одиницях, який передбачає розмежування сленгових неформів, неосемантів та неформосемантів.

Основні положення цього розділу викладено в п'яти одноосібних публікаціях автора [21; 22; 23; 24; 25].

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ І СЕМАНТИКИ НЕОСЛЕНГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Розділ присвячений ідентифікації, систематизації й адаптації методів та прийомів, спрямованих на встановлення структури та семантики соціально маркованих новотворів в окреслений період.

Вивчення структури і семантики мовних одиниць сягає витокami білатеральної теорії знака [1; 3; 65; 94; 101; 123; 127; 129; 138], який тлумачиться як двостороння одиниця, наділена *планом вираження*, тобто акустичним образом [123, с. 147], звуковою формою [65, с. 128], звуковим комплексом [1, с. 72], звучанням [127, с. 143], мовною формою [138, с. 16-17] або носієм [94, с. 7], та *планом змісту*, також відомим як лінгвістичне значення [1, с. 72], смисл [127, с. 143], чуттєвий образ [101, с. 112], психофізіологічна сутність [138, с. 16-17] або поняття [123, с. 147]. Обидва компоненти знака відрізняються за своєю природою, але органічно доповнюють один одного.

Різний ступінь реалізації новизни в планах вираження і змісту мовного знака узалежнює розкриття структурних і семантичних особливостей неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття від їхніх типів. У випадку сленгізмів з унілатеральною новизною – неоформів та неосемантів – пріоритетним стає аналіз тільки того компонента мовного знака, який змінився відносно вихідної одиниці, – плану вираження або плану змісту відповідно. При вивченні одиниць із білатеральною новизною – неоформосемантів – необхідне розкриття сутності паралельного розвитку як форми, так і значення кінцевих одиниць щодо вихідних.

Комплексний аналіз англійських неосленгізмів включає чотири етапи: 1) відбір досліджуваного матеріалу шляхом суцільної вибірки з тлумачних словників сленгу англійської мови початку ХХІ століття; 2) словотвірний / морфемний / трансформаційний аналіз плану вираження неоформів

і неформосемантів; 3) дефініційний та компонентний аналіз плану змісту неосемантів і неформосемантів; 4) лінгвістичну інтерпретацію й узагальнення отриманих даних. Відтак, провідними методами в роботі постають *структурний* та *семантичний*.

2.1. Структурний аналіз плану вираження неосленгізмів

Структурний метод становить синхронний аналіз мовних явищ виключно на основі зв'язків і відношень між мовними елементами [67, с. 372]. Під *структурою неосленгізмів* розуміємо їхню будову і внутрішню організацію, які, виходячи з білатеральної теорії знака, детермінуються системою зв'язків і відношень між конститuentами планів вираження та змісту. До конститuentів плану вираження відносимо матеріально виражені одиниці всіх мовних рівнів та їхні фрагменти, додавання, вилучення або трансформація яких забезпечують творення неформів та неформосемантів. При вивченні структури плану вираження неформів та неформосемантів у роботі використано словотвірний, морфемний і трансформаційний прийоми аналізу.

2.1.1. Словотвірний аналіз застосовується з метою вивчення особливостей творення похідних неосленгізмів як одиниць, що в синхронічному плані утворилися на основі наявних у мові слів або словосполучень.

Повна схема словотвірного аналізу досліджуваних одиниць включає вісім етапів: 1) з'ясування похідності / непохідності слова; 2) визначення мотивувальної бази; 3) ідентифікація мотивувальної основи / основ, якщо похідне слово не утворене безпосередньо від мотивувального слова / слів; 4) встановлення засобів творення деривата; 5) ідентифікація морфонологічних явищ; 6) визначення способу творення слова; 7) з'ясування словотвірного (під)типу, до якого належить дериват; 8) встановлення типу словотвірної структури слова [141, с. 89].

Продемонструємо словотвірний аналіз на прикладі неосленгізму *quezzie* 'запитання' [308, с. 524]. Досліджувану одиницю ідентифікуємо як похідну: на спорідненість соціально маркованого новотвору початку ХХІ століття *quezzie*

‘запитання’ із нейтральним *question* ‘запитання’ вказує ідентична семантика корневих морфів *ques-* та *quez-*. Мотивувальною базою для *quezzie* постає *question*. Оскільки аналізована одиниця не утворена безпосередньо від іменника *question*, ідентифікуємо мотивувальну основу для *quezzie* – *ques-*. Засобами творення неосленгізму *quezzie* постають усічення суфікса *-tion* та додавання суфікса *-ie*. Ідентифікація морфонологічних явищ, задіяних при творенні слова, засвідчує елізію мотивувальної основи (через усічення *-tion*), а також одзвінчення збереженої фонемі */s/* → */z/* унаслідок чергування. Описані послідовні декомпозиція та афіксація твірної одиниці вказують на творення неосленгізму *quezzie* шляхом суфіксального усічення. З’ясування словотвірних типу й підтипу, з якими співвідноситься досліджувана одиниця, засвідчує, що дериват *quezzie* належить до відіменникового словотвірного типу, одиниці якого творяться за допомогою усічення вихідного суфікса з додаванням демінутивного форманта *-ie*, і виражає загальне словотвірне значення ‘предметність, названа мотивуючим словом’. Словотвірним підтипом постає ‘предметність, тотожна в денотативному і нетотожна в конотативному (стилістичному) планах до предметності, названої мотивувальним словом’, за зразком якого утворюються деривати-неосленгізми *bessie* [308, с. 49], *Fezzer* [308, с. 248], *fezzie* [308, с. 248], *(h)ozzy* [308, с. 347], *muzzy* [308, с. 448], *prozzy* [308, с. 516] тощо. Ідентифікований словотвірний підтип модифікаційний, оскільки значення похідного слова відрізняється від значення твірного слова стилістичним відтінком, іменниковий та характеризується продуктивністю і регулярністю. Встановлення словотвірної структури деривата виявляє одну стадію творення похідного неосленгізму *quezzie*: *question* → *quezzie*.

У зв’язку з тим, що об’єктом дослідження дисертації постають мовні одиниці, а не їхні способи творення, ми не зосереджуємо уваги на конструюванні словотвірних моделей як схем побудови слів певної лексико-граматичної групи, що характеризуються спільністю частиномовної належності, форманта і словотвірного значення [67, с. 288]. Водночас імпліцитно ці схеми віддзеркалені в таксономії термінів для позначення неосленгізмів різних рівнів ієрархії в системі мови.

2.1.2. Морфемний аналіз використовуємо з метою вивчення особливостей будови неосленгізмів та ідентифікації типів їхнього морфемного членування.

Схема повного морфемного аналізу досліджуваних одиниць складається з шести етапів: 1) виокремлення закінчення та його характеристики; 2) ідентифікації словозмінної основи та її характеристики; 3) виділення кореня і з'ясування його ознак, визначення його семантики та зіставлення зі словотвірно спорідненими словами; 4) виокремлення афікса і з'ясування його ознак, визначення його семантики та зіставлення зі спільноафіксальними словами; 5) встановлення морфемної довжини слова та типу морфемної будови щодо ознак симетрії / асиметрії; 6) визначення типу морфемного членування слова [141, с. 33].

Продемонструємо реалізацію морфемного аналізу на прикладі неосленгізму *bloater* 'товстун' [308, с. 66]. Вказана одиниця має нульове закінчення, яке в початковій формі слова матеріально не виражене і вказує на називний відмінок однини. Флексія кінцева і варіантів не має. Словозмінна основа *bloater* збігається зі словом у зв'язку з його нульовим закінченням і є подільною (складається з двох морфів: *bloat-er*), вільною (містить вільний корінь *bloat-*), похідною (походить від слова *bloat*) та неперервною (внутрішнє закінчення відсутнє). Кореневим морфом у неосленгізмі *bloater* постає *bloat-* зі значенням 'роздуватися'. Визначаємо корінь шляхом зіставлення зі словотвірно спорідненими лексемами: *bloat* 'роздуватися, пухнути', *bloated* 'розпухлий', *bloating* 'метеоризм', *bloater* 'мертва вівця / корова'. Морф *bloat-* збігається з морфемою *bloat-*. Аломорфи відсутні. Корінь – вільний. Ідентифікація афікса і з'ясування його ознак, значення та відношень з одноафіксальними словами дають змогу вичленувати один формант – словотвірний суфікс *-er*, який служить для утворення іменників від дієслів. Вказаний суфікс повторюється в спільносуфіксальних неосленгізмах *bottler* [308, с. 84], *corpser* [308, с. 164], *masher* [308, с. 440-441], *shusher* [308, с. 581] тощо і є простим за будовою, продуктивним і регулярним. Морф *-er* збігається з морфемою *-er*. Аломорфи відсутні. Суфікс поєднується з мотивувальною основою, яка закінчується

на приголосний. Морфемна довжина неосленгізму *bloater* дорівнює трьом морфам: *bloat-er-ø*. Словотвірна структура характеризується одним дериваційним кроком (*bloat- + -er → bloater*). Оскільки афікс та закінчення розташовані праворуч від кореня, морфемна структура асиметрична. Тип морфемного членування неосленгізму *bloater* – вільне морфемне членування.

Однак урахування особливостей морфемної довжини та симетричності / асиметричності структури слова виходять за рамки предмета нашої дисертації, який передбачає вивчення особливостей структури та семантики неосленгізмів англійської мови. У контексті дослідження відносно короткого синхронічного зрізу (початок ХХІ століття) першочерговим завданням є виявлення не кількості дериваційних кроків, а їхньої послідовності, оскільки передумовою виділення новітніх словотвірних тенденцій сленгу є відбір та аналіз усіх одиниць, які розвинули нову форму і / або нове значення в процесі саме останнього словотвірного акту.

2.1.3. Трансформаційний аналіз застосовується при дослідженні римованої субституції та фонетичної мімікрії як притаманних сленгу способів словотвору, що ґрунтуються на фонетичній ремотивації, тобто втраті похідною одиницею свого первинного (генетичного / морфологічного / лексико-семантичного / структурного [253, с. 403]) зв'язку з твірною та паралельним набуттям нею нового – фонетичного – зв'язку з твірною одиницею виключно на основі подібності планів вираження.

Прийомом трансформаційного аналізу, застосовуваним для вивчення процесів римованої субституції та фонетичної мімікрії, постає **ремотивантна декомпозиція** [48, с. 27], що включає три етапи: 1) встановлення твірної одиниці, яка є ідентичною за значенням, але неідентичною за формою похідному неосленгізму; 2) виділення фрагмента лексеми, звукосполучення або звука твірної одиниці, у якому конденсувалася вихідна семантика; 3) виокремлення фонетично і / або графічно ідентичного фрагмента лексеми, звукосполучення або звука похідної одиниці, який забезпечив збереження семантики твірної

одиниці. Таким чином, твірна одиниця характеризується формальною подібністю щодо похідної, також відомої як *субститут*. Натомість спільний фрагмент плану вираження, який виступає носієм значення, називається *ремотивантом* [48, с. 27].

Проілюструємо реалізацію трансформаційного аналізу на прикладі неосленгізмів *Jack the Ripper* ‘тапок’ [308, с. 245] та *animal* ‘аміл-нітрат’ [309, с. 4], утворених шляхом римованої субтитутції та фонетичної мімікрії відповідно.

Основою творення фраземи *Jack the Ripper* ‘тапок’ слугувало опрощення твірної форми *slipper* ‘тапок’ із втратою останньою ініціального кластера /sl-/ (трансформація *slipper* → *-ipper* /-ɪpə/) та наступною конденсацією семантики в отриманому ремотиванті *-ipper*. Власне ім'я англійського серійного вбивці *Jack the Ripper* ‘Джек Різник’ містить фонетично і графічно тотожний фрагмент *-ipper*, тому він набуває статусу субститута (трансформація *-ipper* /-ɪpə/ → *Jack the Ripper*). Таким чином, на основі суголосності фінальних фрагментів *-ipper* /-ɪpə/ твірної та похідної одиниць вихідне значення ‘тапок’ закріпилося за новою формою *Jack the Ripper*.

На противагу римуванню сленгу, де ремотивантом завжди постає фінальний фрагмент (у зв'язку з суголосністю рими як такої), при фонетичній мімікрії вилучатися може будь-яка частина слова, що засвідчує аналіз неосленгізму *animal* ‘аміл-нітрат’ [309, с. 4]. Твірну одиницю *amyl nitrate* визначаємо як ідентичну за значенням, але неідентичну за формою похідному неосленгізму *animal*. Унаслідок фінального усічення твірної форми її семантика конденсувалася в ініціальному фрагменті *amyl n-* (трансформація *amyl nitrate* → *amyl n-*). Субститут постав на основі формальної подібності з вичленованим раніше фрагментом *amyl n-*, план вираження якого містить аналогічний, щоправда з погляду твірної одиниці перерозкладений, фрагмент (трансформація *amyl n-* → *animal*). Відтак, вихідний план змісту ‘аміл-нітрат’ закріпився за новим планом вираження *animal*.

2.2. Структурно-семантичний аналіз плану змісту неосленгізмів

Для вивчення плану змісту неосемантів та неоформосемантів у роботі використано *семантичний метод*, представлений прийомом аналізу словникових

дефініцій, а також *структурний метод*, утілений у прийомі компонентного аналізу. Залучення структурного методу до дослідження семантики впливає з наведеного нами раніше тлумачення структури неосленгізмів крізь призму системи зв'язків і відношень між конститuentами планів не тільки вираження, а й змісту. Конститuentами плану змісту постають семи як мінімальні смислові елементи, що перебувають у системі взаємозв'язків і взаємовідношень у складі досліджуваних семем, тобто окремих значень слова [73, с. 115]. Набуття / втрата семемою своїх класеми, архісеми, інтегральної / диференційної / потенційної семи або зміна їхньої ієрархії забезпечують творення неосемантів та неоформосемантів.

2.2.1. Дефініційний аналіз використовуємо для відбору та переформатування в семний вигляд лексикографічних тлумачень з метою їхнього подальшого компонентного аналізу. Хоча словникові визначення загалом рідко будуються за семним принципом та часто включають синоніми і тавтологію, вони містять вихідний матеріал, який піддається переформулюванню в семний вигляд [79, с. 80].

Повна процедура дефініційного аналізу включає 14 етапів: 1) відбір значень слова з усіх доступних дослідникові лексикографічних джерел; 2) складання єдиного списку всіх значень слова, зафіксованих у різних словниках; 3) уточнення попередньо отриманого списку значень за денотативним принципом (якщо слово називає окремий денотат, фіксується окреме значення); 4) формулювання дослідником власної дефініції слова (у випадку її відсутності в усіх аналізованих джерелах); 5) репрезентація кожного значення у вигляді сукупності його різноманітних дефініцій у використаних словниках; 6) формулювання узагальнених дефініцій для кожного значення з урахуванням розбіжних лексикографічних маркерів; 7) модернізація метамовної форми дефініцій (при застосуванні старих словників з архаїчною метамовою); 8) трансформація метамовних займенників в архісеми ('особа', 'предмет', 'явище' тощо) для конкретизації дефініції; 9) об'єднання функціональних і стилістичних лексикографічних маркерів в одній дефініції (за умови їхньої розбіжності в опрацьованих словниках); 10) актуалізація функціональних маркерів відповідно

до сучасного вживання значень слова; 11) маркування застарілих значень (за їх наявності) 12) узагальнення маркування функціонально-територіальних сем (у випадку вихідної вказівки на конкретний регіон вживання слова); 13) кодифікація всіх прикладів вживання слова для кожної узагальненої дефініції; 14) упорядкування значень полісемантичного слова від ядерних до периферійних [79, с. 81-83]. У нашому дослідженні, однак, пріоритетом є не систематизація, вдосконалення або доопрацювання наявних дефініцій неосленгізмів із метою їхнього лексикографування, а ідентифікація змін, яких зазнала вихідна семема при творенні неосеманту або неоформосеманту. Крім цього, з огляду на кількісну обмеженість лексикографічних джерел для відбору матеріалу, розбіжності в тлумаченні різних одиниць трапляються порівняно рідко. Відтак, дефініційний аналіз неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття зводимо до двох етапів: 1) відбір корпусу лексикографічних даних, які містять визначення аналізованого неосленгізму; 2) виявлення найбільш точної й повної дефініції неосленгізму для подальшого її опрацювання.

У нашій дисертації описаний прийом доповнюємо процедурою вертикально-горизонтального аналізу значення Ю. Найди [92], відповідно до якої семантика слова конкретизується на основі притаманних йому синтагматичних та парадигматичних відношень. Вертикально-горизонтальний аналіз значення включає чотири етапи: 1) ідентифікацію одиниці, яка постає найближчим гіперонімом аналізованого неосленгізму з метою пізнішого визначення на її основі класеми та архісеми; 2) встановлення одиниць, гіпонімічних досліджуваному неосленгізмові для їхнього подальшого переформатування в інтегральні семи; 3) виявлення одиниць, еквонімічних аналізованому неосленгізмові, з метою пізнішого синтезу на їх основі диференційних сем; 4) складання списку виокремлених мінімальних діагностичних компонентів, які становитимуть основу семного набору для компонентного аналізу [92, с. 61-74].

Продемонструємо вертикально-горизонтальний аналіз значення на прикладі новотвору сленгу спелеологів *roof-sniffing* [308, с. 546], під яким розуміється

обережне просування на спині по вузькому, залитому водою проходу, тримаючи ніс та очі над водою. Виходячи з англійської дефініції *'in caving and pot-holing, the act of moving on your back along a small, water-filled passage with only sufficient air-space for the eyes and nose'* [308, с. 546], безпосереднім гіперонімом для неформосеманту *roof-sniffing* постає *'exploring the cave (дослідження печери)'*. Оскільки високий рівень спеціалізованості аналізованої одиниці не дозволяє визначити її гіпоніми, виокремлюємо всі поняттєві компоненти дефініції (при першому членуванні виділяються складні поняття, а при другому з них екстрагуються прості, які репрезентуємо у вигляді мінімальних діагностичних компонентів): *'caving and pot-holing'* (компоненти *'caving'*; *'pot-holing'*), *'act of moving'* (компоненти *'act'*; *'moving'*), *'your back'* (компоненти *'your'*; *'back'*), *'a small, water-filled passage'* (компоненти *'small'*; *'water-filled'*; *'passage'*), *'sufficient air-space'* (компоненти *'sufficient'*; *'air-space'*), *'the eyes and nose'* (компоненти *'eye'*; *'nose'*). Еквонімічними для неформосеманту *roof-sniffing* одиницями постають *vertical descending* *'вертикальний спуск'*, *single rope technique* *'спелеологічна техніка з використанням одного тросу'*, *cave digging* *'печерокопання'* тощо. Укінці складаємо список мінімальних діагностичних компонентів, які становитимуть основу семного набору для компонентного аналізу і представлені простими поняттями, вичленованими на другому етапі: *'air-space'*, *'back'*, *'caving'*, *'eyes'*, *'moving'*, *'nose'*, *'passage'*, *'pot-holing'*, *'small'*, *'sufficient'* та *'water-filled'*. Із запропонованого переліку вилучено два компоненти дефініції: *'act'* – у зв'язку з його семантичною надлишковістю (*'act of moving'* означає те саме, що й *'moving'*), а *'your'* – з причини його делексикалізованості (функція *'your'* у наведеному визначенні виключно граматична, оскільки в англійській мові назви частин тіла традиційно вживаються з присвійними займенниками, тоді як в аналогічних українських словосполученнях останні упускаються, наприклад: *on your back* – на ~~твоїй~~ спині).

2.2.2. Компонентний аналіз застосовуємо для вивчення плану змісту неосемантів та неформосемантів. Цей прийом полягає у виділенні,

класифікації та ієрархізації мінімальних смислових елементів – сем, які перебувають у системі специфічних взаємозв'язків і взаємовідношень у рамках досліджуваних семем, тобто окремих значень слова [73, с. 115]. Дані компонентного аналізу використовуємо в дослідженні проблем полісемантизації лексики, розмежуванні явищ полісемії й омонімії в сучасному сленгу, ідентифікації гіперо-, екво- та гіпонімічних відношень у тематичних групах, а також вивченні різних аспектів предметності, ознаковості та процесуальності в неосленгізмах англійської мови початку ХХІ століття.

Кожна досліджувана семема членується на семи, серед яких прийнято виділяти декілька типів: 1) класему (категоріальна сема, яка передає загальну семантичну характеристику лексико-граматичного класу слів); 2) архісему (центральна сема, яка визначає спільну родову ознаку певного класу слів і якій ієрархічно підпорядковуються всі інші семи); 3) інтегральну сему (сема, яка виражає ознаку, спільну для двох або більше семем); 4) диференційну сему (сема, яка слугує для розрізнення двох або більше семем); 5) потенційну сему (сема, яка породжується мисленням на основі образно-асоціативних зв'язків між предметами первинної та вторинної номінації) [133, с. 126-127].

Наприклад, компонентний аналіз розглянутого раніше неосленгізму *roof-sniffing* 'in caving and pot-holing, the act of moving on your back along a small, water-filled passage with only sufficient air-space for the eyes and nose' [308, с. 546] дає змогу виявити в його семантичній структурі обов'язкові класему 'action (дія)' (компонент дефініції *moving*) та архісему 'movement (переміщення)' (компонент дефініції *moving*). Крім цього, з поданої дефініції можна виокремити шість другорядних сем: 1) 'intention – exploring the cave (мета переміщення – дослідження печери)' (компонент дефініції *in caving and pot-holing*); 2) 'location – cave (місце переміщення – печера)' (компонент дефініції *cave passage*); 3) 'medium – rock / water / air (середовища переміщення (у висхідному порядку) – камінь / вода / повітря)' (компоненти дефініції *cave passage*, *water-filled* та *air-space*); 4) 'manner – supine and sideward / upward (спосіб переміщення – горизонтальний / діагональний горілиць)' (компонент дефініції *moving on your*

back along...); 5) ‘condition – confinement (умова переміщення – тіснота)’ (компоненти дефініції *moving on your back along...* та *with only sufficient air-space for the eyes and nose*); 6) ‘condition – incommodity (умова переміщення – незручність)’ (компоненти дефініції *moving on your back along...* та *with only sufficient air-space for the eyes and nose*). Потенційними семами композита *roof-sniffing*, актуалізація яких є факультативною і зумовлюється прагматично, постають ‘obstructivity (складність переміщення)’, ‘hazardousness (небезпечність переміщення)’, ‘drowning risk (ризик утоплення)’, ‘caver’s expertise (досвідченість агенса-спелеолога)’ тощо, актуалізація яких визначається контекстом.

Можливість ідентифікації інтегральних сем у зіставлюваних семемах постає основним принципом розрізнення полісемії та омонімії в неосленгізмах. Полісемію прийнято трактувати як здатність однієї форми виражати різні, але пов’язані між собою значення, тоді як омонімія розуміється як здатність однієї форми виражати різні, не пов’язані між собою значення [104, с. 97]. Наявність принаймні одної інтегральної семи при аналізі семем є підставою стверджувати, що досліджувані одиниці перебувають у генетичному зв’язку, тобто одна є вихідною, а інша – кінцевою. Відтак, акт словотворення ідентифікуємо як полісемантизацію. Так, спільність сем ‘білий колір’ та ‘розсипчаста / порошкоподібна консистенція’ в неосленгізмі *dandruff* ‘кокаїн’ [308, с. 186] та нейтральній лексемі *dandruff* ‘лупа’, засвідчує вивідність діахронічно пізнішої семемі ‘кокаїн’ (2001) із ранішої ‘лупа’ (1545).

Якщо натомість інтегральних сем у зіставлюваних семемах не виявлено, тотожність форми досліджуваних одиниць є випадковим збігом плану вираження, а не результатом трансформацій плану змісту, що, у свою чергу, вказує на їхню омонімічність. Наприклад, можливість походження неосленгізму *man* ‘я’ [308, с. 418] від англійського *man* ‘людина’ внаслідок конверсії спростовується несумісністю їхньої семної будови. Неосленгізму *man* ‘я’ з огляду на його займенникову природу притаманна тільки одна класема – ‘заміщення іменника-суб’єкта комунікативної ситуації’, тоді як ідентифікація інтегральних сем починається на рівні архісем, які особовим займенникам узагалі не притаманні.

Водночас ареалогічні дані засвідчують належність неосленгізму *man* ‘я’ до сленгу британських ромів [308, с. 418]. Саме в циганській креольській мові виявляємо вихідну одиницю – форму місцевого відмінка однини *mande* ‘(на / в) мені’ [201, с. 223]. Отже, робимо висновок, що неосленгізм *man* ‘я’ утворився шляхом запозичення з циганської мови, а не конверсії германської лексеми *man* ‘людина’.

Важливим аспектом застосування компонентного аналізу є також ідентифікація процесів апелятивації при творенні сленгових неосемантів, де базовою операційною семою постає потенційна. Власні назви позбавлені основної конотації, однак можуть набувати додаткових відтінків значення, і якщо один із них перетворюється на основну конотацію, онім стає апелятивом [132, с. 98]. У термінах семантики це означає, що потенційна сема трансформується в архісему. Наприклад, неосленгізм-апелятив *tito* ‘ранд (грошова одиниця ПАР)’ [308, с. 655] виник на основі антропоніма *Tito* ‘Тіто (Мбовені)’, що підтверджується наявністю інтегральної семи ‘money (гроші)’. У вихідному онімі Тіто ‘money (гроші)’ постають потенційною семою (Тіто Мбовені був директором Південноафриканського резервного банку), а у відонімному апелятиві ‘rand (ранд)’ – архісемою (ранд – валюта ПАР).

Компонентний аналіз застосовуємо також для ідентифікації категоріального значення афіксальних неосленгізмів. Так, зіставлення неосленгізму *eater* ‘наркоман, що їсть марихуану’ [308, с. 231] для позначення особи за специфікою діяльності з твірною одиницею *eat* ‘їсти’, яка виражає типову дію суб’єкта, демонструє, що суфікс *-er* несе в собі значення предметності, слугуючи для позначення особи за специфікою діяльності. Аналогічно формант *-ing* надає неосленгізму *jugging* ‘різновид самосуду в тюремному середовищі, при якому жертві на голову виливається кухоль кип’ятку (часто підсолодженого)’ [308, с. 374] значення дії за характерними ознаками, відсутнього у твірній одиниці *jug* ‘кухоль’.

Висновки до розділу 2

1. Методологічна основа вивчення структури і семантики неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття визначається формально-змістовою

організацією досліджуваних одиниць, які розподіляємо на три групи: неоформи, яким притаманна новизна плану вираження; неосеманти, яким властива новизна плану змісту; неоформосеманти, які характеризуються паралельною новизною планів вираження та змісту.

2. Дослідження сленгових неоформів – римованих сленгізмів, ініціальних абревіатур, утинків, ремотивантних декомполітів та еліптичних трансформів – передбачає застосування трьох прийомів аналізу їхньої структури: словотвірного – з метою реконструкції вихідної одиниці при опрощенні форми неосленгізму; морфемного – для виявлення закономірностей декомпозиції утинків та з'ясування природи вилучених фрагментів; трансформаційного – з метою вивчення й типологізації прикладів фонетичної ремотивації неосленгізмів.

3. Вивчення відапелятивних і відонімних сленгових неосемантів ґрунтується на двох прийомах аналізу їхнього семантики: дефініційному – з метою адекватного відбору семем як передумови правильного подальшого членування їх на семи; компонентному – для виділення, класифікації та ієрархізації сем у семемах при дослідженні проблем полісемантизації слова.

4. Аналіз сленгових неоформосемантів – афіксових, конвертивів, телескопізмів, редуплікативів та регресивних дериватів – пов'язаний із застосуванням чотирьох прийомів: словотвірного – з метою ідентифікації вихідної та кінцевої одиниць; морфемного – для виділення та інвентаризації службових морфем при афіксації та регресивній деривації, а також з'ясування природи компонентів телескопізмів; компонентного – з метою класифікації аспектів асоціативного дериваційного значення продуктивних афіксів. Компонентний аналіз використовуємо також при відмежуванні питомих одиниць від омонімічних їм запозичень.

Основні положення цього розділу викладено в одній одноосібній публікації автора [29].

РОЗДІЛ 3

АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОФОРМИ: ЗМІНА ПЛАНУ ВИРАЖЕННЯ

Розділ присвячений установленню структурних типів соціально маркованих новотворів, визначальною рисою яких постає зміна позначувального при збереженні позначуваного (953 новотвори, або 29,4 % усіх одиниць). При цьому новий план вираження зазнає декомпозиції, що спостерігаємо при ініціальній аббревіації, усіченні, еліпсисі, частково – суфіксальному усіченні, або фонетичної ремотивації у випадку римованої субституції та фонетичної мімікрії як способів "сегментно-сегментної субституції" [58, с. 114].

За продуктивністю основними способами творення сленгових неформів англійської мови початку XXI століття постають римована субституція (311 одиниць), ініціальна аббревіація (189 одиниць), усічення (150 одиниць), фонетична мімікрія (113 одиниць), суфіксальне усічення (103 одиниці) та еліпсис (87 одиниць).

3.1. Римована субституція: суголосна заміна форми вихідної одиниці

Римована субституція є унікальним, властивим тільки англійській мові способом словотвору [183, с. 121], який ґрунтується на заміні плану вираження вихідної одиниці суголосним їй у фінальній позиції планом вираження кінцевого неосленгізму без зміни семантики. Вихідна одиниця переважно представлена лексемою, тоді як кінцевою одиницею постає здебільшого римована фраза, наприклад, *glass of water* ‘чверть унції кокаїну’, що римується з *quarter* [308, с. 292], рідше – римована лексема, наприклад, *lollypop* ‘магазин, крамниця’, що римується з *shop* [308, с. 406].

Вважають, що римований сленг як феномен сформувався на початку [186, с. 221] або в середині [183, с. 118; 306, с. 4] XIX століття, хоча перші його зразки датуються ще XVII [273, с. 395] або навіть XVI [49, с. 192] століттями. Зародження римованого сленгу пов’язується з лондонською міською говіркою

кокні, яка розвинулася в робітничому районі Іст-Енд, початково в тій частині північного Лондона, куди долинали дзвони церкви Сент-Мері-ле-Боу в Чіпсайді [306, с. 3]. Згодом римований сленг поширюється і на інші частини Сполученого Королівства (Шотландію, Північну Ірландію), а ще пізніше – і на держави-члени Співдружності націй [183, с. 118].

Еміграція носіїв кокні до Ірландії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії та Південної Африки у другій половині ХІХ століття стала передумовою глобалізації феномена римованого сленгу. Проаналізований матеріал (311 одиниць) дозволяє, однак, стверджувати, що на початку ХХІ століття найвищою продуктивністю римований сленг характеризується в британському варіанті англійської, де виявлено 303 нові одиниці, наприклад, *French fries* ‘стегна’ (вихідна форма *thighs*) [308, с. 269].

Поява неологізмів спостерігається в останні декілька десятиліть і в австралійському римованому сленгу [112; 155; 238]. У нашому дослідженні, об’єкт якого обмежується початком ХХІ століття, таких одиниць зафіксовано сім, в тому числі: *Captain Cook* ‘поганий, лихий’ (вихідна форма *crook*) [308, с. 118], *Darby and Joan* ‘позика’ (вихідна форма *loan*) [308, с. 186], *dirty dish* ‘риба’ (вихідна форма *fish*) [308, с. 203], *four by two* ‘тюремний наглядач’ (вихідна форма *screw*) [308, с. 266], *tit-for-tat* ‘штрейкбрехер’ (вихідна форма *rat*) [308, с. 654].

Канадський сленг представлений однією жартівливою фразою *Mop and Pail* на позначення газети "The Globe and Mail" [308, с. 439], тоді як в американському та південноафриканському сленгу нових римованих субститутів не виявлено взагалі.

З огляду на мовний статус суголосної форми серед проаналізованих римованих неосленгізмів розрізняємо три групи одиниць: **лексемні**, в яких суголосна форма представлена словом; **фраземні**, якщо суголосна форма представлена словосполученням; **пропоземні**, де суголосна форма представлена реченням. Водночас у пропорційному відношенні фраземні римовані субститути (94,9 % одиниць), суттєво переважають лексемні (4,1 % одиниць) та пропоземні (1 % одиниць).

3.1.1. Фраземні римовані неосленгізми (295 одиниць) тлумачимо як новітні соціально марковані словосполучення, які зазнали фонетичної ремотивації на основі суголосся вихідної та кінцевої одиниць. Для прикладу, в основі творення неосленгізму *vanilla fudge* ‘суддя’ (вихідна форма *judge*) [308, с. 679] лежить процес лексикалізації вільного словосполучення *vanilla fudge* ‘ванільна помадка’, яке набуло значення ‘суддя’ внаслідок суголосності вихідній одиниці *judge* з ідентичною семантикою.

З огляду на тип синтаксичного зв'язку між компонентами кінцевої форми пропонуємо виділяти **підрядні та сурядні фраземні римовані неосленгізми**.

3.1.1.1. Підрядні фраземні римовані неосленгізми (244 одиниці) розуміємо як новітні соціально марковані словосполучення, повнозначні компоненти яких перебувають у відношеннях субординації, тобто характеризуються наявністю головного та залежного складників. За морфологічною природою головного слова підрядні фраземні одиниці поділяємо на **субстантивні, вербальні та адвербіальні**.

У **субстантивних підрядних фраземних римованих неосленгізмах** (235 одиниць) головним компонентом постає іменник, тоді як залежне слово може бути представлене прикметником або іменником у функції означення. За природою означення виділяємо три моделі творення субстантивних підрядних фраземних римованих неосленгізмів: "іменник-означення та іменник", "прикметник та іменник", "іменник у присвійному відмінку та іменник".

У моделі "іменник-означення та іменник" підрядний член суголосної фрази представлений іменником у називному відмінку, який виконує функцію означення. Так, у римованому неосленгізмі *coffin lid* ‘дитина’ (вихідна форма *kid*) [308, с. 153], який походить від вільного словосполучення *coffin lid* ‘кришка труни’, як головний (*lid* ‘кришка’), так і залежний (*coffin* ‘труна’) компоненти представлені іменниками. За вказаною моделлю утворилося 140 одиниць, у тому числі *apple fritter* ‘гірке пиво’ (вихідна форма *bitter*) [308, с. 14], *kung-fu fighter* ‘запальничка’ (вихідна форма *lighter*) [308, с. 389] та *tin bath* ‘сміх’ (вихідна форма *laugh*; тут рима пов'язана з характерним для говірки кокні уподібненням фонем /θ/ до /f/ [302, с. 226]) [308, с. 653].

Якщо підрядний член суголосної фрази представлений прикметником (83 одиниці), римований неосленгізм утворюється за моделлю "прикметник та іменник". Наприклад, для соціально маркованого новотвору *Persian rugs* 'наркотики' (вихідна форма *drugs*) [308, с. 490] вихідною формою слугувало вільне словосполучення 'перські килими', де головний компонент *rugs* є іменником, а залежний *Persian* – прикметником. Серед інших неосленгізмів цієї групи: *easy rider* 'сидр' (вихідна форма *cider*) [308, с. 230], *flowery dell* 'житло, халупа' (вихідна форма *cell*) [308, с. 261], *sweaty sock* 'шотландець' (вихідна форма *Jock*) [308, с. 634].

Найменш продуктивною є модель "іменник у присвійному відмінку та іменник" (12 одиниць). У 7 римованих субституатах присвійний відмінок твориться синтетично, тобто за допомогою закінчення 's, наприклад: *jockey's whips* 'ЛСД' (вихідна форма *trips*) [308, с. 369], *monkey's nuts* 'недопалки' (вихідна форма *cigarette butts*) [308, с. 437], *ship's anchor* 'нікчема' (вихідна форма *wanker*) [308, с. 573]. У 5 одиницях натомість форма присвійного відмінка передається аналітичним шляхом – за допомогою прийменника *of*, що простежуємо, зокрема, в неосленгізмі *Republic of Mali* 'кокаїн' (вихідна форма *charlie*) [308, с. 537].

У **вербальних підрядних фраземних римованих неосленгізмах** (5 одиниць) головний член представлений самостійним або копулярним дієсловом, а функцію залежного члена виконує прикметник або прислівниковий зворот зі значенням локативності.

Моделей творення вербальних підрядних фраземних римованих неосленгізмів зафіксовано дві: "дієслово-зв'язка та прикметник" і "дієприкметник та прислівниковий зворот із семантикою локативності". Першу модель ілюструє одиниця *B flat* '(про людину) товстий, жирний' (вихідна форма *fat*) [308, с. 50], у якій орфографія дієслова-зв'язки *be* паралельно зазнала фонетизації: *be* [bi:] → *B* [bi:]. За другою моделлю утворився дієприкметниковий зворот *made in heaven* 'число 67 (у бінго)' (вихідна форма *sixty-seven*) [308, с. 415], який, у свою чергу, складається з дієприкметника минулого часу *made* та прислівникового звороту *in heaven* зі значенням місцезнаходження.

Адвербіальні підрядні фраземні римовані неосленгізми (4 одиниці) представлені локативними прислівниковими зворотами. У двох із чотирьох прикладів – *on one's tobler* ‘самостійно’ (вихідна форма *on one's own*) [308, с. 656] та *up the lemon* ‘вагітна’ (вихідна форма *up the duff*) [308, с. 397] – суголосся вихідної форми не збереглося в кінцевій формі внаслідок її скорочення. Черезланковий словотвір адвербіальних неосленгізмів зумовив утрату суголосся початкової та кінцевої одиниць, що доводимо в процесі їхнього трансформаційного аналізу:

1) порушення структури твірної одиниці шляхом її розкладу із конденсацією вихідної семантики у фрагменті лексеми: трансформації (*on one's own* → *own* /-əʊn / та (*up the*) *duff* → *-uff* /-ʌf /;

2) ідентифікація нового позначувального, ніяк семантично не спорідненого з твірною одиницею, виключно на основі суголосності вичленованому на першому етапі фрагменту лексеми: трансформації *Toblerone* → *-one* /-əʊn / та *lemon puff* → *-uff* /-ʌf /;

3) перенесення семантики твірної одиниці у проміжну похідну на основі їхньої фонетичної подібності: трансформація назви марки шоколаду трикутної форми *Toblerone* з появою омонімічного (*on one's*) *Toblerone* зі значенням ‘самостійно’ та трансформація апеллятивного кулінаронама *lemon puff* з появою омонімічного (*up the*) *lemon puff* зі значенням ‘вагітна’;

4) усічення отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *on one's Toblerone* із вилученням фінального елемента *-one* (трансформація *on one's Toblerone* ‘самостійно’ → *on one's tobler* ‘самостійно’) та еліптизація отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *up the lemon puff* з вилученням повнозначного компонента *puff* (трансформація *up the lemon puff* ‘самостійно’ → *up the lemon* ‘самостійно’).

Отже, в переважній більшості підрядних фраземних римованих неосленгізмів головне слово представлене іменником.

3.1.1.2 Сурядні фраземні римовані неосленгізми (51 одиниця) складаються з двох або більше повнозначних частин, з'єднаних між собою

сполучниками *and* або *or*. Так, наприклад, одиниця *shovel and pick* ‘тюрма’ (вихідна форма *nick*) [308, с. 579] утворилася внаслідок лексикалізації вільного сурядного словосполучення *shovel and pick* ‘лопата і кирка’, яке набуло значення ‘тюрма’ внаслідок суголосності вихідній одиниці *nick* з ідентичною семантикою.

При цьому, компоненти в складі сурядних фраземних римованих неосленгізмів представлені **відонімними** та **відапелятивними формами**.

Відонімні сурядні фраземні римовані неосленгізми, представлені 19 одиницями, творяться шляхом перенесення плану вираження сурядного словосполучення, яке виражає парну власну назву, на одиничну загальну лексему. Наприклад, новотвір *Mork and Mindy* ‘вітряний’ [308, с. 440] походить від сурядного словосполучення ‘Морк та Мінді’ – назви популярного у 1970-1980-х роках американського комедійного серіалу, а вихідною формою для неосленгізму слугував співзвучний апелятив *windy* ‘вітряний’ (спільний фрагмент */-indɪ/*). З-поміж відонімних сурядних фраземних римованих неосленгізмів 13 є субстантивними (*Becks and Posh* ‘їжа’ (вихідна форма *nosh*) [308, с. 43], *Laurel and Hardy* ‘ямайський гангстер’ (вихідна форма *yardie*) [308, с. 394]) та 6 – ад’єктивними (*George and Zippy* ‘(про погоду) холодний’ (вихідна форма *nippy*) [308, с. 285], *Richard and Judy* ‘який зазнає перепадів настрою; похмурий, дратівливий’ (вихідна форма *moody*) [308, с. 538]).

Передумовою творення **відапелятивних сурядних фраземних римованих неосленгізмів** є перенесення плану вираження сурядного словосполучення, що виражає парну загальну назву, на одиничну загальну лексему. Так, сурядне за своєю природою словосполучення *wind and kite* ‘вітер і повітряний змій’ на початку XXI століття набуло сленгового значення ‘Інтернет-сайт’ [308, с. 702] унаслідок співзвучності вихідній формі *website* (спільний фрагмент */-aɪt/*). Виявлені 32 неосленгізми походять здебільшого від субстантивних (*games and sports* ‘бородавки’ (вихідна форма *warts*) [308, с. 279], *mum and dad* ‘захисний щиток у крикеті’ (вихідна форма *cricket pad*) [308, с. 446], *sir and miss* ‘сифіліс’ (вихідна форма *syphilis*) [308, с. 584]), рідше – ад’єктивних (*pie and mash* ‘ефектний, показний’ (вихідна форма *flash*) [308, с. 494]), сурядних словосполучень.

Практично всі *сурядні фраземні римовані неосленгізми* (50 одиниць) складаються з двох семантично автономних сурядних компонентів та з'єднувального сполучника *and* або протиставного сполучника *or*. Єдиним багатоконтактним утворенням у нашому корпусі, яке налічує п'ять семантично автономних сурядних членів, є *Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick and Tich* 'багатий' (вихідна форма *rich*) [308, с. 188]. 49 проаналізованих сурядних фраземних римованих неосленгізмів мають іменникову природу, а по одній одиниці мають компоненти-прикметники (*light and bitter* 'туалет' (вихідна форма *shitter*) [308, с. 400]) та компоненти-числівники (*three and four* 'проститутка' (вихідна форма *whore*) [308, с. 648]).

Отже, з-поміж фраземних римованих неосленгізмів суттєво переважають підрядні, що зумовлено їхньою простішою структурою порівняно з сурядними. Якщо підрядне субстантивне словосполучення, яке виконує функцію суголосої фрази, мінімально містить два компоненти, то сурядне – три у зв'язку з обов'язковим інтерпозитивним з'єднувальним елементом.

3.1.2. Лексемні відапелятивні та відонімні неосленгізми. До *лексемних римованих неосленгізмів* (13 одиниць) зараховуємо новітні соціально марковані слова, які зазнали фонетичної ремотивації на основі суголосся вихідної та кінцевої одиниць. Так, в основі творення неосленгізму *cinderella* 'боягузливий' (вихідна форма *yellow*) [308, с. 143] лежить процес омонімізації антропоніма *Cinderella* 'Попелюшка', який набув значення 'боягузливий' унаслідок часткової суголосності з вихідною одиницею *yellow* з ідентичною семантикою.

Серед лексемних римованих неосленгізмів представлені як *відапелятивні форми* слів із початковим значенням загальної назви, так і *відонімні*, які походять від власних назв.

При творенні *відапелятивних монологічних неосленгізмів* відбувається перенесення плану вираження однієї загальної назви на іншу. Ця група римованих субститутів представлена 7 прикладами, серед яких лексеми загального

та спеціального сленгів. Перший збагатився на початку ХХІ століття такими одиницями, як *lollypop* ‘магазин, крамниця’ (вихідна форма *shop*) [308, с. 406] та *teabag* ‘нікчема’ (вихідна форма *slag*) [308, с. 642]. Другий включає сленги військових (*ferret* ‘берет Королівських ВПС Великобританії’ (вихідна форма *beret*) [308, с. 248]), наркоманів (*giraffe* ‘половина унції наркотиків’ (вихідна форма *half*) [308, с. 290]) та ув’язнених (*the cucumbers* ‘практика ізоляції в’язнів, які відбувають покарання за злочини сексуального характеру, задля їхньої безпеки’ (вихідна форма *the numbers*) [308, с. 178]).

Творення **відонімних монолексичних неосленгізмів** спирається на перенесення плану вираження власного імені на загальну назву. До цієї групи зараховуємо 6 одиниць. Серед них – *Casablanca* ‘нікчема’ (вихідна форма *wanker*) [308, с. 121], *Madonna* ‘покійник; безнадійно хворий, доходяга’ (вихідна форма *goner*) [308, с. 415] та *Michelle* ‘п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг’ (вихідна форма *five for...*) [308, с. 428]. В останньому прикладі реконструкція суголосної форми ускладнюється черезланковим словотвором, тобто пропуском формально і логічно необхідного дериваційного кроку [10, с. 33; 97, с. 201]. Відтак, творення неосленгізму *Michelle* включає поряд із трьома обов’язковими для всіх римованих сленгізмів етапами трансформаційного аналізу, детально описаними в попередньому розділі, також четвертий етап, який характеризується втратою суголосся початкової та кінцевої одиниць:

1) порушення структури твірної одиниці шляхом її розкладу з конденсацією вихідної семантики у фрагменті лексеми: трансформація *five for* /*faɪv fə*/ → /*fai-...-fə* /;

2) ідентифікація нового позначувального, ніяк семантично не спорідненого з твірною одиницею, виключно на основі ідентичності вичленованого на першому етапі фрагмента лексеми: трансформація [*Michelle*] *Pfeiffer* /*faɪfə*/ → /*fai-...-fə* /;

3) перенесення семантики твірної одиниці в проміжну похідну на основі фонетичної мотивації: трансформація власного імені американської актриси *Michelle Pfeiffer* з появою омонімічного *Michelle Pfeiffer* зі значенням ‘п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг’;

4) еліптизація отриманої на третьому етапі проміжної похідної форми *Michelle Pfeiffer* з вилученням фінального повнозначного елемента *Pfeiffer*: трансформація *Michelle Pfeiffer* ‘п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг’ → *Michelle* ‘п’ять очок, здобутих у крикеті за один інінг’.

Отже, відапелятивні та відонімні лексемні римовані неосленгізми характеризуються приблизно однаковою кількісною представленістю.

3.1.3. Пропоземні голофрастичні неосленгізми (3 одиниці) тлумачимо як новітні соціально марковані вислови, які зазнали фонетичної ремотивації на основі суголосся вихідної та кінцевої форм. Голофрастичність пропоземних римованих неосленгізмів виражається в онтологічному поєднанні в них ознак речення та слова. З одного боку, в плані вираження чітко ідентифікується предикативний центр, навіть якщо вихідне речення неповне. З іншого, у плані змісту пропоземні одиниці набувають значення заміщуваних суголосних форм лексем і, відтак, починають виражати поняття, а не судження. У зв'язку з цим голофрастичні одиниці також називають *словами-зрощеннями* [14, с. 85-87].

При голофразисі складові елементи речення звичайно оформляються в одне слово-зрощення графічно – за допомогою дефіса або написання разом. Водночас із трьох представлених у дослідженні голофраз – *no surrenders* ‘підтяжки’ (вихідна форма *suspenders*) [308, с. 463], *sieg heils* ‘геморой’ (вихідна форма *piles*) [308, с. 582], *right-said-Fred* ‘голова’ (вихідна форма *head*) [308, с. 540] – тільки остання містить дефіси, тоді як перші дві пишуться окремо. Однак графічний критерій не правомірно розглядати як визначальний при ідентифікації явища голофразису, оскільки одиниці *no surrenders* та *sieg heils* розвинулися в середовищі англійської графічної традиції, яка характеризується нестабільністю та варіативністю правопису, коли одна і та сама лексема подається різними лексикографами в неідентичній орфографії [35, с. 128-136; 156, с. 485-486; 302, с. 245]. Водночас неосленгізми *no surrenders* та *sieg heils* правомірно зараховувати до слів-зрощень за трьома критеріями: формальним, семантичним і структурним.

Формальний критерій виокремлення голофразису пов'язаний із обов'язковою наявністю в плані вираження предикативного центру речення. Обидва неосленгізми складаються з компонентів, що формують предикативні центри. У першому випадку мова йде про неповне речення [*there are*] *no surrenders* 'ніхто не здається', буквально 'здавань немає', де наявний підмет, а вилучений присудок легко реконструюється. Другий приклад *sieg heils* – з німецького 'вітайте перемогу' – походить від наказового речення, де наявний присудок, а підмет відсутній у зв'язку з імперативністю речення.

Семантичний критерій виокремлення голофразису пов'язуємо з вираженням словами-зрощеннями не суджень, а, подібно до лексем, понять. Так, *no surrenders* та *sieg heils* виражають поняття 'підтяжки' та 'геморой' відповідно. Обидва неосленгізми використовуються для заміщення лексем, оскільки в римованому сленгу семантика вихідної одиниці повністю транспонується у форму, суголосну вихідній.

Структурний критерій виокремлення голофразису передбачає обов'язкову цільнооформленість слова-зрощення, яка виявляється в неможливості включення в структуру неосленгізмів *no surrenders* та *sieg heils* будь-яких нових елементів.

Отже, римована субституція, яка кристалізувалася в окремий феномен ще в ХІХ столітті, залишається продуктивним джерелом збагачення і сучасного англійського лексикону. На початку ХХІ століття продуктивність римованого сленгу обмежується практично повністю британським варіантом (303 одиниці з 311 проаналізованих). Сім нових одиниць виявлено також в австралійському варіанті. Подібна нерівномірність географічного поширення римованого сленгу зумовлена двома історичними факторами. По-перше, кокні як "колиска" римованого сленгу розвинувся в Англії, що пояснює його життєздатність у сучасному Сполученому Королівстві. По-друге, потік британських мігрантів-носіїв кокні в Австралію в другій половині ХІХ століття заклав передумови для самостійного розвитку власного, австралійського, римованого сленгу.

Римований сленг початку ХХІ століття твориться на основі фразем (94,9 % одиниць), лексем (4,1 % одиниць) та речень (1 % одиниць). Серед

фраземних римованих неосленгізмів підрядні форми (78,5 % одиниць) кількісно переважають сурядні (16,4 % одиниць), а найпродуктивнішою моделлю постає "іменник-означення та іменник" (45 % одиниць). Лексемні римовані неосленгізми представлені відонімними (1,9 % одиниць) та відапелятивними (2,2 % одиниць) формами. Доцільність ідентифікації та аналізу пропоземних римованих неосленгізмів у рамках цього дослідження зумовлена онтологічним поєднанням у них синтаксичної та лексичної природи, що робить можливою появу голофраз, також відомих як слова-зрощення.

3.2. Ініціальні абрєвіатури-неосленгізми

Ініціальну абрєвіацію (від лат. *abbrevio* 'скорочую', *brevis* 'короткий') прийнято тлумачити як спосіб словотвору, який передбачає скорочення компонентів складного слова або словосполучення до рівня звуків або літер [252, с. 9; 253, с. 8; 255, с. 7; 302, с. 3].

Абрєвіатури, побудовані з ініціальних літер лексемних компонентів вихідної одиниці, відомі під різними найменуваннями – *акроніми* [12, с. 4; 35, с. 168-170; 119, с. 176; 180, с. 148; 196, с. 3-6; 255, с. 7], *алфавітизми* [35, с. 168-170; 119, с. 176; 180, с. 148], *звукові абрєвіатури* [117; 252, с. 9; 255, с. 7], *ініціалізми* [119, с. 176; 162, с. 109-110; 168, с. 59-60; 207, с. 16-17; 287, с. 1], *квазіабрєвіатури* [135, с. 21], *літерні абрєвіатури* [35, с. 168-170; 117, с. 123; 136, с. 11; 252, с. 9; 255, с. 7], *літерно-звукові абрєвіатури* [136, с. 11] та *слова абрєвіатурного типу* [135, с. 21]). Водночас у нашій дисертації ми послуговуватимемося терміном *ініціальна абрєвіатура* з огляду на його традиційність у сучасному лінгвістичному термінознавстві [12, с. 4; 151, с. 236; 157, с. 1632; 162, с. 109-110; 168, с. 59-60; 188, с. 20; 204, с. 83; 207, с. 16-17; 212, с. 127; 253, с. 8; 287, с. 1; 302, с. 3].

Залежно від мовного статусу вихідної одиниці, виокремлені абрєвіатури-неосленгізми (189 одиниць) поділяємо на три групи: *відлексемні*, *відфраземні* та *відпропоземні*. Подібно до римованих субститутів, відфраземні неоформи (69,8 % одиниць) у відсотковому відношенні суттєво переважають відпропоземні (17 % одиниць) та відлексемні (13,2 % одиниць).

3.2.1. Відфраземні ініціальні аббревіатури (132 одиниці) виникають шляхом скорочення компонентів словосполучення до ініціальних літер.

За критерієм частиномовної належності ядра вихідного словосполучення виділяємо п'ять типів відфраземних ініціальних аббревіатур-неосленгізмів: *субстантивні, адвербіальні, ад'єктивні, вербальні та прономінальні*.

Субстантивні відфраземні аббревіатури-неосленгізми (120 одиниць) утворюються на основі словосполучень, ядро яких представлене іменником. Так, вихідною формою при творенні лексеми *larp* 'рольові ігри живої дії' [308, с. 393] послужило підрядне субстантивне словосполучення *live-action role-play*, ядром якого постає композит *role-play*.

Субстантивні відфраземні аббревіатури-неосленгізми характеризуються високою продуктивністю в загальному (81 одиниця) та спеціальних (39 одиниць) сленгах. Загальний сленг англійської мови початку XXI століття збагатився такими неологізмами, як *BMT* 'звичка спізнюватися' (вихідна форма *black man's time*) [308, с. 72], *CHV* 'власник квартири в муніципальному будинку' (вихідна форма *council house vermin*) [308, с. 143], *Sarah* 'одинокка, багата і щаслива жінка' (вихідна форма *single, rich and happy*) [308, с. 557], *SOS* 'студент, старший за своїх одногрупників' (вихідна форма *somewhat older student*) [310, с. 918] тощо.

Із-поміж спеціальних сленгів субстантивна відфраземна аббревіація найбільше збагатила медичний, у якому на початку XXI століття фіксуємо 16 новотворів, зокрема *LOL* 'старенька жіночка' (вихідна форма *little old lady*) [308, с. 406], *OAP* 'неспокійний / буйний пацієнт' (вихідна форма *over-anxious patient*) [308, с. 467], *SIG* 'прикрий пацієнт' (вихідна форма *stropny ignorant git*) [308, с. 582], *TATT* 'хронічна втома' (вихідна форма *tired all the time*) [308, с. 641], *UBI* (жарт.) 'алкогольна травма' (вихідна форма *unexplained beer injury*) [308, с. 675] тощо.

Меншою продуктивністю (сумарно 23 одиниці) характеризується субстантивна відфраземна аббревіація у таких п'ятьох сленгах: військовому (*PONTI / ponti* 'представник тилового ешелону' (вихідна форма *person of no tactical importance*) [308, с. 507]); офісному (*MBNWA* (жарт.) 'надмірне використання електронної пошти для спілкування з підлеглими' (вихідна форма *management*

by not walking around) [308, с. 424]); спортивному (*WAGs* ‘дружини і / або дівчата гравців англійської збірної з футболу’ (вихідна форма *wives and girlfriends*) [308, с. 684]); тюремному (*NF* ‘мексикано-американська тюремна банда *Nuestra Familia*’ (вихідна форма *Nuestra Familia*) [310, с. 691]); наркоманів (*KJ* ‘цигарка, яка містить марихуану з домішками фенциклідину’ (вихідна форма *krystal joint*) [310, с. 597]).

При творенні **адвербіальних відфраземних абревіатур-неосленгізмів** (5 одиниць) ядро вихідного словосполучення представлене прислівником або прислівниковим зворотом. До цієї групи належать 4 одиниці комп’ютерного сленгу, зокрема *AFK* ‘немає на місці’ (вихідна форма *away from keyboard*) [310, с. 7], *asap / ASAP* ‘якнайповільніше’ (вихідна форма *as slowly as possible*) [308, с. 18], *ICL* ‘християнською любов’ю; в християнській любові’ (вихідна форма *in Christian love*) [310, с. 543] та *yoу* ‘ой, чому ж, чому’ (вихідна форма *why oh why*) [308, с. 716], а також один неологізм медичного сленгу *JLD* ‘це спадкове захворювання’ (вихідна форма *just like dad*) [308, с. 369].

Основу вихідних словосполучень **ад’єктивних відфраземних абревіатур-неосленгізмів** (3 одиниці) становить прикметник. Ад’єктивна відфраземна абревіація представлена двома новотворами медичного сленгу *GPO* ‘який годиться тільки на органи’ (вихідна форма *good for parts only*) [308, с. 302] та *NFN* (ірон.) ‘(про пацієнта) дефективний’ (вихідна форма *normal for Norfolk*) [308, с. 456], а також одним загальним неосленгізмом *DAP* ‘абсолютно ідеальний’ (вихідна форма *dead-ass perfect*) [308, с. 186].

Вербальні відфраземні абревіатури-неосленгізми (3 одиниці) утворюються від підрядних словосполучень, де функцію головного компонента виконує дієслово. Ядром словосполучення постають дієприкметники у двох формах: теперішній (*CTD* ‘(про пацієнта) приречений’ (вихідна форма *circling the drain*) [308, с. 177]) та перфектній (*ABC* ‘(про жуйку) жований’ (вихідна форма *already been chewed*) [308, с. 1]).

Одним прикладом – *YT* ‘я’ (вихідна форма *yours truly*) [308, с. 716] – представлені в нашому дослідженні **прономінальні відфраземні абревіатури**, особливістю яких є займенникова природа головного слова у вихідному словосполученні.

Загалом, ініціальній аббревіації не притаманний семантичний зсув між вихідною та кінцевою одиницями, що підтверджується, наприклад, зіставленням пар *OAP* та *over-anxious patient* ‘неспокійний / буйний пацієнт’ або *KJ* та *krystal joint* ‘цигарка, яка містить марихуану з домішками фенциклідину’. Однак у досліджуваному матеріалі виявлено 4 приклади семантичної дивергенції зі зміною частиномовної належності кінцевої фраземи. Так, засвідчено випадки переходу ад’єктивних фразем у субстантивні аббревіатури: *BMW* ‘неіндієць’ (вихідна одиниця *black, Muslim or white* ‘чорний, мусульманський або білий’), *Sarah* ‘одинока, багата і щаслива жінка’ (вихідна одиниця *single, rich and happy* ‘одинока, багата і щаслива’), *TATT* ‘хронічна втома’ (вихідна одиниця *tired all the time* ‘утомлений увесь час’). Морфологічна невідповідність вихідної та кінцевої одиниць, однак, не є наслідком транспозиції, а зумовлена еліптичністю твірних одиниць, оскільки відсутні елементи легко реконструюються: *black, Muslim or white (man), single, rich and happy (woman)* та *(being) tired all the time*. Наведені повні форми, проте, не засвідчені в лексикографічних джерелах, будучи вільними словосполученнями.

Отже, з-поміж п’яти розглянутих груп відфраземних ініціальних аббревіатур-неосленгізмів субстантивні суттєво переважають адвербіальні, ад’єктивні, вербальні та прономінальні.

3.2.2. Відпропоземні ініціальні аббревіатури (32 одиниці) утворюються за допомогою скорочення лексичних компонентів речення до перших літер.

У 19 прикладах вихідними одиницями слугують еліптичні речення, де вилученими членами можуть ставати підмет; присудок; частина присудка; предикативний центр; підмет і частина присудка.

Пропуск підмета зафіксовано в 10 неосленгізмах, серед яких *CTN* ‘не можу говорити’ (вихідна форма *(I) can't talk now*) [310, с. 257], *DFA* ‘психоакустичний ефект (у музиці)’ (вихідна форма *(it) does fuck all*) [308, с. 196], *PGT* (жарт.) ‘алкогольна травма’ (вихідна форма *pissed, (he / she) got thumped*) [308, с. 491], *TEETH* ‘традиційна медицина тут безсила’ (вихідна форма *(if you) tried everything*

else, try homeopathy) [308, с. 643]. В усіх наведених прикладах еліптизований член речення виражений особовими займенниками у формі називного відмінку однини – *I, you, he, she* або *it*.

Єдиною одиницею з вилученим присудком постає неосленгізм *BBH* (вихідна форма *bros (come) before hoes*) [310, с. 129], який слугує лозунгом чоловічої солідарності. У його складі відсутній синтаксичний компонент, представлений простим дієслівним присудком, вираженим дієсловом у формі третьої особи множини теперішнього неозначеного часу дійсного способу активного стану.

Пропуск частини присудка засвідчений у трьох абревіатурах – *bobfoc* ‘дівчина з красивою фігурою і відразливим обличчям’ (вихідна форма *body (is) off "Baywatch", face (is) off "Crimewatch"*) [308, с. 74]; *CNS-QNS* ‘дурний’ (вихідна форма *central nervous system – quantity (is) not sufficient*) [308, с. 150]; та *LOBNH* ‘дурний’ (вихідна форма *lights (are) on but nobody (is) home*) [308, с. 405]. У кожному випадку відсутнім елементом є дієслівна зв’язка присудка, виражена формами третьої особи однини та множини теперішнього неозначеного часу дійсного способу активного стану дієслова *be*.

Вилучення цілого предикативного центру речення – підмета та присудка – фіксуємо в одному неосленгізмі – *TMB* (ірон.) ‘пацієнт дуже похилого віку’ (вихідна форма *(he / she has had) too many birthdays*) [308, с. 655]. Реконструйований підмет представлений особовим займенником *he* або *she* у формі називного відмінку однини, тоді як пропущений присудок виражений дієсловом *have* у формі третьої особи однини теперішнього перфектного часу дійсного способу активного стану.

Чотири неосленгізми утворилися внаслідок вилучення підмета і частини дієслівного присудка: у двох випадках простого, а саме *CFA* ‘чужинець’ (вихідна форма *(he / she has) come from away*) [308, с. 125] та *JK!* ‘жартую!’ (вихідна форма *(I am) just kidding!*) [308, с. 369], а у двох випадках складеного, зокрема *GTG* ‘мушу бігти’ (вихідна форма *(I have) got to go*) [310, с. 467] та *NTBH* ‘некрасивий / бридкий’ (вихідна форма *(he / she is) not to be had*) [308,

с. 464]. У всіх прикладах еліптизований член речення представлений особовими займенниками у формі називного відмінку однини – *I, he* або *she*. Пропущена частина присудка виражена допоміжним дієсловом форми третьої особи однини теперішнього перфектного часу дійсного способу активного стану дієслова *come* – у неосленгізмі *CFA*; допоміжним дієсловом форми першої особи однини теперішнього перфектного часу дійсного способу активного стану дієслова *get* – у *GTG*; допоміжним дієсловом форми першої особи однини теперішнього тривалого часу дійсного способу активного стану дієслова *kid* – у *JK!*; модальним дієсловом *be* у формі третьої особи однини теперішнього простого часу дійсного способу активного стану – у *NTBH*.

Водночас у досліджуваному матеріалі зафіксовано 13 прикладів повних речень, які виражають спонукальність або декларативність. Спонукальність висловлення представлена в абревіатурах *bogof* ‘спеціальна пропозиція, за якою покупець, придбавши один товар, отримує ще один у подарунок’ (вихідна форма *buy one get one free*) [308, с. 75], *DTR* ‘з’ясування стосунків’ (вихідна форма *define their relationship*) [308, с. 223], *HAND* ‘приємного дня, на все добре’ (вихідна форма *have a nice day*) [308, с. 318], *MYOB* ‘не втручайся в чужі справи’ (вихідна форма *mind your own business*) [308, с. 448] та *SUMO* ‘закрий рота і повертайся до роботи’ (вихідна форма *shut up and move on*) [308, с. 630]. Декларативність висловлення відображена в абревіатурах *AOS* ‘жоден варіант не підходить’ (вихідна форма *all options suck / stink*) [310, с. 19], *GOK* ‘тільки Бог знає’ (вихідна форма *God only knows*) [308, с. 295], *twat* для вираження незадоволення з приводу чогось несподіваного / неприємного (вихідна форма *there we are then*) [308, с. 671] та *WYSIWYG* ‘треба приймати людей такими, якими вони є’ (вихідна форма *what you see is what you get*) [308, с. 709].

3.2.3. Відлексемні ініціальні та псевдоініціальні абревіатури (сумарно 25 одиниць) творяться за допомогою скорочення відповідно багатокореневих або однокореневих слів.

Відлексемні ініціальні абревіатури (17 одиниць) утворюються шляхом скорочення компонентів складного слова до ініціальних літер. У переважній

більшості випадків (16 одиниць) опрощення плану вираження зазнають повнозначні компоненти композита, які також функціонують як самостійні лексеми, наприклад, *АТС* ‘виграш у букмекерстві, який повністю або частково переходить у наступну ставку’ (вихідна форма *any-to-come*) [308, с. 14], *НР* ‘чоловік’ (вихідна форма *homee-palone*) [308, с. 347], *КО* ‘виснажений’ (вихідна форма *knocked-out*) [308, с. 388] та *МГ* ‘кулеметник’ (вихідна форма *machine gunner*) [310, с. 658].

Водночас, якщо ініціальної абрєвіації зазнають компоненти класичного композита, тобто складного слова, створеного з елементів давньогрецького або латинського походження [302, с. 217], кінцева одиниця-абрєвіатура складатиметься з ініціальних літер не лексем, а кореневих морфем класичного походження, що ілюструє єдиний зафіксований у нашому дослідженні приклад *ОС* ‘синтетичний опіод оксикодон’ (вихідна форма *oxycodone*) [309, с. 132]. Ця абрєвіатура становить скорочення двох компонентів вихідної форми *oxycodone* – префіксоїда грецького походження *oxy-* зі значенням ‘оксиген’ та асемантичного морфоїда *-codone*.

Відлексемні ініціальні абрєвіатури диференціюємо з **відлексемними псевдоініціальними абрєвіатурами** (8 одиниць), утвореними на основі простих (рідше похідних) слів, де вилучення одних літер і збереження інших відбувається навмання – безвідносно до порядку їхнього розташування у вихідній одиниці. Серед неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття ми виявили три можливі буквені комбінації в абрєвіатурах:

1) перша та друга літери вихідної одиниці: *EQ(s)* ‘еквалайзер’ (вихідна форма *equalizer*) [308, с. 236], *JA* ‘ямаєць’ (вихідна форма *Jamaican*) [308, с. 359];

2) перша літера першого та другого складів вихідної одиниці: *CD* ‘презерватив’ (вихідна форма *condom*) [308, с. 124], *DG* ‘дегенерат’ (вихідна форма *degenerate*) [310, с. 283], *TV* ‘трансвестит’ (вихідна форма *transvestite*) [308, с. 671];

3) перша та остання літери вихідної одиниці: *TG* ‘член молодіжної банди’ (вихідна форма *thug*) [308, с. 645], *TX* ‘дякую (в онлайн-покері)’ (вихідна форма *thanks*) [308, с. 674].

Структурно гетерогенна природа псевдоініціальних абревіатур засвідчує, відтак, доцільність ширшого тлумачення природи абревіатур загалом, компоненти яких можуть бути репрезентовані не тільки цілими лексемами, а й фрагментами лексем (-g від *thug*), морфемами (*trans-* від *transvestite*) або навіть морфоїдами (-*codone* від *oxycodone*).

Отже, з погляду продуктивності ініціальні абревіатури-неосленгізми представлені відфраземними (69,8 % одиниць), відпропоземними (17 % одиниць) та відлексемними (13,2 % одиниць) формами. Серед відфраземних абревіатур-неосленгізмів, класифікованих відповідно до морфологічного типу ядра твірного підрядного словосполучення, субстантивні (63,5 % одиниць) переважають ад'єктивні (1,6 % одиниць), вербальні (1,6 % одиниць), адвербіальні (2,6 % одиниць) та прономінальні (0,5 % одиниць). При цьому в процесі абревіації можлива зміна частиномовної належності одиниць, що має еліптичну природу і виявляється в переході ад'єктивних словосполучень у субстантивні абревіатури (2,1 % одиниць). Відпропоземні абревіатури-неосленгізми творяться здебільшого на основі неповних (10 % одиниць), рідше – повних спонукальних і розповідних речень (7 % одиниць). Відлексемні ініціальні абревіатури-неосленгізми утворюються на базі питомих складних слів (8,5 % одиниць), рідше – класичних композитів (0,5 % одиниць). Якщо основу відлексемної абревіатури становить просте (рідше похідне) слово, літери якого капіталізуються в довільному порядку, кінцеву одиницю пропонується називати відлексемною псевдоініціальною абревіатурою у зв'язку з ініціальною природою тільки першого її елемента (4,2 % одиниць).

3.3. Усічені неосленгізми

Усічення прийнято тлумачити як втрату лексемою фрагмента форми, представленого звуком, морфемою або фракто-лексемою [7, с. 183; 16, с. 192]. Оскільки, незважаючи на загальноприйнятність у сучасній лінгвістиці терміна **усічення** [8, с. 10; 35, с. 163-166; 57, с. 181; 84, с. 82-84; 89, с. 56-57; 119, с. 176;

121, с. 247-254; 131, с. 24; 251, с. 329], від нього не утворюються деривати з семантикою результативності для позначення кінцевої скороченої лексеми, ми послуговуватимемося натомість терміном **утинок** [77, с. 5; 125, с. 47-54]. У словотвірній концепції автора останньої одиниці – А.М. Нелюби – **усічення** та **утинання** протиставляються як спосіб словотвору та морфонологічне явище відповідно [98, с. 184]. Оскільки обраний лексикоцентричний об'єкт дослідження не передбачає зосередження окремої уваги на морфонологічних явищах, а також у зв'язку з відсутністю похідного від **усічення** найменування кінцевої скороченої лексеми, терміни **усічення** та **утинання** вживатимемо надалі як синонімічні, а отримані одиниці іменуватимемо **утинками**.

У досліджуваному матеріалі усічення (150 одиниць) представлене чотирма різновидами: **ініціальним (афереза)**, **медіальним (синкопа)**, **фінальним (апокопа)** та **змішаним (антиеткліпсис)**. У відсотковому відношенні, проте, апокопні неосленгізми (80 % одиниць) суттєво переважають аферетичні (8,7 % одиниць), синкопні (8 % одиниць) та антиеткліптичні (3,3 % одиниць).

3.3.1. Апокопні утинки (120 неосленгізмів) виникають унаслідок втрати словом фінального фрагмента, представленого звуком, морфемою або фракто-лексемою [188, с. 21; 192, с. 17].

Серед проаналізованих апокоп загальні назви (100 неосленгізмів) кількісно переважають власні імена (20 неосленгізмів).

Виявлені апелятиви позначають здебільшого конкретні поняття, називаючи **осіб за спорідненістю** (*sib* 'рідний брат / сестра' (вихідна форма *sibling*) [308, с. 581]) та **за особливостями характеру / поведінки** (*lem* 'відлюдько' (вихідна форма *lemon*) [308, с. 397]); **споруди** (*res* 'студентський гуртожиток' (вихідна форма *residence*) [308, с. 537]); **транспортні засоби** (*scoot* 'самокат' (вихідна форма *scooter*) [308, с. 561]); **спортивні снаряди** (*vert* 'вертикальна рампа (в скейтбордингу)' (вихідна форма *vertical ramp*) [308, с. 680]); **психоактивні речовини** (*surge* 'хірургічний спирт (як альтернативний алкогольний напій)' (вихідна форма *surgical spirit*) [309, с. 181]); **продукти розумової діяльності** (*docu* 'документальний фільм / телепередача' (вихідна форма *documentary*))

[308, с. 207]; *vid* ‘відеокасета; відеозапис’ (вихідна форма *video*) [308, с. 681]). Абстрактні поняття представлені натомість загальними найменуваннями **якісних ознак** (*pez* ‘низькосортний, вбогий, халтурний’ (вихідна форма *peasant*) [308, с. 491], *val* ‘цінність’ (вихідна форма *value*) [308, с. 679]) та **дій** (*retro* ‘повертати (когось / щось) із Південного полюсу на батьківщину’ (вихідна форма *retrograde*) [308, с. 537]).

Апокопні оніми-неосленгізми включають назви **міст** (*Glasto* ‘Гластонбері’ (вихідна форма *Glastonbury*) [308, с. 292]), **країн** (*Pak* ‘Пакистан’ (вихідна форма *Pakistan*) [308, с. 480]), **національностей** (*Bangla* ‘бангладешець’ (вихідна форма *Bangladeshi*) [308, с. 32]) та **торгових марок** (*Bud* ‘пиво марки Budweiser’ (вихідна форма *Budweiser*) [308, с. 97], *Dom P* ‘шампанське марки Dom Pérignon’ (вихідна форма *Dom Pérignon*) [308, с. 210]).

Фінальне усічення в сленгу англійської мови початку ХХІ століття розглядаємо в трьох аспектах: **фонотактичному** (виявляється у збереженні у фінальній позиції утинка приголосної або кластера; втраті кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць); **морфотактичному** (пов'язаний із втратою кореляції між морфемною будовою вихідної й кінцевої одиниць; лексикалізацією префіксів та префіксоїдів); **графічному** (засвідчується фонетизацією орфограм; наявністю графічних аномалій).

Переважає кількість неосленгізмів-апокоп (91 зі 120 одиниць) характеризуються **збереженням у фінальній позиції усіченого слова приголосної** (*cam* /-m/ ‘фотоапарат; камера’ (вихідна форма *camera*) [308, с. 114], *pov* /-v/ (знев.) ‘(про людину з меншими за мовця статками) жебрак’ (вихідна форма *poverty*) [308, с. 512], *tam* /-m/ ‘растаманська шапка’ (вихідна форма *tam o'shanter*) [308, с. 639], *tech* /-k/ ‘технічний коледж’ (вихідна форма *technical college*) [308, с. 643]) **або кластера** (*gorge* /-dz/ ‘суперовий, класний’ (вихідна форма *gorgeous*) [308, с. 301], *Manc* /-nj/ ‘манчестерський’ (вихідна форма *Mancunian*) [308, с. 418], *simp* /-mp/ ‘дурний’ (вихідна форма *simpleton*) [308, с. 583]).

Утрата кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць виявляється в скороченні кількості складів твірного слова, а також можливості

порушення його силабічних меж. У процесі декомпозиції 118 із проаналізованих 120 неосленгізмів *втратили один або більше складів*, що спостерігаємо на прикладі новотвору *art* ‘артилерія’ [310, с. 22], кількість складів якого скоротилася з чотирьох у вихідній формі *artillery* до одного в кінцевій. Двома винятками, силабічна структура яких залишилася незмінною, є односкладові одиниці *du* як форма звертання між чоловіками (вихідна форма *dude*) [308, с. 223] та *mo* ‘більше’ (вихідна форма *more*) [308, с. 434]. Водночас обидва новотвори зазнали вилучення фінальної приголосної: *dude* → *du* та *more* → *mo* відповідно. **Можливість порушення силабічних меж** твірної одиниці засвідчується на прикладі неосленгізмів *dep* ‘представник британської акторської профспілки *Equity*’ (вихідна форма *de-pu-ty*) [308, с. 194], *perf* ‘виступ; вистава’ (вихідна форма *per-for-mance*) [308, с. 490] та *vig* ‘прибуток’ (вихідна форма *vi-go-rish*) [308, с. 681]. У всіх розглянутих прикладах до першого складу додається ініціальна приголосна фонема другого складу.

При фінальному усіченні порушуватися можуть також **морфемні межі** вихідної одиниці, що ілюструють приклади *boyf* ‘бойфренд’ (вихідна форма *boyfriend*) [308, с. 87], *girlf* ‘дівчина, з якою зустрічаєшся’ (вихідна форма *girlfriend*) [308, с. 290] та *rep* ‘письмова заява’ (вихідна форма *representation*) [308, с. 537]. В усіх трьох випадках морфемна структура вихідної форми руйнується: *boy/friend* → *boyf*, *girl/friend* → *girlf* та *re/present/ation* → *rep*. У новотворах *boyf* та *girlf* до кореня першого компонента композита приєднується ініціальний приголосний кореня другого компонента композита. У третьому неосленгізмі *rep* до префікса деривата додається ініціальний приголосний кореня. Таким чином, ускладнення форми усіченого матеріального репрезентанта шляхом приєднання наступного приголосного вказує на прогресивну природу апокопи в сленгу англійської мови початку XXI століття.

Граничним випадком апокопи з порушенням силабічних і морфемних меж є декомпозиція диграфа у фінальній позиції, внаслідок чого в неосленгізмі з’являється нова приголосна, відсутня в корені вихідної одиниці, наприклад: *amp* ‘наркотик амфетамін’ (диграф *ph* вихідної форми *amphetamine* зазнав

розщеплення /f/ → /p/) [308, с. 11], *Cav and Pag* ‘опери "Сільська честь" П'єтро Масканї та "Блазні" Руджеро Леонкавалло, об'єднані в одну виставу’ (диграф *gl* вихідної форми *Cavalleria Rusticana and Pagliacci* зазнав розщеплення /λ/ → /g/) [308, с. 124] та *Manc* ‘Манчестер’ (диграф *ch* вихідної форми *Manchester* зазнав розщеплення /tʃ/ → /k/) [308, с. 418].

Вісім неосленгізмів-апокоп утворилося шляхом **лексикалізації префіксів та префіксоїдів** в умовах збереження морфемних меж вихідних одиниць. Сюди належать чотири префікси – *mal-* (*mal* ‘несправність (у парашутизмі)’ (вихідна форма *mal/function*) [308, с. 417]), *poly-* (*poly* ‘полігамна людина’ (вихідна форма *poly/amor/ous*) [310, с. 766]), *pre-* (*pre* ‘вживати алкоголь перед вечіркою / пиятикою’ (вихідна форма *pre-/game / pre-/party*) [308, с. 513]) та *sub-* (*sub-/Z* ‘морозильна камера марки Sub-Zero’ (вихідна форма *Sub-Zero*) [308, с. 629]), а також чотири префіксоїди – *oxy-* (*oxy* ‘капсула ОксиКонтину’ (вихідна форма *Oxy/Contin*) [309, с. 135]), *paedo-* (*paedo* ‘педофілія’ (вихідна форма *paedo/phil/ia*) [308, с. 480]), *retro-* (*retro* ‘повертати (когось / щось) із Південного полюсу на батьківщину’ (вихідна форма *retro/grade*) [308, с. 537]) та *zoo-* (*zoo* ‘зоофіл’ (вихідна форма *zoo/phile*) [308, с. 719]).

У вісьмох неосленгізмах-апокопах спостерігаємо графічну асиміляцію, наслідком якої є **фонетизація орфограм**, тобто зближення вимови та написання. Так, утинок *Bolly* ‘шампанське марки Bollinger’ [308, с. 76] характеризується наявністю у фінальній позиції графеми -у відповідно до традицій англійського правопису, хоча, з огляду на вихідну форму *Bollinger*, у кінцевій позиції повинна бути графема -i. Фонетизацію орфографії простежуємо у двох випадках: по-перше, в апокопах, утворених на основі лексем іншомовного походження, зокрема французьких, наприклад, *croop* ‘круп'є’ (вихідна форма *croupier*) [308, с. 174], *quoz* ‘(про людину) потвора’ (вихідна форма *Quasimodo*) [308, с. 525], *treas(h)* [зменшено-пестлива форма звертання] (вихідна форма *treasure*) [308, с. 664], або латинських, наприклад, *canab* ‘марихуана’ (вихідна форма *cannabis*) [308, с. 115], *spaz* ‘паралітик; інвалід’ (вихідна форма *spastic*) [308, с. 607]; по-друге, від питомих одиниць, наприклад, *noob* ‘новачок, початківець (у сноубордингу)’ (вихідна форма *newbie*) [308, с. 461].

В апокопних неосленгізмах фіксуємо три **графічні аномалії**: 1) написання власних імен з малої літери; 2) написання однієї і тієї самої лексеми з великої та малої літер при абсолютно ідентичних умовах дистрибуції; 3) невпорядкованість графіки окремих лексем з появою в них алогографів.

Використання малої літери при графічній репрезентації онімів ілюструють 4 одиниці: *dex* ‘декстрометорфан’ (вихідна форма *dextromethorphan*) [309, с. 55], *lib* ‘транквілізатор Лібріум’ (вихідна форма *Librium*) [308, с. 399], *ocs* ‘синтетичний опіоїд оксикодон’ (вихідна форма *oxycodone*) [310, с. 708] та *sub-Z* ‘морозильна камера марки Sub-Zero’ (вихідна форма *Sub-Zero*) [308, с. 629]. Недотримання традиційної для власних імен капіталізації ініціальної літери у вказаних прикладах має екстралінгвальну природу, що зумовлено значним поширенням і доступністю в сучасному суспільстві різних груп споживчих товарів, зокрема медикаментів (*dex*, *lib*, *ocs*) та побутової техніки (*sub-Z*). У мові ці екстралінгвальні чинники відображаються в метонімізації вихідних одиниць-онімів, що починають уживатися як загальні назви для позначення, наприклад, окремої таблетки або одиниці техніки певної торгової марки. Аналогічного переходу з розряду власних імен у загальні назви зазнали раніше лексеми *Aspirin* та *Hoover*: перша була створена німецькою компанією *Bayer AG* як назва бренду, під яким продавалася ацетилсаліцилова кислота, а друга тривалий час позначала пилососи виключно американської фірми *The Hoover Company* [307, с. 53]. У сучасній англійській обидва найменування використовуються як загальні назви, пишуться з малої літери і розширили свій семантичний обсяг: *aspirin* в широкому розумінні означає будь-який легкий знеболюючий засіб, а *hoover* – будь-який пилосос.

Написання однієї і тієї самої лексеми з великої або малої літери простежуємо в неосленгізмах *red Leb* ‘червонуватий гашиш ліванського походження’ (вихідна форма *red Lebanese*) [308, с. 535] та *gold leb* ‘золотиста смола канабісу, вирощеного на Середньому Сході’ (вихідна форма *gold Lebanese*) [308, с. 396]. Обидва неосленгізми побудовані за ідентичною схемою – "колоронім + етнонім → колоронім + фінальний утинок етноніма"; усічення

зазнав ідентичний другий компонент (*Lebanese* → *Leb / leb* ‘ліванський; ліванець; ліванка’, хоча з погляду традицій українського термінознавства адекватним еквівалентом була б *ліванка* за аналогією до полісемантичних *болгарки, китайки, киянки, угорки*); новотворам притаманна семантична спорідненість, оскільки вони позначають продукти марихуани. Однак у неосленгізмі *red Leb* другий, усічений, компонент *Leb* пишеться з великої літери, а в *gold leb* – з малої. Причина цієї аномалії полягає у графічній невпорядкованості сленгу англійської мови, який формується і відтворюється перш за все в усному варіанті, характеризується високою динамікою і варіативністю, а також часто зазнає графічної фіксації представниками маргінальних прошарків, що далеко не завжди володіють нормами побудованої за історичним принципом англійської орфографії.

Поява алографів в утинках однієї і тієї самої лексеми спостерігається у двох парах неосленгізмів – *collabo* ‘творча співпраця (в хіп-хопі)’ [308, с. 154] ~ *callabo* ‘співпраця’ (вихідна форма *collaboration*) [308, с. 114] та *newb* ‘"чайник" (новий користувач Інтернету / гравець в онлайн-гру)’ [308, с. 455] ~ *noob* ‘новачок, початківець (у сноубордингу)’ (вихідна форма *newbie*) [308, с. 461]. Вихідною одиницею для пари *collabo* ~ *callabo* послужила лексема *collaboration*, а для пари *newb* ~ *noob* – лексема *newbie*. Водночас графіка вихідної одиниці зберігається тільки в неосленгізмах *collabo* та *newb*, тоді як у їхніх алолексах *callabo* та *noob* історично мотивовані графема *-o-* (префікс латинського походження *col-*) та буквосполучення *-ew-* (латинський корінь *nov-*) заміщуються монографом *-a-* та диграфом *-oo-* відповідно. Вибір субститутів в обох випадках не є довільним, а ґрунтується на фонетичному принципі. У ненаголошеній позиції графеми *-o-* та *-a-* позначають голосну шва /ə/ (як у *polite* /pəˈlaɪt/ та *saliva* /səˈlaɪvə/), що пояснює омофонічність одиниць *collabo* та *callabo*. Оскільки буквосполучення *-ew-* передає дифтонг /ju:/, що в американському варіанті англійської спростився до /u:/, неосленгізми *newb* та *noob* також вимовляються ідентично. Обидві пари одиниць також зазнали зміни семантики, яка в першій парі привела до генералізації (*collabo* ‘творча співпраця (в хіп-хопі)’ → *callabo* ‘співпраця’), а в другій – до диференціації та спеціалізації (*newb* ‘"чайник" (новий користувач

Інтернету / гравець в онлайн-гру) ~ *noob* ‘новачок, початківець (у сноубордингу)’ вихідного значення. Відтак, поява алографів в утинках однієї і тієї самої лексеми ґрунтується на фонетизації історично зумовлених орфограм.

Отже, апокопа як найпродуктивніший різновид усічення при творенні неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття характеризується збереженням у фінальній позиції утинка приголосної або кластера, втратою кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць, втратою кореляції між морфемною будовою вихідної й кінцевої одиниць, лексикалізацією префіксів і префіксоїдів, фонетизацією орфограм та наявністю графічних аномалій.

3.3.2. Аферетичні утинки (13 неосленгізмів) постають результатом вилучення фрагмента у вигляді звука, морфеми або фракто-лексеми на початку слова [151, с. 237; 172, с. 1678].

Ініціальне усічення в сленгу розглядаємо в трьох аспектах: **фонотактичному** (пов'язаний із втратою кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць); **морфотактичному** (полягає у втраті кореляції між морфемною будовою вихідної й кінцевої одиниць); **словотвірному** (виявляється у творенні третини засвідчених одиниць за допомогою черезланкового словотвору).

Аналогічно до неосленгізмів-апокоп, **силабічна організація вихідної одиниці може порушуватися** при ініціальному усіченні, що ілюструє, зокрема, неосленгізм *shroomer* ‘грибник’ (вихідна форма *mush-room-er*) [309, с. 167], який зазнав декомпозиції з додаванням фінальної приголосної фонемі першого складу до другого.

Подібним чином, **морфемні межі вихідної лексеми зберігаються в одних аферезах** (*doe* ‘снігохід’ (вихідна форма *ski/doe*) [308, с. 212], *teenth* ‘¹/₁₆ унції наркотику’ (вихідна форма *six/teen/th*) [309, с. 184]) **і порушуються – в інших** (*shroomer* ‘наркоман, який уживає галюциногенні гриби; грибник’ (вихідна форма *mush/room/er*) [309, с. 167]). Факт руйнування морфемної структури деяких

утиноків унаслідок їхньої декомпозиції вказує, що усічення насправді є процесом вилучення частини плану вираження, який може бути, однак, не тільки морфом [212, с. 22], а й фрагментом останнього.

Чотири із 13 виокремлених неосленгізмів-аферез утворилися шляхом **черезланкового словотвору**: *'clavaed up* ‘одягнений у балаклаву’ (вихідна форма *balaclavaed up*) [308, с. 145], *'ped boy* ‘мопедист; ВМХ-райдер’ (вихідна форма *moped boy*) [308, с. 487], *'ped-head* ‘фанат скутерів’ (вихідна форма *moped-head*) [308, с. 487] та *roidhead* ‘спортсмен, що регулярно вживає стероїди’ (вихідна форма *steroidhead*) [309, с. 157]. Оскільки жодна з гіпотетично виведених вихідних форм не зафіксована в лексикографічних джерелах, їхню реконструкцію здійснюємо виключно шляхом словотвірного аналізу за схемою *вихідна одиниця* → (*гіпотетична проміжна одиниця*) → *кінцева одиниця*: *balaclava* → (*balaclavaed up*) → *'clavaed up*, *moped* → (*moped boy*, *moped-head*) → *'ped boy*, *'ped-head* та *steroid* → (*steroidhead*) → *roidhead* відповідно.

Отже, при творенні аферетичних неосленгізмів початку ХХІ століття можливе порушення морфемної та складової будови вихідної одиниці, а в третині прикладів початкова форма не засвідчена в мові і виявляється за допомогою дериваційної реконструкції.

3.3.3. Синкопні утинки (12 одиниць) виникають внаслідок втрати словом медіального фрагмента у вигляді звука, морфеми або фракто-лексеми [9, с. 138; 173, с. 116].

Медіальне усічення в сленгу англійської мови початку ХХІ століття розглядаємо в чотирьох аспектах: **фонотактичному** (полягає у втраті кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць; зменшенні кількості складів); **морфотактичному** (пов'язаний із втратою кореляції між морфемною будовою вихідної й кінцевої одиниць); **логічному** (передбачає віднесення всіх утиноків *pluralia tantum* із вилученим серединним фрагментом до синкоп); **структурному** (визначає трактування утиноків *pluralia tantum* як апокоп, якщо вилучений серединний фрагмент є фінальним для кореневої морфеми).

Передусім, подібно до апокопи та афези, **морфемна та силабічна структури вихідного слова можуть порушуватися**, коли усичення відбувається не тільки на межі морфем (*wossface* ‘пан такий-то’ (вихідна форма *what|’s/-his/-face*) [308, с. 707]) та складів (*scan’lous* ‘(про людину) черствий; жадібний’ (вихідна форма *scan-da-lous*) [308, с. 559]), а й усередині них (*hids* ‘немодний; позбавлений смаку’ (вихідна форма *hid/e/ous*) [308, с. 331] та *ign’ant* ‘(про людину) недалекий, темний’ (вихідна форма *ig-no-rant*) [308, с. 352] відповідно).

Усі розглянуті синкопи утворилися внаслідок **втрати вихідними одиницями одного або кількох** (від двох до чотирьох) **складів** із вилученням складотворчих голосних (в 11 лексемах) або складотворчої приголосної /l/ (у лексемі *the Mapes*).

Природа чотирьох із 12 досліджуваних утинків *pluralia tantum – comms* ‘комунікації’ (вихідна форма *communications*) [308, с. 157], *garms* ‘одяг’ (вихідна форма *garments*) [308, с. 281], *the Mapes* ‘готель *The Maples Inn* у Пуант-Клері (провінція Квебек)’ (вихідна форма *the Maples (Inn)*) [308, с. 420] та *spongs* ‘кухонні щипці’ (вихідна форма *spondonicles*) [308, с. 611] – може трактуватися двояко залежно від обраного аспекту аналізу.

Відповідно до **логічного аспекту**, за яким початок, середина та кінець розглядаються як частини цілого, наведені неосленгізми є синкопами, оскільки формально характеризуються вилученням медіального фрагмента, представленого фонемою або фрагментом лексеми.

Натомість, застосування **структурного аспекту**, який передбачає морфемне членування слова з урахуванням аксіоматичного в сучасній лінгвістиці твердження, що мінімальними носіями змісту постають морфеми, а не їхні фрагменти [256, с. 312], засвідчує, що перехід від вихідної одиниці *pluralia tantum* до утинку-синкопи *pluralia tantum* включає три послідовні етапи:

1) розклад вихідної одиниці на основу та флективну морфему, наприклад: *communications* → *communication-* та *-s*;

2) декомпозицію кореневої морфеми шляхом вилучення її фінального фрагмента: *communication-* → *comm-* та *-unication-*;

3) повторне додавання вичленованої на першому етапі флексії множини до отриманого на другому етапі ініціального фрагмента кореневої морфеми: *comm-* та *-s* → *comms*.

Факт повторного приєднання флексії після, а не в процесі усічення основи вихідної одиниці зближує зазначені зразки синкопи з апокопою, оскільки зв'язок між фрагментами кореневої морфеми як рівнозначними одиницями нижчого порядку завжди тісніший, ніж між кореневою морфемою та флексією як рівнозначними одиницями вищого порядку.

Отже, при творенні синкопних неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття можливе порушення морфемної та складової будови вихідної одиниці, спостерігається обов'язкове зменшення кількості її складів, а третина прикладів можуть трактуватися як медіальні утинки в логічному аспекті або як фінальні утинки в структурному аспекті.

3.3.4. Антиеткліптичні утинки (5 одиниць), також відомі як **утинки змішаного типу**, виникають унаслідок одночасної втрати лексемою ініціального та фінального фрагментів у вигляді звука, морфеми або фракто-лексеми [57, с. 181; 204, с. 75]. Так, накладання афери́зи й апокопи в межах одного слова простежуємо в неологізмі сленгу наркоманів *dro* 'марихуана, вирощена гідропонно' [310, с. 320], що утворився шляхом вилучення початкового (*hy-*) та кінцевого (*-ponic*) елементів вихідної форми *hydroponic*. Інші приклади утинків змішаного типу включають одиниці *biff* 'дитина, яка страждає від розщеплення хребта' (вихідна форма *spina bifida*) [308, с. 51], *donk* 'великі сідниці' (вихідна форма *badonkadonk*) [308, с. 211], *mersh* 'марихуана, виготовлена комерційним шляхом' (вихідна форма *commercial*) [309, с. 119] та *polo* 'наркотична суміш героїну та скополаміну' (вихідна форма *scopolamine*) [308, с. 506].

Усічення змішаного типу в сленгу англійської мови початку ХХІ століття розглядаємо у двох аспектах: **фонотактичному** (пов'язаний із втратою кореляції між силабічною будовою вихідної й кінцевої одиниць; наявністю

приголосної або кластера в ініціальній позиції; значним опрощенням силабічної будови вихідної одиниці); **морфотактичному** (полягає у втраті кореляції між морфемною будовою вихідної й кінцевої одиниць).

Аналогічно до апокопи, афери та синкопи, **силабічні та морфемні межі вихідної одиниці здатні руйнуватися** при антиеткліпсисі. Порушення силабічної організації вихідної одиниці простежуємо на прикладі неосленгізмів *mersh* та *biff*: обидва зазнали декомпозиції з додаванням до збереженого цілого складу ініціальної приголосної фонем наступного складу: *com-mer-cial* → *mersh* та *spi-na bi-fi-da* → *biff*. Подібним чином, морфемна будова твірних лексем *com/merc/ial* та *spin/a bi/fid/a* не була збережена в кінцевих неосленгізмах *mersh* та *biff*. Фінальна фонема /ʃ/ у *mersh* є результатом палаталізації на стику морфем *merc/* та */ial*. Утинок *biff* утворився внаслідок приєднання до префіксальної морфемі *bi-* ініціальної приголосної *f-* наступної морфемі.

У чотирьох із п'яти виявлених прикладів антиеткліпсису **в ініціальній позиції знаходиться приголосна** (*biff, donk, mersh, polo*) і тільки в одній лексемі – **кластер** (*dro*).

У всіх розглянутих утинках змішаного типу спостерігаємо **значне опрощення силабічної будови вихідної одиниці**, про що свідчить суттєве зменшення кількості складів у процесі декомпозиції останньої: мінімально – на два склади (*commercial* → *mersh, scopolamine* → *polo*), максимально – на чотири (*spina bifida* → *biff*).

Відтак, при творенні антиеткліптичних неосленгізмів початку XXI століття можливе порушення морфемної та складової будови вихідної одиниці, а також спостерігається значне зменшення кількості складів у кінцевій лексемі, причому остання завжди починається з приголосної або кластера.

Отже, найбільшою продуктивністю серед чотирьох проаналізованих різновидів усічення характеризується апокопа (80 % одиниць), приблизно однаково обмежено продуктивними виявилися афераза (8,7 % одиниць) та синкопа (8 % одиниць), а найменш продуктивним постає антиеткліпсис (3,3 % одиниць). Спільними для всіх утинків є можливість порушення

морфемних і силабічних меж вихідної одиниці, а також втрата внаслідок усичення одного або кількох складів. Апокопа вирізняється лексикалізацією префіксів і префіксоїдів, переважанням у фінальній позиції (в точці усичення) приголосних або кластерів, фонетизацією орфограм та наявністю графічних аномалій. Аферезі притаманна представленість черезланкового словотвору. Синкопа характеризується таксономічною невизначеністю утинків *pluralia tantum*, які залежно від обраного критерію аналізу співвідносяться з медіальною або фінальною моделями декомпозиції. Відмінністю антиеткліпсису постає наявність приголосних або кластерів в ініціальній позиції кінцевої одиниці.

3.4. Фонетична мімікрія: джерело сленгової паронімії

Фонетичну мімікрію як один із найменш досліджених способів творення сленгових неформів (113 одиниць) прийнято тлумачити як звукове уподібнення або морфофонетичний збіг слова чи його видозміненого варіанта з іншим словом [47, с. 150; 52, с. 41]. Природа цього феномена тісно пов'язана з фонетичними асоціаціями, які виникають між паронімічними одиницями, тому іноді для його позначення вживають альтернативний термін **асоціативно-фонетична мімікрія** [140, с. 125].

У процесі фонетичної мімікрії семантика вихідної одиниці повністю переноситься на кінцевий неосленгізм на підставі формальної (звукової) подібності між ними. При цьому, кінцеву одиницю називають **субститутом**, а спільний фрагмент форми, який, власне, забезпечує паронімічний зв'язок між вихідною та кінцевою одиницями, іменують **ремотивантом** [48, с. 27]. Таким чином, субститут у плані вираження мотивується вихідною одиницею (фонетична мотивація), тоді як його семантика повністю детермінується ремотивантом. Для прикладу, соціально немаркована лексема *bazooka* 'базука' та утворений за допомогою фонетичної мімікрії неосленгізм *bazooka* 'дешевий курильний кокаїн' [309, с. 11] різняться семантично при абсолютній формальній тотожності. Хоча ідентичність плану вираження та відмінність плану змісту

постає зазвичай ознакою полісемантизації вихідної одиниці, що було б підставою відносити *bazooka* ‘дешевий курильний кокаїн’ до сленгових неосемантів, компонентний аналіз заперечує наявність у них спільних сем, а це, в свою чергу, свідчить про омонімічність наведеної пари. Механізм розвитку значення *bazooka* ‘дешевий курильний кокаїн’ стає зрозумілим при реконструкції ремотиванта, яким постає *basuc*- як фрагмент вихідної форми *basuco* ‘кокаїн’. Відтак, формально неосленгізм *bazooka* ‘дешевий курильний кокаїн’ мотивується омонімічною назвою зброї *bazooka* ‘базука’, а семантично – паронімічним сленгізмом *basuco* ‘дешевий курильний кокаїн’.

В етимологічному плані фонетична мімікрія іноді розглядається як один зі способів формальної адаптації іншомовного слова в соціолектах, який передбачає закріплення значення етимона за наявним у мові-реципієнті словом, вибраним колінгвами за принципом звукової схожості зі словом-етимоном [246, с. 198]. Хоча в українській [124, с. 237, 325], російській [53, с. 99; 75, с. 136; 110, с. 125-126] та болгарській [15, с. 11] мовах значна кількість мімікратів справді мають іншомовне походження, аналіз неологізмів сленгу початку XXI століття засвідчує недоцільність обмеження розуміння поняття "фонетична мімікрія" запозиченою лексикою. Переважна більшість проаналізованих прикладів (110 одиниць) представлена або питомими лексемами на кшталт *cocktail* ‘кокаїн’ (вихідна форма *coc(aine)* ‘кокаїн’) [308, с. 152], *greenhouse* ‘притон для куріння марихуани’ (вихідна форма *green* ‘марихуана’) [310, с. 460], *smackeroonie* ‘фунт стерлінгів’ (вихідна форма *smacker* ‘фунт стерлінгів’) [308, с. 594], або вже давно асимільованими запозиченнями, зокрема *dragon* ‘трансвестит / травесті-діва’ (вихідна форма *drag* ‘трансвестит; травесті-діва’) [310, с. 316], *partner* ‘автомобіль марки Ауді’ (вихідна форма *(h)owdy(, partner)* від *Audi* ‘автомобіль марки Ауді’) [308, с. 483], *vitamin D* ‘декстрометорфан’ (вихідна форма *d(extromethorphan)* ‘декстрометорфан’) [309, с. 195]. Проте в досліджуваному матеріалі зафіксовано три іншомовних одиниці, які ще не повністю засвоїлися англійською мовою. По-перше, це *El Cid* ‘ЛСД’ [308, с. 234] від співзвучного імені іспанського героя реконкісти Сіда Кампеадора. Неасимільованість запозичення виявляється

у збереженні означеного артикля однини чоловічого роду мови-донора та варіативності графіки власного імені *Cid* з алолексом *Sid*. По-друге, це *Hera* ‘героїн’ [308, с. 330] від співзвучного імені грецької богині Гери. Неповна асимільованість запозичення виявляється у відсутності традиційної декапіталізації ініціальної літери при переході власного імені в омонімічну загальну назву. По-третє, це *Uncle Sid* ‘ЛСД’ [308, с. 675] від співзвучного імені іспанського героя реконквісти Сіда Кампеадора.

Семантику неосленгізмів, утворених за допомогою фонетичної мімікрії, розглядаємо в двох планах: ономасіологічному та семасіологічному.

В ономасіологічному плані фонетична мімікрія постає продуктивним джерелом поповнення *спеціального* (87 одиниць) та, меншою мірою, *загального* (26 одиниць) *сленгу* англійської мови.

Серед спеціальних соціолектів початку ХХІ століття найбільше новотворів засвідчено в сленгах: *наркоманів* (80 одиниць), *автомобілістів*, *ув'язнених* (по 2 одиниці), *військових*, *медичного персоналу* та *працівників індустрії ІТ* (по 1 одиниці).

Найважливішим джерелом фонетичної мімікрії постає *сленг наркоманів*, у якому ми зафіксували 80 лексем для позначення: наркотичних речовин та їхніх мір; наркозлочинців; місць торгівлі, зберігання або вживання психоактивних речовин; фізіологічних наслідків уживання наркотиків.

Фонетичні мімікрати на позначення видів наркотиків охоплюють назви як уже давно відомих речовин, так і нових препаратів, застосування яких припадає на початок ХХІ століття. Давно відомі речовини позначені такими одиницями: *cocktail* ‘кокаїн’ (вихідна форма *coc(a)ine* ‘кокаїн’) [308, с. 152], *grasshopper* ‘марихуана’ (вихідна форма *grass* ‘марихуана’) [308, с. 303], *great white whale* ‘кокаїн’ (вихідна форма *white* ‘кокаїн’) [308, с. 305], *vodka acid* ‘ЛСД’ (вихідна форма *acid* ‘ЛСД’) [308, с. 682]. Для іменування нових препаратів вживаються *cat tranquillizer* ‘кетамін’ (вихідна форма *k(e)t(am)ine* ‘кетамін’) [309, с. 36], *happy meal* ‘суміш стимуляторів та депресантів’ (вихідна форма *happy* ‘напідпитку’) [309, с. 87], *madman* ‘MDMA’ (вихідна форма *M/D/MA* ‘MDMA’) [309, с. 116], *vitamin G* ‘габапентин’ (вихідна форма *g(ab)apentin*) ‘габапентин’) [309, с. 195-196].

Найменування мір наркотичних речовин включають одиниці *macaroni and cheese* ‘доза марихуани вартістю п’ять доларів та доза кокаїну вартістю десять доларів’ (вихідна форма *cheese* ‘кокаїн’) [310, с. 638] та *wizzard (of oz)* ‘унція марихуани’ (вихідна форма *wizard of oz* від *oz* ‘унція’) [308, с. 704]).

Назви наркозлочинців позначають осіб, які вживають психотропні речовини (*space cadet* ‘наркоман’ (вихідна форма *space(d)* ‘який перебуває в стані наркотичного сп’яніння’) [309, с. 173]) або торгують ними (*balloon* ‘наркодилер, який торгує героїном’ (вихідна форма *ball* ‘героїн’) [308, с. 29]).

Найменуванням місця торгівлі та зберігання наркотичних речовин є лексема *slaughterhouse* ‘нелегальний склад наркотиків’ (вихідна форма *slaughter* ‘склад краденого’) [308, с. 590], а для позначення місця вживання наркотичних речовин використовується одиниця *pottsville* ‘марихуановий рай’ (вихідна форма *pot* ‘марихуана’) [308, с. 512].

Назви фізіологічних наслідків уживання наркотичних речовин представлені неосленгізмом *white knight* ‘ніч, проведена в стані наркотичного сп’яніння після вживання кокаїну’ (вихідна форма *white* ‘кокаїн’) [308, с. 697].

У **сленгу автомобілістів** виявлено два нових фонетично уподібнених найменування: марки транспортного засобу – *partner* ‘Ауді’ (вихідна форма *(h)owdy(, partner)* від *Audi*) [308, с. 483], а також моделі транспортного засобу – *onion* ‘Форд Оріон’ (вихідна форма *(Ford)O(r)ion*) [308, с. 473].

Два виявлених неологізми **сленгу ув’язнених** є назвами вірусу імунодефіциту людини, зараження яким є поширеною загрозою в тюремному середовищі: *high five* (вихідна форма *HI/V* ‘вірус імунодефіциту людини’) [310, с. 502] та *Henry IV* (вихідна форма *H/IV* ‘вірус імунодефіциту людини’) [310, с. 499].

По одному фонетичному мімікрату для позначення осіб ідентифіковано в **сленгу військових** – *corpse* ‘капрал’ (вихідна форма *corp(oral)* ‘капрал’) [308, с. 164] – та **сленгу медичного персоналу** – *whopper with cheese* ‘пацієнтка, яка страждає від ожиріння та молочниці’ (вихідна форма *whopp(ing)* ‘величезний’) [308, с. 699].

Єдиний виявлений приклад фонетичної мімікрії в *сленгу працівників індустрії ІТ* представлений назвою елемента веб-сторінки – *mousetrap* ‘серія гіперпосилань на сайті, натискання на які повертає користувача назад на сайт (замість переходу на іншу, зазначену в гіперпосиланні адресу)’ (вихідна форма *mouse* ‘миша (комп’ютерна)’ [310, с. 676].

Загальний сленг натомість включає 26 неологізмів, які іменують *осіб за фізичними властивостями* (*walkie-talkie* ‘повносправна / здорова людина’ (вихідні форми *walk* ‘ходити’ та *talk* ‘розмовляти’) [308, с. 685]); *аксесуари* (*martini* ‘перстень’ (вихідна форма *mart* ‘палець’) [308, с. 422]); *nanoї* (*Bright’s disease* ‘вино марки *Brights*’ (вихідна форма *Brights (wine)* ‘вино марки *Brights*’) [308, с. 92], *stealth bomber* ‘лагер марки *Stella Artois*’ (вихідна форма *Stell (a Artois)* ‘пиво марки *Stella Artois*’) [308, с. 618]); *географічні об’єкти* (*Yonge and Eligible* ‘Янг-енд-Еглінтон (район Торонто)’ (вихідна форма *Yonge and E/g/li(nton)* ‘Янг-енд-Еглінтон (район Торонто)’ за фонетичною спорідненістю з паронімічним *young and eligible*) [308, с. 714]); *часові відрізки* (*barley mo’* ‘момент’ (вихідна форма *mo(ment)* ‘момент’) [308, с. 34]); *якісні ознаки предметів* (*bargoon* ‘супердешевий’ (вихідна форма *barg(ain)* ‘вигідна / вдала покупка’) [308, с. 34].

У семасіологічному плані фонетична мімікрія передбачає онтологічну для неоформів зміну плану вираження за умови збереження плану змісту. Водночас семантичні обсяги субститута та вихідної одиниці не завжди повністю збігаються, що ілюструє зіставлення неосленгізму *ajax* ‘розташований неподалік / по сусідству’ [308, с. 7] з його вихідною одиницею *adjacent* ‘суміжний’, де спостерігаємо генералізацію значення похідної одиниці порівняно з твірною, оскільки семема ‘розташований неподалік’ є більш загальною, ніж семема ‘суміжний’.

Семантичний зсув може супроводжуватися ускладненням обсягу вихідного поняття, яке позначає вихідна одиниця, про що свідчить розгалуженіша семна структура низки неосленгізмів порівняно з їхніми вихідними одиницями: *balloon* ‘наркодилер, який торгує героїном’ [308, с. 29] від *ball* ‘героїн’; *greenhouse* ‘притон для куріння марихуани’ [310, с. 460] від *green* ‘марихуана’; *Marvin K* ‘наркотична суміш *MDMA* та кетаміну у співвідношенні 2:1’ [309, с. 118]

від *ketamine* ‘кетамін’; *pottsville* ‘марихуановий рай’ [308, с. 512] від *pot* ‘марихуана’; *white knight* ‘ніч, проведена в стані наркотичного сп’яніння після вживання кокаїну’ [308, с. 697] від *white* ‘кокаїн’. Для кожної пари – *ball* ~ *balloon*, *green* ~ *greenhouse*, *ketamine* ~ *Marvin K*, *pot* ~ *pottsville*, *white* ~ *white knight* – спільною постає сема ‘psychoactive drug (психоактивна речовина)’. Однак якщо у вихідній одиниці вона слугує ядерною семою, вказуючи на поняттєву віднесеність слова, то в кінцевому субституті її функція виключно атрибутивна, конкретизувальна: *balloon* ‘особа, яка торгує психоактивними речовинами’, *Marvin K* ‘суміш психоактивних речовин’, *greenhouse* та *pottsville* ‘місце для вживання психоактивних речовин’, *white knight* ‘фізіологічні наслідки вживання психоактивних речовин’.

Отже, фонетична мімікрія ґрунтується на формальній звуковій подібності двох одиниць, носієм якої постає ремотивант, представлений цілою лексемою, її фрагментом або навіть ініціальною фонемою основи. У сленгу англійської мови початку ХХІ століття фонетична мімікрія здебільшого представлена питомими або давно асимільованими іншомовними лексемами та фраземами (97,3 % одиниць), які суттєво переважають запозичені неасимільовані або частково асимільовані (2,7 % одиниць). Переважну більшість фонетичних мімікратів фіксуємо в спеціальному сленгу наркоманів (70,7 % одиниць), що зумовлено постійною необхідністю створення нових найменувань заборонених психоактивних речовин із метою конспірації від спецслужб, і, менш кількісно, в загальному сленгу (23 % одиниць). При цьому значення вихідної одиниці у паронімічній парі транспонується в кінцевий субститут повністю або, рідше, із незначним семантичним зсувом, який може паралельно супроводжуватися ускладненням обсягу вихідного поняття.

3.5. Усічено-суфіксальні неосленгізми

Усічено-суфіксальний спосіб творення сленгових неоформів, як впливає з семантики самого терміна, становить собою поєднання усічення та суфіксації в межах одного акту словотворення [6, с. 17; 36, с. 114].

За рівнем оформленості в мові морфа як базової операційної одиниці усічено-суфіксального способу словотвору суфіксальне усічення (103 новотвори) представлене в сленгу англійської мови початку ХХІ століття двома типами: *морфемним усіченням* із додаванням демінутивних суфіксів (95,1 % одиниць) та *морфоїдним усіченням* із приєднанням нерегулярних морфоїдів (4,9 % одиниць).

3.5.1. Морфемне усічення з додаванням демінутивних суфіксів. У 98 зі 103 проаналізованих суфіксальних утинків вилучення фінального фрагмента супроводжується додаванням трьох регулярних первинних – морфологічно неподільних – суфіксів (*-ie*, *-o* та *-er*) з їхніми аломорфами, а також трьох регулярних вторинних – морфологічно неподільних – суфіксів (*-ies*, *-os* та *-ers*).

Первинні суфікси становлять собою мінімальні неподільні допоміжні постпозитивні морфеми, наділені асоціативно-дериваційним значенням [253, с. 594; 255, с. 670].

Найвищою продуктивністю серед первинних суфіксів характеризується зменшувально-пестливий формант *-ie*, зафіксований у 69 одиницях, що включають найменування *осіб за професією* (*reegie* ‘офіцер поліції регіонального відділу боротьби зі злочинністю’ (вихідна форма *Regional Crime Squad police officer*) [308, с. 536]); *псевдоніми* (*Erru* ‘Браян Епштейн (менеджер гурту *The Beatles*)’ (вихідна форма *Epstein*) [308, с. 236]); *назви частин тіла* (*muzzu* ‘вуса’ (вихідна форма *moustache*) [308, с. 448]); *одягу та аксесуарів* (*chemmie* ‘сорочка; блузка’ (вихідна форма *chemise*) [308, с. 131], *sovvy* ‘соверен; перстень із золотим совереном’ (вихідна форма *sovereign (ring)*) [308, с. 605]); *їжі* (*benny* ‘замовлення страви "яйця Бенедикт"' (вихідна форма *Eggs Benedict*) [308, с. 48]); *напоїв* (*chardie* ‘вино Шардоне’ (вихідна форма *chardonnay*) [308, с. 127]); *психоактивних речовин* (*muggie* ‘марихуана’ (вихідна форма *muggles*) [308, с. 445]); *приладів* (*poddy* ‘портативний медіаплеєр iPod’ (вихідна форма *iPod*) [308, с. 504], *rokie* ‘електронний гральний автомат’ (вихідна форма *poker machine*) [308, с. 505]).

Аломорфами суфікса *-ie* є *-eu* та *-i*, зафіксовані у двох неосленгізмах – *Rhodey* ‘світлошкірий зімбабвієць’ (вихідна форма *Rhodesian*) [308, с. 538] та *shotti* ‘переднє пасажирське сидіння автомобіля’ (вихідна форма *shotgun*) [308, с. 579] відповідно.

Друге місце за продуктивністю займає суфікс *-o*, за допомогою якого утворилося 15 неосленгізмів на позначення **осіб за походженням** (*Leb(b)o* ‘ліванець; араб’ (вихідна форма *Lebanese*) [308, с. 396], *yarco* ‘представник маргінальної субкультури чав’ (вихідна форма *Yarmouth*) [308, с. 712]) та **специфікою діяльності** (*romo* ‘представник відродженого руху “нових романтиків”’ (вихідна форма *New Romantic*) [308, с. 546]); **будівель** (*Wanno* ‘тюрма *HM Prison Wandsworth* у Лондоні’ (вихідна форма *Wandsworth*) [308, с. 687]); **емоційних станів** (*erpo* ‘вибух, спалах (емоцій)’ (вихідна форма *epilepsy*) [308, с. 236]); **якісних ознак предметів** (*fabbo* ‘чудовий, відмінний’ (вихідна форма *fabulous*) [308, с. 240]) тощо.

Найменш продуктивним із-поміж регулярних суфіксів виявився *-er*, зафіксований у назві **психоактивної речовини** *ecker* ‘MDMA; таблетка MDMA’ (вихідна форма *ecstasy*) [309, с. 65] та найменуванні **марки автомобіля** *Fezzer* ‘автомобіль *Ford Fiesta*’ (вихідна форма *Ford Fiesta*) [308, с. 248]. Аломорфом суфікса *-er* постає формант *-a*, засвідчений у лексемі *lezza* ‘лесбійка’ (вихідна форма *lesbian*) [308, с. 399].

Три основні фонологічні особливості неосленгізмів-суфіксальних утинків, утворених унаслідок морфемного усічення, включають: **дисилабічність**, **тяжіння до відкритості складів** та **одзвінчення збереженого ініціального приголосного /s-/ при усіченні кластера**.

Дисилабічність кінцевої одиниці полягає в тому, що, незалежно від кількості складів у вихідній лексемі, утворений утинок є майже завжди двоскладовим: пор. похідні неосленгізми *hizzie* ‘житло, халупа’ [308, с. 335], *prozie* ‘таблетка антидепресанта Прозака’ [309, с. 148], *troppo* ‘(про будинок) спроектований з урахуванням особливостей тропічного клімату’ [308, с. 667] та *amto* ‘готівка’ [310, с. 15] з їхніми твірними одиницями – *house* (один склад), *Pro/zac* (два

склади), *tro/pi/cal* (три склади) та *am/mu/ni/tion* (чотири склади) відповідно. Винятки, що характеризуються трисилабічною структурою, представлені двома неосленгізмами: *electros* ‘електричні сексуальні стимулятори’ [308, с. 234] та *Viaggy* ‘таблетка Віагри’ [309, с. 195], що зумовлено неможливістю встановлення значення кореневої морфеми за умови більш дрібного членування, адже в сучасній англійській мові двоскладові *electr-* та *Viag-* постають найкоротшими формами, здатними передавати семи ‘електрика’ та ‘Віагра’ відповідно. Інша причина пов’язана з неевфонічністю потенційних структурно простіших субститутів на кшталт /'vai-iz/.

Тяжіння силабічної структури похідних одиниць до відкритості складів притаманне переважній більшості неосленгізмів-суфіксальних утинків (96 лексем). Виняток становлять новотвори, в яких перший склад є закритим: *Num/bo* ‘цигарка марки *Player's #6*’ (вихідна форма *Number 6*) [308, с. 465] та *Ton/ky* ‘представник етносу тонга’ (вихідна форма *Batonka*) [308, с. 658]. Утім, збереження в обох прикладах другої приголосної кластера зумовлене інтралінгвальною необхідністю запобігання втрати вихідного значення.

Одзвінчення збереженого приголосного /s/ при усіченні кластера, першим компонентом якого постає фонема /s/, виявлено в таких неосленгізмах, як *bessie* /'bezi/ ‘найкращий друг’ (вихідна форма *best friend*) [308, с. 49]; *bezzie* ‘найкращий’ (вихідна форма *best*) [308, с. 50]; *cuzzies* ‘Державна митно-акцизна служба Сполученого Королівства’ (вихідна форма *HM Customs and Excise*) [308, с. 182]; *fezzie* ‘фестиваль’ (вихідна форма *festival*) [308, с. 248]; *(h)ozzy* / ozzie ‘лікарня’ (вихідна форма *hospital*) [308, с. 347]; *muzzu* ‘вуса’ (вихідна форма *moustache*) [308, с. 448]; *prozzu* ‘проститутка’ (вихідна форма *prostitute*) [308, с. 516]; *quezzie* ‘запитання’ (вихідна форма *question*) [308, с. 524]. Причиною одзвінчення кінцевого приголосного постає його нова, інтервокальна, позиція. Відтак, фінальний елемент демінутивних антропонімів *-zza* є не суфіксом [158, с. 402], а утворюється внаслідок поєднання одзвінченої приголосної кореня /s/ з аломорфом *-a* суфікса *-er*. Водночас незасвідчені в нашому матеріалі випадки переходу /r/ в /z/ на кшталт *Barry* → *Bazza*, *Morrissey* → *Mozza*, *Sharon* → *Shazza* [158, с. 402] можна пояснити виявом явища ротацізму в антропонімах.

Вторинні суфікси, які утворюються внаслідок злиття декількох первинних суфіксів і, відтак, є морфологічно подільними [255, с. 670], представлені в сленгу початку ХХІ століття формантами *-ies*, *-os* та *-ers*, що утворилися внаслідок поєднання суфіксів *-y*, *-o* та *-er* із флексією множини *-s*.

Морфемі *-ies* та *-os*, які суміщають семантику **множинності** та **демінутивності**, засвідчені в дев'яти неосленгізмах *pluralia tantum*. Ці суфікси передають значення **збірності** та **парності**. Семантика збірності представлена в новотворах *electros* ‘електричні сексуальні стимулятори’ (вихідна форма *electric sex toys*) [308, с. 234], *photies* ‘фотографії’ (вихідна форма *photographs*) [308, с. 492], *prellies* ‘фенметразин / прелюдин’ (вихідна форма *Preludin*) [309, с. 147], *steggies* ‘стероїди’ (вихідна форма *steroids*) [309, с. 177] та *wimmos* ‘жінки’ (вихідна форма *women*) [308, с. 701]. Значення парності спостерігаємо в неосленгізмах *stillies* ‘шпильки, туфлі на високих каблуках’ (вихідна форма *stilettos*) [308, с. 621] та *trainies* ‘кросівки’ (вихідна форма *trainers*) [308, с. 663].

Суфікс *-ers* із семантикою **множинності** та **фамільярності** виявлений у двох неосленгізмах *pluralia tantum*. Однак цей формант позбавлений власне дериваційного значення, що засвідчується ідентичністю денотативного компоненту плану змісту неосленгізму *voddors* ‘горілка’ [308, с. 682] та його вихідної одиниці *vodka* ‘горілка’.

3.5.2. Морфоїдне усічення як результат перерозкладу лексем. У п'яти зі 103 проаналізованих суфіксальних утинків вилучення фінального фрагмента супроводжується додаванням двох нерегулярних формантів: *-izzle* та *-mbo*. Підставою відносити *-izzle* та *-mbo* до розряду морфоїдів є їхня формальна вичленовуваність у поєднанні з семантичною неповноцінністю [243, с. 205], наприклад, *bizzle* ‘братан, кореш’ (вихідна форма *brother*) [308, с. 60]; *(fo')* *shizzle* ‘однозначно’ (вихідна форма *for sure*) [308, с. 576]; *nizzel / nizzle* ‘братан, кореш’ (вихідна форма *nigger*) [310, с. 697]; *sizzle* ‘сестра’ (вихідна форма *sister*) [308, с. 585]; *Chrimbo* ‘Різдво’ (вихідна форма *Christmas*) [308, с. 140]. У плані вираження кожен із наведених прикладів

складається з кореневої морфеми, представленої ініціальним фрагментом лексеми, та морфа, утвореного шляхом перерозкладу за аналогією до вже відомих словотвірно гетерогенних одиниць із *-izzle* та *-mbo* у фінальній позиції. У плані змісту форманти *-izzle* та *-mbo* поки що не мають чітко закріпленого денотативного чи конотативного значення, що пов'язано з виокремленням їх як постпозитивних морфів лише у 2000-х роках.

Особливістю чотирьох неосленгізмів із морфоїдом *-izzle* є одночасна обмеженість їхнього вживання етнічною (мова темношкірих), регіональною (американський міський сленг) та професійною (субкультура хіп-хопу) належністю носіїв. Суфіксальні утинки на *-izzle* були значно поширені в субмові американських темношкірих прихильників хіп-хопу на самому початку ХХІ століття, про що свідчить як уживання наведених прикладів у сталих фразах на кшталт *(fo') shizzle my bizzle*, *(fo') shizzle my nizzle* або *(fo') shizzle my sizzle*, так і використання морфоїда при оказіональному словотворенні, наприклад, з евфемістичною метою: *shizzle my mizzle fizzle dizzle!* замість табуйованого *suck my motherfucking dick!* [310, с. 869]. Дослідник афро-американського сленгу М. Відавскі, однак, зауважує, що пік поширення лексем з *-izzle* уже минув [236, с. 35].

Морфоїд *-mbo* у складі лексеми *Chrimbo* 'Різдво' (вихідна форма *Christmas*) [308, с. 140] вичленовується за допомогою перерозкладу раніше залексикографованих словотвірно гетерогенних колоквиалізмів *bimbo*, *combo*, *dimbo*, *dumbo*, *el crumbo*, *gumbo*, *himbo*, *imbo*, *jumbo*, *tumbo jumbo*, *sambo* та *Zimbo*. Водночас одиничний характер прикладу не дає підстав стверджувати про кристалізацію нового суфікса в англійській мові.

Отже, усічено-суфіксальні неосленгізми творяться як за допомогою регулярних суфіксів, що включають первинні *-ie*, *-o*, *-er* та вторинні *-ies*, *-os*, *-ers* (95,1 % одиниць), так і шляхом додавання нерегулярних морфоїдів *-izzle* та *-mbo*, морфемний статус яких потребує уточнення (4,9 % одиниць). Найпродуктивнішим суфіксом постає *-ie* з аломорфами *-y*, *-ey* та *-i* (67 % одиниць). При суфіксальному усіченні неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття кінцева лексема

характеризується двоскладовістю та відкритістю складів незалежно від силабічної структури вихідної одиниці. Два винятки зумовлені інтралінгвальною необхідністю обмеження процесу декомпозиції мінімальним фрагментом форми неосленгізму, здатним передавати семантику вихідної лексеми. Усічення всередині кластерів з першим компонентом /s/ супроводжується одзвінченням /s/ → /z/, що пояснюється новою – інтервокальною – позицією вихідного глухого приголосного.

3.6. Еліптичні неосленгізми

Еліптичні неосленгізми (87 одиниць) ґрунтуються на випущенні одного або більше компонентів сленгової синтаксичної конструкції, стійкого словосполучення або слова [255, с. 171], які характеризуються структурною необхідністю та семантичною значимістю [4, с. 119].

Основними критеріями ідентифікації явища еліпсису постають наявність повних корелятивів у сучасній мові, переведення в імплікацію структурно необхідного елемента вихідної одиниці та відновлюваність вилучених елементів на основі найближчого контексту [54, с. 102; 90, с. 7]. Відтак, для вивчення еліптичних неосленгізмів застосовуємо прийом трансформаційного аналізу, реалізований на матеріалі пар семантично тотожних одиниць, протиставлених за критерієм "інваріантність (вихідна одиниця як повна, структурно повноцінна фразема / пропозема) → варіантність (кінцева одиниця – *еліптичний трансформ* – як неповна, структурно неповноцінна фразема / пропозема)" у межах єдиного синхронічного зрізу (початок ХХІ століття). Наприклад, унаслідок декомпозиції вільного словосполучення *blonde marijuana* ‘марихуана із золотистим листям’, обидва повнозначні компоненти якого зберігають семантичну автономність, виникає нова одиниця *blonde* ‘марихуана із золотистим листям’ [308, с. 67]. Вона структурно неповноцінна у зв’язку із втратою головного члена *marijuana* та семантично непрозора через конденсацію значення словосполучення в його підрядному компоненті.

За формою, зміна якої визначає онтологію сленгізмів-неоформів, еліпсис розглядаємо крізь призму номінативних і предикативних відношень між компонентами словосполучення та речення відповідно.

За значенням еліпсис постає основним засобом передачі семантичних ознак однієї мовної одиниці іншій, суміжній із нею в межах певної стабільної синтагми [255, с. 591].

За мовним статусом вихідної одиниці зібрані еліптичні неосленгізми поділяються на *відфраземні* (97,7 % одиниць) та *відпропоземні* (2,3 % одиниць).

3.6.1. Відфраземні трансформи включають 85 неосленгізмів, які утворилися внаслідок втрати словосполученням одного або більше структурно і семантично автономних компонентів із конденсацією значення цілого в його частині.

Відфраземні трансформи-неосленгізми утворюються на основі як *вільних словосполучень* (38 одиниць), так і *сталих зворотів* (47 одиниць).

У першій групі вилучення структурно і семантично автономних компонентів зафіксовано здебільшого в *іменникових* (36 одиниць), рідко – *прикметникових* та *дієслівних* (по 1 одиниці) *вільних словосполученнях*.

У випадку *іменникових вільних словосполучень* еліптизації зазнають одиниці, утворені за однією з трьох моделей: *прикметниково-іменниковою* (19 одиниць), *іменниково-іменниковою* (16 одиниць) та *числівниково-іменниковою* (1 одиниця).

При декомпозиції *словосполучень, утворених за прикметниково-іменниковою моделлю*, завжди вилучається другий – іменниковий – компонент, що виконує функцію головного у словосполученні. Відтак, вихідне значення повністю конденсується в підрядному члені, представленому прикметником, зокрема в одиницях *Hawaiian* ‘різновид дуже сильної марихуани гавайського походження’ (вихідна форма *Hawaiian marijuana*) [308, с. 325], *joint* ‘спільна композиція (в хіп-хопі)’ (вихідна форма *joint recording*) [310, с. 574-575], *regular* ‘скейтбордист, який відштовхується правою ногою’ (вихідна форма

regular-footed skateboarder) [308, с. 536], *technical* ‘складний маневр / трюк (у самокатному фрістайлі)’ (вихідна форма *technical trick*) [308, с. 643] тощо.

Еліптизація **словосполучень, утворених за іменниково-іменниковою моделлю**, також передбачає втрату переважно другого – головного – субстантивного компонента, внаслідок чого вихідне значення повністю конденсується в підрядному члені, представленому іменником у функції означення, наприклад, *cheesecutter* ‘кашкет’ (вихідна форма *cheesecutter cap*) [308, с. 131], *China / china* ‘героїн’ (вихідна форма *China cat / China white*) [308, с. 135], *Crown* ‘державний прокурор’ (вихідна форма *Crown Prosecutor*) [308, с. 175]. Єдиним прикладом збереження головного члена вихідного словосполучення слугує неосленгізм *dew* ‘ром, виготовлений підпільно’ (вихідна форма *mountain dew*) [308, с. 196].

При еліптизації словосполучень, утворених за **числівниково-іменниковою моделлю**, також вилучається другий – іменниковий – член, який є головним. Таким чином, вихідне значення конденсується в підрядному компоненті, представленому числівником, що ілюструє новотвір *five* ‘п’ять фунтів стерлінгів’ (вихідна форма *five pounds*) [308, с. 253].

У єдиному виявленому **прикметниковому вільному словосполученні** *jelly* ‘відмінний’ (вихідна форма *jelly tight*) [308, с. 365] актуалізується **іменниково-прикметникова модель** еліптизації, де представлений прикметником головний член *tight* вилучається, а вихідне значення конденсується в підрядному компоненті *jelly*, функцію якого виконує іменник-означення. Натомість декомпозиція одного зафіксованого **дієслівного вільного словосполучення** *start* ‘переживати початок проблемних днів (у менструальному циклі)’ (вихідна форма *start one's menstrual period*) [308, с. 617] здійснюється за **дієслівно-фразовою моделлю**, де головний – дієслівний – член зберігається, а підрядний компонент, представлений субстантивним словосполученням, втрачається.

Серед **сталих зворотів** вилучення структурно і семантично автономних компонентів здебільшого охоплює фраземи двох груп: **дієслівні** (41 одиниця), рідше – **іменникові** (6 одиниць).

Еліптизація **дієслівних фразем** має два варіанти. У першому, це втрата головного – дієслівного – члена з конденсацією вихідної семантики у підрядному компоненті (*bliksem* ‘побити, відлупцювати’ (вихідна форма *donner the bliksem*) [308, с. 65], *egg* ‘(про виконавця) оскандалитися, осоромитися’ (вихідна форма *lay an egg*) [308, с. 232]) або його частині (*large* ‘вести розгульний спосіб життя’ (вихідна форма *give / have it large*) [308, с. 392]). У другому варіанті, це вилучення підрядного компонента, внаслідок чого носієм значення цілого звороту стає головний член – дієслово, наприклад, *hammer* ‘напружувати всі сили’ (вихідна форма *hammer away*) [308, с. 317]; *head* ‘іти геть’ (вихідна форма *head off*) [308, с. 326]; *tickle* ‘залити двигун’ (вихідна форма *tickle the pot*) [308, с. 651].

Еліптизація **іменникових фразем** призводить до втрати головного або підрядного компонентів із конденсацією семантики у збереженому члені звороту. Втрата головного члена спостерігається в трьох випадках: *blunt* ‘репортер’ (вихідна форма *blunt nib*) [308, с. 72], *doughnut* ‘дурень, псих’ (вихідна форма *doughnut head*) [308, с. 216], *lunar* ‘проблемні дні (в менструальному циклі)’ (вихідна форма *lunar occurrence*) [308, с. 412]. Втрата підрядного компонента також характерна для трьох одиниць: *the nuts* ‘найкраща річ, перший сорт’ (вихідна форма *mutt's nuts*) [308, с. 466], *monty* ‘все необхідне’ (вихідна форма *the full monty*) [308, с. 438], *the turkey* ‘абстинентний синдром, ломка’ (вихідна форма *cold turkey*) [308, с. 670].

Із-поміж 85 проаналізованих відфраземних еліптичних трансформів у 79 неосленгізмах синтагматичне переміщення значення супроводжується повним збереженням семантики вихідного вільного словосполучення або сталого звороту в кінцевій лексемі, що є онтологічною ознакою творення сленгових неформів. Однак у досліджуваному матеріалі виявлено шість новотворів, які, окрім декомпозиції форми, зазнали також зміни значення. По-перше, це – **розширення значення**, тобто збільшення семантичного обсягу слова [251, с. 236], наприклад, *rude* ‘вуличний грабіжник (часто неповнолітній)’ (вихідна форма *rude boy* ‘неповнолітній хуліган ямайського походження’) [308, с. 551],

wet ‘цигарка, вмочена в ароматичне масло’ (вихідна форма *wet cigarette* ‘цигарка, вмочена у фенциклідин’) [309, с. 198]. По-друге, це – **перенесення значення за подібністю**, наприклад, *filthy* ‘зневажливий погляд’ (вихідна форма *filthy look* ‘двозначний погляд (із сексуальним підтекстом)’) [308, с. 250], *poke* ‘марихуана’ (вихідна форма *rokeweed* ‘лаконос американський’) [308, с. 505]. По-третє, це – **перенесення значення за суміжністю**, наприклад, *ends* ‘волосся’ (вихідна форма *split ends* ‘посічені кінчики волосся’) [308, с. 236]. По-четверте, це – **перенесення значення за подібністю та суміжністю**, наприклад, *froth* ‘грубо лаятися’ (вихідна форма *froth at the mouth* ‘лютувати’) [308, с. 272].

3.6.2. Відпропоземні трансформи утворюються внаслідок втрати реченням одного або більше структурно і семантично автономних компонентів із конденсацією значення цілого в його частині.

При еліптизації речень вихідною одиницею завжди постає пропозиція, тоді як кінцевий неосленгізм представлений **лексичним** або **синтаксичним трансформом**. Однак аналіз пропозем набуває для нас релевантності тільки за умови їхньої лексикалізації або фразеологізації, що пов’язано з розумінням неосленгізму як лексичної або фразеологічної одиниці. Відтак, у рамках цього дослідження не розглядаються сленгові синтаксичні трансформи-неопаремії *ain't no shame in my game* (жарт.) ‘а мені не соромно’ (вихідна форма *there ain't no shame in my game*) [310, с. 9] або *been there, done that, bought the tee-shirt!* ‘це вже пройдений етап! / проїхали!’ (вихідна форма *I've been there, I've done that, I've bought the tee-shirt!*) [308, с. 45].

Відпропоземні лексичні трансформи передбачають вилучення з речення структурно і семантично автономних компонентів із конденсацією його значення в лексемі. У неосленгізмах початку ХХІ століття ідентифіковано тільки два приклади лексичних трансформів: *easy* як формула привітання (вихідна форма *at ease, gentlemen*) [308, с. 230] та *believe* ‘вірю’ (вихідна форма *I believe you*) [308, с. 46]). Низька продуктивність творення відпропоземних лексичних

трансформів зумовлена онтологічною семасіологічною відмінністю між словом та реченням: перше характеризується номінативністю і позначає поняття, тоді як другому притаманна предикативність, яка слугує для вираження суджень [67, с. 250]. Відтак, при вилученні структурно та семантично необхідних компонентів речення конденсація його значення у слові суперечить основним ознакам лексеми, яка, називаючи предмети, ознаки, явища та дії, не співвідносить закладеного в ній змісту з дійсністю, тобто не володіє предикативністю, а також не здатна виражати думку, в якій утверджується або заперечується інформація про предмети та явища об'єктивної дійсності, тобто не несе судження. У першому неосленгізмі *easy*, що вживається як формула привітання, передумовою творення відпропоземного лексичного трансформу стала непритаманна більшості неоформів десемантизація вихідної одиниці *at ease, gentlemen*, повнозначні компоненти якої повністю втратили свою самостійність, набувши ідіоматичності вітальної формули. Другий приклад *believe* 'вірю' становить собою структурний збіг лексеми та неповного речення з вилученими підметом (*I*) та додатком (*you*).

Таким чином, при творенні еліптичних трансформів сленгу англійської мови початку ХХІ століття вихідними одиницями постають вільні словосполучення і сталі звороти (97,7 % одиниць), а також, значно меншою мірою, речення (2,3 % одиниць). Найвищою продуктивністю при творенні сленгових трансформів характеризується еліптизація дієслівних сталих зворотів (47,1 % одиниць) та іменникових вільних словосполучень (41,4 % одиниць). У зв'язку з різною семасіологічною природою слова та речення поодинокі випадки конденсації значення пропозем на рівні лексем (2,3 % одиниць) зумовлені або десемантизацією повнозначних компонентів речення, або структурним збігом кінцевої неповної пропоземи з лексемою. У 93,1 % досліджуваних одиниць еліпсис передбачає повне збереження значення вихідної одиниці в еліптичному трансформі. У 6,9 % неосленгізмів виявлено, однак, випадки семантичного зсуву, які ґрунтуються на розширенні значення, а також на перенесенні значення за подібністю і / або суміжністю.

Висновки до розділу 3

1. Онтологічною рисою сленгізмів-неоформів постає зміна плану вираження при збереженні вихідного плану змісту, що правомірно розглядати як вияв асиметричного дуалізму мовного знака, коли одне позначуване прагне співвідноситися з декількома позначувальними.

2. Основні способи творення сленгізмів-неоформів виявляють тенденцію стирання меж між лексичним рівнем, з одного боку, та синтаксичним, з іншого, що засвідчують: компресія словосполучень і речень у слово в плані вираження без опрощення плану змісту; вживання фразем та пропозем із метою повного структурного, семантичного, морфологічного та синтаксичного заміщення одиниць лексичного рівня; вираження одиницями з формальними ознаками лексеми не поняття, а, подібно до пропоземи, судження.

3. Визначальна для сленгізмів-неоформів зміна плану вираження слова за умови збереження його вихідного плану змісту відображає словотвір переважної більшості (97 %) досліджуваних одиниць, утворених шляхом римованої субституції, абрєвіації, усічення, фонетичної мімікрії, суфіксального усічення й еліпсису. Водночас у рамках кожного з названих способів словотвору виявлено одиниці (сумарно 3 %), які, поряд із розвитком нової форми, зазнали паралельного семантичного зсуву. Засвідченість подібних прикладів дозволяє зробити висновок щодо доцільності розглядати творення неоформів у контексті появи окремих одиниць, а не типологізації способів словотвору за формально-змістовим критерієм загалом.

4. Основними структурними типами сленгізмів-неоформів на початку XXI століття постають римовані субститути (32,7 % одиниць), ініціальні абрєвіатури (19,8 % одиниць), утинки (15,7 % одиниць), фонетичні мімікрати (11,9 % одиниць), суфіксальні утинки (10,8 % одиниць) та еліптичні трансформи (9,1 % одиниць), кожен із яких твориться за традиційними для англійської мови дериваційними моделями.

Основні положення цього розділу викладено в двох одноосібних публікаціях автора [27; 34].

РОЗДІЛ 4

АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОСЕМАНТИ: ЗМІНА ПЛАНУ ЗМІСТУ

Розділ присвячений розкриттю специфіки зміни позначуваного в соціально маркованих лексичних або фразеологічних одиницях при збереженні позначувального (951 новотвір, або 29,33 % усіх одиниць).

Основу творення відапелятивних неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття (82,7 % неосемантів) становлять перенос значення, представлений метафоризацією і метонімізацією, зміна обсягу значення, яка включає його розширення і звуження, та зміна оцінки значення, реалізована в меліорації й пейорації (за класифікацією типів зміни значення В.В. Левицького [74, с. 125]). Зафіксовані відонімні неосленгізми (17,3 % неосемантів) виникають шляхом переносу значення, репрезентованого метонімізацією і метафтонімізацією.

4.1. Відапелятивні неосленгізми

Відапелятивні неосленгізми (786 одиниць) виникають унаслідок зміни значення в процесі полісемантизації загальних назв.

За продуктивністю семантичні процеси, задіяні у творенні відапелятивних неосленгізмів, включають:

1) метафоризацію (61,7 % одиниць) як поширення найменування одного об'єкта позначення на інший на основі відношення аналогії між ними [256, с. 296];

2) звуження значення (14,9 % одиниць), тобто застосування найменування до обмеженішого діапазону сутностей [207, с. 177];

3) метонімізацію (14,3 % одиниць) як поширення найменування одного об'єкта позначення на інший на основі відношення суміжності між ними [256, с. 300];

4) розширення значення (9,1 % одиниць), тобто застосування найменування до більшого діапазону сутностей [207, с. 177];

5) пейорацію (8,5 % одиниць, які паралельно зазнали переносу значення і включені також до сумарного проценту метафоричних та метонімічних неосленгізмів) як набуття похідною одиницею негативних оцінних конотацій щодо твірної [206, с. 4-5];

б) меліорацію (3,2 % одиниць, які паралельно зазнали переносу значення і включені також до сумарного проценту метафоричних та метонімічних неосленгізмів), тобто набуття похідною одиницею позитивних оцінних конотацій щодо твірної [206, с. 4].

4.1.1. Метафоризація апелятивів становить механізм творення неосленгізмів (485 одиниць), що ґрунтується на перенесенні значення однієї загальної назви на іншу на основі відношення аналогії між зіставляваними сутностями. У когнітивному плані метафоризація становить проєкцію більш конкретної сфери-джерела, вираженої вербально вихідним загальним іменем, на пов'язану з нею за аналогією більш абстрактну сферу-мішень [71, с. 374; 253, с. 328-329; 305, с. 266], позначувану соціально маркованим апелятивом. Наприклад, у неологізмі сленгу спелеологів *jughandle* [308, с. 374] похідна спеціальна семема 'a handle-shaped outcrop of rock used as an anchor-point in caving and potholing (виступ печери, на якому кріплять альпіністську мотузку)' розвинулася з первинного твірного значення 'the handle of a jug (вушко глечика)' унаслідок зовнішньої подібності (за формою) вигнутості елемента скельного рельєфу із кривизною ручки посудини.

Послугуючись класифікацією метафор М.В. Нікітіна [99, с. 254-275], у творенні відапелятивних неосленгізмів виокремлюємо три різновиди метафори: **онтологічну, емотивну та синестезійну.**

В **онтологічній метафорі** (407 одиниць) джерело аналогії коріниться в самій природі сутностей, тобто в ознаках, які вони виявляють незалежно від спостерігача [99, с. 258]. Наприклад, значення неосленгізму *candy floss* 'останки людини, розчавленої поїздом' [308, с. 116] розвинулося внаслідок метафоричного переосмислення вихідної семими 'солодка вата' на підставі фізичної (текстура) та хімічної (консистенція) подібності розсічених людських

решток у сфері-мішені до груд ниткоподібного розплавленого цукру у сфері-джерелі. Водночас запропоноване М.В. Нікітіним тлумачення не слід сплутувати з розумінням онтологічної метафори в теорії Дж. Лакоффа та М. Джонсона, де вона трактується ширше – як результат взаємодії людини з матеріальними об'єктами [72, с. 49] – і протиставляється орієнтаційній метафорі.

У досліджуваних неосемантах засвідчено два види онтологічної метафори: *пряму* та *транспоновану*.

Пряма онтологічна метафора (143 одиниці) характеризується найбільшою прозорістю, спираючись при зіставленні сутностей на критерій тотожності однієї або декількох їхніх зовнішніх ознак [99, с. 258], до яких у досліджуваному матеріалі належать форма, забарвлення, текстура та зовнішній вигляд сутностей.

Співвідносність *форми* денотатів ілюструють неосленгізми *cheese* ‘камамбер (фішка із шести порожніх секцій у грі "Trivial Pursuit")’ (вихідна семема ‘сир’), де підставою для зіставлення постає асоціація трикутної нарізки головки сиру у сфері-джерелі з трикутним елементом настільної гри у сфері-мішені) [308, с. 130], та *pole* ‘телескоп’ (вихідна семема ‘жердина’) [308, с. 505], в якому основою аналогії слугує ідентична видовженість об'єктів.

Тотожність *забарвлення* денотатів засвідчує неосленгізм *candle* ‘напівсухий носовий слиз’ (вихідна семема ‘свічка’) [308, с. 116], де зіставлення ґрунтується на схожості каламутно-жовтого або -зеленого відтінку фарбованого парафіну у сфері-джерелі та муконазального секрету у сфері-мішені.

Співвідносність *текстури* денотатів спостерігаємо на прикладі неосленгізму *sawdust* ‘сушена капуста’ (вихідна семема ‘тирса’) [308, с. 558], в якому проекція спирається на ідентичність волокнистості деревообробних відходів у сфері-джерелі та овочевого напівфабрикату у сфері-мішені.

Тотожність *зовнішнього вигляду* денотатів демонструє неосленгізм *prawn* ‘людина з красивою фігурою і відразливим обличчям’ (вихідна семема ‘креветка’) [308, с. 513], де підставою для аналогії постає дисгармонія будови тіла, а негативна ціннісна орієнтація мовця стосовно голови креветки зумовлена, вірогідно, зосередженням на ній непропорційно великої щодо решти тіла кількості органів – очей, антенул, мандибул, максилул та максил.

Транспонована онтологічна метафора (264 одиниці) використовує натомість структурну роль сутностей як критерій проєкції сфери-джерела на сферу-мішень [99, с. 258].

У досліджуваному матеріалі виокремлюємо три форми транспонованої онтологічної метафори: **функціональну, імітаційну та локативну**.

Функціональна транспонована онтологічна метафора (176 одиниць) співвідносить об'єкти на основі подібності виконуваних ними функцій. Наприклад, значення неосленгізму *grub* 'вогнепальні кулі' [308, с. 310] спирається на вихідну семему 'їжа' на підставі схожого призначення "нагодувати" об'єкт, а в неосленгізмі *shoes* 'автомобільні колісні диски' [310, с. 871] з вихідною семемою 'взуття' аналогія визначається ідентичною функцією атрибута пересування.

Якщо вихідна та кінцева одиниці позначають людину, джерелом аналогії стає її професійна діяльність, що демонструють неосленгізми *body snatcher* 'бонітувальник, який займається відбором худоби на забій' (вихідна семема 'санітар моргу, відповідальний за транспортування трупів') [308, с. 74], де підставою для проєкції слугує ідентичне призначення вимушеного контактування з мертвою або приреченою померти сутністю, та *cleaner* 'найманий убивця' (вихідна семема 'прибиральник') [310, с. 207], у якому аналогія представлена схожою функцією усунення небажаного об'єкта – у сфері-джерелі неживого, а в сфері-мішені живого, однак деперсоніфікованого).

В **імітаційній транспонованій онтологічній метафорі** (85 одиниць) основою проєкції слугує зовнішня аналогія здійснюваних сутностями дій. Так, у неосленгізмі *fish* 'переправляти тюремну пошту через каналізацію' [310, с. 367] зв'язок нової семеми з її вихідною одиницею визначається віддаленою схожістю процесу риболовлі, представленого у сфері-джерелі, з ритуалом використання ниткових канатів, протягнутих через систему каналізації, репрезентованого у сфері-мішені. Візуалізація безладних рухів кінцівок під час переміщення восьминога та мотоцикліста-дилетанта забезпечила розвиток неосеманту *squid* 'недосвідчений мотоцикліст-початківець' [308, с. 615] на основі більш раннього значення *squid* 'восьминіг'.

У *локативній транспонованій онтологічній метафорі* (3 одиниці) джерелом подібності у випадку істот постає ідентичність місця проживання або діяльності, а для неістот – місце їхнього розташування чи функціонування. Наприклад, вихідці з Верхнього півострова в Мічигані порівнюють жителів Нижнього півострова з тролями, називаючи їх неосемантом *troll* ‘мічиганець із Нижнього півострова’ [308, с. 666], на підставі аналогічного – низового – розташування місця проживання міфічних істот та південних сусідів, представлених відповідно у сфері-джерелі та сфері-мішені. В іншому неосленгізмі *pavement artist* ‘вуличний шахрай’ [308, с. 485] з вихідною семемою ‘вуличний художник’ проєкція спирається на ідентичну локацію основного промислу.

Якщо при онтологічних прямих і транспонованій метафорах аналогічна властивість апріорі закладена в самих зіставляваних сутностях, то у випадку *емотивної* та *синестезійної метафор* подібність впливає з їхнього суб’єктивно-оцінного емоційного переживання реципієнтом [99, с. 258; 199, с. 212; 233, с. 92].

Емотивна метафора (73 одиниці) ґрунтується на заміщенні найменувань широкого діапазону предметів, ознак і подій, здатних викликати гостру емоційну реакцію, з появою обмеженої кількості назв базових оцінок та емоцій різного рівня інтенсивності [99, с. 258].

Переважна більшість (61 із 73) метафоричних одиниць, які виражають емоції, представлені прикметниками, причому незалежно від наявності / відсутності або інтенсивності вияву евалюативності у сфері-джерелі, сфера-мішень здебільшого (в 39 новотворах) містить високий ступінь позитивної оцінки ознаки, наприклад: *giggly* ‘чудовий’ (вихідна семема ‘сміхотливий’) [308, с. 288], *hectic* ‘чудовий’ (вихідна семема ‘неспокійний, гарячковий’) [308, с. 328], *hellish* ‘чудовий’ (вихідна семема ‘пекельний, диявольський’) [308, с. 329], *mesmeric* ‘чудовий’ (вихідна семема ‘гіпнотичний’) [308, с. 427], *smart* ‘чудовий’ (вихідна семема ‘охайний, нарядний’) [308, с. 595]. У 21 новотворі позитивна оцінна конотація кінцевого неосеманту розвивається на основі негативної оцінної конотації вихідної одиниці, що є наслідком контркультурності та протестності сленгу як соціолінгвального явища [91, с. 24], наприклад,

brainless ‘чудовий, відмінний’ (вихідна семема ‘дурний, пустоголовий’) [308, с. 88], *grimey* ‘чудовий, відмінний’ (вихідна семема ‘брудний, закопчений’) [308, с. 307], *rough* ‘суперовий, класний’ (вихідна семема ‘грубий’) [308, с. 548]).

Синестезійна метафора (5 одиниць) спирається на заміщення назв кількісно обмежених сенсорних ознак новими найменуваннями широкого діапазону чуттєвих та духовних станів, психічних реакцій, переживань і відчуттів вищого рівня абстрактності та аморфності [99, с. 258]. Синестезійна метафора характеризується в неосленгізмах англійської мови початку ХХІ століття найнижчою продуктивністю і реалізується в двох формах: осмисленні психічного через візуальне та психічного через тактильне.

Осмислення психічного через візуальне (3 одиниці) спостерігається, коли колір у сфері-джерелі співвідноситься з рисою характеру людини у сфері-мішені на основі домінуючих у конкретному соціумі асоціацій. Наприклад, стереотип щодо інтелектуальної недалекості жінок зі світлим волоссям дав життя неосеманту *blonde* ‘дурний, тупий’ (вихідна семема ‘який має світлий колір волосся’) [308, с. 67]. Аналогічно традиційна езотерична асоціація темного кольору з потойбічними деструктивними силами зумовила появу неосленгізму *dark* ‘злий’ (вихідна семема ‘темний’) [308, с. 187].

Осмислення психічного через тактильне (2 одиниці) простежується, коли температура об'єкта або больові відчуття внаслідок контакту з ним, представлені у сфері-джерелі, набувають стійкої асоціації з рисою характеру людини, репрезентованою у сфері-мішені. Так, підвищення температури пов'язується зі зростанням агресії, наприклад, у неосленгізмі *heated* ‘сердитий, розгніваний’ (вихідна семема ‘нагрітий’) [310, с. 493].

Отже, при творенні відапелятивних неосленгізмів актуалізується три різновиди метафор: онтологічна, емотивна та синестезійна. Онтологічні пряма та транспонована метафори суттєво переважають за продуктивністю емотивну та синестезійну, що зумовлено об'єктивністю та субстанціальністю зіставляваних властивостей у першому випадку на противагу їхнім суб'єктивності та перцептивній природі в другому.

4.1.2. Звуження значення апелятивів (117 одиниць) становить семантичний процес, при якому похідна одиниця зазнає гіпонімізації щодо твірної [181, с. 26-27] і, відтак, вживається для номінації обмеженого діапазону сутностей [207, с. 177].

У денотативному плані звуження значення виявляється в зміні обсягу та змісту поняття. Обсяг кінцевого поняття стає вужчим порівняно з обсягом вихідного, що пов'язано зі зменшенням кола потенційних денотатів. Натомість зміст кінцевого поняття збільшується, що пояснюється набуттям позначуваним специфічних ознак, а, відтак, і нових диференційних сем. Так, обсяг поняття 'брикет марихуани / гашишу', вираженого неосленгізмом *block* [309, с. 18], є вужчим за обсяг вихідного поняття 'брикет', оскільки під першим розуміється партія твердих наркотиків, а не будь-яка речовина, спресована у форму цеглини або плитки. Водночас зміст кінцевого поняття 'брикет марихуани / гашишу' є ширшим за вихідне, тому що, крім загальних ознак брикета, які виявляються в семах 'спосіб фасування', 'тверда / рідка речовина', 'паралелепіпедна форма', асоціюється винятково з упакуванням психоактивних речовин.

Звуження значення активно поповнює лексикон спеціальних соціолектів англійської мови початку XXI століття, у першу чергу *сленгу наркоманів* (72 одиниці), що засвідчують такі новотвори, як *blue* 'дешевий курильний кокаїн' (вихідна семема 'кокаїн') [308, с. 70], *gurn* 'кривити обличчя при вживанні MDMA' (вихідна семема 'кривлятися, корчити гримаси') [309, с. 85], *molly* 'MDMA' (вихідна семема 'стимулятор центральної нервової системи') [308, с. 436], *tickle* 'відчуття приємного лоскотання після прийому наркотику' (вихідна семема 'лоскотання') [308, с. 651], та *пенітенціарного сленгу* (29 одиниць), який збагатився неологізмами на кшталт *cut* 'зменшення терміну ув'язнення' (вихідна семема 'зменшення, скорочення') [310, с. 263] і *dispersal* 'практика розподілу особливо небезпечних злочинців по шістьох тюрмах строгого режиму замість однієї тюрми особливого режиму' (вихідна семема 'розосередження') [308, с. 204].

Отже, переважна більшість неосленгізмів, які зазнали звуження значення, представляють сленг наркоманів, що пов'язано з регулярним синтезом нових психоактивних речовин, які екстрагуються із заборонених наркотичних засобів, а також дозволених рецептурних препаратів.

4.1.3. Метонімізація апелятивів тлумачиться як механізм творення сленгізмів-неосемантів (112 одиниць), що ґрунтується на заміщенні однієї загальної назви іншою на основі суміжності зіставляваних значень. Суміжність розуміється як будь-яке асоціативне відношення, яке не ґрунтується на подібності [232, с. 212]. У когнітивному плані метонімізація традиційно розглядається як лінгвокогнітивна операція, під час якої одна концептуальна сутність, виражена вихідною загальною назвою (*корелят*), забезпечує ментальний доступ до іншої концептуальної сутності, позначуваної кінцевим соціально маркованим апелятивом (*референт*), у межах одного й того ж домену [195, с. 173]. Так, при творенні неосленгізму *horror* 'стара некрасива жінка' [308, с. 343] корелят *horror* 'жах' із абстрактним значенням забезпечив ментальний доступ до референта *horror* 'стара некрасива жінка' з конкретним значенням.

У сленгу англійської мови початку ХХІ століття метонімізацію зафіксовано в семи основних моделях: "частина – ціле", "ціле – частина", "наслідок – причина", "причина – наслідок", "конкретне – абстрактне", "абстрактне – конкретне" та "дія – її об'єкт".

Моделі метонімізації "**частина – ціле**" (87 одиниць) та "**ціле – частина**" (7 одиниць) передбачають якісні зміни в значенні слова. При переході від частини (мероніма) до цілого (холоніма) найменування компонента поширюється на весь об'єкт. Наприклад, неосленгізм *briefcase* [310, с. 126] розвинув значення 'анонімний бізнесмен' через стійку асоціацію ділового стилю одягу, важливим аксесуаром (тобто частиною або, в денотативному плані, меронімом) якого є портфель, позначуваний вихідною семемою *briefcase*, у кореляті з зовнішнім виглядом бізнесмена в референті.

Якщо назва цілого об'єкта починає натомість ототожнюватися з окремою його частиною, актуалізується протилежно спрямована модель "**ціле – частина**".

Так, творення неосеманту *donga* ‘спальне приміщення (на полюсі)’ [308, с. 211] є результатом метонімічного переосмислення попереднього значення ‘тимчасове житло’, оскільки семема ‘тимчасове житло’ в кореляті та ‘спальне приміщення (на полюсі)’ в референті співвідносяться як холонім та меронім відповідно.

У випадку наявності між сутностями, позначуваними вихідною та кінцевою одиницями, причиново-наслідкового зв'язку, метонімізація відбувається за моделями "**наслідок – причина**" або "**причина – наслідок**".

Для моделі "**наслідок – причина**" (10 одиниць) характерне набуття вихідною лексемою, яка називає зумовлене явище, або каузат, здатності позначати чинник, або каузатор, наприклад, у неосленгізмах *hater* ‘заздрісник’ (вихідна семема ‘ненависник’) [308, с. 324], де ненависть породжує заздрість, та *trip* ‘доза ЛСД’ (вихідна семема ‘наркотичні галюцинації’) [309, с. 189], де психопатологічна реакція на уявні візуальні подразники є наслідком дії галюциногену.

Модель "**причина – наслідок**" (3 одиниці) характеризується протилежною спрямованістю метонімічного переосмислення: назва каузатора заміщує назву каузата. Так, неосленгізм *bootleg* ‘низькосортний’ [308, с. 82] утворився шляхом переосмислення семема ‘підроблений’, причому неавтентичність якості в кореляті постає причиною її невідповідності стандартам у референті. Причиново-наслідковий зв'язок між вихідною та кінцевою одиницями виявляється також при зіставленні актуалізованої в неосленгізмі *clock* семема ‘розпізнати, ідентифікувати’ [308, с. 147] з його вихідним значенням ‘помітити’, оскільки обидві ментальні операції репрезентують послідовні когнітивні реакції на об'єкт-візуальний подразник.

Модель "**конкретне – абстрактне**" (2 одиниці) ґрунтується на розвитку в одиниці з конкретним значенням, закріпленим за окремим об'єктом, абстрактного значення, фіксованого за ізольованою ознакою, мисленнєво відчуженою від цього предмета. Корелят представлений конкретною сутністю, яка піддається перцепції, тоді як референт репрезентований абстракцією, що не може бути відчута людиною. Наприклад, абстрактний новотвір *kidney*

‘інтелект’ [308, с. 381] утворився на основі сленгового найменування цілком конкретного об’єкта *kidney* ‘мозок’, який характеризується певним зовнішнім виглядом, забарвленням, формою, розміром, масою тощо, тобто сприймається людською сенсорною системою.

Якщо натомість корелят представлений сутністю, що не піддається перцепції, а референт пов’язаний із конкретним об’єктом, актуалізується модель **"абстрактне – конкретне"** (2 одиниці). Так, при творенні неосленгізму *nastiness* ‘наркотики низького гатунку’ [309, с. 127] суб’єктивна ознака, позначувана вихідною семемою ‘гідота’, почала ототожнюватися з конкретним об’єктом, який вона характеризує.

В основі моделі **"дія – її об’єкт"** (1 одиниця) лежить перенесення найменування процесу в кореляті на об’єкт цього процесу в референті, що простежуємо в єдиному засвідченому неосленгізмі *toke* ‘марихуана’ (вихідна семема ‘затяжка марихуаною’) [309, с. 187].

Виявлені моделі відапелятивної неосленгової метонімії ґрунтуються на асоціативному зв’язку між вихідним та кінцевим значеннями, виокремленому на основі логічних операцій абстрагування, конкретизації, аналізу, синтезу та каузації. З-поміж семи проаналізованих моделей найпоширенішою постає "частина – ціле", за якою утворилося 77,7 % одиниць. Висока продуктивність вказаної моделі пояснюється базовістю холонімо-меронімічного різновиду таксономічних зв’язків у мові, що виявляється у протиставленні процесів синтезу й сегментації лінгвістичного та екстралінгвістичного знання про навколишній світ [85, с. 5].

4.1.4. Розширення значення апелятивів (72 одиниці) становить семантичний процес, при якому похідна одиниця зазнає гіперонімізації щодо твірної [181, с. 26-27] і, відтак, вживається для номінації більшого діапазону сутностей [207, с. 174].

У денотативному плані розширення значення виявляється у зміні обсягу та змісту вихідного і кінцевого понять. З одного боку, обсяг кінцевого поняття

стає ширшим за обсяг вихідного поняття, що пояснюється можливістю його застосування до більшої кількості об'єктів. Так, обсяг поняття 'ватажок, головний', вираженого неосленгізмом *daddy* [308, с. 183], є ширшим за вихідне поняття 'кримінальний авторитет', оскільки під ватажком розуміється лідер будь-якого об'єднання людей, а не тільки злочинного. З іншого боку, зміст кінцевого поняття зменшується порівняно з вихідним, оскільки в процесі узагальнення втрачається частина специфічних ознак, виражених диференційними семами [37, с. 8]. У наведеному прикладі зміст кінцевого поняття 'ватажок, головний' є вужчим за зміст вихідного 'кримінальний авторитет', тому що, крім загальних ознак, які визначають поняття 'лідер' і простежуються в семах 'упевненість', 'харизма', 'здатність вести за собою', характеризується також специфічними семами 'маргінальність у суспільстві', 'незаконність діяльності', 'антисоціальна спрямованість поведінки' тощо.

Серед відапелятивних неосемантів, які зазнали розширення значення, спостерігається переважання найменувань *осіб* (43 одиниці), зокрема **за емоційною спорідненістю з колінгами** (форми дружнього звертання між чоловіками *blood* та *champ* із вихідними семемами 'темношкірий' [308, с. 67] та 'чемпіон' [308, с. 126] відповідно), **походженням** (*flangehead* 'азіат' із вихідною семемою 'китаєць' [310, с. 373]), **особливостями характеру / поведінки** (*Tonky* (перен.) 'дикун' із вихідною семемою 'представник етносу тонга' [308, с. 658]) та **об'єктом діяльності** (*twitcher* 'фанатик' із вихідною семемою 'орнітолог-любитель' [308, с. 673]).

4.1.5. Пейорація загальних назв становить семантичний процес, при якому похідна одиниця набуває негативних оцінних конотацій щодо твірної [176, с. 1; 206, с. 4-5]. Наприклад, новотвір південноафриканського спортивного сленгу *doormat* (знев.) 'бодібордер' [308, с. 213] походить від соціально немаркованої та аксіологічно нейтральної лексеми *doormat* 'підстилка біля дверей', яка розвинула негативну оцінну конотацію внаслідок об'єктифікації серфера, який практикує катання на хвилі, лежачи на дошці.

Пейоративність нерідко розглядається як онтологічна властивість сленгу [124, с. 42], що означає наявність апріорі негативної конотації в абсолютно кожній соціально маркованій одиниці. Однак, як засвідчує аналіз емпіричного матеріалу, далеко не кожна сленгова одиниця включає оцінку референта. Так, внутрішня форма неологізму сленгу наркоманів *diamond* ‘таблетка амфетаміну’ [308, с. 196] пов’язана з ромбовидністю позначуваного об’єкта (від *diamond* ‘ромб’), а не ціннісною орієнтацією мовців щодо психоактивної речовини, якій останній слугує вмістищем. Однак навіть за наявності евалюативної конотації кінцевий неосемант не завжди є аксіологічно негативним. Наприклад, неосленгізм *frosted* ‘прикрашений дорогоцінностями’ [308, с. 272] передає позитивну оцінку з акцентом на статусності та багатстві на протизага аксіологічно нейтральній твірній одиниці *frosted* ‘укритий памороззю’.

Відтак, з метою виокремлення пейоративних неосленгізмів із-поміж аксіологічно нейтральних та позитивних, усі аксіологічно марковані неосеманти поділяємо на дві групи: **амбівалентні** та **моновалентні**. Обраний прагматичний принцип класифікації уперше був застосований щодо класифікації неологізмів В.І. Заботкіною, яка до **амбівалентних** відносила лексико-семантичні варіанти (у нас – депреціативні семема, або значення слів), оцінна конотація яких залежить від соціуму [51, с. 83]: відповідно до того, хто використовує соціолектизм – носій соціолекту чи представник домінуючої культури, – соціально маркований амбівалентний лексико-семантичний варіант передаватиме позитивну або негативну оцінку [51, с. 82]. Онтологічно амбівалентні пейоративи визначаються ставленням суспільства до тих чи інших соціальних груп і включають більшість неосемантів сленгу наркоманів та в’язнів як маргінальних елементів, діяльність яких викликає осуд і, звідси, сприймається як девіантна з позиції інших прошарків суспільства. Однак для самих представників цих соціальних груп амбівалентні одиниці не несуть відтінку депреціативності, як у новотворі британського пенітенціарного сленгу *jaws* ‘сідниці’ (вихідна семема ‘щелепи’) [308, с. 364], де статеві зносини у протиприродній формі як єдиний доступний спосіб отримання сексуального задоволення викликає позитивну оцінку з боку представників тюремного середовища.

Враховуючи прагматичну зумовленість і, відтак, функціонально часткову пейоративність амбівалентних неосемантів, основний інтерес для нас становлять **моновалентні пейоративи** (67 одиниць), оцінна конотація яких не залежить від соціуму і має тільки негативний прагматичний ефект [51, с. 83]. Так, у неосленгізмі *udder* ‘(про жінку) нікчема’ [308, с. 675] негативна оцінна конотація визначається об’єктифікацією особи за статевою належністю, на що вказує, по-перше, метонімічне перенесення назви частини тіла, представленої твірним сленгізмом *udder* ‘жіночі груди’, на цілу сутність, і, по-друге, імпліцитно виражена концептуальна метафора "жінка – це тварина", яка реконструюється на основі первісного значення *udder* ‘вим'я’.

Набуття моновалентними пейоративами негативної конотації пов’язане з їхнім уживанням здебільшого для позначення соціально табуйованих явищ (42 одиниці), які належать до чотирьох сфер: **особистої гігієни** (за подібністю форми: *hammock* ‘гігієнічна прокладка’ (вихідна семема ‘гамак’) [308, с. 318], *rocket* ‘гігієнічний тампон’ (вихідна семема ‘ракета’) [308, с. 544]; за подібністю кольору: *volcano* “‘проблемні дні” (у менструальному циклі)’ (вихідна семема ‘вулкан’) [308, с. 682]), **статевих стосунків** (за зовнішньою подібністю: *nanny* ‘повія, яка перевдягається в няню для сексуальних рольових ігор’ (вихідна семема ‘няня’) [308, с. 450]; за функціональною подібністю: *married quarters* ‘частина в’язниці, де відбувають покарання особи з гомосексуальними схильностями’ (вихідна семема ‘сімейний гуртожиток’) [308, с. 421]; за суміжністю *toto pro pars*: *massage* ‘сексуальні послуги’ (вихідна семема ‘масаж’) [308, с. 422]), **фізіології** (за подібністю форми: *starfish* ‘задній прохід’ (вихідна семема ‘морська зірка’) [308, с. 617]; за подібністю місцезнаходження: *downstairs* ‘пахова ділянка (у жінки)’ (вихідна семема ‘нижній поверх’) [308, с. 217]) та **медицини** (за подібністю дії: *hoover* ‘здійснювати аборт’ (вихідна семема ‘пилососити’) [308, с. 341]).

Рідше моновалентні пейоративи використовуються для номінації явищ, що розглядаються членами суспільства як гідні осуду, однак не є предметом табу (25 одиниць). Сюди належать, зокрема, назви **осіб за особливостями поведінки** /

характеру (за подібністю конкретного та абстрактного: *Bounty bar* ‘індійський іммігрант у Великобританії, який зрадив рідним традиціям і світогляду’ (вихідна семема ‘батончик Баунті’) [308, с. 85]; *eel* ‘підступна людина’ (вихідна семема ‘в'юн’) [308, с. 232]; *tourist* ‘поверхова людина, яка часто міняє інтереси’ (вихідна семема ‘турист’) [308, с. 662]), **специфікою / об'єктом діяльності** (за подібністю стереотипних рис: *basket weaver* ‘недалека людина’ (вихідна семема ‘плетільник кошиків’) [308, с. 37]; за подібністю місцеперебування: *pavement artist* ‘вуличний шахрай’ (вихідна семема ‘вуличний художник’) [308, с. 485]) та **національною належністю** (за подібністю місцеперебування: *dingo* ‘австралієць’ (вихідна семема ‘собака динго’ [308, с. 201])).

Отже, повністю негативна аксіологічна маркованість безвідносно до прагматичних чинників притаманна тільки моновалентним пейоративам-неосемантам, серед яких переважають метафоричні та метонімічні назви соціально табуйованих понять особистої гігієни, статевої сфери, фізіології та медицини.

4.1.6. Меліорація апелює натомість становить семантичний процес, при якому похідна одиниця набуває позитивних оцінних конотацій щодо твірної [206, с. 4]. Наприклад, новотвір британського сленгу *battle* ‘змагатися в малюванні графіті’ [308, с. 38] – за аналогією з попередніми значеннями ‘змагатися в ді-джейському мистецтві’ та ‘змагатися у виконанні репу’ [310, с. 50] – походить від аксіологічно нейтральної семема ‘битися’, яка розвинула позитивну оцінну конотацію: від позначення процесу нанесення тілесних ушкоджень до дружнього поєдинку без застосування фізичної сили.

У досліджуваному матеріалі ми виявили два типи меліорації (25 одиниць): деїнвективну та енантіосемічну.

Деїнвективна меліорація (19 одиниць) виявляється в утраті лайливими словами свого первинного негативного значення. Наприклад, новотвір сленгу самокатного фрістайлу *bitch* ‘власний скутер’ [308, с. 58] є результатом персоніфікації механізму на основі вульгарного найменування жінки. У ширшому

контексті розглянутий неосленгізм правомірно трактувати як приклад концептуальної метафори "машина – це жінка", де власний транспортний засіб прирівнюється за важливістю в житті чоловіка до ролі його супутниці.

Інший меліоратив *fucky* 'модний, стильний' [308, с. 274] утворився від табуйованої семми 'розпусний' і є прикладом поширеної серед маргінальних елементів і дедалі популярнішої в масовій ментальності концептуальної метафори "секс – це мода", життєздатність якої засвідчує розгалужена полісемія сленгізмів для позначення базових табуйованих понять сексуальної сфери.

Окрему групу деінвективних меліоративів становлять *детабуїзовані пейоративи*. У цьому випадку як вихідна, так і кінцева одиниці є оцінно-зниженими сленгізмами, однак перша виражає соціально табуйоване поняття, тоді як друга закріплюється за детабуїзованим, хоча й аксіологічно негативним, поняттям. У досліджуваному матеріалі детабуїзації зазнають здебільшого пейоративи-назви частин тіла, наприклад, *tool* 'дурень, ідіот' (вихідна семема 'чоловічий статевий орган') [308, с. 658], *twat* 'неприємність, прикрість' (вихідна семема 'жіночий статевий орган') [308, с. 671].

Енантіосемічна меліорація (6 одиниць) передбачає розвиток у слова антонімічного значення з позитивною конотацією як результат поляризації диференційних сем у вихідній та кінцевій одиницях. Загалом, поява меліоративних енантіосемізмів ілюструє реалізацію сленгом своєї функції соціального протесту [91, с. 24], коли все, що мислиться панівною культурою як неприйнятне та негативне, набуває протилежної оцінки з боку соціальних груп, які протиставляють себе суспільству, а звідси – і його традиційним цінностям. Наприклад, неосемант *badly* 'чудово, відмінно' [308, с. 26] утворився на основі наявного в англійській мові значення 'погано', а неосемант *harass* 'фліртувати' [308, с. 321] розвинувся на основі семми 'переслідувати'.

Чотири із шести одиниць, представлених у нашому дослідженні, виражають високий ступінь інтенсивності вияву ознаки і розвинули ідентичне кінцеве значення 'чудовий': *brainless* (вихідна семема 'пустоголовий') [308, с. 88], *gutless* (вихідна семема 'боягузливий; безхарактерний') [308, с. 313], *hellish* (вихідна семема 'пекельний, диявольський') [308, с. 329] та *spooky* (вихідна

семема 'страшний, моторошний') [308, с. 612]. Разом з тим, зіставлення вихідної та похідної семем у кожному випадку засвідчує, що вони не є антонімами: пустоголовість протиставляється башковистості, боягузливість – відважності, пекельне – райському, а моторошність – спокійності або вмиротвореності. Причина розвитку однакового меліоративного значення наведених одиниць полягає в аксіологічній поляризації їхньої семантики за моделлю "позитивний – негативний", яка реалізується не стільки в денотації, скільки в конотації: поляризація значення в цьому випадку ґрунтується на негативній ціннісній орієнтації мовця щодо вихідних семем, з одного боку, та його позитивній оцінній установці щодо кінцевих семем, з іншого.

Відтак, більшість англійських меліоративних неосемантів початку ХХІ століття твориться на основі інвективної лексики, яка, незважаючи на детабуїзованість, зберігає свої негативні конотації.

Отже, відапелятивні неосленгізми англійської мови початку ХХІ століття творяться за допомогою метафоризації (61,7 % одиниць), звуження значення (14,9 % одиниць), метонімізації (14,3 % одиниць), розширення значення (9,1 % одиниць), пейорації (8,5 % одиниць) та меліорації (3,2 % одиниць). Водночас зафіксовані пейоративи та меліоративи паралельно зазнали переносу значення за подібністю або суміжністю і, відтак, були включені нами до сумарного проценту відповідно метафоричних та метонімічних неосленгізмів. При творенні відапелятивних неосемантів онтологічна метафора (83,9 % метафоричних неосемантів) кількісно переважає емотивну та синестезійну, що зумовлено більшою прозорістю аналогічних ознак її сфери-джерела та сфери-мішені. Найпродуктивнішою моделлю неосленгової метонімізації постає "частина – ціле" (77,7 % метонімічних неосемантів). Неосленгізми, утворені шляхом звуження значення, кількісно переважають одиниці, семантика яких зазнала розширення, що пояснюється мовним відображенням глобальної тенденції до спеціалізації об'єктів та суб'єктів діяльності. З-поміж оцінних неосленгізмів спостерігається домінування пейоративів над меліоративами, що віддзеркалює субстандартну природу сленгу і, ширше, панлінгвістичну тенденцію до фамільяризації мови.

4.2. Відонімні неосленгізми

Перехід власних імен (*онімів*) до розряду загальних назв (*апелятивів*) відомий у мовознавстві як *деонімізація* або *апелятивація* [250, с. 54; 292, с. 10, 28] і постає продуктивним джерелом творення сленгових неосемантів англійської мови початку ХХІ століття (165 одиниць).

Основними планами, в яких семантика власного імені відрізняється від семантики загальної назви, є номінативний та сигніфікативний [18; 50; 61; 132].

У *номінативному плані* відмінність між онімами та апелятивами виявляється в різній реалізації антиномії "індивідуалізація – узагальнення". На противагу загальним назвам, функцією яких є позначати класи об'єктів, власні імена даються індивідуальним об'єктам [60, с. 110] для виокремлення їх із класів [18, с. 27; 50, с. 9; 132, с. 98; 216, с. 211-212]. Відтак, функція власних імен полягає в роз'єднанні однорідних об'єктів, а функція загальних назв – у їх об'єднанні [61, с. 49].

У *сигніфікативному плані* онім завжди стосується конкретного, одиничного об'єкта, що характеризується психосоціальною виділеністю в рамках певної категорії базового рівня [235, с. 116]; натомість апелятив співвідноситься з поняттям, яке виникає як вищий спосіб узагальнення певного класу об'єктів [18, с. 27; 216, с. 206].

Ураховуючи розглянуті вище номінативний і сигніфікативний плани семантики власних імен та загальних назв, можна зробити висновок, що апелятивація передбачає заміну індивідуального значення загальним, класоозначуваним, що, в свою чергу, є виявом онтологічної синекдохальності і, ширше, метонімічності процесу апелятивації. Відтак, якщо у відапелятивних неосленгізмах основними процесами переносу значення постають метафоризація та метонімізація, то при синекдохальній за своєю сутністю апелятивації метафоризація поступається місцем метафтонімізації. Отже, основними семантичними процесами при апелятивації є *відонімна метафтонімізація*

(59,4 % одиниць) шляхом перенесення значення за подібністю і суміжністю, та **відонімна метонімізація** (40,6 % одиниць) унаслідок перенесення значення за суміжністю.

4.2.1. Метафтонімізація власних імен розуміється як механізм творення сленгізмів-неосемантів (98 одиниць), що ґрунтується на трансформації оніма в апелятив із паралельним перенесенням значення за подібністю та суміжністю [165, с. 14-15, 184-186; 182, с. 349-377; 191, с. 370; 232, с. 212]. У когнітивному плані при відонімній метафтонімізації корелят, позначений вихідним власним іменем, забезпечує ментальний доступ – за суміжністю в межах одного й того ж домену й одночасно за аналогією в рамках різних доменів – до референта, позначуваного кінцевим апелятивом. Наприклад, при творенні лексеми *mini-me* ‘зменшена версія себе’ [308, с. 432] метонімічність виявляється в поширенні власного імені героя фільмів про Остіна Пауерса – Міні-Я, карликового клона Доктора Зло, – на будь-яку сутність, що частково ототожнюється мовцем із ним самим, тобто, по-перше, індивідуальне, одиничне набуває здатності позначати загальне, і, по-друге, частина (неповноцінна з погляду розміру "версія" мовця) починає заміщати ціле (повноцінна "версія" мовця). Водночас метафоричність при семантичному переході від вихідної семіми ‘Міні-Я’ до кінцевої ‘зменшена версія себе’ спирається на проекцію більш конкретної сфери-джерела, вираженої кінематографічним антропонімом, на більш абстрактну сферу-мішень, позначену загальною назвою. Таким чином, метафтонімізацію в зазначеному прикладі можна описати як накладання відношень подібності "зменшена версія себе – це я" і суміжності "зменшена версія себе – це частинка мене".

Відонімна неосленгова метафтонімізація здійснюється за шістьма моделями, в яких вихідними одиницями постають власні імена людей (антропоніми), торгових знаків (прагматоніми), географічних об’єктів (топоніми), ділових об’єднань людей (ергоніми), об’єктів розумової сфери діяльності (ідеоніми) та предметів матеріальної культури (хрематоніми), а кінцевими – загальні назви.

Модель "*антропонім* → *апелятив*" засвідчена у 52 неосленгізмах, які позначають здебільшого *осіб* (48 одиниць), рідше також – *психоактивні речовини* (4 одиниці). Загальні назви осіб віддзеркалюють їхню *професійну належність* (*Colonel Klink* 'тюремний високопосадовець' [308, с. 155] як іронічна алюзія на персонажа американського ситкому "Герої Гогана" полковника В. Клінка, улюбленою фразою якого була "Нікому ще не вдалося втекти зі Шталагу № 13" [217, с. 26]), *особливості характеру / поведінки* (*grock* 'дурень' [308, с. 308] як алюзія на швейцарського клоуна Ш.А. Веттаха, більш відомого під своїм сценічним іменем Грок; *marconi* 'людина, яка підслуховує' [308, с. 420], що походить від прізвища італійського винахідника бездротового телеграфу Г. Марконі; *slayer* (перен.) '(про дівчину) міцний горішок' [308, с. 591] як алюзія на прізвисько головної героїні американського молодіжного телесеріалу "Баффі – переможниця вампірів"), *соціальне становище* (*Victoria* 'нубориш' [308, с. 681], що підкреслює новий фінансовий статус співачки Вікторії Адамс після шлюбу з футбольною суперзіркою Д. Бекхемом) та *сексуальну орієнтацію* (*golda* 'єврей-гомосексуаліст' [308, с. 295] як алюзія на ізраїльського прем'єр-міністра Голду Меїр, яку називали ізраїльською "Залізною леді" і "найкращим чоловіком в уряді" [166, с. 137]). Найменування *психоактивних речовин* включають відомі апелятиви на кшталт *Apache* 'фентаніл' [308, с. 14], що за інтенсивністю психопатологічного впливу на організм порівнюється з бунтівним норовом апачів, та *Romulan* 'місцевий різновид марихуани з Британської Колумбії' [308, с. 546], де простежується людична алюзія на вигадану інопланетну гуманоїдну расу ромуланців з американського серіалу "Зоряний шлях". В останньому прикладі мовна гра виявляється в порівнянні зовнішності ромуланців, лобова кістка яких має в носовій частині чітко виражену V-подібну форму, із візуалізованим ефектом від вживання наркотику, що буквально "залишає вм'ятину на голові" [294, с. 135].

Модель "*прагматонім* → *апелятив*" представлена 31 назвою *осіб*, *фізіологічних процесів* та *психоактивних речовин*. Найменування *осіб* пов'язані з особливостями їхньої *зовнішності*, наприклад, у неосленгізмі *beanie* 'кряля,

лялечка' [308, с. 40], де джерелом аналогії постає привабливий вигляд м'яких іграшок марки Beanie Babies, та **характеру / поведінки**, наприклад у новотворі *teflon* 'людина, якій усе сходить із рук' [308, с. 643], що становить людичну алюзію на марку посуду з антипригарним покриттям Тефлон (мовна гра виявляється в актуалізації прямого та переносного значень англійської лексеми *stick: food doesn't stick to the pan* порівнюється з *blame doesn't stick to him / her*). Назвою **фізіологічного процесу** є вульгаризм *bisto* 'вихід кишкових газів' [308, с. 58] як іронічна алюзія на аромат м'ясної підливки марки *Bisto*, який у популярній рекламі продукту вдихають двоє дітлахів, вигукуючи "Ah, Bisto!" [259, с. 32-33]. Відонімні апелятиви на позначення **психоактивних речовин** представлені неосленгізмами *astro turf* 'марихуана' [309, с. 5], де джерелом зіставлення сутностей слугує зелений колір штучної трави марки *AstroTurf* і канабіоїда, та *everclear* 'кокаїн' [309, с. 68] як алюзією на аналогічний наркотичному ефект від уживання ректифікованого спирту марки *Everclear*.

Модель **"топонім → апелятив"** включає 8 одиниць, серед яких найменування: **осіб за видом діяльності**, наприклад, *Bakerloo* 'бетсмен, який спрямовує м'яч неправильною доріжкою (в крикеті)' [308, с. 28], де траєкторія руху м'яча порівнюється з кривизною лінії лондонського метро Бейкерлоо; **особливостей характеру / поведінки**, наприклад, *East Ham* 'близький до божевільня' [308, с. 230] як людична алюзія на послідовне розташування станцій Іст-Гем – Баркінг у лондонському метро (мовна гра полягає в актуалізації сленгового значення лексеми *barking* – 'цілком божевільний'); **частин тіла**, наприклад, *delph* 'зуби' [308, с. 193] від назви голландського міста Делфт, відомого своїми керамічними виробами; **місцевостей**, наприклад, *Costa del...* 'кримінальний рай у (+ назва місцевості)' [308, с. 164], що відсилає до назви регіону Іспанії Коста-дель-Соль, куди з кінця 1970-х років тікали британські злочинці, користуючись тодішньою відсутністю договорів про екстрадицію між Сполученим Королівством та Іспанією внаслідок суперечки за Гібралтар [293, с. 277].

Модель **"ергонім → апелятив"** забезпечила творення трьох неосленгізмів, які позначають **осіб за особливостями характеру / поведінки**, зокрема *scope /*

scoper / scopey ‘незграба; недотепа; дурень’ (алюзія на британську добродійну організацію допомоги людям з особливими потребами *Scope*) [308, с. 561]; **ділові об’єднання людей**, а саме *seventh cavalry* ‘фірма, яка обіцяє / забезпечує допомогу у форс-мажорних обставинах’ (алюзія на Сьомий розвідувальний полк армії США, який забезпечував охорону рівнин американського Заходу від набігів індіанців у другій половині XIX століття) [308, с. 568]; **психоактивні речовини**, наприклад, *Manchester United* ‘червоно-чорна капсула MDMA’ (алюзія на традиційні кольори форми гравців британського футбольного клубу "Манчестер Юнайтед") [308, с. 419].

За моделлю "**ідеонім** → **апелятив**" виникли три новітні фрази, дві з яких уживаються для номінації **психоактивних речовин** (*loony toons* ‘ЛСД’ як алюзія на американський мультсеріал, назва якого перекладається буквально як "божевільні мелодії" [308, с. 408] та *love potion #9* ‘MDMA’, що відсилає до пісні "Love Potion No. 9" гурту *The Clovers* [308, с. 410]), й одна – для **наслідків їхнього прийому** (*Monday night at the movies* ‘дуже реалістичні сновидіння, які бачили деякі американські солдати в Афганістані після примусового прийому по понеділках антималярійного препарату *Lariam*’ як алюзія на американський телесеріал-антологію "NBC Monday Night at the Movies" [310, с. 667]).

Модель "**хремадонім** → **апелятив**" засвідчена в одному неосленгізмі на позначення **предмета матеріальної культури**: *Bible* ‘інструкція з ремонту мотоцикла марки Harley-Davidson’ (цінність і незамінність інструкції з ремонту особисто значимого предмета порівнюється з насущністю Біблії) [308, с. 51].

4.2.2 Метонімізація власних імен тлумачиться в нашій дисертації як механізм творення сленгізмів-неосемантів (67 одиниць), що ґрунтується на трансформації оніма в апелятив шляхом перенесення значення за суміжністю. У когнітивному плані при відонімній метонімізації корелят, виражений вихідним власним іменем, забезпечує ментальний доступ до референта, позначуваного кінцевим апелятивом, у межах одного й того ж домену [195, с. 173].

Відомісна неосленгова метонімізація представлена в нашому дослідженні шістьма моделями, в яких вихідними одиницями постають у плані частотності власні імена людей (антропоніми), торгових знаків (прагматоніми), географічних об'єктів (топоніми), об'єктів розумової сфери діяльності (ідеоніми), історичних подій / періодів (хрононіми) та тварин (зооніми), а кінцевими – загальні назви.

Модель "**антропонім** → **апелятив**" (38 одиниць) у сленгу початку ХХІ століття представлена чотирма субмоделями: 1) "**антропонім** → **назва об'єкта / продукту діяльності позначуваної особи**"; 2) "**антропонім** → **назва гендерної асоціації, пов'язаної з позначуваною особою**"; 3) "**антропонім** → **назва об'єкта з зображенням позначуваної особи**"; 4) "**антропонім** → **назва частини тіла позначуваної особи**".

За найбільш кількісно представленою моделлю "**антропонім** → **назва об'єкта / продукту діяльності позначуваної особи**" утворилося 14 одиниць. У новотворах *Bernie* 'мільйон фунтів стерлінгів' [308, с. 49] та *tito* 'ранд (грошова одиниця ПАР)' [308, с. 655] антропоніми *Bernie* та *Tito* набули стійкої асоціації з найменуваннями валюти, оскільки в обох випадках гроші були основним **об'єктом діяльності позначуваних осіб**: британський магнат Берні Еклстоун відомий тим, що його пожертва в £1.000.000 Лейбористській партії з метою лобіювати збереження реклами тютюнових виробів у 1997 році викликала серйозний резонанс [228, с. 310-311], тоді як Тіто Мбовені обіймав посаду директора резервного банку ПАР із 1999 по 2009 роки включно [301, с. 76-78].

Натомість **продукт діяльності позначуваної особи** в досліджуваному матеріалі представлений **конкретними найменуваннями**, що позначають неістот, рідше – істот. Так, до **конкретних назв неістот** належать *Al Capone* 'героїн' [309, с. 3] – від імені відомого у ХХ столітті гангстера, який серед іншого займався торгівлею героїном; *Arnies* 'анаболічні стероїди' [310, с. 22] – від демінутивного прізвиська культуриста Арнольда Шварценеггера, що на початку кар'єри вживав анаболічні стероїди; *manto* 'презерватив' [308, с. 420] – іронічна алюзія на Манто Тшабалала-Мсіманг, південноафриканського міністра охорони здоров'я, яку через бездарну політику боротьби з епідемією СНІДу за допомогою буряків, американської картоплі, часнику, лимонів та пива

на батьківщині охрестили Доктором Буряком [163, с. 133-134]. **Конкретним найменуванням істоти** є новотвір *charley price* ‘великий пацюк’ [308, с. 127], що походить від зменшувально-пестливого імені ямайського політика Чарльза Прайса, якому помилково приписують заселення Ямайки новим видом гризунів для боротьби з нашествиям очеретяних щурів [269, с. 99].

За субмоделлю **"антропонім → назва гендерної асоціації, пов'язаної з позначуваною особою"** утворилося два гендерно марковані найменування – **за статевою належністю** (*Doris* ‘жінка’ [308, с. 214]) та **рисами характеру** (*wilma* ‘лагідний, покірний’ [308, с. 701]). Обидва неосленгізми походять від гінеконімів – *Doris* та *Wilma* відповідно.

Субмодель **"антропонім → назва об'єкта із зображенням позначуваної особи"** засвідчена в одному неосленгізмі для позначення **грошової одиниці** – *Chris Wren* ‘банкнота в п'ятдесят фунтів стерлінгів’ [308, с. 141], який відсилає нас до імені відомого британського архітектора, чий портрет друкується на п'ятдесятифунтових банкнотах.

Субмодель **"антропонім → назва частини тіла позначуваної особи"** також представлена однією лексемою – *dracs* ‘собачі зуби’ [308, с. 218], яка відсилає до графа Дракули – вампіра, головного персонажа однойменного роману Б. Стокера [300, с. 92].

Модель **"прагматонім → апелятив"** (20 одиниць) представлена трьома субмоделями: **"торговий знак → назва поняття, яке асоціюється з ознаками репрезентованого товару"**, **"торговий знак → загальне найменування товарів з ідентичними властивостями"** та **"торговий знак → назва товару, за яким він закріплений"**.

За найбільш кількісно представленою субмоделлю **"торговий знак → назва поняття, яке асоціюється з ознаками репрезентованого товару"** утворилося 5 одиниць. Три неосленгізми передають семантику **ознаковості**: *ajax* ‘чистий’ (алюзія на марку засобів для чищення *Ajax*) [308, с. 7], *масса* ‘величезний, колосальний’ (алюзія на австралійський колоквиалізм *Масса's* для позначення мережі закладів швидкого харчування "МакДональдз", відомої в тому числі широким асортиментом великих порцій страв) [308, с. 414]

та *Waterford* ‘ясний, як божий день’ (алюзія на марку виробів із кристалю *Waterford Crystal*) [308, с. 689]. По одному новотвору виражає **предметність** (*Clayton's* ‘те, чим змушені обходитися’ (алюзія на марку безалкогольних напоїв *Claytons*, які рекламувалися під лозунгом "the drink you have when you're not having a drink" [281, с. 39]) [308, с. 145]) та **процесуальність** (*touche eclat* ‘приховувати’ (алюзія на консілер для очей *Touche Éclat* марки *Yves Saint Laurent*) [308, с. 661]).

Субмодель **"торговий знак → загальне найменування товарів з ідентичними властивостями"** виявляємо у трьох лексемах для позначення: **продуктів харчування** (*alize* ‘алкогольний напій’ (алюзія на лінію алкогольних напоїв *Alizé*) [308, с. 8], *klim* ‘сухе молоко’ (алюзія на марку сухого молока *Klim*) [308, с. 385]) та **предметів гігієни** (*colgate* ‘зубна паста’ (алюзія на лінію продуктів для догляду за ротовою порожниною *Colgate*) [308, с. 154]).

За субмоделлю **"торговий знак → назва товару, за яким він закріплений"** утворилося два найменування **психоактивних речовин**: (*La*) *Roche* ‘флунітразепам’ (алюзія на фармацевтичну компанію *Fritz Hoffmann-La Roche*) [309, с. 157] та *White Owl* ‘сигара марки *White Owl*, заправлена марихуаною’ (алюзія на марку дешевих американських сигар) [309, с. 200].

Модель **"топонім → апелятив"** (3 одиниці) представлена в нашому дослідженні двома субмоделями: **"топонім → назва товару, що виробляється або походить із позначуваного топонімом географічного об'єкта"** та **"топонім → назва продукту групової розумової діяльності, який асоціюється з ним"**.

Субмодель **"топонім → назва товару, що виробляється або походить із позначуваного топонімом географічного об'єкта"** ілюструють новітні найменування **психоактивних речовин** *Marrakesh* ‘різновид марокканського гашишу’ (алюзія на Марракеш, місто в Марокко) [308, с. 421] та *tustin* ‘марихуана, вирощена в Тастіні’ (алюзія на Тастін, місто у США) [308, с. 671].

Субмодель **"топонім → назва продукту групової розумової діяльності, який асоціюється з ним"** засвідчена неосленгізмом *blarney* ‘ірландський акцент’ (алюзія на *the Blarney Stone* – Камінь Красномовства, розташований в Ірландії) [308, с. 63].

За моделлю *"ідеонім → назва стереотипного атрибута позначуваного об'єкта розумової сфери діяльності"* утворилися три лексеми з різним лексико-граматичним значенням. Неосленгізм *quo vadis* 'немода / непопулярна музика' [308, с. 525], що походить від назви американського історичного фільму "Камо грядеши" за однойменним польським романом Г. Сенкевича, передає *предметність*. Новотвір *nang* 'відмінний' [308, с. 450], який постає алюзією на британський щоквартальний молодіжний журнал *Nang!*, виражає *ознаковість*. Семантику *процесуальності* виявляємо в одиниці *doose* 'звільняти з роботи за публікацію на своїй Інтернет-сторінці інформації, яка суперечить моральним засадам роботодавця' [308, с. 212], що відсилає до особистого блогу *www.doose.com* веб-дизайнера Х.Б. Армстронг, яку звільнили з роботи за публікацію сатиричних коментарів щодо своєї роботи [224, с. 74].

Модель *"хрононім → назва стереотипного атрибута позначуваної історичної події / періоду"* фіксуємо у двох одиницях: *Battle of Hastings* 'історичний' [308, с. 38] та *mauve* 'людина, що виглядає / поводить, як гомосексуаліст' [308, с. 423]. Фразема *Battle of Hastings* 'історичний' передає семантику *ознаковості*, будучи алюзією на Битву при Гастінгсі, що ознаменувала початок норманського завоювання Англії. Лексема *mauve* 'людина, що виглядає / поводить, як гомосексуаліст' вживається для позначення *особи за особливостями характеру / поведінки* і походить від виразу *Mauve Decade*, яким охрестили 1890-і роки у зв'язку з активною експансією в тогочасну моду хімічно синтезованого бузкового барвника мовеїну; цей період також називали "The Gay Nineties", тоді ще без гомосексуального підтексту [179, с. 202].

За моделлю *"зоонім → назва об'єкта із зображенням позначуваної тварини"* утворилося одне найменування *психоактивної речовини*: *Felix the cat* 'різновид ЛСД із зображенням кота Фелікса на таблетках' [308, с. 247], що становить алюзію на антропоморфного кота Фелікса, персонажа американської мультиплікації.

Отже, основними семантичними процесами, задіяними при переході власних імен до розряду загальних назв у сленгу англійської мови початку

XXI століття, постають відонімна метафтонімізація (59,4 % одиниць) та відонімна метонімізація (40,6 % одиниць). Із-поміж шістьох моделей метафтонімізації найпродуктивнішими виявилися "антропонім → апелятив" (31,6 % одиниць) та "прагматонім → апелятив" (18,8 % одиниць). Аналогічним чином, серед шести виявлених моделей метонімізації найбільше збагатили сленг "антропонім → апелятив" (23 % одиниць) та "прагматонім → апелятив" (12,2 % одиниць). Усі засвідчені моделі є традиційними для англійської мови.

Висновки до розділу 4

1. Онтологічною рисою сленгізмів-неосемантів постає зміна плану змісту при збереженні вихідного плану вираження, що правомірно тлумачити як вияв асиметричного дуалізму мовного знака, коли одне позначувальне прагне співвідноситися з декількома позначуваними.

2. Перенесення значення, втілене в процесах метафоризації, метонімізації і метафтонімізації, становить основу творення відапелятивних та відонімних неосемантів. Крім цього, відапелятивні сленгізми виникають внаслідок змін в обсягу значення, які включають розширення і звуження семантики, та в оцінці значення, куди належать меліорація й пейорація.

3. Якщо у відапелятивних неосленгізмах перенесення значення реалізується через метафоризацію та метонімізацію, то у відонімних новотворах метафоризація поступається місцем метафтонімізації, яка передбачає трансформацію оніма в апелятив в умовах паралельного перенесення семантики за аналогією та суміжністю. Актуалізація метафтонімії зумовлена самою природою апелятивації, коли індивідуальне значення починає вживатися як загальне, класоозначуване, що є виявом метонімічності процесу переходу власних імен до розряду загальних.

4. Відапелятивна неосленгова метафоризація, яка ґрунтується на перенесенні значення з однієї загальної назви на іншу на основі відношення аналогії між зіставляваними сутностями, втілена у трьох типах метафор:

онтологічній, емотивній та синестезійній. Онтологічні пряма та транспонована метафори суттєво переважають за продуктивністю емотивну та синестезійну, актуалізуючись тільки в тих випадках, коли джерело аналогії коріниться в ознаках, які сутності виявляють незалежно від спостерігача.

5. Відапелятивна неосленгова метонімізація, що пов'язана з заміщенням однієї загальної назви іншою на основі суміжності зіставляваних значень, утілена в сімох моделях. Більшість новотворів (77,7 % одиниць) цієї групи виникло шляхом поширення найменування частини на ціле.

6. Найпродуктивнішими моделями відонімних метафтонімії та метонімії в сленгу англійської мови початку ХХІ століття постають "антропонім → апелятив" та "прагматонім → апелятив".

7. Звуження значення характеризується вищою продуктивністю порівняно з семантичним розширенням у сленгу англійської мови початку ХХІ століття, що пояснюється мовним відображенням глобальної тенденції до спеціалізації об'єктів та суб'єктів діяльності.

8. Неосленгізми з оцінною конотацією представлені пейоративною та меліоративною лексикою. Пейоративи кількісно переважають меліоративи, що пов'язано з субстандартністю сленгу. Примітно, що у випадку деінвективних одиниць процес меліорації може супроводжуватися детабуїзацією пейоративів, тобто похідна одиниця постає меліоративом стосовно твірної, але залишається дерогативом з погляду мовної системи.

9. Графічний критерій розмежування загальних назв та власних імен втрачає свою валідність у сленгу, що засвідчує написання відонімних апелятивів ідентичного походження то з великої, то з малої літер.

Основні положення цього розділу викладено в двох одноосібних публікаціях автора [31; 32].

РОЗДІЛ 5

АНГЛІЙСЬКІ СЛЕНГІЗМИ-НЕОФОРМОСЕМАНТИ: ЗМІНА ПЛАНІВ ВИРАЖЕННЯ І ЗМІСТУ

Розділ присвячений установленню особливостей одночасної зміни позначувального і позначуваного в процесі словотвору (1155 новотворів, або 86,3 % неформосемантів) та з'ясуванню специфіки запозичення лексем і фразем, форма та значення яких не є похідними від наявних у мові-реципієнті одиниць і перенесені в готовому вигляді з мови-донора (183 новотвори, або 13,7 % неформосемантів). Відтак, сленгізми-неформосеманти (1338 новотворів) представлені в нашому дослідженні двома різновидами: *дериватами*, що утворилися шляхом паралельного розвитку в лексичних або фразеологічних сленгових одиницях нової форми та нового значення в процесі одного словотвірного акту, та *запозиченнями*, які перейшли до англійського субстандарту в готовому вигляді з мови-донора.

В аспекті продуктивності сленгізми-неформосеманти початку XXI століття творяться за допомогою афіксації (518 одиниць), конверсії (278 одиниць), телескопії (180 одиниць), редуплікації (97 одиниць) та регресивної деривації (82 одиниці). Запозичення представлене 183 одиницями.

5.1. Неосленгова афіксація: препозитивні та постпозитивні форманти в сленгу англійської мови початку XXI століття

Неосленгова афіксація становить собою спосіб словотвору, при якому службові морфеми з асоціативним дериваційним значенням (афікси) використовуються як засіб уточнення або зміни семантики [253, с. 49] новотворів сленгу сучасної англійської мови. У досліджуваному матеріалі неосленгізми-афіксати (518 одиниць) широко представлені суфіксатами (506 одиниць) та, дуже обмежено, префіксатами (12 одиниць), що пов'язуємо з двома причинами. По-перше, суфікси здатні передавати більший діапазон семантичних

відтінків у вигляді експресивних, емотивних, оцінних та стилістичних конотацій порівняно з префіксами, що має важливе значення в сленгу з огляду на його субстандартну, розмовну і неформальну природу. По-друге, суфіксація нерідко супроводжується зміною частиномовної належності твірної одиниці, що дозволяє мовцеві використовувати один і той самий корінь задля вираження різних граматичних значень.

5.1.1. Словотвірний потенціал суфіксів. Найпродуктивнішою формою афіксації в сленгу початку XXI століття постає суфіксація, яка характеризується приєднанням постпозитивного афікса до кореневої морфеми.

За емпіричною продуктивністю, яка вимірюється частотою появи морфеми в неологізмах [120, с. 329], усі виявлені суфікси поділяємо на три групи: 1) *високопродуктивні*, за допомогою кожного з яких утворилося більше 10 % неосленгізмів-афіксатів; 2) *середньопродуктивні*, за допомогою кожного з яких утворилося від 1 % до 10 % неосленгізмів-афіксатів; 3) *низькопродуктивні*, за допомогою кожного з яких утворилося менше 1 % неосленгізмів-афіксатів). Запропонована процентна градація продуктивності була розроблена нами для зручності класифікації різних формантів на синхронічному зрізі початку XXI століття.

5.1.1.1. Високопродуктивні традиційні форманти: значення предметності та ознаковості. Високопродуктивних суфіксів у досліджуваному матеріалі виявлено чотири: три іменникові (*-er*, *-ie* та *-ing*) й один дієприкметниковий (*-ed*). Названі форманти, за допомогою яких сумарно утворився 381 неосленгізм, є традиційними для англійської мови і завжди характеризувалися значним словотвірним потенціалом.

Високопродуктивні іменникові суфікси виражають предметність, під якою розуміємо загальнограматичне значення субстанції, закріплене за іменниками і втілюване в лексико-граматичних категоріях істоти / неістоти, апелюваності / онімічності, конкретності / абстрактності, одиничності / множинності, збірності, речовинності тощо [253, с. 176]. Особливістю цієї групи формантів є морфемна

полісемія, коли один суфікс у різних словах передає різне значення, яке встановлюємо шляхом зіставлення семантики вихідної та кінцевої одиниць.

Найпродуктивніший у сленгу початку XXI століття іменниковий суфікс *-er* (141 одиниця) передає вісім аспектів *предметності*, слугуючи для позначення осіб, предметів та дій або станів.

Суфікс *-er* виражає три аспекти предметності при найменуванні *осіб*: 1) *за зовнішністю* (*raincoater* ‘типовий любитель порнографії; порнозалежний’ (вихідна одиниця *raincoat* ‘плащ’) [310, с. 799], *six-packer* ‘хлопець / чоловік із добре розвиненим пресом’ (вихідна одиниця *six-pack* ‘розвинені м’язи пресу’) [308, с. 585]); 2) *за особливостями поведінки / характеру* (*corpser* ‘актор, який зривається посеред виступу неконтрольованим сміхом’ (вихідна одиниця *corpse* ‘(про актора) зриватися посеред виступу неконтрольованим сміхом’) [308, с. 164], *griever* ‘гравець в онлайн-ігри, який постійно заважає іншим’ (вихідна одиниця *grief* ‘завдавати клопоту’) [308, с. 307]); 3) *за специфікою / об’єктом діяльності* (*clubber* ‘власник декількох нічних клубів’ (вихідна одиниця *club* ‘клуб’) [308, с. 149], *shusher* ‘викидайло / охоронець, який утихомирює людей біля входу в нічний клуб’ (вихідна одиниця *shush* ‘зацитькувати; вгамовувати’) [308, с. 581]).

Три аспекти предметності формант *-er* також передає при номінації *предметів*: 1) *за зовнішніми ознаками* (*flamer* ‘палаючий алкогольний напій’ (вихідна одиниця *flame* ‘полум’я’) [308, с. 255], *zipper* ‘світлодіодне інформаційне / рекламне табло’ (вихідна одиниця *zip* ‘швидко рухатися’) [308, с. 718]); 2) *за походженням* (*clinker* ‘крижина, яка відкололася від айсберга’ (вихідна одиниця *clink* ‘брякати / дзенькати’) [308, с. 147], *hipper* ‘синець на стегні’ (вихідна одиниця *hip* ‘стегно’) [308, с. 333]); 3) *за функціональним призначенням* (*breeder* ‘природний афродизіак’ (вихідна одиниця *breed* ‘розмножуватися’) [308, с. 90], *traveler* ‘алкогольний напій, вжитий в автомобілі по дорозі на вечірку / концерт’ (вихідна одиниця *travel* ‘здійснювати поїздку’) [310, с. 1006]).

Суфікс *-er* також виконує функцію найменування *явища за каузатором*, зокрема в новотворі *sickener* ‘неприємність, прикрість’ (вихідна одиниця *sicken* ‘викликати досаду’) [308, с. 581].

Семантику предметності *дії або стану за характерними ознаками* виявляємо в утворених шляхом приєднання форманта *-er* неосленгізмах *crammer* ‘зубріння (перед екзаменом)’ (вихідна одиниця *cram* ‘зубрити’) [308, с. 169] для позначення дії за способом її виконання; *fouler* ‘паскудний настрій’ (вихідна одиниця *foul (mood)* ‘паскудний настрій’) [308, с. 266] для найменування стану за його атрибутом.

Друге місце за кількістю утворених неосленгізмів серед високопродуктивних іменникових суфіксів посідає *-ie* з аломорфами *-eu* та *-u* (68 одиниць), який також охоплює вісім аспектів *предметності* і використовується для номінації осіб, предметів, явищ, дій або станів.

Суфікс *-ie* передає чотири аспекти предметності при найменуванні *осіб*: 1) *за об’єктом діяльності* (*croppie* ‘цереолог’ (вихідна одиниця *crop (circles)* ‘кола на полях’) [308, с. 174], *Mountie* ‘учениця школи Маунт-Енвіл’ (вихідна одиниця *Mount (Anville)* ‘Маунт-Енвіл (престижна середня школа для дівчаток у Дубліні)’) [308, с. 442]); 2) *за зовнішністю* (*grungie* ‘бруднуля, замазура’ (вихідна одиниця *grunge* ‘бруд, грязь’) [308, с. 310]); 3) *за походженням* (*Honky* ‘житель Гонконгу’ (вихідна одиниця *Honk(ers)* ‘Гонконг’) [308, с. 340], *townie* ‘представник маргінальної субкультури чав’ (вихідна одиниця *town* ‘місто’) [308, с. 662]); 4) *за особливостями поведінки / характеру* (*flightie* ‘дауншифтер, який переселився на Шотландське високогір’я’ (вихідна одиниця *flight* ‘втікати’) [308, с. 258]).

Три аспекти предметності формант *-ie* передає при номінації *предметів*: 1) *за зовнішніми ознаками* (*handy* ‘предмет антикваріату, який можна сховати в долоні’ (вихідна одиниця *hand* ‘рука’) [308, с. 319], *sheepie* ‘завивка волосся’ (вихідна одиниця *sheep* ‘вівця’) [308, с. 571]); 2) *за способом виробництва* (*roastie* ‘смажена картопля’ (вихідна одиниця *roast* ‘смажити’) [308, с. 543]); 3) *за функціональним призначенням* (*lunchie* ‘алкогольний напій, вжитий замість обіду’ (вихідна одиниця *lunch* ‘обід’) [308, с. 412], *windy* ‘вітрозахисний костюм’ (вихідна одиниця *wind* ‘вітер’) [308, с. 702]).

Семантику предметності *дії за характерними ознаками* виявляємо в утворених за допомогою суфікса *-ie* неосленгізмах *blockie* ‘катання на автомобілі

міськими кварталами' (вихідна одиниця *block* 'міський квартал') [308, с. 67] для позначення дії за її локацією; *choccy* 'кашель, викликаний потраплянням часток шоколаду в дихальні шляхи' (вихідна одиниця *choc* 'шоколад') [308, с. 137] із метою найменування дії за її каузатором.

Третє місце за словотвірним потенціалом серед високопродуктивних іменникових суфіксів посідає **-ing** (56 одиниць) із аломорфом **-in'**, який виражає два аспекти предметності, називаючи **предмет за функціональним призначенням** (*hipping* 'підгузник; гігієнічна прокладка' (вихідна одиниця *hip* 'сідниці') [308, с. 334]) та **дію за характерними ознаками** (*chimpling* 'групове переглядання фотографій на цифровому фотоапараті' (вихідна одиниця *chimp* 'шимпанзе') [308, с. 135], *pharming* 'змішування рецептурних ліків з метою синтезу наркотичних речовин; прийом наркотиків, виготовлених кустарно на основі рецептурних ліків' (вихідна одиниця *pharm(ies)* 'рецептурні препарати') [310, с. 741]).

Єдиний **високопродуктивний дієприкметниковий суфікс -ed** (116 одиниць) традиційно позначає **ознаковість як результат**, зокрема в неосленгізмах *abbed* 'який має добре розвинений прес' (вихідна одиниця *abs* 'м'язи пресу') [308, с. 1]; *breaded* 'багатий, заможний' (вихідна одиниця *bread* 'гроші') [308, с. 89]; *cabled* '(про автомобіль) оснащений лебідкою' (вихідна одиниця *cable* 'трос, канат') [308, с. 112]; *nicked* 'крадений' (вихідна одиниця *nick* 'красти') [308, с. 456]; *pegged out* 'мертвий' (вихідна одиниця *peg out* 'померти') [308, с. 488] тощо.

Водночас у сленгу англійської мови початку ХХІ століття формант **-ed** розвинув також нове, непритаманне йому раніше, значення 'який перебуває в стані алкогольної / наркотичної інтоксикації'. Це значення фіксуємо в синонімічних рядах новотворів *decimated* [308, с. 192] – *guttered* [308, с. 313] – *lathered* [308, с. 393] – *mullered* [309, с. 126] – *pagger* [308, с. 480] 'п'яний'; *gwaffed* [308, с. 313] – *hazed* [310, с. 489] – *mangled* [308, с. 419] – *tacked* [310, с. 971] – *toto-ed* [308, с. 661] 'який перебуває в стані наркотичної інтоксикації'; *beaked* [309, с. 12] – *gacked* [308, с. 278] 'який перебуває в стані кокаїнової інтоксикації'; *bongo-ed* 'який перебуває в стані марихуанової інтоксикації' [309, с. 23]. На факт кристалізації нового значення суфікса **-ed** вказує наявність

прикладів, де вичленований при морфемному аналізі корінь не засвідчений ні як самостійна лексема, ні в складі дериватів (*boohonged* ‘п'яний’ (імовірна вихідна одиниця *boohong* не засвідчена) [308, с. 80], *giffed* ‘п'яний’ (імовірна вихідна одиниця *giff* не засвідчена) [308, с. 288], *mandoo-ed* ‘п'яний’ (імовірна вихідна одиниця *mandoo* не засвідчена) [308, с. 419], *tasher-ed* ‘п'яний’ (імовірна вихідна одиниця *tasher* не засвідчена) [308, с. 641]). Крім цього, в низки твірних одиниць відсутні семи, з яких гіпотетично могло б розвинутися нове значення ‘який перебуває в стані алкогольної / наркотичної інтоксикації’ (*ankled* ‘п'яний’ (пор. *ankle* ‘щиколотка’) [308, с. 13] та *scammered* ‘п'яний’ (пор. *scammer* ‘шахрай, пройдисвіт’) [308, с. 559]).

Отже, за допомогою чотирьох високопродуктивних іменникових та дієприкметникових суфіксів утворилося 73,6 % усіх неосленгізмів-афіксатів.

5.1.1.2. Середньопродуктивні традиційні і нові форманти: значення предметності та ознаковості. Середньопродуктивних суфіксів у досліджуваному матеріалі виявлено чотири: два прикметникові (-у та *-tastic*), один дієприкметниковий (*-ing*) та один іменниковий (*-ness*). За допомогою цих формантів загалом утворилося 60 неосленгізмів. Якщо суфікси *-ing* та *-ness* є традиційними для англійської мови, то новий формант *-tastic* вичленувався в окрему морфему тільки на початку ХХІ століття.

Перше місце за кількістю утворених неосленгізмів із-поміж **середньопродуктивних прикметникових суфіксів** займає формант *-у* (28 одиниць), який використовується для вираження **ознаковості як якості**, що ілюструють одиниці *bunny boiler* ‘(про жінку) одержима своїм коханцем’ (вихідна одиниця *bunny boiler* ‘жінка, одержима своїм коханцем’) [308, с. 104]; *froggy* ‘(про рот курця марихуани / гашишу) пересохлий’ (вихідна одиниця *frog (in the throat)* ‘захриплість’) [308, с. 271]; *proggy* ‘(про музику) яка містить елементи прогресивного хаузу’ (вихідна одиниця *prog(ressive house)* ‘прогресивний хауз’) [308, с. 515]; *scaggy* ‘(про наркомана) який вживає героїн’ (вихідна одиниця *scag* ‘героїн’) [309, с. 162]; *trippy* ‘галюцинаторний’ (вихідна одиниця *trip* ‘наркотична галюцинація’) [309, с. 189].

Новий прикметниковий суфікс *-tastic* (7 одиниць) вичленувався в окремий формант шляхом перерозкладу лексеми *fantastic*, унаслідок чого фрагмент *-tast-* утворив стійке морфемне зрощення з суфіксом *-ic*. Новий формант використовується для номінації **ознаковості як якості високого ступеня інтенсивності вияву**, наприклад, у неосленгізмах *bling-tastic* ‘понтівий понад міру’ (вихідна одиниця *bling* ‘понт(и)’) [308, с. 65]; *chavtastic* ‘відверто гопницький’ (вихідна одиниця *chav* ‘представник маргінальної субкультури чав’) [308, с. 129]; *fratastic* ‘пов'язаний зі студентськими братствами’ (вихідна одиниця *frat* ‘студентське братство’) [308, с. 267]; *gay-tastic* ‘підкреслено / яскраво гомосексуальний’ (вихідна одиниця *gay* ‘гомосексуальний’) [308, с. 283]; *shagtastic* ‘ультрасексуальний’ (вихідна одиниця *shag* ‘займатися сексом’) [308, с. 569] тощо. Індикатором високого рівня інтенсивності вияву якості слугують виділені шляхом компонентного аналізу новотворів семи ‘надмірно’, ‘відверто’, ‘підкреслено’, не засвідчені у вихідних лексемах.

Єдиним **середньопродуктивним дієприкметниковим суфіксом** постає *-ing* (18 одиниць), який слугує для найменування **ознаковості як процесу**. Так, наприклад, поява в сленгу англійської мови початку ХХІ століття афіксата *cutting* ‘чудовий, відмінний’ (вихідна одиниця *cut* ‘(про наркотик) починати діяти’) [308, с. 182] пов'язана з набуттям вихідним дієсловом здатності виражати ознаку як процес унаслідок приєднання суфікса дієприкметника теперішнього часу *-ing*. Інші приклади вживання форманта *-ing* з ідентичним лексико-граматичним значенням включають новотвори *blinging* ‘понтівий’ (вихідна одиниця *bling* ‘понт(и)’) [308, с. 65]; *bombing* ‘який несеться на великій швидкості (в самокатному фрістайлі)’ (вихідна одиниця *bomb* ‘бігти / їхати на великій швидкості’) [308, с. 77]; *pimping* ‘модний, дорогий’ (вихідна одиниця *pimp* ‘бути стилягою’) [310, с. 749]; *rattling* ‘який перебуває в стані нервового збудження після вживання наркотиків’ (вихідна одиниця *rattle* ‘дратувати, нервувати’) [308, с. 531].

Єдиним прикладом **середньопродуктивних іменникових суфіксів** постає формант *-ness* (7 одиниць), який називає **явище за характерними ознаками**,

як у неосленгізмах *desiness* ‘індійськість; індійський колорит’ (вихідна одиниця *desi* ‘індієць’) [308, с. 194] та *iffiness* ‘сумнівність, ненадійність’ (вихідна одиниця *iffy* ‘сумнівний’) [308, с. 352].

Загалом, за допомогою чотирьох середньопродуктивних прикметникових, діеприкметникових та іменникових суфіксів утворилося 11,6 % усіх неосленгізмів-афікساتів.

5.1.1.3. Низькопродуктивні традиційні і нові форманти: значення предметності, ознаковості та процесуальності. Низькопродуктивних суфіксів у досліджуваному матеріалі виявлено 36: 21 іменниковий (-*a*, -*age*, -*ana*, -*ard*, -*en*, -*erati*, -*ers*, -*ery*, -*ess*, -*ful*, -*ism*, -*ist*, -*ista*, -*itis*, -*itude*, -*lette*, -*nol*, -*o*, -*oid*, -*ster* та -*ty*), 12 прикметникових (-*able*, -*ers*, -*est*, -*ey*, -*ful*, -*ie*, -*ish*, -*ity*, -*less*, -*licious*, -*ly* та -*o*) і 3 дієслівні (-*ate*, -*en* та -*ize*). За допомогою цих суфіксів сумарно утворилося 65 неосленгізмів. Серед названих формантів переважають традиційні, яких налічується 31. Новими для англійської мови постають 5 суфіксів: -*erati*, -*ista*, -*lette*, -*licious* та -*nol*.

Традиційні низькопродуктивні іменникові суфікси передають 15 аспектів предметності і слугують для номінації осіб, предметів, явищ, станів, а також вираження множинності і збірності, подібності, фемінінності, демінутивності та пейоративності.

Суфікси для позначення *особи* охоплюють три аспекти предметності:

1) **за зовнішністю** (формант -*ster* у *scenester* ‘модник / модниця, стилияга’ (вихідна одиниця *scene* ‘тусовка’) [308, с. 560]);

2) **за особливостями поведінки / характеру** (формант -*ard* у *liard* ‘патологічний брехун’ (вихідна одиниця *lie* ‘брехати’) [308, с. 399]);

3) **за об'єктом діяльності** (форманти -*ist* у (*metal*) *detectorist* ‘шукач скарбів, який користується металодетектором’ (вихідна одиниця (*metal*) *detector* ‘металодетектор’) [308, с. 195]; -*ster* у *hempster* ‘роздрібний торговець коноплями’ (вихідна одиниця *hemp* ‘коноплі’) [308, с. 330]).

Три аспекти предметності також виражають суфікси для найменування *об'єкта*:

1) **за зовнішніми ознаками** (формант *-ers* у *crushers* ‘модні / стильні окуляри’ (вихідна одиниця *crush* ‘трощити(ся)’ [308, с. 176]);

2) **за походженням або способом виробництва** (формант *-a* в *roacha* ‘марихуана’ (вихідна одиниця *roach* ‘недопалок цигарки, яка містить марихуану’) [308, с. 542]);

3) **за функцією вмістища** (формант *-ful* у *shedful* ‘велика кількість, купа’ (вихідна одиниця *shed(loads)* ‘велика кількість, купа’) [308, с. 571]).

Для номінації **явища за характерними ознаками** використовуються форманти *-ery* (*twattery* ‘дурість; дурниця, нісенітниця’ (вихідна одиниця *twat* ‘дурень, ідіот’) [308, с. 671]); *-ism* (*turntablism* ‘тернтейблїзм (різновид ді-джеїнгу)’ (вихідна одиниця *turntable* ‘електрофон’) [308, с. 670]); *-itude* (*falsitude* ‘брехня’ (вихідна одиниця *false* ‘оманливий’) [310, с. 352]).

Два аспекти предметності передають суфікси для позначення **станів**:

1) **за характерними ознаками** (формант *-age* в *ownage* ‘значна перевага (над противником у змаганні)’ (вихідна одиниця *own* ‘перевершувати, перемагати’) [310, с. 720]);

2) **як патологій** (формант *-itis* у *niggeritis* ‘лінощі; відчуття приємної важкості після їжі’ (вихідна одиниця *nigger* ‘темношкірий’) [308, с. 457]).

Взаємопов’язаними аспектами предметності є **збірність** та **множинність**. Першу передають форманти *-ana* в *kiddyana* ‘старовинні іграшки’ (вихідна одиниця *kiddy* ‘малюк’) [308, с. 381], *-ers* у *deaders* ‘м’ясо’ (вихідна одиниця *dead* ‘мертвий’) [308, с. 189] та *-ty* в *hempty* ‘листя конопель’ (вихідна одиниця *hemp* ‘коноплі’) [308, с. 330]. Множинність виражається відродженням формантом *-en* у *sistren* ‘подруги’ (вихідна одиниця *sister* ‘сестра’) [308, с. 584].

Подібність виражається формантом *-oid*, наприклад, у неосленгізмі *factoid* ‘фактоїд, газетна качка; неперевірена інформація; цікавий факт, цікавинка’ (вихідна одиниця *fact* ‘факт’) [308, с. 240].

Семантику **фемінінності** в сленгу початку ХХІ століття зафіксовано у форманті *-ess*: *chapess* ‘дівчина; жінка’ (вихідна одиниця *chap* ‘хлопець, парубок’) [308, с. 127].

Протилежні за своєю сутністю *демінітивність* та *нейоративність* виражаються відповідно у формантах *-у* в *pashy* ‘пристрасний поцілуночок’ (вихідна одиниця *pash* ‘пристрасний поцілунок’) [308, с. 484] та *-о* в *posho* ‘буржуй; аристократ; мажор’ (вихідна одиниця *posh* ‘шикарний; елітний’) [308, с. 511].

Нових низькопродуктивних іменникових суфіксів зафіксовано чотири: *-ista*, *-nol*, *-erati* та *-lette*. Формант *-ista* запозичений з італійської мови і слугує для найменування *послідовника когось / чогось*, зокрема у неосленгізмах *fashionista* ‘законодавець моди’ (вихідна одиниця *fashion* ‘мода’) [308, с. 244] та *Guardianista* ‘"лібераст", переконаний прихильник лібералізму’ (вихідна одиниця *(The) Guardian* як назва британської газети) [308, с. 310]. Суфікс *-nol* утворився внаслідок перерозкладу наукових найменувань органічних хімічних сполук із латинською морфемою *-ol* і використовується для номінації *лікарських засобів*, наприклад у лексемі *totonol* ‘регулярний секс (як запорака жіночого здоров'я)’ (вихідна одиниця *toto* ‘статевий член’) [308, с. 661]). Суфікс *-erati* несе в собі значення *збірності*, що засвідчують неосленгізми *geekerati* ‘еліта комп'ютерної індустрії’ (вихідна одиниця *geek* ‘комп'ютерний фанатик’) [308, с. 284], *liberati* ‘борці за демократичні права’ (вихідна одиниця *lib* ‘рух за рівноправність’) [308, с. 399], *niggerati* ‘темношкірі правлячі кола, темношкіра верхівка’ (вихідна одиниця *nig(ger)* ‘темношкірий’) [308, с. 457] тощо. Суфікс *-lette* утворився внаслідок перерозкладу запозичених та питомих англійських слів із демінутивним французьким суфіксом *-ette* і виражає *фемінінність*, що простежуємо в новотворі *gangsta-lette* ‘гангстерка’ (вихідна одиниця *gangsta* ‘темношкірий гангстер’) [310, с. 419].

Традиційні низькопродуктивні прикметникові суфікси використовуються для номінації *ознаковості як 1) якості та 2) відношення*.

Ознаковість як якість характеризується трьома ступенями інтенсивності вияву: високим, середнім та низьким. *Високий ступінь інтенсивності вияву якості* представлений суперлятивним формантом *-est*, наприклад, у неосленгізмі *the illest* ‘найкращий’ (вихідна одиниця *ill* ‘суперовий, класний’) [310, с. 545]).

Середній ступінь інтенсивності вияву якості фіксуємо в сімох формантах: **-able** (*ageable* ‘старезний’ (вихідна одиниця *age* ‘старіти’) [308, с. 5]); **-ers** (*jammers* ‘переповнений (людьми)’ (вихідна одиниця *jam* ‘заповнювати вщерт’) [308, с. 362]); **-ey** (*chokey* ‘переповнений (людьми)’ (вихідна одиниця *choke* ‘задихатися’) [308, с. 138]); **-ful** (*stateful* ‘нервовий, збуджений’ (вихідна одиниця *state* ‘збудження’) [308, с. 618]); **-ie** (*plonkie* ‘дурний’ (вихідна одиниця *plonk* ‘дурень’) [308, с. 503]); **-ity** (*jankity* ‘старий, поламаний’ (вихідна одиниця *jank(y)* ‘поламаний, несправний’) [308, с. 363]); **-less** (*bollockless* ‘боягузливий’ (вихідна одиниця *bollock(s)* ‘мужність’) [308, с. 76]). **Низький ступінь інтенсивності вияву якості** виражає формант **-ish**, наприклад, у неосленгізмі *marblish* ‘якому бракує спортивної майстерності’ (вихідна одиниця *marble* ‘тугодум; недоумок’) [308, с. 420].

Семантику **ознаковості як відношення до предмета** виявляємо тільки у форманті **-ly**, за допомогою якого утворився неосленгізм *brockly* ‘мускулистий, накачаний’ (вихідна одиниця *Brock (Lesnar)* від імені американського професійного борця) [308, с. 92].

Єдиним **новим низькопродуктивним прикметниковим суфіксом** постає **-licious**, який виник унаслідок перерозкладу лексеми *delicious* і використовується для номінації **ознаковості як якості-джерела чуттєвої насолоди**, що засвідчує новотвір *bootylicious* ‘який має апетитні сідниці’ (вихідна одиниця *booty* ‘сідниці’) [310, с. 113].

Усі три виявлені **низькопродуктивні дієслівні суфікси є традиційними** і слугують для вираження двох аспектів процесуальності: **перформативності** (форманти **-ate** у *bubblate* ‘тусуватися, проводити час із друзями’ (вихідна одиниця *bubbl(y)* ‘бадьорий, енергійний’) [310, с. 132]; **-ize** у *pressurize* ‘залякувати; погрожувати’ (вихідна одиниця *pressure* ‘тиск’) [310, с. 776]) та **каузативності** (формант **-en** у *badden* ‘сп'яніти (від алкоголю / наркотиків)’ (вихідна одиниця *bad* ‘нікчемний, непутящий’) [308, с. 26]).

Отже, за допомогою 36 низькопродуктивних іменникових, прикметникових та дієслівних суфіксів утворилося 12,5 % неосленгізмів-афіксатів.

5.1.2. Словотвірний потенціал префіксів: часовий, лінійний та логічний плани дериваційного значення. Префіксація, яка ґрунтується на приєднанні препозитивного афікса до кореневої морфеми, характеризується в сленгу початку ХХІ століття низькою продуктивністю і сумарно представлена 12 одиницями. За допомогою словотвірного аналізу досліджуваного матеріалу вичленовано шість префіксів: *after-*, *mini-*, *pre-*, *re-*, *super-* та *in-*.

За актуалізованим у неосленгізмі асоціативним дериваційним значенням зібрані форманти поділяємо на три групи: 1) префікси для вираження часових відношень між твірною та похідною одиницями; 2) префікси для вираження лінійних відношень між твірною та похідною одиницями; 3) префікси для вираження логічних відношень між твірною та похідною одиницями.

Префіксів для вираження часових відношень між твірною та похідною одиницями виявлено три: *after-* зі значенням **послідовності** (*after-nine* ‘темношкірий гомосексуаліст, який на роботі поводить, як гетеросексуал’ (вихідна одиниця *nine* ‘дев’ята година’), *after tears* ‘поминки’ (вихідна одиниця *tears* ‘сльози’) [308, с. 5]); *pre-* зі значенням **попередності** (*pre-game* / *pre-party* ‘вживати алкоголь перед вечіркою / п’ятикою’ (вихідна одиниця *game* ‘гра’ / *party* ‘вечірка’) [308, с. 513], *prepone* ‘переносити на раніший строк’ (вихідна одиниця – корінь латинського походження ‘-pone’, вичленований за аналогією до англійського *postpone* ‘переносити на пізніший строк’) [308, с. 514]); *re-* зі значенням **повторюваності** (*re-rub* ‘танцювальний ремікс’ (вихідна одиниця *rub* ‘тертя’) [308, с. 537]).

Префікси для вираження лінійних відношень між предметами, позначуваними твірною та похідною одиницями, представлені двома формантами: *mini-* зі значенням **применшення** (*mini-bean* ‘капсула амфетаміну; таблетка MDMA’ (вихідна одиниця *bean* ‘капсула MDMA’) [308, с. 431]); *super-* зі значенням **прибільшення** (*supersweet* ‘чудовий, відмінний’ (вихідна одиниця *sweet* ‘чудовий, відмінний’ – із нижчим ступенем вияву ознаки) [308, с. 632]). У префіксі *super-* семантика лінійних відношень зазнала гіперболізації,

оскільки конкретна об'єктивна кількісна фізична величина (розмір об'єкта) набула здатності позначати абстрактну суб'єктивну якісну фізичну величину (ступінь вияву властивості).

Єдиним *префіксом для вираження логічних відношень* між твірною та похідною одиницями слугує формант *un-* зі значенням *протиставлення*, наприклад, *unbling* 'дешеві прикраси-підробки' (вихідна одиниця *bling(-bling)* 'дорогі, але вульгарні прикраси') [308, с. 675]; *un-cred* 'немодний' (вихідна одиниця *cred* 'модний') [308, с. 676].

Загалом, за допомогою трьох описаних груп префіксів виникло всього 2,3 % усіх неосленгізмів-афіксатів.

Отже, афіксальні неосленгізми початку ХХІ століття утворюються здебільшого за допомогою суфіксів та, значно меншою мірою, префіксів. Суфіксація як найпродуктивніша форма афіксальної деривації (97,7 % афіксатів-неосленгізмів) представлена 25 іменниковими, 15 прикметниковими, трьома дієслівними та одним дієприкметниковим формантами. Чотири високопродуктивні іменникові та дієприкметникові суфікси (*-ed*, *-er*, *-ie* та *-ing*) є традиційними формантами. Розвиток нового асоціативного дериваційного значення 'який перебуває в стані алкогольного / наркотичного сп'яніння' виявлено тільки в суфіксі *-ed*. Із чотирьох середньопродуктивних іменникових та прикметникових суфіксів (*-ing*, *-ness*, *-tastic* та *-y*) три форманти (*-ing*, *-ness* та *-y*) постають традиційними, а один (*-tastic*) – новим для сленготворення сучасної англійської. Серед 36 низькопродуктивних іменникових, прикметникових та дієслівних суфіксів (*-a*, *-able*, *-age*, *-ana*, *-ard*, *-ate*, *-en*, *-ers*, *-ery*, *-ess*, *-est*, *-ey*, *-ful*, *-ie*, *-ish*, *-ism*, *-ist*, *-itis*, *-itude*, *-ity*, *-ize*, *-less*, *-ly*, *-ness*, *-o*, *-oid*, *-ster* та *-ty* з урахуванням омонімічних морфем) виявлено 31 традиційний і п'ять нових формантів (*-erati*, *-ista*, *-lette*, *-licious* та *-nol*). Крім цього, архаїчний і раніше непродуктивний суфікс множини іменників *-en* зазнав ревіталізації.

Префіксація в сучасному сленгу характеризується дуже низькою продуктивністю (2,3 % афіксатів-неосленгізмів) і представлена шістьма формантами: трьома префіксами для вираження часових (*after-*, *pre-*, *re-*), двома

префіксами для вираження лінійних (*mini-*, *super-*) та одним префіксом для вираження логічних (*un-*) відношень між твірною та похідною одиницями.

5.2 Неосленгова конверсія

Конверсія (278 одиниць) становить безафіксийний спосіб словотвору в сучасному сленгу, при якому лексема зазнає перекатегоризації, тобто переходу з однієї частини мови в іншу за умови омонімічності твірної та похідної одиниць [9, с. 153; 252, с. 193]. Необхідною умовою конверсії постає наявність спільної семи (або сем) у твірному та похідному словах, плани вираження яких належать до різних лексико-граматичних груп. При цьому ідентифікація твірної та похідного слів ґрунтується на зіставленні дат першої лексикографічної фіксації аналізованих значень у конвертивній парі [5, с. 84; 147, с. 213-218].

Механізм перекатегоризації при конверсії може мати інтралінгвальну або екстралінгвальну природу. Онтологія конверсії як окремого способу словотвору визначається внутрішньомовними чинниками, зокрема зміною конвертивами лексико-граматичного класу із набуттям парадигми інших частин мови; перекатегоризацією як реалізацією прагнення позначувального мати декілька позначуваних; відсутністю ускладнення або опрощення форми кінцевої одиниці порівняно з вихідною; єдністю архісем у рамках лексико-семантичного поля або тематичної групи [111, с. 31; 252, с. 193; 253, с. 247; 255, с. 266].

Екстралінгвальні чинники знаходять віддзеркалення в семантиці конвертивів у вигляді суспільно закріплених стереотипів або колективних асоціацій, коли в умовах відсутності інтегральної архісеми в конвертивній парі потенційна сема твірної одиниці стає архісемою похідної одиниці. Наприклад, перекатегоризація англійського вигуку *gorblimey* для вираження здивування / захоплення в однойменний прикметник-неосленгізм ‘властивий кокні’ [308, с. 300] ґрунтується на трансформації потенційної семи ‘властивий кокні’ вигуку в архісему кінцевого неосленгізму, що соціально зумовлено поширеністю вигуку серед носіїв кокні. Аналогічно транспозиція іменника *quarterdeck*

‘шканці’ у дієслово-неосленгізм *quarter-deck* ‘піддавати муштрі за дисциплінарне порушення’ [308, с. 523] відбувається шляхом перетворення потенційної семи ‘physical discipline (муштра)’ твірного слова *quarterdeck* ‘шканці’ на архісему кінцевого неосленгізму, що викликано суворістю вимог до несення офіцерської вахти на шканцях, які володіли особливим статусом найпочеснішого місця на судні. При перекатегоризації ще одного іменника *haircut* ‘стрижка’ в однойменний прикметник-неосленгізм зі значенням ‘гламурно недалекий / поверховий’ [308, с. 316] трансформація потенційних сем ‘fashionability (гламурність)’ та ‘superficiality (недалекість)’ твірного слова в ідентичні архісеми похідного пов’язана зі стереотипом інтелектуальної недалекості перукарів і / або фанатичних прихильників гламуру [208, с. 181]. Разом з тим, вплив екстралінгвальних чинників на семантику конвертивів трапляється рідко, про що свідчить наявність у нашому матеріалі всього чотирьох неосленгізмів-конвертивів, лексико-семантичне значення яких детермінувалося асоціативним значенням відповідних твірних одиниць.

За емпіричною продуктивністю, яку вимірюємо кількістю утворених неологізмів на конкретному синхронічному зрізі, моделі конверсії поділяємо на три групи: **високопродуктивні** (за кожною з яких утворилося більше 10 % неосленгізмів-конвертивів), **середньопродуктивні** (за кожною з яких утворилося від 1 % до 10 % неосленгізмів-конвертивів) та **низькопродуктивні** (за кожною з яких утворилося менше 1 % неосленгізмів-конвертивів).

5.2.1. Високопродуктивні моделі перекатегоризації слів у досліджуваному матеріалі представлені **одієслівленням іменників** (127 одиниць), **субстантивацією дієслів** (86 одиниць) та **ад’єктивацією іменників** (34 одиниці). За трьома названими моделями утворилося сумарно 247 неосленгізмів.

5.2.1.1 Одієслівлення іменників як найпродуктивніша модель конверсії в неосленгізмах англійської мови початку XXI століття передбачає зміну іменниками свого лексико-граматичного класу шляхом набуття граматичної парадигми дієслова.

Перекатегоризація іменників у дієслова найбільшою мірою збагачує *загальний сленг*, де фіксуємо появу 101 одиниці з семантикою *процесуальності* для позначення *дій* (*chops* ‘рот’ → ‘балакати’ [308, с. 139], *duster* ‘кастет’ → ‘бити кастетом’ [308, с. 227], *hog* ‘хам, грубіян’ → ‘хамити, грубіянити’ [308, с. 336], *text* ‘смс-повідомлення’ → ‘відправляти смс-повідомлення’ [308, с. 645]), рідше – *станів* (*cabbage* ‘людина, яка перебуває у вегетативному стані, "овоч"’ → ‘ставати в’ялим / пасивним’ [308, с. 112], *slob* ‘лінюх, нечупара’ → ‘байдикувати’ [308, с. 593]).

Серед *спеціальних* найчисленніше представлений *сленг наркоманів* (16 новотворів), наприклад, *dab* ‘змочений палець, який занурюють в амфетаміновий порошок’ → ‘вживати наркотичний порошок, злизуючи його з поверхні змоченого пальця’ [309, с. 53], *gun* ‘шприц із голкою’ → ‘вводити наркотик внутрішньовенно’ [308, с. 312], *mull* ‘подрібнена марихуана для куріння’ → ‘подрібнювати бруньки марихуани для куріння’ [309, с. 125], *speedball* ‘наркотична суміш кокаїну та героїну’ → ‘курити / вводити внутрішньовенно наркотичну суміш кокаїну та героїну’ [308, с. 608], *whizz* ‘амфетамін’ → ‘вживати амфетаміни’ [309, с. 200]). Три одієслівлені іменники також виявлено в *сленгу користувачів Інтернету*, а саме *blog* ‘блог’ → ‘створювати / оновлювати блог’ [308, с. 67], *facebook* ‘сайт *www.facebook.com*’ → ‘подавати заявку на приєднання у категорію "Друзі" до автора сторінки на сайті *www.facebook.com*’ [310, с. 348] та *google* ‘пошукова система *Google*’ → ‘користуватися пошуковою системою *Google*’ [308, с. 299]). По одному конвертиву фіксуємо в *сленгу автомобілістів* (*fire* ‘включений автомат’ → ‘(про автомобіль / мотор) заводитися’ [308, с. 251]), *байкерів* (*peg* ‘підніжка мотоцикла’ → ‘буксирувати мотоцикл паралельною траєкторією’ [308, с. 488]), *гравців в азартні ігри* (*muck* ‘карти поза грою’ → ‘перемішувати карти (на столі в казино)’ [310, с. 677]), *політиків* (*spin* ‘спіндокторство’ → ‘займатися спіндокторством’ [308, с. 609]), *спелеологів* (*jelly* ‘гелігніт’ → ‘підривати за допомогою гелігніту’ [308, с. 365]), *ув’язнених* (*stretch* ‘тюремне покарання’ → ‘відбувати тюремне покарання’ [310, с. 952]) та *xin-хонерів* (*beatbox* ‘бітбокс’ → ‘виконувати бітбокс’ [310, с. 56]).

У всіх наведених парax ідентифікація твірного та похідного слів відбувається шляхом зіставлення хронологій першої лексикографічної фіксації порівнюваних семем [308; 309; 310]. Так, наприклад, у конвертивній парі *stretch* ‘тюремне покарання’ – *stretch* ‘відбувати тюремне покарання’ вихідною одиницею є саме іменник, а не дієслово, оскільки поява першого значення ‘тюремне покарання’ маркується 1821 роком, тоді як друге – ‘відбувати тюремне покарання’ – 2002 роком [310, с. 952].

Водночас у досліджуваному матеріалі засвідчено дві конвертивні пари, в яких обидві семем маркуються ідентичним роком появи / першої писемної фіксації, що унеможлиблює ідентифікацію твірної та похідної одиниць на основі діахронії: *fatcha* ‘обличчя’ ~ *fatcha* ‘чепуритися; голитися’ [308, с. 245] та *mouthwash* ‘смакування лікером Куантро’ ~ *mouthwash* ‘смакувати лікер Куантро’ [308, с. 443].

Вивідність дієслівної форми *fatcha* ‘чепуритися; голитися’ (2002) [308, с. 245] від іменника *fatcha* ‘обличчя’ (2002) [308, с. 245] виявляється шляхом аналізу частиномовної належності споріднених слів в інших мовах, а верифікується паралельним застосуванням логічного критерію ідентифікації твірної та похідної одиниць [111, с. 36], згідно з яким позначуване похідним словом поняття не може існувати без позначуваного твірним словом поняття. Соціолектизм *fatcha*, як і більшість одиниць сленгу поларі, походить з італійської, а його первісною формою постає іменник *faccia* ‘обличчя’. Субстантивна природа запозичення в мові-донорі, а також неможливість виконання дій чепуріння або гоління за умов відсутності поняття "обличчя" вказують, що вихідною одиницею в цій парі є саме іменник.

Вивідність дієслівної форми *mouthwash* ‘смакування лікером Куантро’ (2001) з іменникової *mouthwash* ‘смакувати лікер Куантро’ (2001) [308, с. 443] встановлюється шляхом діахронічного аналізу полісемантизації одиниці *mouthwash* з первинним значенням ‘рідина для полоскання рота’. Спочатку іменник *mouthwash* ‘рідина для полоскання рота’ розвинув вторинне значення ‘смакування лікером Куантро’ шляхом метафоризації на основі подібності

рефлекторних рухів органів ротової порожнини при полосканні та оцінюванні смакових якостей рідини. Далі семема *mouthwash* ‘смакування лікером Куантро’ зазнала одієслівлення, що привело до творення неосленгізму *mouthwash* ‘смакувати лікер Куантро’. На неможливість розвитку іменникової форми на основі дієслівної вказує також відсутність дієслова *mouthwash* у значенні ‘полоскати рот еліксиром’, з якого гіпотетично могло б розвинутися переносне метафоричне значення ‘смакувати лікер Куантро’.

5.2.1.2. Субстантивація дієслів постає другою за продуктивністю моделлю конверсії і ґрунтується на зміні дієсловом свого лексико-граматичного класу шляхом набуття граматичної парадигми іменника.

Перекатегоризацію дієслів в іменники фіксуємо в 74 одиницях *загального сленгу*, де віддієслівні неосленгізми слугують для позначення *осіб* (*scunge* ‘випрошувати’ → ‘набридливий прохач’ [308, с. 564]), *предметів* (*fold* ‘згортати, згинати’ → ‘гроші; банкнота’ [310, с. 387]), *відчуттів* (*jump* ‘бурхливо веселитися’ → ‘гострі відчуття, адреналін’ [308, с. 375]) та *дій* (*bor* ‘танцювати під поп- / рок-музику’ → ‘танець під поп- / рок-музику’ [308, с. 82]). Значно меншою мірою – сумарно 8 одиницями – віддієслівні іменники представлені в *спеціальних сленгах наркоманів* (*dig* ‘вводити наркотик внутрішньовенно’ → ‘укол наркотику’ [309, с. 56] для позначення *дій*, *shoot* ‘вводити наркотик внутрішньовенно’ → ‘героїн’ [308, с. 577] для позначення *речовини*) та *ув’язнених* (*womble* ‘збирати сміття’ → ‘в’язень, призначений збирати сміття’ [308, с. 705] для позначення *особи*; *dump* (перен.) ‘кидати, залишати’ → ‘відмова в’язню в достроковому звільненні з в’язниці’ [310, с. 328] для позначення *дій*). По одному новотвору засвідчено також у лексиконі *букмекерів* (*raise* ‘піднімати ставку’ → ‘поставлені на кон гроші’ [308, с. 529] для позначення *товару*), *користувачів Інтернету* (*phish* ‘красти конфіденційні дані Інтернет-користувача’ → ‘крадіжка конфіденційних даних Інтернет-користувача’ [308, с. 492] для позначення *дій*), *спортсменів* (*sledge* ‘кепкувати з гравця команди-суперника’ → ‘образа / кепкування з гравця команди-суперника’ [308, с. 591] для позначення *дій*) та *xin-хонерів* (*toast* ‘читати реп’ → ‘анекдот, прочитаний репом’ [308, с. 655] для позначення *продукту ментальної діяльності людини*).

Окрім наведених прикладів субстантивзації дієслів із різною датою першої лексикографічної фіксації порівнюваних семем, у досліджуваному матеріалі виявлено дві конвертивні пари з ідентичним роком появи вихідної та кінцевої одиниць: *gank* ‘знищення противника (в онлайн-іграх)’ ~ *gank* ‘знищувати противника (в онлайн-іграх)’ [308, с. 280] та *dander* ‘неспішно прогулюватися’ ~ *dander* ‘неспішна прогулянка’ [308, с. 186].

Первинність дієслова в конвертивних неосленгізмах *gank* ‘знищення противника (в онлайн-іграх)’ (2003) та *gank* ‘знищувати противника (в онлайн-іграх)’ (2003) [308, с. 280] засвідчує діахронічний компонентний аналіз усіх наявних семем обох одиниць на основі лексикографічних даних. Так, словник "The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English" визначає іменник *gank* як 1) *марихуану* (1989); 2) *підроблений наркотик* (1994); 3) *знищення противника (в онлайн-іграх)* (2003), а дієслово *gank* – як 1) *красти* (1996); 2) *знищувати противника нечесним шляхом (в онлайн-іграх)* (2003) [308, с. 280]. Компонентний аналіз іменника вказує, що значення ‘знищення противника’ (архісема ‘результат / наслідок дії’) не могло розвинутися на основі більш ранніх семем ‘марихуана’ (архісема ‘наркотик’) та ‘підроблений наркотик’ (архісема ‘наркотик’), оскільки відсутні інтегральні семи в семемах ‘марихуана’ і ‘підроблений наркотик’, з одного боку, та ‘знищення противника’, з іншого. Натомість у дієслова *gank* простежується слабкий семантичний зв'язок між семемами ‘красти’ та ‘знищувати противника нечесним шляхом’ на основі інтеграційної семи ‘діяти проти правил’. Звідси, в розглянутій конвертивній парі дієслово постає твірним, а іменник – похідним.

Аналіз етимологічно споріднених слів в інших мовах застосовуємо для визначення твірної й похідної одиниць у випадку неосленгізмів *dander* ‘неспішно прогулюватися’ (2002) та *dander* ‘неспішна прогулянка’ (2002) [308, с. 186]. Генетично спорідненими для англійської лексеми *dander* постають *dondolare* ‘гойдати’ в італійській мові та *dandiner* ‘ходити перевальцем’ у французькій [274, с. 400]. Вербальна природа генетично близьких одиниць в інших мовах схиляє до думки, що саме дієслівна форма постає первинною, твірною стосовно похідної іменникової.

5.2.1.3. Ад'єктивація іменників посідає третє місце за продуктивністю серед моделей конверсії і полягає у зміні іменниками свого лексико-граматичного класу шляхом набуття граматичної парадигми прикметника.

Перекатегоризація іменників у прикметники виявлена у 34 прикладах, які обмежуються сферою *загального сленгу*. У семасіологічному плані інтегральною семою, на основі якої встановлюється семантичний зв'язок між вихідною та кінцевою одиницями, у 20 конвертивах слугує архісема, наприклад *elbow-bending* 'який зловживає алкоголем' (вихідна одиниця *elbow-bending* 'зловживання алкоголем'; спільна архісема 'психоактивна речовина') [310, с. 340], *fool* 'дурний' (вихідна одиниця *fool* 'дурень'; спільна архісема 'розумові здібності') [308, с. 264], *s(c)hvartz* 'темношкірий' (вихідна одиниця *s(c)hvartz* 'афро-американець'; спільна архісема 'негроїдна раса') [308, с. 581]. Для інших 14 неосленгізмів інтегральною слугує потенційна сема: *latte* 'блідий' (вихідна одиниця *latte* 'лате'; спільна сема 'світлий колір') [308, с. 394], *tribe* 'немодний' (вихідна одиниця *tribe* 'плем'я'; спільна сема 'відсталість / примітивність') [308, с. 665], *village* 'простацький, нескладний' (вихідна одиниця *village* 'село'; спільна сема 'недалекість') [310, с. 1031].

Загалом, за допомогою трьох високопродуктивних моделей перекатегоризації слів утворилося 88,8 % неосленгізмів-конвертивів.

5.2.2. Середньопродуктивні моделі перекатегоризації слів у сленгу англійської мови початку ХХІ століття представлені *субстантивацією прикметників* (8 одиниць), *інтер'єктивацією прикметників* (5 одиниць) та *інтер'єктивацією іменників* (4 одиниці). Сумарно за трьома названими моделями утворилося 17 неосленгізмів.

5.2.2.1. Субстантивація прикметників є четвертою за продуктивністю моделлю конверсії і передбачає зміну останніми свого лексико-граматичного класу шляхом набуття граматичної парадигми іменника.

Перекатегоризація прикметників в іменники спостерігається в *загальному* (4 одиниці) та *спеціальному* (4 одиниці) *сленгу*. В *загальному сленгу*

інтегральною семою для вихідного та кінцевого слів постає архісема ‘риси характеру’, наприклад: *barmy* ‘божевільна / ексцентрична людина’ (вихідна одиниця *barmy* ‘божевільний / ексцентричний’) [308, с. 34], *fluffy* ‘мирний антиглобаліст’ (вихідна одиниця *fluffy* ‘миролюбний’) [308, с. 261], *tragic* ‘нікчема’ (вихідна одиниця *tragic* ‘нікчемний’) [308, с. 663].

Натомість у *спеціальному сленгу наркоманів* семантика вихідної одиниці виражає певну характеристику, яку особи, що вживають психоактивні речовини, асоціюють із конкретним наркотиком, позначуваним кінцевою одиницею. Відтак, архісема вихідного прикметника набуває статусу потенційної семи у кінцевому іменнику-неосленгізмі: *bubonic* ‘сильна марихуана’ (вихідна одиниця *bubonic* ‘бубонний’; спільна сема ‘високий ступінь інтенсивності вияву якості’) [310, с. 133], *slamming* ‘MDMA’ (вихідна одиниця *slamming* ‘відмінний, чудовий’; спільна сема ‘високий ступінь інтенсивності вияву якості’) [308, с. 590], *cabbage* ‘марихуана низького гатунку’ (вихідна одиниця *cabbage* ‘неякісний’; спільна сема ‘брак’) [308, с. 112].

5.2.2.2. Інтер’ективація прикметників постає п’ятою за продуктивністю моделлю конверсії і ґрунтується на зміні прикметниками свого лексико-граматичного класу шляхом набуття повної граматичної парадигми вигука.

Усі зафіксовані відприкметникові вигуки слугують для вираження *схвалення*, наприклад: *dope* ‘суперовий, класний’ → ‘супер!’ [308, с. 213]; *gravy* ‘підходящий, прийнятний’ → ‘супер!’ [308, с. 304]; *heavy* ‘чудовий, відмінний’ → ‘супер!’ [308, с. 328]; *lush* ‘суперовий, класний’ → ‘супер!’ [308, с. 413]; *sweet* ‘чудовий, відмінний’ → ‘супер!’ [308, с. 634]. Ідентичність семантики неосленгізмів-вигуків, утворених на основі синонімічних твірних прикметників, пов’язана з уживанням їх для вираження переживань чуттєво-вольової сфери людини. Не маючи жодної предметної, якісної, процесуальної або кількісної співвіднесеності з поняттями, вигуки позбавлені основи лексичного денотативного значення, а тому характеризуються обмеженим потенціалом творення нової семантики.

5.2.2.3. Інтер'єктивація іменників посідає шосте місце за продуктивністю з-поміж моделей конверсії й означає зміну іменниками свого лексико-граматичного класу шляхом набуття граматичної парадигми вигука.

Із чотирьох відіменникових вигуків, уживання яких обмежується *загальним сленгом*, дві лексеми слугують для вираження *схвалення*: *seizure* (перен.) ‘захоплення’ → ‘ура!’ [308, с. 566] та *skill* ‘майстерність’ → ‘супер!’ [308, с. 586]. Інші дві лексеми виконують функцію знаків-сигналів: *bar!* ‘а я в хатці!’ (вихідна одиниця *bar* ‘ґрати’) [308, с. 33] як оголошення тимчасової невразливості учасника дитячих ігор типу хованок та *yawn!* для вираження знудженості (вихідна одиниця *yawn* ‘позіхання’) [308, с. 712] як спонука співрозмовнику змінити тему обговорення.

Загалом, за допомогою трьох середньопродуктивних моделей перекатегоризації слів утворилося 6,1 % усіх неосленгізмів-конвертивів.

5.2.3. Низькопродуктивні моделі перекатегоризації в сленгу англійської мови початку XXI століття включають: *адвербіалізацію прикметників* (3 одиниці), *ад'єктивацію дієслів* (3 одиниці), *ад'єктивацію вигуків* (2 одиниці), *одієслівлення вигуків* (2 одиниці), *адвербіалізацію іменників* (1 одиниця), *адвербіалізацію вигуків* (1 одиниця), *ад'єктивацію прислівників* (1 одиниця) та *субстантивацию вигуків* (1 одиниця). За вісьмома названими моделями утворилося сумарно 14 неологізмів, які належать до сфери *загального сленгу* за винятком однієї лексеми спеціального сленгу самокатних фристайлерів – *tongo* ‘(про відштовхування в самокатному фристайлі) неправильною ногою’ [308, с. 437].

Адвербіалізація прикметників та *ад'єктивація дієслів* постають сьомою та восьмою за продуктивністю моделями конверсії і характеризуються вивідністю семантичного зв'язку між вихідною та кінцевою одиницями зі спільної архісеми. Так, для твірного прикметника *extra* ‘додатковий’ та похідного від нього прислівника-неосленгізму *extra* ‘дуже’ [308, с. 239] інтегральною семою постає ‘надлишковість’, для *snide* ‘фальшивий; нечесний’ та *snide* ‘нечесним шляхом’

[308, с. 598] – ‘оманливість’. Аналогічний зв'язок сем простежуємо у віддієслівних прикметниках *cod* ‘несправжній, псевдо-’ (вихідна одиниця *cod* ‘обманювати, розігрувати’; спільна сема ‘оманливість’) [308, с. 152] та *uack* ‘який відчуває нудоту’ (вихідна одиниця *uack* ‘блювати’; спільна сема ‘нудота’) [308, с. 711].

Ад’ективація та одієслівлення вигуків за продуктивністю посідають дев’яте та десяте місця серед моделей конверсії. Вивідність семантики кінцевих неосленгізмів-прикметників та неосленгізмів-дієслів детермінується онтологічними особливостями вихідних вигуків, які в семіотичному плані представлені: 1) **іконами**, тобто знаками, безпосередньо пов’язаними з денотованими об’єктами на основі притаманних останнім характеристик [103, с. 59], наприклад, *bang* ‘бах / гуп’ (ономатопея гучного удару) → ‘(про музику) бути ритмічним і танцювальним’ [308, с. 31-32]; 2) **сигналами**, тобто знаками, які спонукають реципієнта до реакції на закодовану в них інформацію і виконують, таким чином, комунікативно-прагматичну функцію [101, с. 108], наприклад, *roger* ‘Вас зрозумів!’ (підтвердження отримання усного наказу / повідомлення за допомогою технічного засобу зв’язку) → ‘підтвердити отримання повідомлення / наказу’ [310, с. 823]; 3) **символами**, тобто знаками, які використовуються для передачі абстрактного змісту [67, с. 171], наприклад, *gorblimey* як вигук для вираження здивування / захоплення (стереотипна асоціація слова з лондонською говіркою кокні) → ‘властивий кокні’ [308, с. 300]).

Найменшу продуктивність у сленгу англійської мови початку ХХІ століття продемонстрували чотири моделі конверсії: **адвербіалізація іменників** (*mongo* ‘ідіот’ → ‘(про спосіб відштовхування в самокатному фрістайлі) неправильно ногою’ [308, с. 437]), **адвербіалізація вигуків** (*bang* ‘бах’ → ‘вкрай, дуже сильно’ [308, с. 32]), **ад’ективація прислівників** (*large* ‘успішно / шикарно / розгульно’ → ‘відомий, успішний’ [308, с. 392]) та **субстантивація вигуків** (*wakey, wakey* ≈ ‘прокидайся, сонько’ → *wakey-wakey* ‘тривожний сигнал’ [308, с. 685]).

Отже, неосленгізми початку ХХІ століття творяться за 14 моделями конверсії. До високопродуктивних моделей належать одієслівлення іменників, субстантивація дієслів та ад’ективація іменників. Відіменникові дієслова

та віддієслівні іменники зафіксовані як у загальному, так і в спеціальних сленгах, тоді як сфера вживання відіменникових прикметників обмежується виключно загальним сленгом. У переважній більшості конвертивів, утворених за високопродуктивними моделями (119 одиниць), визначення твірного та похідного слів досягається шляхом діахронічного зіставлення аналізованих семем. Середньопродуктивні моделі конверсії представлені субстантивацією прикметників, а також інтер'єктивацією прикметників та іменників. Неологізми цих груп обмежуються у функціонуванні сферою загального сленгу, а у випадку відприкметникових іменників – також спеціального сленгу наркоманів. До низькопродуктивних моделей належать субстантивація та одієслівлення вигуків; ад'єктивація дієслів, прислівників та вигуків; адвербіалізація іменників, прикметників та вигуків. Неосленгізми, утворені за названими моделями (за винятком одного відіменникового прислівника), входять до складу загального сленгу.

5.3. Телескопні неосленгізми

Телескопію прийнято тлумачити як спосіб словотвору, що передбачає злиття двох або більше наявних у мові слів з обов'язковим усіченням принаймні одного з них і / або накладанням їх у місці з'єднання [59, с. 200; 70, с. 7].

Більшість мовознавців розглядає телескопію як самостійний спосіб словотвору [174, с. 52; 204, с. 115; 212, с. 122; 302, с. 137], який є результатом поєднання структурно-семантичних матриць словоскладання та скорочення, що, у свою чергу, відображено в послідовному ускладненні та опрощенні плану вираження і плану змісту матеріального репрезентанта. Спільними для композитів та телескопізмів є наявність не менш ніж двох кореневих морфем, часто також – ідіоматичність значення відносно значень компонентів та цільнооформленість структури внаслідок єдності фонетичного, граматичного й подекуди графічного оформлення. Зі скороченнями телескопізми поєднує усічення одного або обох компонентів з утворенням фракто-лексем, тобто фрагментів слова, які позбавлені морфемного статусу [214] та наявність у їхній основі твірного складного слова

або словосполучення, яке нерідко носить прототипний характер. Наприклад, якщо неосленгізм *Ren Cen* ‘Ренесанс-центр у Детройті (штат Мічиган)’ (вихідні одиниці *Renaissance* та *Center*) [308, с. 536] постає наслідком злиття компонентів узуальної англійської власної назви *Renaissance Center*, то новотвір сленгу полярників *bergu seltzer* ‘характерний шипучий звук при таненні айсберга’ [308, с. 48] виводиться від абстрактного, потенційного словосполучення *bergu Alka-Seltzer*, яке, будучи прототипом телескопізму *bergu seltzer*, у нестягнутому вигляді не засвідчене в мові.

Термін *телескопія* іноді зводять до позначення одиниць, компоненти яких перебувають у сурядному зв’язку [170; 212, с. 122, 125], наприклад, *farbulous* ‘історично недостовірний (про одяг історичних реконструкторів); ультрамодний’, утворене на основі сурядного словосполучення *far out and farbulous* [308, с. 244], – на противагу *складноскороченим словам* як лексемам із підрядним зв’язком між компонентами, наприклад, *the Sindie* ‘недільний випуск британської газети *The Independent*’, утворене на основі підрядного словосполучення *the Sunday Indie* [308, с. 354]. Однак розмежування способів словотвору виключно на основі синтаксичного критерію з огляду на тип зв’язку між повнозначними компонентами складного слова є спірним з огляду на їхній формальний та семантичний ізоморфізм.

Ізоморфізм телескопізмів та складноскорочених слів у плані вираження виявляється в можливості їхнього написання разом (1) або через дефіс (2) безвідносно до типу синтаксичного зв’язку у вихідному композиті або словосполученні, що засвідчує ідентичний рівень графічної уніфікованості лексем як із сурядним зв’язком між компонентами, наприклад, (1) *Paklish* ‘який має англо-пакистанське коріння’, утворене шляхом комбінації *Pakistani* та *English* [308, с. 481], чи (2) *terra-poo* ‘помісь тер’єра та пуделя’, утворене шляхом комбінації *terrier* та *poodle* [308, с. 644], так і з підрядним, наприклад, (1) *belasian* ‘п’яний і агресивно настроєний азіат’, утворене шляхом комбінації *belligerent* та *Asian* [308, с. 46], чи (2) *rom-com* ‘романтична комедія’, утворене шляхом комбінації *romantic* та *comedy* [308, с. 546].

Ізоморфізм телескопізмів та складноскорочених слів у плані змісту,

у свою чергу, виявляється в їхній однаковій семантичній дистрибуції незалежно від типу синтаксичного зв'язку координації (3) або субординації (4), оскільки значення кінцевої одиниці може або дорівнювати сумі значень її компонентів, наприклад, (3) *labradoodle* 'лабрадудль, помісь лабратора-ретривера та пуделя', утворене шляхом комбінації *Labrador* та *poodle* [308, с. 390]; (4) *Folex* 'дешева підробка наручного годинника марки Rolex', утворене шляхом комбінації *fake* та *Rolex* [308, с. 263], або не дорівнювати сумі значень її компонентів, але складатися на їхній основі, наприклад, (3) *spamouflage* 'спамерське програмне забезпечення, яке намагається обійти програми-фільтри спаму', утворене шляхом комбінації *spam* та *camouflage* [308, с. 606]; (4) *droplifting* 'підкидання власних компакт-дисків на полиці музичної крамниці (практикується музикантами-початківцями / політичними активістами)', утворене шляхом комбінації *drop* та *shoplifting* [308, с. 221].

Відтак, у зв'язку з формальним та семантичним ізоморфізмом телескопізмів і складноскорочених слів, обидві групи одиниць трактуватимуться надалі в роботі як телескопізми. З погляду морфотактики досліджувані телескопічні неосленгізми (180 одиниць) представлені трьома групами: **повними** (складаються з двох і більше усічених основ / фрагментів слів), **частковими** (утворюються з усіченої основи / фрагмента одного слова і повної основи другого) та **гаплогічними** (характеризуються міжслівним накладанням). У процентному відношенні, однак, часткові телескопізми (59,4 % одиниць) переважають повні (35 % одиниць) та гаплогічні (5,6 % одиниць).

5.3.1. Часткові телескопізми: поєднання фрагмента та цілої основи. **Часткові телескопізми** представлені в сленгу англійської мови початку XXI століття 108 одиницями і творяться шляхом поєднання: 1) повної основи першої вихідної одиниці з ініціальним фрагментом другої вихідної одиниці; 2) ініціального фрагмента першої вихідної одиниці з повною основою другої вихідної одиниці; 3) ініціального та фінального фрагментів першої вихідної одиниці з повною основою другої вихідної одиниці.

Найпродуктивнішою серед усіх моделей творення часткових телескопізмів є **комбінація повної основи першої вихідної одиниці з ініціальним фрагментом другої вихідної одиниці** (65 неосленгізмів). У плані змісту серед новотворів цієї групи переважають неосленгізми, семантика яких виводиться зі значення головного компонента, тоді як другорядний доповнює або уточнює його (45 одиниць). Серед них – *babyflot* ‘російські авіалінії після розпаду Аерофлоту в 1991 році’ (вихідні одиниці *baby* та *Aeroflot*) [308, с. 23]; *baparazzi* ‘папараці, які фотографують знаменитостей топлес’ (вихідні одиниці *baps* та *paparazzi*) [308, с. 33]; *greylist* ‘розглядати (чиюсь кандидатуру) на доцільність внесення до чорного списку; ≈ тримати під ковпаком’ (вихідні одиниці *grey* та *blacklist*) [308, с. 307]; *shredache* ‘головний біль унаслідок перевтоми від занять серфінгом’ (вихідні одиниці *shred* та *headache*) [310, с. 879]; *weblish* ‘спрощений креолізований варіант англійської мови, який використовується в Інтернет-та смс-спілкуванні’ (вихідні одиниці *web* та *English*) [308, с. 690]. Менш частотними є неосленгізми, семантика яких не дорівнює сумі значень компонентів, але складається на їхній основі (16 одиниць), представлені лексемами *angryphone* ‘англомовний канадець’ (вихідні одиниці *angry* та *anglophone*) [308, с. 13]; *decknician* ‘досвідчений ді-джей’ (вихідні одиниці *deck* та *technician*) [308, с. 192]; *fobbit* ‘солдат, який дислокується на передовій оперативній базі (і тому перебуває на безпечній відстані від місця проведення серйозних бойових дій)’ (вихідні одиниці *FOB* та *hobbit*) [310, с. 387]; *raparazzi* ‘еліта хіп-хопу’ (вихідні одиниці *rap* та *paparazzi*) [308, с. 530]. Неосленгізмів, семантика яких детермінується сумою значень їхніх компонентів, налічується чотири, в тому числі *peke-a-poo* ‘пекепу, помісь пекінеса та пуделя’ (вихідні одиниці *Peke* та *poodle*) [308, с. 488]; *s(c)hlocker* ‘низькосортний фільм жахів / трилер’ (вихідні одиниці *schlock* та *shocker*) [308, с. 576].

Меншою продуктивністю характеризується **комбінація ініціального фрагмента першої вихідної одиниці з повною основою другої вихідної одиниці** (33 неосленгізми). У плані змісту серед телескопізмів, утворених за цією моделлю, переважають одиниці, семантика яких виводиться зі значення головного

компонента, тоді як другорядний доповнює або уточнює його (27 одиниць), наприклад, *accibounce* ‘невелика дорожньо-транспортна пригода’ (вихідні одиниці *accident* та *bounce*) [308, с. 2]; *cankle* ‘товста щиколотка’ (вихідні одиниці *calf* та *ankle*) [308, с. 116]; *clog* ‘викладати фотографію з мобільного телефону в Інтернет’ (вихідні одиниці *camera* та *log*) [308, с. 148]; *foaklies* ‘дешева підробка спортивних окулярів марки Oakley’ (вихідні одиниці *fake* та *Oakley*) [308, с. 263]; *Gaspers* ‘Еспери з Вінніпега (сімейство видатних канадських політичних, соціальних та культурних діячів)’ (вихідні одиниці *Great* та *Aspers*) [308, с. 282]; *rangood* ‘дика марихуана’ (вихідні одиниці *rangoon* та *good*) [308, с. 530]. Дуже обмежено представлені неосленгізми, семантика яких не є сумою значень компонентів, але складається на їхній основі (5 одиниць). Серед них – *bluesnarf* ‘займатися крадіжкою особистих даних з мобільного телефону за допомогою технології Bluetooth’ (вихідні одиниці *Bluetooth* та *sнарf*) [308, с. 72]; *Chessex girl* ‘заможна представниця вищого класу з вульгарно гламурними смаками і / або манерами’ (вихідні одиниці *Chelsea* та *Essex girl*) [308, с. 132]; *glamazon* ‘атлетична красуня; красуня з характером’ (вихідні одиниці *glamorous* та *Amazon*) [308, с. 291]. Однією одиницею представлені неосленгізми, значення яких дорівнює сумі значень їхніх компонентів: *shlong* ‘стрижка "маллет"' (вихідні одиниці *short* та *long*) [308, с. 576].

Окрему малопродуктивну підгрупу часткових телескопізмів (9 неосленгізмів) становлять *інтеркаляційні* лексеми (від лат. *intercalāre* ‘додавати, вставляти (прошарок / пласт)’) [204, с. 120-121], що виникли внаслідок субституції медіального фрагмента першої вихідної одиниці повною основою другої вихідної одиниці. Формально неосленгізми цієї групи належать до часткових телескопізмів, оскільки в процесі їхнього творення повна основа одного слова зливається з двома усіченими фрагментами іншого, що спостерігаємо на прикладі лексеми *adorkable* ‘милий завдяки своїй дивакуватості / ексцентричності’, при творенні якої вихідними одиницями слугували *adorable* та *dork* [310, с. 7]. У плані змісту семантика майже всіх (восьми із дев'яти) інтеркаляційних телескопізмів виводиться зі значення головного компонента, що доповнюється або уточнюється другорядним

компонентом, наприклад, *Daily Torygraph* як назва британської газети (вихідні одиниці *Daily Telegraph* та *Tory*) [308, с. 184]; *excess leggage* ‘надмірно оголені ноги’ (вихідні одиниці *excess luggage* та *leg*) [308, с. 238]; *Maniblowba* / *Manisnowba* ‘Манітоба (алюзія на холодні вітряні зими в регіоні)’ (вихідні одиниці *Manitoba* та *blow / snow*) [308, с. 419]. Єдиним винятком, де семантика цілого не дорівнює сумі значень компонентів, але складається на їхній основі, є неосленгізм *Afkansastan* ‘афганська марихуана, вирощена в Канзасі’ (вихідні одиниці *Afghanistan* та *Kansas*) [309, с. 2].

5.3.2. Повні телескопізми: сполучення фрагментів. Для **повних телескопізмів** типовим є сполучення фрагментів основ обох вихідних одиниць [204, с. 118]. У сленгу англійської мови початку ХХІ століття ця група представлена 62 лексемами, утвореними за двома моделями, які передбачають поєднання: 1) ініціального фрагмента першої вихідної одиниці з фінальним фрагментом другої вихідної одиниці; 2) ініціальних фрагментів першої та другої вихідних одиниць.

Найпродуктивнішою моделлю повних телескопізмів постає **комбінація ініціального фрагмента першої вихідної одиниці з фінальним фрагментом другої вихідної одиниці** (35 неосленгізмів). Так, новотвір *bizzurd* ‘дивний / екстравагантний і абсурдний’ [308, с. 60] утворився внаслідок злиття лексем *bizarre* та *absurd* із втратою кожною з них структурно необхідного фрагмента – *-arre* та *abs-* відповідно. Ця група представлена 23 телескопізмами, семантика яких не дорівнює сумі значень компонентів, але складається на їхніх основі, наприклад, *pantzilla* ‘Силденафіл; Віагра’ (вихідні одиниці *pants* та *Godzilla*) [309, с. 137]; *truggy* ‘трагі (різновид позашляховика)’ (вихідні одиниці *truck* та *buggy*) [308, с. 667]. Семантика 13 одиниць натомість виводиться зі значення головного компонента, що доповнюється або уточнюється другорядним компонентом, наприклад, *Brambladesh* ‘Брамpton (одне з передмість Торонто)’ (вихідні одиниці *Brampton* та *Bangladesh*) [308, с. 88]; *Bris-vegas* ‘Брісбен’ (вихідні одиниці *Brisbane* та *Las Vegas*) [308, с. 92]; *trike* ‘трайк, трьохколісний мотоцикл’ (вихідні одиниці *tricycle* та *bike*) [308, с. 665].

Меншою продуктивністю характеризується **комбінація ініціальних фрагментів першої та другої вихідних одиниць**, засвідчена у 27 неосленгізмах. Водночас деякі мовознавці заперечують телескопічність таких лексем, вважаючи їх складними словами, що зазнали усічення [157, с. 1635; 262, с. 66]. Однак, по-перше, переважна більшість телескопізмів цієї групи творяться не від композитів, а від словосполучень. По-друге, з погляду структури всі моделі повних телескопізмів побудовані за ідентичною матрицею "фрагмент першого компонента + фрагмент другого компонента". Відтак, заперечення телескопічності цієї моделі ставить під сумнів доцільність виокремлення й попередньої, а отже, й виділення повних телескопізмів як таких.

У нашому дослідженні комбінація ініціальних фрагментів першої та другої вихідних одиниць представлена всіма трьома семантичними типами телескопізмів. Значення 19 лексем виводиться на основі головного компонента, тоді як другорядний доповнює або уточнює його, наприклад: *CanCult* 'канадська культура' (вихідні одиниці *Canadian* та *Culture*) [308, с. 116], *CanLit* 'канадська література' (вихідні одиниці *Canadian* та *Literature*) [308, с. 116], *hundoe* 'сто доларів' (вихідні одиниці *hundred* та *dollars*) [308, с. 348], *sat-com* 'супутниковий зв'язок' (вихідні одиниці *satellite* та *communications*) [308, с. 557], *sojo* 'тележурналіст, який працює сам (без команди)' (вихідні одиниці *solo* та *journalist*) [310, с. 916]). Семантика шістьох неосленгізмів дорівнює сумі значень їхніх компонентів, наприклад: *bobo* 'представник богемної буржуазії' (вихідні одиниці *bourgeois* та *bohemian*) [308, с. 74], *cockaroo* 'кокапу, помісь кокер-спанієля та пуделя' (вихідні одиниці *cocker* та *poodle*) [308, с. 151]). Семантика двох прикладів натомість не дорівнює сумі значень їхніх компонентів, але складається на їхній основі, наприклад: *RevCan* 'Канадське податкове агентство' (вихідні одиниці *Revenue* та *Canada*) [308, с. 538].

5.3.3. Гаплогічні телескопізми: міжслівні графіко-фонетичні накладання. Тлумачення **гаплогічних телескопізмів** як результату міжслівного графічного і / або фонетичного накладання [35, с. 177-178] дозволяє виділити два можливих підходи до розуміння сутності цього явища: широкий та вузький.

Згідно з *широким підходом* [56, с. 92-93; 102, с. 139-140], гаплогічність телескопізмів визначається приєднанням ініціального фрагмента першої вихідної одиниці до фінального фрагмента другої вихідної одиниці за допомогою:

1) спільного фонологічного / морфонологічного / морфологічного елемента вилучених фінального фрагмента першої вихідної одиниці та ініціального фрагмента другої вихідної одиниці;

2) спільного фонетично і / або графічно ідентичного елемента фінального фрагмента першої вихідної одиниці та ініціального фрагмента другої вихідної одиниці, наявність якого, у свою чергу, забезпечує нелінійне збереження повних основ обох компонентів.

Однак просте зведення спільного елемента до фонемі, мор фонемі або морфемі породжує дві суперечності. По-перше, неосленгізми зі спільною фонемою (наприклад, *Chessex girl* 'заможна представниця вищого класу з вульгарно гламурними смаками і / або манерами' (вихідні одиниці *Chelsea* та *Essex girl*) [308, с. 132]) або фрагментом морфемі (наприклад, *raparazzi* 'еліта хіп-хопу' (вихідні одиниці *rap* та *paparazzi*) [308, с. 530]) структурно співвідносяться з розглянутими вище моделями часткових телескопізмів. Звідси випливає, що обсяги понять "частковий телескопізм" та "гаплогічний телескопізм" перетинаються, що, у свою чергу, ставить під сумнів доцільність виокремлення гаплогічних телескопізмів в окрему групу на рівні з повними та частковими. По-друге, набуває невизначеності типологічний статус одиниць, які в результаті злиття повністю зберігають обидві основи фонетично і / або графічно і тому не можуть трактуватися ні як повні, ні як часткові телескопізми, наприклад, *Blinglish* від *bling* та *English*.

Розв'язання цих суперечностей знаходимо в другому, *вузькому, підході* до розуміння суті гаплогічних телескопізмів, згідно з яким гаплогічним можна вважати тільки таке злиття вихідних одиниць, де фінальний фрагмент першої одиниці збігається графічно і / або фонетично з ініціальним фрагментом другої [35, с. 177-178]. Спираючись на вузьке тлумачення гаплогічних телескопізмів, у рамках цієї групи фіксуємо 10 неосленгізмів. Семантика дев'яти з них виводиться зі значення головного компонента, який доповнюється

або уточнюється другорядним компонентом, що ілюструють такі одиниці: *autocutie* ‘симпатична, але недалеко телеведуча’ (вихідні одиниці *Autocue* та *cutie*) [308, с. 20]; *Blinglish* ‘англійська мова світлошкірої міської молоді з елементами сленгу та говірки темношкірих’ (вихідні одиниці *bling* та *English*) [308, с. 65]; *Generation XL* ‘покоління сучасних дітей, які страждають від ожиріння’ (вихідні одиниці *Generation X* та *XL*) [308, с. 285]; *hacktivist* ‘хактивіст (особа, яка пропагує певну ідеологію за допомогою соціально орієнтованого хакінгу або комп’ютерного тероризму)’ (вихідні одиниці *hack* та *activist*) [308, с. 315]; *manthrax* ‘невірні чоловіки’ (вихідні одиниці *man* та *anthrax*) [308, с. 420]. Єдиним прикладом, семантика якого не дорівнює сумі значень компонентів, але складається на їхній основі, є неосленгізм *sexile* ‘змушувати сусіда з кімнати ночувати в іншому місці (через заплановану інтимну зустріч)’, вихідними одиницями для якого слугують *sex* та *exile* [310, с. 856].

Отже, аналіз телескопних неосленгізмів англійської мови початку XXI століття засвідчує суттєве кількісне переважання часткових телескопізмів (59,4 % одиниць), що пов’язано з їхньою більшою семантичною прозорістю порівняно з повними (35 % одиниць): один із компонентів часткових телескопізмів обов’язково представлений цілою основою на противагу двом усіченим основам компонентів повних телескопізмів. Низький рівень продуктивності гаплогічних новотворів (5,6 % одиниць) зумовлений ускладненістю їхньої словотвірної матриці, адже спільний – гаплогічний – елемент телескопізму повинен одночасно співвідноситися фонетично і/або графічно з другим фрагментом першої вихідної одиниці та першим фрагментом другої вихідної одиниці, і, звідси, характеризується меншою кількістю потенційних новотворів. При цьому з-поміж трьох розглянутих груп телескопізмів саме семантика гаплогічних є найпрозорішою у зв’язку з фактичною, хоч і нелінійною, збереженістю обох основ. Серед часткових телескопізмів найвищою продуктивністю характеризується комбінація повної основи першої вихідної одиниці з фінальним фрагментом другої вихідної одиниці, тоді як серед повних найпродуктивнішим виявилось поєднання ініціального фрагмента першої вихідної одиниці з фінальним фрагментом другої вихідної одиниці.

5.4. Редупліковані неосленгізми: морфотактичний повтор

Редуплікація становить повторення звука, звукосполучення, морфеми, фрагмента лексеми або цілої лексеми з метою творення нового слова, рідше – фразеологізму [142, с. 216; 210, с. 336], який прийнято називати **редуплікативом** [68; 87] або **редуплікатором** [100; 142].

Редуплікативи в сленгу англійської мови початку ХХІ століття представлені 97 неологізмами, які з погляду морфотактики поділяються на дві групи: **часткові** (73,2 % одиниць) та **повні** (26,8 % одиниць).

5.4.1. Часткові редуплікативи з неідентичними частинами (71 одиниця) творяться шляхом повторення звука, звукосполучення, морфеми або фрагмента лексеми [249, с. 398].

У сленгу англійської мови початку ХХІ століття фіксуємо чотири структурних підтипи часткової редуплікації, які розглядаємо в аспекті частотності: **фінальна**, **ініціально-фінальна**, **ініціальна** та **медіальна**.

Характерною рисою найбільш кількісно представленої **фінальної часткової редуплікації** (64 одиниці) є повторення в компонентах редуплікатива кінцевого звука, звукосполучення, морфеми або фрагмента лексеми. Високий рівень продуктивності цього структурного підтипу зумовлений відносною спрощеністю його словотвірної матриці внаслідок суголосності повторюваних кінцевих фрагментів компонентів редуплікатива, що демонструють неосленгізми *cuddle puddle* ‘колективний кайф (після вживання рекреаційних наркотиків); загальна джакузі’ [308, с. 178], *eco-freako* ‘одержимий ідеєю захисту навколишнього середовища’ [308, с. 231], *hippy-trippy* ‘психоделічний’ [308, с. 334], *rumble-tumble* ‘ячня, омлет’ [308, с. 551]. В усіх досліджуваних фінальних часткових редуплікативах повторення зазнає фрагмент лексеми, наприклад, *hobby bobby* ‘спеціальний констебль’ [308, с. 335] (повторюваний фрагмент /-vbi/), *scatty-yatty* ‘вродлива дівчина, краля’ [308, с. 559] (повторюваний фрагмент /-æti/).

Особливістю *ініціально-фінальної*, або *змішаної*, *часткової редуплікації* (5 одиниць) є одночасне повторення початкового та кінцевого фрагментів компонентів. Ця група представлена неосленгізмами *bish-bash-bosh* ‘зроблений наспіх’ [308, с. 58], *drip drop* ‘проблемні дні (в менструальному циклі)’ [308, с. 220], *jingly-jangly* ‘(про музику) який належить до жанру / містить елементи дженгл-попу’ [308, с. 368].

Ініціальна часткова редуплікація (1 одиниця) пов’язана з повторенням у компонентах редуплікатива початкового звука, звукосполучення, морфеми або фрагмента лексеми. Єдиним прикладом цього типу редуплікації постає неосленгізм *heckety-heck* ‘пекло’ [308, с. 328].

При *медіальній частковій редуплікації* (1 одиниця) звук, звукосполучення, морфема або фрагмент лексеми повторюється в середині компонентів редуплікатива, що спостерігаємо, у неосленгізмі з ідентичним фрагментом /-æk-/: *Packer-backer-maki* ‘запеклий фанат футбольної команди *The Green Bay Packers*’ [308, с. 479].

Виходячи з кількісного співвідношення чотирьох розглянутих структурних підтипів часткової редуплікації, правомірно стверджувати, що їхня продуктивність виявляє залежність від ступеня суголосності компонентів (у фінальних часткових редуплікативах), а також, меншою мірою, від збереженості плану вираження повторюваного фрагмента (у фінальних та ініціально-фінальних часткових редуплікативах).

5.4.2. Повні редуплікативи з ідентичними частинами творяться за допомогою повторення цілого слова і представлені 26 одиницями. Однією з онтологічних особливостей повних редуплікативів є семантична іконічність [177; 190; 194; 210; 213], тобто узгодженість кількісних змін форми і значення між вихідною та кінцевою одиницями [202, с. 121], також відомими як *нередуплікований корелят* [113, с. 484] та *редуплікатив* відповідно. Ще Е. Моравчик [210, с. 335] простежила тенденцію редуплікативів виражати більш специфічне значення порівняно з їхніми нередуплікованими корелятами, пов’язавши це в пізнішій праці з семантичною іконічністю [209, с. 131].

У неосленгізмах-редуплікативах англійської мови ми виявили два способи реалізації семантичної іконічності: *повторюваність* та *інтенсивність*.

Повторюваність семантики (15 одиниць) становить собою зміну обсягу вихідного поняття, при якій семантична дивергенція між редуплікативом та його нередуплікованим корелятом виявляється в різній частоті дії, вираженій експліцитно або імпліцитно вихідною та кінцевою одиницями. Повторюваність вихідної семантики реалізується в чотирьох моделях: "нередуплікований корелят позначає предмет – редуплікатив позначає процес багаторазового використання предмета", "нередуплікований корелят позначає звичайну дію – сталий зворот із редуплікативом позначає місце повторюваної дії", "нередуплікований корелят позначає звичайну дію – редуплікатив позначає результат повторюваної дії" та "нередуплікований корелят позначає вигук насолоди – редуплікатив позначає предмет, який постає джерелом насолоди".

У моделях "нередуплікований корелят позначає предмет – редуплікатив позначає процес багаторазового використання предмета" (*snake* 'статевий член' → *snakey-snakey* 'секс' [308, с. 597]) і "нередуплікований корелят позначає звичайну дію – сталий зворот із редуплікативом позначає місце повторюваної дії" (*chop* 'рубати' → *chop-chop square* 'площа Діра в Ер-Ріяді (де щоп'ятниці відбуваються публічні страти)' [308, с. 139]) виявом повторюваності семантики нередуплікованого корелята у редуплікативі постає частота дії.

Натомість у моделях "нередуплікований корелят позначає звичайну дію – редуплікатив позначає результат повторюваної дії" (*chop* 'рубати' → *chop-chop* 'нелегальний розсипний тютюн' [308, с. 139]) і "нередуплікований корелят позначає вигук насолоди – редуплікатив позначає предмет, який постає джерелом насолоди" (*goody* як вигук для вираження насолоди → *goody-goody* 'марихуана' [308, с. 298]) виявом повторюваності семантики нередуплікованого корелята у редуплікативі постає частота як результат дії.

Інтенсивність у контексті семантичної іконічності (3 одиниці) ґрунтується на зміні обсягу вихідного поняття, при якій дивергенція між значеннями редуплікатива та його нередуплікованого корелята полягає у вищому ступені

вияву дії чи ознаки, виражених експліцитно або імпліцитно кінцевою одиницею порівняно з вихідною. Інтенсивність вияву дії та ознаки представлена в нашому дослідженні двома моделями: "нередуплікований корелят позначає дію – редуплікатив позначає інтенсивність вияву дії" (*hunt* 'полювати' (асоціація з одиницями *manhunter* та *husband hunter* 'жінка, яка полює за чоловіками') → *hunt-hunt* '(про жінку) яка активно шукає собі нареченого' [308, с. 349]) і "нередуплікований корелят позначає ознаку – редуплікатив позначає інтенсивність вияву ознаки" (*poshy* 'стильний' → *poshy-poshy* 'суперстильний' [308, с. 511], *something* 'щось приємне / варте уваги' → *something-something* 'секс (алюзія на позитивну оцінку конотацію)' [308, с. 603]).

Окрім 18 повних редуплікативів, наділених семантичною іконічністю, в досліджуваному матеріалі виявлено 12 прикладів повних редуплікативів, у яких відсутня семантична дивергенція між редуплікативом і нередуплікованим корелятом. Неосленгізми, яким не притаманна семантична іконічність, поділяємо на дві групи: **ономатопейчні редуплікативи** та **редуплікативи, яким властива графічна іконічність**.

В **ономатопейчних редуплікативах** (9 одиниць), тобто звуконаслідувальних повторах цілої лексеми з метою творення нового слова або, рідше, фразеологізму, семантична іконічність не спостерігається, якщо редуплікатив-ономатопея походить від нередуплікованого корелята-ономатопеї, наприклад, *boom* 'бум' → *boom-boom* 'жива музика' [310, с. 108], або якщо такий корелят узагалі відсутній у зв'язку з асемантичністю формально вихідної одиниці, що простежуємо в неосленгізмах *blasé blasé* 'і так далі, і тому подібне' [310, с. 84]; *brap! brap!* (*brap!*) як вигук для вираження приємного збудження [308, с. 88]; *chunka-chunka* як звуконаслідування сталого музичного ритму [308, с. 142]; *duw duw!* як вигук для вираження досади / роздратованості / співчуття [308, с. 228].

У **редуплікативах, яким властива графічна іконічність** (3 одиниці), тобто повторах цілої лексеми з метою творення нового слова або, рідше, фразеологізму на основі іконічної асоціації писемної репрезентації знака з позначуваним об'єктом, зв'язок між нередуплікованим корелятом та його

редуплікативом виявляється виключно на письмі, наприклад, *deuce* ‘двійка’ → *deuce-deuce* ‘пляшка пива місткістю 22 унції’ (від напису 22 на пляшці) [310, с. 281], *double-u, double-u, double-u* ‘всесвітня павутина, веб’ → *dub-dub-dub* ‘всесвітня павутина, веб’ (від графічної репрезентації мережі WWW) [308, с. 223].

Сумарно, в повних редулікативах, наділених семантичною іконічністю (80,8 % одиниць), дивергенція у плані змісту між нередулікованим корелятом та редулікативом реалізується через повторюваності на основі частоти дії або частоти як результату дії та інтенсивності вияву дії або ознаки. Натомість у 19,2 % повних редулікативів семантична дивергенція між вихідною та кінцевою одиницями не виявлена у зв’язку з їхньою ономатопеїчністю або графічною іконічністю.

Отже, з погляду морфотактики неосленгізми початку XXI століття представлені частковими та, менш кількісно, повними редулікативами. Частковим редулікативам притаманне повторення звука, звукосполучення, морфеми або фрагмента лексеми здебільшого в кінці слова (90,1 % одиниць), рідше – на початку і в кінці (7,1 % одиниць), на початку (1,4 % одиниць) та в середині (1,4 % одиниць). 80,8 % повних редулікативів характеризуються семантичною іконічністю, яка виражається в семантичній дивергенції між редулікативом та його нередулікованим корелятом. У 19,2 % прикладів подібна дивергенція, однак, відсутня у зв’язку з їхньою ономатопеїчністю або графічною іконічністю.

5.5. Неосленгізми-регресивні деривати: вилучення фрагмента форми

Регресивна деривація серед розглянутих способів творення сленгових неоформосемантів продемонструвала найнижчу продуктивність (82 одиниці), Оскільки основу регресивної деривації становить вилучення афікса або омонімічного афіксу фрагмента вихідної лексеми, утвореної неафіксальним способом [200, с. 192; 204, с. 171], онтологічними характеристиками цього способу словотвору постають декомпозиція твірної простої або складної

лексеми шляхом вилучення структурно значимого елемента, опрощення морфемної структури вихідної одиниці, прогнозованість форми та значення кінцевого неосленгізму, розвиток морфологічно простіших форм на основі складніших та зміна референтів в акті словотворення [9, с. 150; 150, с. 105; 162, с. 107; 204, с. 185; 212, с. 240; 221, с. 72].

5.5.1. Декомпозиція з утратою структурно значимого елемента. Визначальною ознакою регресивної деривації вважають декомпозицію вихідної одиниці шляхом вилучення в неї афікса [9, с. 150; 57, с. 184; 162, с. 107; 180, с. 14; 204, с. 185; 212, с. 240; 230, с. 15; 247, с. 91; 304, с. 26], у зв'язку з чим цей спосіб словотвору також називають **дезафіксацією** [239, с. 126]. Однак у сленгу англійської мови початку ХХІ століття декомпозиція вихідної одиниці характеризується вилученням не тільки суфікса, як у неосленгізмі *base crazy* ‘наркоман, який злизує кокаїн до останньої порохини’ (вихідна одиниця *base crazies* ‘обсесивний пошук наркоманом кокаїну’) [308, с. 36], але також фрагмента лексеми або навіть цілої лексеми, зокрема в неосленгізмах *jarg* ‘несправжній, фальшивий’ (вихідна одиниця *jargoop* ‘(про коштовність) підробка’) [308, с. 363] та *pinch* ‘(про людину) який заміняє когось’ (вихідна одиниця *pinch-hit* ‘замінити гравця (у бейсболі)’) [308, с. 497] відповідно. Гетероморфність вилучених елементів вказує на те, що термін **дезафіксація** є не синонімічним, а гіпонімічним терміну **регресивна деривація**. Це також означає, що, всупереч позиції Ч.В. Крайдлера, вилучений фрагмент не завжди дорівнює морфемі чи виявляє формальну схожість до неї [196, с. 24].

Відтак, урахувавши природу вилученого елемента, усі неосленгізми-регресивні деривати розділяємо на три групи: **одиниці з вилученим афіксом**, **одиниці з вилученим фрагментом лексеми** та **одиниці з вилученою лексемою**.

Регресивні деривати з вилученим афіксом є найчисленнішими (73 одиниці) і представлені двома типами: регресивними дериватами з вилученим суфіксом та регресивними дериватами з вилученими суфіксом і флексією. **Регресивні деривати з вилученим суфіксом** характеризуються втратою тільки одного

постпозитивного форманта і представлені неосленгізмами *gobsmack* ‘німий шок’ (вихідна одиниця *gobsmacked* ‘ошелешений’) [308, с. 294]; *ick* ‘(про речовину) липка гидота’ (вихідна одиниця *icky* ‘липкий’) [308, с. 351]. **Регресивним дериватам з вилученими суфіксом і флексією** притаманна втрата одночасно двох постпозитивних формантів, що засвідчують новотвори *goof* ‘плавання’ (вихідна одиниця *goofies* ‘басейн для плавання’) [308, с. 298]; *jack-roll* ‘викрадати жінку’ (вихідна одиниця *the Jackrollers* ‘південноафриканська банда "Зе Джекролерс", яка в 1980-х роках займалася викраденнями людей’) [308, с. 360].

Регресивним дериватам із вилученим фрагментом лексеми (4 одиниці) притаманне порушення морфемних і силабічних меж при декомпозиції вихідної одиниці, яке фіксуємо в новотворах *dange* ‘суперовий, класний’ (вихідна одиниця *dangerous* ‘небезпечний’) [308, с. 186] при морфемному членуванні *danger/ous* та складоподілі *dan-ger-ous*; *pap* ‘працювати папараці’ (вихідна одиниця *paparazzi* ‘папараці’) [308, с. 482] при морфемному членуванні *paparazz/i* та складоподілі *pa-pa-raz-zi*; *tuss* ‘зловживати декстрометорфаном’ (вихідна одиниця *tussin* ‘декстрометорфан’) [309, с. 190] при морфемному членуванні *tussin* та складоподілі *tus-sin*.

Регресивні деривати з вилученою лексемою (5 одиниць) у всіх випадках характеризуються втратою другого компонента композита або фрази, що засвідчують неосленгізми *batty* ‘гомосексуалізм’ (вихідна одиниця *batty boy* ‘гомосексуаліст’) [308, с. 38], *goofy* ‘скейтбордист, який відштовхується лівою ногою’ (вихідна одиниця *goofy footed* ‘(про самокатного фристайлера) який відштовхується лівою ногою’) [308, с. 299], *stag* ‘відвідувач холостяцької вечірки’ (вихідна одиниця *stag party* ‘холостяцька вечірка’) [308, с. 616] та *street* ‘"свій" у середовищі міської молоді’ (вихідна одиниця *streetcred* ‘імідж "свого" у середовищі міської молоді’) [308, с. 625].

5.5.2. Опрощення морфемної структури вихідної одиниці. 75 із 77 проаналізованих похідних неосленгізмів із вилученим афіксом або фрагментом лексеми мають простішу морфемну структуру порівняно з твірними одиницями, що простежуємо в трьох моделях деривації:

1) "двоморфемна вихідна одиниця → одноморфемна кінцева одиниця"
(*allow/ance* 'поблажка' → *allow* 'робити поблажки' [308, с. 9]);

2) "триморфемна вихідна одиниця → одноморфемна кінцева одиниця"
(*bounc/er/s* 'викидайла, охоронці' → *the bounce* 'викидайла, охоронці' [308, с. 85]);

3) "триморфемна вихідна одиниця → двоморфемна кінцева одиниця"
(*back/slapp/ing* 'поплескування по плечі' → *back/slap* 'вітальна церемонія')
[308, с. 25].

У двох неосленгізмах-регресивних дериватах, однак, відсутнє спрощення морфемної структури: *tuss* 'зловживати декстрометорфаном' (вихідна одиниця *tussin* 'декстрометорфан') [309, с. 190] та *swole/s* 'мускули' (вихідна одиниця *swoll/en* 'мускулистий') [310, с. 968]. У першому прикладі як твірна (*tussin*), так і похідна (*tuss*) одиниці є одноморфемними, проте план вираження похідного неосленгізму все одно зазнав спрощення порівняно з планом вираження твірної лексеми (*tussin* → *tuss*). Водночас кінцевий неосленгізм не можна розглядати як утинок, оскільки усіченим одиницям не властива засвідчена в процесі творення *tuss* транспозиція "іменник → дієслово". У другому прикладі двоморфемність твірної та похідної одиниць пояснюється черезланковим словотвором за схемою *swoll/en* (→ *swoll*) → *swole/s*. Реконструйована одноморфемна проміжна форма *swoll* зі значенням 'мускул', однак, не засвідчена в жодному лексикографічному джерелі. Причину узуалізації лексеми *swoll* лише в комбінації з флективною морфемою *-s* для вираження множинності ('мускули') виявляємо в семантиці твірної одиниці: 'мускулистий' означає 'такий, що має мускули (а не мускул)'.

5.5.3. Прогнозованість форми та значення кінцевої одиниці в регресивних дериватах пов'язана з можливістю визначення структури кінцевої одиниці на основі наявних у мові моделей афіксації [9, с. 150; 143, с. 129; 204, с. 171, 185; 212, с. 48; 221, с. 72; 253, с. 512]. При цьому, на відміну від останньої, регресивна деривація характеризується зворотною спрямованістю, у зв'язку з чим зарубіжні лінгвісти часто називають її **back-derivation** [200, с. 192; 204, с. 171; 302, с. 101] або **back(-)formation** [193, с. 235], тобто **зворотним словотвором**.

Структура більшості розглянутих неосленгізмів із вилученим суфіксом або фрагментом лексеми (76 одиниць) є передбачуваною й утворюється за допомогою одного або двох дериваційних кроків.

При одному дериваційному кроці спостерігається втрата твірною одиницею суфікса, наприклад, *-ing* за аналогією з *brainstorming* → *brainstorm*, *name-dropping* → *name-drop* (*warchalking* ‘позначки крейдою в місцях, де наявний вільний доступ до бездротової мережі *Wi-Fi*’ → *warchalk* ‘робити позначки крейдою в місцях, де наявний вільний доступ до бездротової мережі *Wi-Fi*’ [308, с. 687]) або *-y* за аналогією з *funky* → *funk*, *grungy* → *grunge* (*dizzy* ‘запаморочливий’ → *dizz* ‘марихуана’ [308, с. 205]).

У випадку двох дериваційних кроків задіяно процес черезланкового словотвору. На першому етапі вилучається продуктивний суфікс із появою проміжної форми, тоді як на другому етапі фрагмент вилученого суфікса знову приєднується до проміжної форми. Так, виникнення неосленгізму *conversate* ‘жваво балакати’ [308, с. 160] пов’язане з послідовними вилученням іменникового суфікса *-tion* та додаванням дієслівного суфікса *-ate*: *conversation* ‘розмова’ (→ *convers(a)-*) → *conversate* ‘жваво балакати’ за аналогією з *automation* → *automate*, *manipulation* → *manipulate*.

При цьому в одному неосленгізмі – *concuss* ‘контужений’ [308, с. 158] – передбачення структури кінцевої одиниці на основі наявних у мові моделей афіксації не спрацьовує, оскільки прогнозованою похідною одиницею від іменника *concussion* ‘струс мозку’ постає потенційне незасвідчене дієслово *concuss* ‘контузити’, тоді як аналізований неосленгізм є прикметником.

5.5.4. Розвиток морфологічно простіших форм на основі складніших. Онтологічна для регресивних дериватів вивідність морфологічно простіших форм зі складніших [150, с. 105; 162, с. 108; 188, с. 36; 212, с. 240; 263, с. 117] в усіх випадках встановлюється через етимологічний аналіз. Без звернення до діакронії синхронічне за своєю суттю членування одиниці на морфеми робить можливим ототожнення понять "твірна одиниця" та "проста одиниця", що, в свою чергу, несе ризик підміни поняття "регресивний дериват" поняттям "афіксат".

Так, морфемний аналіз лексеми *crusty* ‘краті (представник британської панківської субкультури крат)’ як вихідної для неосленгізму *crust* [308, с. 176] дозволяє виділити в ній корінь *crust-* та суфікс *-y*. Виходячи з того, що іменниковий суфікс *-y* традиційно вважається зменшено-пестливим, *crusty* ідентифікуємо як демінутив, утворений суфіксально від простої одиниці *crust* з ідентичним денотативним значенням. Однак етимологічний аналіз, який враховує не тільки синхронію, а ще й діякхронію, спростовує цей висновок: першою була власне лексема 1990 року *crusty* зі значенням ‘краті (представник британської панківської субкультури крат)’, від якої у 2004 році шляхом регресивної деривації через вилучення суфікса *-y* утворився неосленгізм *crust* з ідентичною семантикою [308, с. 176].

5.5.5. Зміна референтів в акті словотворення. Нетотожність референтів твірної та похідної одиниць найчастіше (у 79 одиницях) пов’язана з транспозицією в процесі акту словотворення, зокрема переходом іменника в дієслово, наприклад, *berry* ‘обмінюватися смс-повідомленнями’ (вихідна одиниця *Blackberry* ‘смартфон *Blackberry*’) [308, с. 49]; іменника в прикметник (*cake* ‘гомосексуальний’ (вихідна одиниця *fruitcake* ‘гомосексуаліст’) [308, с. 113]); прикметника в іменник (*dizz* ‘марихуана’ (вихідна одиниця *dizzy* ‘запаморочливий’) [308, с. 205].

Однак зміна частиномовної належності кінцевої одиниці порівняно з вихідною не засвідчена у трьох неосленгізмах. У двох випадках твірна та похідна одиниці представлені іменниками: *hoot* ‘затяжка цигаркою, яка містить марихуану’ (вихідна одиниця *hooter* ‘велика цигарка, яка містить марихуану’) [308, с. 384], *schemie* ‘мешканець муніципального будинку’ (вихідна одиниця *the schemies* ‘муніципальний будинок’) [308, с. 560]. В одному прикладі твірна та похідна лексеми є прикметниками: *sketch* ‘підозрілий’ (вихідна одиниця *sketchy* ‘небезпечний’) [308, с. 586]. Водночас ідентична частиномовна належність обох одиниць у наведених парах не означає тотожності референтів.

Таким чином, неосленгізми-регресивні деривати здебільшого характеризуються втратою афікса (89 %), рідше – фрагмента лексеми (4,9 %) та цілої лексеми (6,1 %). Серед інших характеристик відзначаємо опрощення морфемної структури вихідної одиниці, прогнозованість форми та значення кінцевої одиниці, розвиток морфологічно простіших форм на основі складніших та зміну референтів в акті словотворення.

5.6. Неосленгізми-запозичення

Неосленгізми-запозичення (183 одиниці) становлять собою іншомовні лексеми та фраземи, які мігрували в сленг англійської мови на початку XXI століття.

Характерною особливістю сучасного сленгу є запозичення за ареальним критерієм. Так, для кожного з розглянутих нижче варіантів англійської донорами постають здебільшого мови, що або мають статус офіційних поряд із англійською (французька – в Канаді; африкаанс, зулу, коса – в Південноафриканській республіці; ірландська – в Ірландії; самоанська – в Незалежній Державі Самоа), або використовуються місцевими етнічними меншинами, які є мігрантами чи нащадками мігрантів (циганська – в Сполученому Королівстві Великобританії та Північної Ірландії).

Розмаїття неосленгізмів у регіональному, етнічному та діяльнісному планах дозволяє виокремити чотири основних напрямки запозичення лексики сленгом англійської мови початку XXI століття: запозичення загальних неосленгізмів за регіональною / етнічною / соціальною належністю носіїв; запозичення спеціальних неосленгізмів за соціальною належністю носіїв.

5.6.1. Регіональна диференціація загальних неосленгізмів ґрунтується на міграції побутової лексики з однієї мови в іншу внаслідок тривалого географічного сусідства мови-донора та мови-реципієнта.

Три основних тенденції запозичення загальних неосленгізмів за регіональною належністю носіїв передбачають перехід: 1) галицизмів у канадський сленг; 2) ірландизмів у британський сленг; 3) лексики з африкаансу, коса та зулу в південноафриканський сленг.

5.6.1.1. Галицизми в канадському сленгу. Галицизми, тобто слова французького походження [241, с. 45] (43 одиниці, або 22,8 % від загальної кількості неологізмів іншомовного походження), представлені в канадському загальному сленгу початку ХХІ століття 24 власне запозиченнями, 11 кальками, а також чотирма псевдозапозиченнями.

Серед новітніх галицизмів переважають **суспільноповутові неосленгізми** (33 одиниці), які позначають **осіб, предмети**, а також **продукти діяльності людини**. Назви **осіб** пов'язані з їхньою **професійною** (*chantoosie* ‘співачка в нічному клубі’ (вихідна одиниця *chanteuse* ‘співачка’) [308, с. 127]) **та національною** (*schinwhars / chinois* ‘китаєць’ (вихідна одиниця *chinois*) [308, с. 560]) **належністю**, а також **соціальним статусом** (*voyou* ‘хуліган, бандит’ (вихідна одиниця *voyou* ‘вуличний хуліган’) [308, с. 682-683]; *grand fromage* ‘цабе, велика шишка’ [308, с. 302], яке є псевдозапозиченням і становить дослівний переклад англійського *big cheese* з ідентичним значенням). Із-поміж найменувань предметів зафіксовані галицизми використовуються для номінації **будівельних об'єктів** (*temple du vin* ‘виноробня *Le Clos Jordanne*, яка буде споруджена в Лінкольні (провінція Онтаріо)’ (вихідна одиниця *temple du vin*) [308, с. 644]; фонетична калька *shoe* ‘Шербрукська університетська лікарня’ (вихідна одиниця *CHUS (Centre Hospitalier Universitaire de Sherbrooke)*) [308, с. 576]) та **установ** (*Caisse Pop* ‘кредитна спілка’ (вихідна одиниця *Caisse populaire*) [308, с. 113]). **Продукти діяльності людини** включають назви **продуктів вербальної комунікації** (*betise* ‘недоречна ремарка’ (вихідна одиниця *bêtise*) [308, с. 49]), а також **видів групового дозвілля** (семантична калька *turn (a film)* ‘знімати (фільм)’ (вихідна одиниця *tourner (un film)*) [308, с. 670]).

Сім **виробничоповутових неосленгізмів** французького походження включають найменування **трудових об'єднань осіб** (семантичні кальки *manifestation* ‘демонстрація’ (вихідна одиниця *manifestation*) [308, с. 419], *syndicat* ‘профспілка’ (вихідна одиниця *syndicat*) [308, с. 636]) та **продуктів робочих відносин** (семантичні кальки (*get good*) *notes* ‘(отримувати хороші) оцінки’ (вихідна одиниця (*obtenir de bonnes*) *notes*) [308, с. 463], *radiate (a mortgage)* ‘анулювати (закладну)’ (вихідна одиниця *radier (une hypothèque)*) [308, с. 527]).

Три **домашньопобутові неосленгізми**-галицизми представлені двома **кулінарнімами** (фразеологічна калька *green fairy* ‘абсент’ (вихідна одиниця *fée verte*) [308, с. 305], а також псевдозапозичення *steame* ‘хот-дог, приготований на парі’ [308, с. 618], утворене за аналогією до раніше запозичених галицизмів *flambé* ‘фламбувати’ та *sauté* ‘пасерувати’, де *é* у *flambé*, *sauté* та *e* у *steame* постає граматичним маркером дієприкметника минулого часу пасивного стану у французькій мові) та однією назвою **особистого аксесуару** (*montrel* ‘наручний годинник’ (вихідна одиниця *montre*) [308, с. 438]).

Диференційними семантичними ознаками слів французького походження є переважання евалюативно нейтральних одиниць, у першу чергу суспільнопобутової сфери, а також представленість лексем виробничопобутової сфери, практично не засвідченої в інших групах запозичених неосленгізмів, що зумовлено високою престижністю французької мови в Канаді.

5.6.1.2. Ірландизми в британському сленгу. Лексеми ірландського походження в британському загальному сленгу налічують 29 одиниць, або 15,9 % від загальної кількості неологізмів іншомовного походження.

Подібно до галицизмів, серед ірландизмів переважають **суспільнопобутові неосленгізми** (28 одиниць), що номінують **осіб** та **продукти їхньої діяльності**, а також **якісні ознаки**. Назви **осіб** визначаються їхньою **статевою належністю** (*gorsoon* ‘молодий чоловік’ (вихідна одиниця *garsún* ‘хлопець’) [308, с. 301]), **рисами зовнішності** (фонетична калька *eye fiddle* ‘некрасива людина, опудало’ (вихідна одиниця *aghaidh fidil* ‘маска’) [308, с. 239]), **особливостями характеру / поведінки** (*boolum* ‘хвалько, хвастун’ (вихідна одиниця *bolmán* ‘базікало’) [308, с. 80], *oinseach* ‘дурепа’ (вихідна одиниця *óinseach*) [308, с. 469]) та **соціальним статусом** (*cábóg* ‘невіглас; селяк, неотеса’ (вихідна одиниця *cábóg*) [308, с. 112], *gurrier* ‘хуліган’ (вихідна одиниця *gor* ‘(про курку) нестися’) [308, с. 312]). Ірландизми для позначення **продуктів діяльності людини** охоплюють сфери **вербальної комунікації** (*ráiméis* ‘пусте базікання’ (вихідна одиниця *raiméis*) [308, с. 528]), а також **групового дозвілля** (*scrawbee-looby* ‘погано / випадково забитий гол’ (вихідна одиниця *scrabha* ‘завзята спроба’ та *lúb* ‘петля; поворот’) [308, с. 562]). Виявлені **якісні ознаки** слугують для номінації **рис**

зовнішності (*ganku* ‘брудний, відразливий’ (вихідна одиниця *gangaid* ‘злоба, недобррозичливість’) [308, с. 280]) та **особливостей характеру / поведінки** (*sleeveen* ‘хитрий, лицемірний’ (вихідна одиниця *slibhín* ‘хитрун’) [308, с. 591]).

Єдиним **домашньопобутовим неосленгізмом**-ірландизмом є **кулінаронім** *craythur* ‘сильний алкогольний напій’ (вихідна одиниця *créatúr* ‘істота’) [308, с. 171].

Отже, головна семантична особливість слів ірландського походження полягає в позначенні суспільнопобутових понять, які здебільшого характеризуються негативним ціннісним наповненням, адже віддзеркалюють британські стереотипи про ірландців: схильність до пияцтва, фізичної агресії та хуліганства.

5.6.1.3. Запозичення з африкаансу та мов банту в південноафриканському сленгу. Усі запозичення з африкаансу (20 одиниць, або 10,9 % від загальної кількості неологізмів іншомовного походження), а також мов банту – коса (2 одиниці) та зулу (1 одиниця) – слугують у південноафриканському загальному сленгу початку ХХІ століття для позначення двох груп понять: суспільнопобутових (21 одиниця) та домашньопобутових (2 одиниці).

Суспільнопобутові неосленгізми африкаанського походження використовуються для номінації **осіб за віком** (*ballie* ‘дідуган; батько / мати похилого віку’ (вихідна одиниця *ou ballie* ‘старик’) [308, с. 29]) та **особливостями характеру / поведінки** (*doos* ‘ідіот’ (вихідна одиниця *doos* ‘жіночий статевий орган’) [308, с. 213]); **транспортних засобів** (*bakkie* ‘південноафриканський пікап’ (вихідна одиниця *bak* ‘миска; таз’) [308, с. 28]). **Домашньопобутові неосленгізми** охоплюють найменування **предметів одягу та взуття** (*takkies* ‘кросівки’ (вихідна одиниця *tekkies*) [308, с. 638]), а також **фізіологічних станів** (*jags* ‘сексуально збуджений’ (вихідна одиниця *jags*) [308, с. 361]).

Обидва зафіксовані приклади з мови коса є **суспільнопобутовими** назвами **осіб за особливостями характеру / поведінки**: *nkalafaker* ‘шахрай’ [308, с. 459] та *nkalakatha* ‘надійна людина’ [308, с. 459].

Єдине ідентифіковане нами *суспільнопобутове запозичення* з зулуської вживається для позначення *часового відрізка*: *ekusen o'clock* ‘ранок’ (вихідна одиниця *ekuseni* ‘ранок’) [308, с. 233].

Таким чином, спільною семантичною особливістю південноафриканських неосленгізмів з африкаансу, коса та зулу є переважання лексики суспільнопобутової сфери.

5.6.2. Етнічна диференціація загальних неосленгізмів пов’язана з міграцією побутової лексики з однієї мови в іншу внаслідок історичних контактів етносів-носіїв.

У досліджуваному матеріалі ми виявили тільки одну тенденцію запозичення загальних неосленгізмів за етнічною належністю носіїв – *міграцію циганізмів у сленг британських ромів*.

Циганська є креольською мовою Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії, більш відомою в англійській мові під ендонімом *Anglo(-)Romani* [201, с. 60]. Циганізми представлені в загальному сленгу британських ромів 42 одиницями, які становлять 23 % зібраних неологізмів іншомовного походження.

Серед новітніх циганських запозичень переважають *суспільнопобутові неосленгізми* (33 одиниці), які іменують *осіб, тварин та предмети побуту циган*. Назви *осіб* включають *професійну* (*garlo* ‘офіцер поліції’ (вихідні одиниці *garav* ‘ховати’ та *bawlo* ‘офіцер поліції’) [308, с. 281], *gavvers* ‘поліція’ (вихідна одиниця *gav* ‘село’ або *garav* ‘ховати’) [308, с. 283], *musgro* ‘офіцер поліції’ (вихідна одиниця *mujeskeru*) [308, с. 447]) та *етнічну* (*kennec* ‘нециган’ (вихідна одиниця *ken* ‘будинок’) [308, с. 379]) *належність*, а також *соціальний статус* (*chav(a) / chavster / charva / charver* ‘представник маргінальної субкультури чав’ (вихідна одиниця *čhavo* ‘хлопець’) [308, с. 129], *hedge tumper* ‘безхатько, волоцюга’ (вихідна одиниця *tumper* ‘жебрак’) [308, с. 328]). Спорідненими з наведеними прикладами є найменування *частин тіла людини*, зокрема *hummel* ‘волосся’ (вихідна одиниця *ummul, umbul*) [308, с. 348], *sheero*

‘голова’ (вихідна одиниця *šero*) [308, с. 571], а також фонетична калька *purr* ‘живіт’ (вихідна одиниця *peř*) [308, с. 520]. Запозичення на позначення **тварин** включають фонетичну кальку *sanny* ‘птах; фазан’ (вихідна одиниця *kaxni* ‘курка’) [308, с. 117]. **Предмети побуту циган** представлені назвами **психоактивних речовин** (*toov* ‘цигарки; тютюн’ (вихідні одиниці *thuv* ‘дим’, *thuvalo* ‘тютюн’) [308, с. 659]) та **малих архітектурних форм** (*prooker* ‘вказівний стовп’ (вихідні одиниці *pukkering kosh* від *phuker* ‘розповідати’ та *kašt* ‘деревина’ або *pogger the drom* від *phuker* ‘розповідати’ та *drom* ‘дорога’) [308, с. 508]).

Вісім **домашньопобутових неосленгізмів-циганізмів** охоплюють назви **житла** (*hatchintan* ‘циганський табір’ (вихідна одиниця *ačh* ‘залишатися’ та *than* ‘місце’) [308, с. 324]); **одягу** (*jethro* ‘пальто; плащ’ (вихідна одиниця *jaffo*) [308, с. 366]), **взуття** (*chokkas* ‘взуття’ (вихідна одиниця *tirax*) [308, с. 138]) та **особистих аксесуарів** (*fawtu* ‘перстень’ (вихідна одиниця *fawni*) [308, с. 246]); **сімейного статусу** (фонетична калька *rumoured* ‘одружений’ (вихідна одиниця *romardi*) [308, с. 551]).

Єдиним **виробничопобутовим неосленгізмом** циганського походження є найменування **продукту робочих відносин між особами**: фонетична калька *ting* ‘продавати гілочки вересу (як оберіг)’ (вихідна одиниця *tang* ‘просити; вимагати’) [308, с. 446].

Отже, серед циганізмів переважають одиниці суспільнопобутової сфери.

5.6.3. Соціальна диференціація загальних і спеціальних неосленгізмів ґрунтується на міграції лексики з однієї мови в іншу внаслідок історичної взаємодії суспільних груп, об'єднаних спільними інтересами.

5.6.3.1. Сленг поларі. Єдиною тенденцією запозичення загальних неосленгізмів за соціальною належністю носіїв постає **міграція італізмів у поларі** – жаргон британської театральної богеми, представників шоу-бізнесу, матросів та гомосексуалістів [187, с. 391; 244, с. 211].

Виявлені 12 новітніх італійських запозичень, які становлять 6,6 % від загальної кількості неологізмів іншомовного походження, не пов'язані з побутом і включають назви **якісних ознак різного ступеня інтенсивності вияву**, наприклад, *ben / bene* 'хороший' (вихідна одиниця *bene* 'добре') [308, с. 48], *catever / kerterver* 'поганий, паскудний' (вихідна одиниця *cattivo*) [308, с. 123], *superbissimo* 'чудовий, відмінний' [308, с. 631], а також **квантифікаторів**, наприклад, *madza / madzer / medza / medzer / midzer* 'половина' (вихідна одиниця *mezzo, -a*) [308, с. 415], *multo* 'багато' (вихідна одиниця *molto*) [308, с. 446], *say dooeu* 'вісім' (вихідні одиниці *sei* 'шість' та *due* 'два') [308, с. 558], *say oneu* 'сім' (вихідні одиниці *sei* 'шість' та *uno* 'один') [308, с. 558], *say tray* 'дев'ять' (вихідні одиниці *sei* 'шість' та *tre* 'три') [308, с. 558].

Хоча числівники загалом запозичуються дуже рідко, в досліджуваному матеріалі засвідчено аж три неологізми, утворені на основі цифри "шість" за ідентичною схемою: *say oneu* 'шість один' для позначення 'семи', *say dooeu* 'шість два' для позначення 'восьми' і *say tray* 'шість три' для позначення 'дев'яти'. Особливий статус шестірки як вихідної одиниці при творенні чисел від "семи" до "дев'яти" в сленгу поларі був перейнятий у креольської циганської мови, де цифру "сім" називають *dui trins ta ueck*, що дослівно означає 'дві трійки та одиниця' [154, с. 31].

Отже, диференційною ознакою італізмів у сленгу поларі є зосередженість не на предметнісному вимірі навколишнього світу, а на його якісних та кількісних характеристиках.

5.6.3.2. Сленг наркоманів. Єдиною виявленою тенденцією запозичення спеціальних неосленгізмів за соціальною належністю носіїв є **міграція лексики з іспанської, гінді, тайської, португальської та самоанської мов у сленг наркоманів** (38 одиниць, або 20,8 % неологізмів іншомовного походження).

Усі запозичення з іспанської (31 одиниця), гінді (3 одиниці), тайської (2 одиниці), португальської (1 одиниця) та самоанської (1 одиниця) вживаються в спеціальному сленгу наркоманів для номінації психоактивних речовин природного або штучного походження.

Характерними рисами цієї групи лексем є: в семантичному плані – переважання назв опіатів (59,5 % одиниць) над іншими класами психоактивних речовин, що зумовлено їхньою вираженою наркотичною дією та відносною дешевизною; в етимологічному плані – домінування лексики іспанського походження (81,6 % одиниць) у зв'язку з активною контрабандою наркотиків із Мексики та країн Південної Америки у США.

Найменування *опіатів*, а саме – *героїну*, представлені 22 іспанізмами, серед яких *brea* (вихідна одиниця *brea negra*, *brea marrón* [226, с. 139]) [308, с. 89], *calbo* (вихідна одиниця *caballo*) [308, с. 113], *chaporote* (вихідна одиниця *chaporote negro* [161, с. 50]) [308, с. 127], *chatarra* (вихідна одиниця *chatarra* ‘металобрухт; хлам’ або *comida chatarra* ‘фаст-фуд’) [308, с. 129], *chiba* (вихідна одиниця *chiva*) [308, с. 132], *la buena* (вихідна одиниця *(la) buena (heroína)* ‘хороший (героїн)’) [308, с. 390], *manteca* (вихідна одиниця *manteca*) [308, с. 420], *vidrio* (вихідна одиниця *vidrio*) [308, с. 681], *zoquete* (вихідна одиниця *zoquete* ‘кусень, шмат’) [308, с. 719], а також єдиним зафіксованим португальським запозиченням *tigre* (вихідна одиниця *tigre*) [308, с. 652].

Назви *психостимуляторів* включають три іспанізми для позначення *кокаїну*, а саме *bazulco* (вихідна одиниця *bazulco* ‘наркотична суміш кокаїну та героїну’) [308, с. 39], *cabello* (вихідна одиниця *caballo* ‘героїн’) [308, с. 112] та *esnortiar* (вихідна одиниця *esnortiar*) [308, с. 237]; дві лексеми тайського походження для номінації *пара-метоксиамфетаміну* (*yaba* [309, с. 204]) та *метамфетаміну у формі таблеток* (*yabba* [309, с. 204]), які мають спільну вихідну одиницю – тайське *ยา* ‘амфетаміни’ (дослівно ‘божевільний наркотик’ – від *ยา* ‘наркотик’ та *ยา* ‘божевільний’); один іспанізм для позначення *MDMA* – *crystal* (вихідна одиниця *crystal*) [308, с. 173]; один неосленгізм із самоанської мови, який застосовується для найменування *дешевого курильного кокаїну* – *ma'a* [308, с. 414] – і сам постає семантичною калькою англійського сленгізму *stone* ‘дешевий курильний кокаїн’ (первинне значення вихідної самоанської одиниці *ma'a* – ‘камінь’).

Три іспанізми використовуються для номінації **канабіоїдів**: **марихуани** (*mafú* (вихідна одиниця *mafú*) [308, с. 415], *marimba* (вихідна одиниця *marimba*) [308, с. 421]) та **марокканського гашишу** (*caramello* (вихідна одиниця *caramelo marroquí* [184, с. 36]) [308, с. 118]).

Дві лексеми іспанського походження також слугують назвами **галюциногенів**: **фенциклідину** (*polvo* (вихідна одиниця *polvo de angel* [211, с. 124]) [308, с. 506]) та **декстрометорфану** (*rojo* (вихідна одиниця *rojo* ‘червоний’) [310, с. 824]).

Двома найменуваннями **пристосувань для інгаляції психоактивних речовин** представлені індійські запозичення: *beedi / beadi / bidi / biri* ‘різновид цигарки з високим умістом нікотину та фруктовим ароматом’ (вихідна одиниця *बीड़ी*) [308, с. 44] та *chellum* ‘глиняна люлька для куріння марихуани’ (вихідна одиниця *चिलम* ‘люлька’) [308, с. 131]).

Індійське походження має також єдина зафіксована назва **наркотичного напою** – *bhang lassi* ‘напій-суміш пенджабського йогурту лассі та марихуани’ (вихідна одиниця *भाँग लस्सी*) [308, с. 50].

Отже, запозичення неосленгізмів ґрунтується на ареальних контактах регіональних варіантів сленгу. Основними тенденціями міграції іншомовної лексики в сленг англійської мови постає перехід: 1) галицизмів у канадський загальний сленг; 2) ірландизмів та циганізмів у британський загальний сленг; 3) слів з африкаансу, коса та зулу в південноафриканський загальний сленг; 4) італізмів у загальний сленг поларі; 5) іспанських, індійських, тайських, португальських та самоанських слів у спеціальний сленг наркоманів.

Висновки до розділу 5

1. Онтологічними рисами сленгізмів-неоформосемантів постають: у випадку словотвору – паралельний розвиток у деривата нових форми та значення; у випадку запозичення – перехід з іншої мови готових лексем або фразем, форма та значення яких не є похідними від наявних у мові-реципієнті одиниць.

2. Особливостями структури і семантики сленгізмів-неоформосемантів, яким притаманна паралельна новизна планів вираження та змісту, є ускладнення форми та значення вихідної одиниці при афіксації; ускладнення форми та зміна значення вихідної одиниці у випадку редуплікації; опрощення форми та зміна значення вихідної одиниці внаслідок регресивної деривації та телескопії; зміна частиномовної належності форми та значення вихідної одиниці під час конверсії; перенесення лексичного / фразеологічного знака із готовими формою та значенням із зовнішнього джерела через запозичення.

3. Серед 50 препозитивних та постпозитивних формантів, ідентифікованих у досліджуваних неосленгізмах-афіксатах, найвищу продуктивність виявили чотири традиційні суфікси (*-ed*, *-er*, *-ie* та *-ing*), за допомогою яких утворилося 73,6 % усіх одиниць. Новітні тенденції афіксації в сленгу англійської мови включають розвиток шести нових суфіксів *-erati*, *-ista*, *-lette*, *-licious*, *-nol* та *-tastic*; кристалізацію одного нового значення 'який перебуває в стані алкогольного / наркотичного сп'яніння' в традиційного суфікса *-ed*; ревіталізацію одного деузуалізованого суфікса (*-en*); у край низьку продуктивність префіксації з усього 2,3 % виявлених афіксатів-неосленгізмів.

4. Із-поміж 14 моделей конверсії в сленгу англійської мови початку ХХІ століття найвищою продуктивністю характеризуються три: одієслівлення іменників, субстантивація дієслів та ад'єктивація іменників, актуалізацію яких фіксуємо у 88,8 % неосленгізмів-конвертивів.

5. Серед телескопічних неосленгізмів часткові (59,4 % одиниць) суттєво переважають повні (35 % одиниць) та гаплогічні (5,6 % одиниць). Причинами цього постають, з одного боку, більша формально-змістова прозорість часткових телескопізмів порівняно з повними у зв'язку зі збереженням однієї цілої основи, а з іншого, простіші умови їхньої сполучуваності порівняно з гаплогічними телескопізмами, яким притаманне нелінійне збереження обох основ.

6. Редуплікація ґрунтується на абсолютній фонотактичній еквівалентності або високому рівні фонотактичної еквівалентності компонентів. Серед часткових редуплікативів переважають фінальні (90,1 % одиниць) у зв'язку з суголосністю

повторюваних частин. Більшість повних редуплікативів (80,8 % одиниць) характеризуються семантичною іконічністю.

7. Регресивна деривація в сленгу англійської мови початку ХХІ століття найчастіше передбачає вилучення афікса (89 % одиниць), рідше – фрагмента лексеми (4,9 % одиниць) або цілої лексеми (6,1 % одиниць). Ідентифіковану нами ознаку зміни референтів твірної та похідної одиниць використовуємо для делімітації регресивної деривації, з одного боку, та усічення, графічного скорочення й еліпсису, з іншого.

8. Запозичення нових одиниць у сленг є регіонально, етнічно та соціально зумовленим і передбачає перехід: 1) галицизмів у канадський загальний сленг; 2) ірландизмів та циганізмів у британський загальний сленг; 3) слів із африкаансу та мов банту в південноафриканський загальний сленг; 4) італізмів у загальний сленг поларі, поширений серед театралів, представників шоу-бізнесу та гомосексуалістів; 5) іспанських, індійських, тайських, португальських і самоанських слів у сленг наркоманів.

9. Запозичені неформосеманти, незважаючи на свою продуктивність, закріплені у вживанні за регіонально, етнічно та соціально відокремленими групами носіїв, тому не відіграють значної ролі у збагаченні сленгу англійської мови загалом.

10. Усі виявлені способи творення неформосемантів є традиційними для англійської мови. Водночас ідентифіковано невідомі раніше засоби деривації, які представлені шістьма новими суфіксами, одним традиційним суфіксом із новим значенням та одним ревіталізованим суфіксом.

Основні положення цього розділу викладено в чотирьох одноосібних публікаціях автора [26; 28; 30; 33].

ВИСНОВКИ

У дисертації досліджено структуру і семантику неосленгізмів англійської мови початку ХХІ століття. Теоретичне підґрунтя роботи складає комплекс наукових праць із неології (О.Л. Гармаш, О.М. Головка, В.І. Заботкіна, Ю.А. Зацний, Т.В. Попова, Ж. Турньє) та соціолінгвістики (М. Адамс, К.Л. Бондаренко, Дж. Г'юз, Дж. Ейто, О.Л. Клименко, Е. Маттіелло, Е. Партридж, К. Сорніг, Р. Спірс, Л.О. Ставицька).

Неосленгізм визначаємо як субстандартну, розмовну, неформальну лексичну або фразеологічну одиницю, форма і / або значення якої характеризуються унілатеральною чи білатеральною новизною.

Неосленгізм може трактуватися у двох ракурсах: як соціально маркована одиниця, що визначається соціолінгвальністю; як новотвір, що характеризується унілатеральною або білатеральною новизною в системі мови.

Соціолінгвальність виявляється в його мовному відображенні сленгом висхідної стратифікації суспільства – від обмеження вживання носіями-представниками нижчих класів у середині ХVІІІ століття до можливості включення сленгових одиниць в ідіолекти елітаріїв на початку ХХІ століття. Типологізація неосленгізмів відповідно до їхньої соціолінгвальності детермінується віком, діяльністю, етнічною належністю та територією проживання носіїв.

Новизна є відрізком існування сленгової одиниці з моменту її виникнення до повної узуалізації. За ступенем реалізації новизна буває унілатеральною та білатеральною. Унілатеральна новизна характеризується змінами тільки в одному компоненті мовного знака в рамках одного акту словотвору. Білатеральна новизна натомість визначається паралельними змінами в обох компонентах мовного знака. В аспекті новизни планів вираження і / або змісту досліджені неосленгізми поділяємо на неоформи, неосеманти та неоформосеманти.

Онтологічною рисою сленгізмів-неоформів (29,4 % усіх новотворів) постає розвиток нового плану вираження при збереженні вихідної семантики. Серед неоформів 32,6 % одиниць утворюються шляхом римованої субституції,

19,8 % одиниць – внаслідок ініціальної аббревіації, 15,7 % одиниць – за допомогою усічення, 11,9 % одиниць – через фонетичну мімікрію, 10,9 % одиниць – засобами суфіксального усічення та 9,1 % одиниць – у результаті еліпсису. Усі проаналізовані неоформи спираються на наявні в англійській мові моделі деривації. Римований сленг початку ХХІ століття твориться здебільшого на основі фразем (94,9 % субститутів), у яких переважає підрядний зв'язок між компонентами (78,5 % субститутів), а найпродуктивнішою моделлю постає "іменник-означення + іменник" (45 % субститутів). Ініціальні аббревіатури-неосленгізми найчастіше виникають внаслідок скорочення субстантивних фразем (63,5 % аббревіатур), рідше – неповних пропозем (10 % аббревіатур) або складних лексем (8,5 % аббревіатур). Більшість усічених новотворів утворюються за допомогою апокопи (80 % утинків), яка в сленгу англійської мови початку ХХІ століття характеризується збереженням у фінальній позиції утинка приголосного або кластера, втратою кореляції між силабічною / морфемною будовою вихідної та кінцевої одиниць, лексикалізацією префіксів і префіксоїдів, фонетизацією орфограм та наявністю графічних аномалій. Фонетичну мімікрію найчастіше фіксуємо в спеціальному сленгу наркоманів (70,7 % одиниць), що пов'язано з її функцією втаємничення інформації, і, меншою мірою, в загальному сленгу (23 % одиниць). Усічено-суфіксальні неосленгізми творяться здебільшого шляхом приєднання регулярних суфіксів (95,1 % одиниць), найпродуктивнішим із яких постає формант *-ie* (67 % одиниць). Еліптичні неосленгізми здебільшого виникають на основі вербальних сталих зворотів (47,1 % одиниць) та субстантивних вільних словосполучень (41,4 % одиниць). Таким чином, структурні типи сленгізмів-неоформів включають ініціальні аббревіатури, утинки, суфіксальні утинки та еліптичні трансформи, що утворюються шляхом декомпозиції вихідної одиниці, а також римовані субститути та фонетичні мімікрати, які є результатом фонетичної ремотивації вихідної одиниці.

Характерною рисою неосемантів (29,33 % усіх новотворів) постає розвиток нового значення при збереженні вихідної форми. Сленгові неосеманти поділяються на відапелятивні та відонімні. Відапелятивні неосленгізми

творються за допомогою семантичних процесів метафоризації (61,7 % одиниць), звуження значення (14,9 % одиниць), метонімізації (14,3 % одиниць), розширення значення (9,1 % одиниць), пейорації (8,5 % одиниць) та меліорації (3,2 % одиниць). Відонімні загальні назви виникають шляхом метафтонімізації та метонімізації, кожна з яких представлена шістьма традиційними для англійської мови моделями апелятивації. В обох випадках найвищою продуктивністю характеризуються перехід у загальні назви власних імен людей (відповідно 31,6 % та 23 % одиниць) та торгових знаків (відповідно 18,8 % та 12,2 % одиниць). Таким чином, семантична специфіка неосемантів пов'язана з актуалізацією процесів метафоризації, метонімізації, розширення та звуження значення, а також меліорації та пейорації – у відапелятивних одиницях; метафтонімізації та метонімізації – у відонімних одиницях.

Притаманними рисами сленгізмів-неоформосемантів (41,27 % усіх одиниць) постають: у випадку словотвору – паралельний розвиток у деривата нової форми та нового значення; у випадку запозичення – перехід з іншої мови готових лексем або фразем, форма та значення яких не є похідними від наявних у мові-реципієнті одиниць. Основними способами творення сленгізмів-неоформосемантів початку XXI століття постають афіксація (38,7 % одиниць), конверсія (20,8 % одиниць), телескопія (13,5 % одиниць), редуплікація (7,2 % одиниць) та регресивна деривація (6,1 % одиниць) з актуалізацією наявних в англійській мові моделей деривації. Неосленгізми-афіксати характеризуються суттєвим переважанням суфіксатів (97,7 % одиниць), розвитком шістьох нових формантів, кристалізацією одного нового значення в традиційного афікса та ревіталізацією одного деузуалізованого афікса. Неосленгізми-конвертиви здебільшого (88,8 % одиниць) творяться шляхом одієслівлення іменників, субстантивації дієслів та ад'ективації іменників. Серед телескопічних неосленгізмів часткові (59,4 % одиниць) переважають повні (35 % одиниць) та гаплогічні (5,6 % одиниць) у зв'язку з більшою формально-змістовою прозорістю та простішими умовами сполучуваності компонентів відповідно. З-поміж неосленгізмів-редуплікативів часткові домінують над повними (73,2 % проти 26,8 %), що пояснюється їхньою здатністю виражати більш складні

поняття внаслідок поєднання двох суголосних коренів на противагу повтору одного. Регресивні деривати в сленгу англійської мови початку ХХІ століття найчастіше виникають шляхом вилучення афікса (89 % одиниць), рідше – фрагмента лексеми (4,9 % одиниць) або цілої лексеми (6,1 % одиниць). Запозичення становлять 13,7 % неформосемантів і, будучи регіонально, етнічно та соціально зумовленими, характеризуються незначним переважанням циганізмів (22,9 % одиниць) та галицизмів (21,3 % одиниць). Отже, особливостями структури і семантики сленгізмів-неформосемантів є ускладнення форми та значення вихідної одиниці при афіксації; ускладнення форми та зміна значення вихідної одиниці у випадку редуплікації; опрощення форми та зміна значення вихідної одиниці внаслідок регресивної деривації і телескопії; зміна частиномовної належності форми та значення вихідної одиниці під час конверсії; перенесення лексичного / фразеологічного знака із готовими формою та значенням із зовнішнього джерела через запозичення.

Виконане дослідження дозволило окреслити шість тенденцій розвитку англійського сленгу на початку ХХІ століття: *часткове згладжування меж між лексемою, фраземою і пропоземою; актуалізацію наявних в англійській мові способів і моделей формо- та семодеривації при творенні сленгових одиниць; суттєве кількісне переважання неформосемантів над неформами та неосемантами; нерегулярність базового алгоритму творення неформів; фонетизацію орфограм; збагачення соціально маркованого лексикону англійської мови здебільшого за рахунок питомих і / або раніше асимільованих ресурсів.*

У сленгу англійської мови початку ХХІ століття спостерігається певна дифузність меж між лексемою, фраземою та пропоземою, що засвідчується компресією одиниць синтаксичного рівня в лексемах, повним заміщенням останніх фраземами і пропоземами та функціональним зближенням лексем із синтаксемами при творенні сленгових неформів.

Усі виявлені в дослідженні способи і моделі творення неосленгізмів є традиційними для англійської мови. Водночас більшу представленість у сленгу порівняно з літературною мовою продемонстрували римована субституція, фонетична мімікрія та суфіксальне усічення.

Найвищою продуктивністю творення серед трьох формально-змістових типів неосленгізмів характеризуються неоформосеманти (41,27 % одиниць), що дозволяє зробити висновок щодо прототипного характеру білатеральної новизни неологізмів. Практично однаково продуктивними є неоформи (29,4 % одиниць) та неосеманти (29,33 % одиниць).

Головною функціональною відмінністю сленгових неоформів порівняно з неосемантами та неоформосемантами є можливість порушення їхнього вихідного алгоритму, згідно з яким зміна плану вираження слова супроводжується повним збереженням його вихідного плану змісту, що засвідчується, окрім онтологічного для одиниць цього типу розвитку нової форми, наявністю в деяких із них семантичного зсуву. При творенні неосемантів та неоформосемантів подібних порушень алгоритмів, однак, не виявлено.

У зв'язку з ненормативністю сленгу та здебільшого низьким рівнем грамотності його носіїв правопис неосленгізмів характеризується частою фонетизацією орфограм, що зумовлює порушення історичного принципу побудови англійської орфографії і породжує графічні аномалії, зокрема репрезентацію власних імен з малої літери, написання однієї і тієї самої лексеми з великої та малої літер при абсолютно ідентичних умовах дистрибуції та невпорядкованість графіки окремих лексем з появою алографів.

Сленг сучасної англійської збагачується здебільшого за рахунок власних ресурсів (94,36 % неосленгізмів), де словотвірні засоби представлені питомими або асимільованими запозиченими морфемами, фрагментами лексем, лексемами, фраземами та пропоземами.

Перспективи дослідження неосленгізмів пов'язуємо зі встановленням мовних засобів збагачення англійських соціолектів на інших синхронічних зрізах, у тому числі в історичній ретроспективі; ідентифікацією нових способів творення сленгу; епідигматичним аналізом соціально маркованих неосемантів; диференційованим вивченням неосленгізмів різних варіантів англійської мови. Нові можливості відкриває контрастивне вивчення неосленгізмів у структурному, семантичному, функціональному та когнітивному аспектах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамян Л. А. О лексическом значении слова : Гносеологический анализ / Л. А. Абрамян // Պատմա-բանասիրական հանդես (Историко-филологический журнал) — Ереван, 1967. — № 1. — С. 65—79.
2. Аветян Н. С. Этнокультурная соционимативная дифференциация англоязычных полицейских социолектизмов / Н. С. Аветян // Гуманитарные, социально-экономические и общественные науки. Филологические науки. — 2015. — № 3. — С. 189—192.
3. Аветян Э. Г. Природа лингвистического знака / Эдмонд Гегамович Аветян. — Ереван : Митк, 1968. — 223 с.
4. Александрова В. Г. Эллипсис в структуре фразеологических единиц современного английского языка / В. Г. Александрова // Культура народов Причерноморья. — 2005. — № 76. — С. 119—123.
5. Альметова Н. М. Словообразовательная мотивация при конверсии в диахронии в английском языке / Н. М. Альметова // Известия Санкт-Петербургского университета экономики и финансов. — 2011. — № 2. — С. 83—85.
6. Антонюк О. В. Прізвиська, утворені морфологічним способом (на матеріалі антропонімії Донецької області) / О. В. Антонюк // Вісник Донецького національного університету. Серія Б : Гуманітарні науки. — 2014. — Вип. 1–2. — С. 15—19.
7. Антропова Н. А. Компрессивное словообразование : усечение слов (на материале немецкой разговорной субстантивной лексики) / Н. А. Антропова // Вестник Чувашского университета. — 2006. — № 1. — С. 182—189.
8. Апалько И. Ю. Продуктивность аббревиации в терминопроизводстве предметной области "Защита информации" / И. Ю. Апалько // Вестник Челябинского государственного университета. — 2008. — Вып. 27, № 36 (137). — С. 9—12.
9. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / Ирина Владимировна Арнольд. — [3-е изд., доп.]. — М. : Высш. шк., 1986. — 295 с.

10. Архангельська А. М. До проблеми словотвірної фемінізації в українській мові новітньої доби : традиція і сучасність / А. М. Архангельська // Мовознавство. — 2013. — № 6. — С. 27—40.

11. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу / Віктор Володимирович Балабін. — К. : Логос, 2002. — 315 с.

12. Баранова Л. А. Аббревиатурно-узуальная омонимия и омонимия исконных и заимствованных аббревиатур как средства языковой игры на стыке языков / Л. А. Баранова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство. — 2012. — Вип. 18, Т. 20. — С. 3—8.

13. Беликов В. И. Социоллингвистика : учебник для вузов / В. И. Беликов, Л. П. Крысин. — М. : Рос. гос. гуманит. ун-т, 2001. — 439 с.

14. Беяева М. Ю. Голофразис в ономастике / М. Ю. Беяева // Новината за напреднали наука : материали за IX Междунар. науч. практ. конф., (г. София, 17—25 мая 2013 г.) / ред. М. Т. Петков. — София : ООД "Бял ГРАД-БГ", 2013. — Т. 27. — С. 85—87.

15. Благоева Д. Прояви на езикова игра в българския и руския компютърен жаргон / Д. Благоева // Съпоставително езикознание. — 2006. — Изд. 2. — С. 5—13.

16. Блох М. Я. Аббревиация как продуктивный способ словообразования в истории европейских языков / М. Я. Блох, Т. С. Сергеева // Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Гуманитарные науки. — 2014. — № 1 (29). — С. 186—199.

17. Бодик О. П. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія / О. П. Бодик, Т. М. Рудакова. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 416 с.

18. Бондалетов В. Д. Русская ономастика / Василий Данилович Бондалетов. — М. : Просвещение, 1983. — 224 с.

19. Бондалетов В. Д. Социальная лингвистика / Василий Данилович Бондалетов. — М. : Просвещение, 1987. — 160 с.

20. Бондаренко К. Л. Лінгвокультурні особливості українського та англійського сленгу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.17 "Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство" / К. Л. Бондаренко ; Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2007. — 19 с.

21. Борис Д. П. Базові одиниці неології в аспекті поліномінативності / Д. П. Борис // Україна і світ : діалог мов та культур : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 19—21 берез. 2014 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. — С. 42—43.

22. Борис Д. П. Лексичні інновації в сучасній мовознавчій терміносистемі / Д. П. Борис // Нова філологія : [зб. наук. пр.]. — Запоріжжя : ЗНУ, 2014. — № 63. — С. 14—18.

23. Борис Д. П. Проблема визначення співвідношення понять "неологізм" та "оказіоналізм" у сучасній лінгвістиці / Д. П. Борис // Філологічні науки : історія, сучасний стан та перспективи досліджень : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Львів, 24—25 жовт. 2014 р.) / "Наукова філологічна організація "Логос". — Львів : ГО "Наукова філологічна організація "Логос", 2014. — С. 91—93.

24. Борис Д. П. Визначення сленгу у вітчизняній та зарубіжній термінологічних традиціях / Д. П. Борис // Мовні і концептуальні картини світу. — К. : ВПЦ "Київський університет", 2015. — Вип. 51. — С. 72—83.

25. Борис Д. П. Проблема неоднозначності поняття "неологізм" крізь призму лінгвофілософської теорії / Д. П. Борис // Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство) : [зб. наук. пр.]. — Дрогобич : Дрогобицький держ. пед. ун-т імені Івана Франка, 2015. — № 3. — С. 54—61.

26. Борис Д. П. Продуктивність телескопних неосленгізмів початку ХХІ сторіччя крізь призму морфотактичного підходу / Д. П. Борис // Одеський лінгвістичний вісник. — Одеса : Гельветика, 2015. — Вип. 5, Т. 1. — С. 7—11.

27. Борис Д. П. Структурне моделювання дезабревіатур-неосленгізмів початку ХХІ століття / Д. П. Борис // Україна і світ : діалог мов та культур :

матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 1—3 квіт. 2015 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2015. — С. 39—41.

28. Борис Д. П. Структурні особливості лексичних неосленгізмів-редуплікативів в аспекті семантичної іконічності / Д. П. Борис // Молодий вчений. — Херсон : Гельветика, 2015. — № 5 (20). — Ч. 2. — С. 149—153.

29. Борис Д. П. Тетрарність як детермінанта структурно-семантичного аспекту дослідження неосленгізмів / Д. П. Борис // Проблеми іноземної філології і перекладу : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, (Київ, 16 груд. 2015 р.) / .) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т. — К. : Освіта України, 2015. — С. 48—53.

30. Борис Д. П. Високопродуктивні моделі конверсії при творенні англійських неосленгізмів початку ХХІ століття / Д. П. Борис // Чинники розвитку філологічних наук у ХХІ столітті : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Херсон, 16—17 груд. 2016 р.) / М-во освіти і науки України, Херсон. держ. ун-т. — Херсон : Гельветика, 2016. — С. 102—107.

31. Борис Д. П. Енантіосемія англійських неосленгізмів початку ХХІ століття / Д. П. Борис // Україна і світ : діалог мов та культур : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 30 берез. — 1 квіт. 2016 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2016. — С. 33—34.

32. Борис Д. П. Механізми та моделі реалізації апелятивації в англійських неосленгізмах початку ХХІ століття / Д. П. Борис // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. — Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2016. — Вип. 20, Т. 2. — С. 8—12.

33. Борис Д. П. Регресивна деривація в англійських неосленгізмах початку ХХІ століття / Д. П. Борис // The Scientific Heritage. — Budapest, 2016. — № 7 (7), Part 2. — С. 62—64.

34. Борис Д. П. Феномен фонетической мимикрии в английских неосленгизмах начала ХХІ века / Д. П. Борис // Одеський лінгвістичний вісник. — Одеса : Гельветика, 2016. — Вип. 7. — С. 27—31.

35. Бортничук Е. Н. Словообразование в современном английском языке / Е. Н. Бортничук, И. В. Василенко, Л. П. Пастушенко. — К. : Вища школа, 1988. — 263 с.

36. Булава Н. Ю. Усічено-суфіксальні імена в основах українських прізвищ північної Донеччини / Н. Ю. Булава // Записки з ономастики. — Одеса : Астропринт, 2003. — Вип. 7. — С. 114—121.

37. Буслаев Ф. И. Историческая грамматика русского языка : синтаксис / Федор Иванович Буслаев. — [7-е изд.]. — М. : КомКнига, 2006. — 344 с.

38. Волошин Ю. К. Новообразования и собственно неологизмы современного английского языка (опыт дифференциации новых слов) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 "Германские языки" / Ю. К. Волошин. — М., 1971. — 20 с.

39. Воробйова О. П. Евристика модерністського дискурсу у когнітивно-поетологічному висвітленні (на матеріалі оповідань Вірджинії Вульф) / О. П. Воробйова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. — К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. — Т. 12, № 1. — С. 31—43.

40. Гак В. Г. О современной французской неологии / В. Г. Гак // Новые слова и словари новых слов / ред. Н. З. Котелова. — Л. : Наука, 1978. — С. 37—52.

41. Гармаш О. Л. Англомовна епідигматика та розвиток вокабуляру / Олена Леонідівна Гармаш. — Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2009. — 128 с.

42. Головка О. М. Типологічна характеристика англомовних неологізмів / О. М. Головка // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. — 2009. — № 6. — С. 235—239.

43. Грабовий П. М. Когнітивні параметри українського молодіжного сленгу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / П. М. Грабовий ; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка, Ін-т філол. — К., 2010. — 18 с.

44. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook (на матеріалі англійської мови) : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.04 / Дзюбіна Оксана Ігорівна. — Львів, 2016. — 206 с.

45. Дубовский Ю. А. Этимологические источники формирования системы англоязычных афроэтносоциолектизмов / Ю. А. Дубовский, Т. Б. Заграевская // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. — 2015. — № 1, Т. 17. — С. 134—142.

46. Д'яков А. С. Основи термінотворення : семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. — К. : Вид. дім "KM Academia", 2000. — 218 с.

47. Евсюкова Т. В. Лингвокультурология : [учебник] / Т. В. Евсюкова, Е. Ю. Бутенко. — М. : ФЛИНТА, 2014. — 480 с.

48. Елистратов А. А. Ремотивантные декомпозицы в английском молодежном сленге / А. А. Елистратов // Вестник Челябинского государственного университета. — 2014. — № 7 (336) : Филология. Искусствоведение. — С. 27—30.

49. Емельянов А. А. О функциональных особенностях английского рифмованного сленга / А. А. Емельянов // Вестник гуманитарного факультета Ивановского государственного химико-технологического университета. — 2008. — Вып. 3. — С. 188—195.

50. Ермолович Д. И. Имена собственные на стыке языков и культур / Дмитрий Иванович Ермолович. — М. : Р. Валент, 2001. — 200 с.

51. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка / Вера Ивановна Заботкина. — М. : Высш. шк., 1989. — 126 с.

52. Зайковская Т. В. Молодежный жаргон. Можно мозжечокнутьса? Сабо самой! / Т. В. Зайковская // Русская речь. — 1993. — № 6. — С. 40—43.

53. Зайковская Т. В. Проблемы культуры молодежной речи: пути пополнения словарного состава молодежного жаргона / Татьяна Викторовна Зайковская. — Кишинев: Business-Elita, 2005. — 211 с.

54. Зеликов М. В. Эллиптические модели в языках Испании / М. В. Зеликов // Вопросы языкознания. — 1994. — № 1. — С. 100—113.
55. Змановская Е. В. Девиантология (психология отклоняющегося поведения) : [учеб пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Елена Валерьевна Змановская. — М. : Изд. центр "Академия", 2003. — 288 с.
56. Золотарева Т. А. Структурный анализ телескопных новообразований в современном английском языке / Т. А. Золотарева // Известия Волгоградского государственного педагогического университета. — 2011. — Т. 56, Вып. 2. — С. 91—94.
57. Иванова Е. В. Лексикология и фразеология современного английского языка / Елизавета Васильевна Иванова. — СПб. : Филол. ф-т СПбГУ; М. : Академия, 2011. — 352 с.
58. Изотов В. П. Параметры описания системы способов русского словообразования : [монография] / Владимир Петрович Изотов. — Орел : Орловский гос. ун-т, 1998. — 149 с.
59. Кадырова Л. Д. Деривационные модели контаминированных образований в текстах СМИ / Л. Д. Кадырова // Политическая лингвистика. — 2014. — № 3 (49).— С. 200—205.
60. Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика як напрямок пізнання власних назв : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.15 / Карпенко Олена Юріївна. — Одеса, 2006. — 416 с.
61. Карпенко Ю. О. Теоретичні засади розмежування власних і загальних назв / Ю. О. Карпенко // Мовознавство. — 1975. — № 4. — С. 46—50.
62. Клименко О. Л. Поповнення словникового складу сучасної англійської мови з нелітературних підсистем : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. Л. Клименко. — Харків, 2000. — 19 с.
63. Клявина И. И. Социокультурные индикаторы детской картины мира / И. И. Клявина // Русский вопрос : история и современность : материалы

V Всероссийской науч.-практ. конф., (Омск, 1—2 нояб. 2005 г.) / под ред. М. А. Жигуновой, Т. Н. Золотовой. — Омск : Наука, 2005. — С. 145—147.

64. Колоїз Ж. В. Українська оказіональна деривація : [монографія] / Жанна Василівна Колоїз. — К. : Акцент, 2007. — 310 с.

65. Колшанский Г. В. В чем различие знаковых систем? / Г. В. Колшанский // Вопросы философии. — 1960. — № 5. — С. 126—134.

66. Котелова Н. З. Первый опыт лексикографического описания русских неологизмов / Н. З. Котелова // Новые слова и словари новых слов / ред. Н. З. Котелова. — Л. : Наука, 1978. — С. 5—26.

67. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / Михайло Петрович Кочерган. — К. : Академія, 2006. — 464 с.

68. Красса С. И. Модели языковой игры в социолекте / С. И. Красса, А. В. Волкогонова // Вестник Южно-Уральского государственного университета. Серия : Лингвистика. — 2012. — Вып. 15. — С. 74—79.

69. Крысин Л. П. Современный русский язык. Лексическая семантика. Лексикология. Фразеология. Лексикография / Леонид Петрович Крысин. — М. : Академия, 2007. — 240 с.

70. Лаврова Н. А. Контаминация в современном английском языке : структура, семантика, прагматика / Н. А. Лаврова // Вестник Челябинского государственного университета. — 2011. — № 8 (223) : Филология. Искусствоведение. — С. 88—93.

71. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи : что категории языка говорят нам о мышлении / Джордж Лакофф ; [пер. с англ. И. Б. Шатуновского]. — М. : Языки славянской культуры, 2004. — 792 с.

72. Лакофф Дж. Метафоры, которыми мы живем / Дж. Лакофф, М. Джонсон ; [под ред. и с предисл. А. Н. Баранова]. — М. : Едиториал УРСС, 2004. — 256 с.

73. Левицкий В. В. Семасиология : [монография для молодых исследователей] / Виктор Васильевич Левицкий. — Винница : Нова Книга, 2012. — 680 с.

74. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови : [посібник] / Віктор Васильович Левицький. — Вінниця : Нова Книга, 2014. — 390 с.
75. Липатов А. Т. Сленг как проблема социолектики : [монографія] / Александр Тихонович Липатов. — М. : Элпис, 2010. — 318 с.
76. Лопатин В. В. Рождение слова. Неологизмы и окказиональные образования / Владимир Владимирович Лопатин. — М. : Наука, 1973. — 152 с.
77. Лук'яненко С. С. Лексико-словотвірні інновації в українському соціально-політичному назовництві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / С. С. Лук'яненко. — Харків, 2009. — 18 с.
78. Лыков А. Г. Современная русская лексикология (русское окказиональное слово) / Алексей Георгиевич Лыков. — М. : Высш. школа, 1976. — 120 с.
79. Маклакова Е. А. Теоретические проблемы семной семасиологии : [монографія] / Е. А. Маклакова, И. А. Стернин. — Воронеж : Истоки, 2013. — 277 с.
80. Маковский М. М. Английская диалектология. Современные английские территориальные диалекты Великобритании / Марк Михайлович Маковский. — М. : Высш. школа, 1980. — 191 с.
81. Маковский М. М. Английские социальные диалекты (онтология, структура, этимология) / Марк Михайлович Маковский. — М. : Высш. школа, 1982. — 135 с.
82. Маринова Е. В. Основные понятия и термины неологии / Е. В. Маринова // Языки профессиональной коммуникации : материалы междунар. науч. конф., (Челябинск, 21—22 окт. 2003 г.) / отв. ред. Е. И. Голованова. — Челябинск, 2003. — С. 243—247.
83. Мартос С. А. Молодіжний сленг у мовленнєвій структурі м. Херсона : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / С. А. Мартос; Луганський нац. пед. ун-т імені Т. Шевченка. — Луганськ, 2006. — 20 с.

84. Мартос С. А. Усічення основи як спосіб творення сучасного молодіжного сленгу / С. А. Мартос // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия : Филология. — Сімферополь, 2005. — Т. 18 (57), № 2. — С. 82—84.

85. Материнська О. В. Система меронімів у німецькій та англійській мовах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. В. Материнська. — Донецьк, 2013. — 40 с.

86. Матюшенко Е. Е. Современный молодежный сленг : формирование и функционирование : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.01 / Матюшенко Елена Евгеньевна. — Волгоград, 2007. — 188 с.

87. Мехеда М. И. Языковая экономия в английском субстандартном словообразовании (на материале редупликации) / М. И. Мехеда // *Lingua mobilis*. — 2012. — № 4 (37). — С. 56—67.

88. Миколенко Т. М. Український міський сленг (на матеріалі усного мовлення тернопільців) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / Т. М. Миколенко; НАН України, Ін-т укр. мови. — К., 2006. — 24 с.

89. Миронова М. Н. Аббревиация как способ терминообразования (на материале английского и русского языков) / М. Н. Миронова // Вестник Адыгейского государственного университета. — 2008. — Вып. 3 (31). — С. 50—52.

90. Морозова Е. И. Структурно-функциональные типы и прагматические характеристики эллипсиса во французском языке в сопоставлении с английским (на материале газетно-журнальных публикаций) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.20 "Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание" / Е. И. Морозова. — Екатеринбург, 2005. — 23 с.

91. Мосенкіс Ю. Л. Феномен українського молодіжного сленгу (сутність, розвиток, контакти) / Ю. Л. Мосенкіс, П. М. Грабовий, О. С. Фурса. — К.; Умань : ПП Жовтий, 2008. — 220 с.

92. Найда Ю.А. Процедуры анализа компонентной структуры референциального значения / Ю. А. Найда // Новое в зарубежной лингвистике. — М. : Прогресс, 1983. — Вып. XIV : Проблемы и методы лексикографии. — С. 61—74.

93. Намитокова Р. Ю. Авторские неологизмы : словообразовательный аспект / Роза Юсуфовна Намитокова. — Ростов-на-Дону : Изд-во Рост. ун-та, 1986. — 160 с.

94. Нарский И. С. Проблема значения "значения" в теории познания / И. С. Нарский // Проблема знака и значения / И. С. Нарский. — М. : Изд-во Моск. гос. ун-та, 1969. — С. 5—54.

95. Некрасова Л. С. К определению термина "темпоризм" / Л. С. Некрасова // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. — 2006. — № 18, Т. 1. — С. 70—73.

96. Нелюба А. М. Експліцитна й імпліцитна економія в словотвірній номінації української мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / А. М. Нелюба. — К., 2008. — 33 с.

97. Нелюба А. М. Черезкрокове словотворення й інноваційні явища в українській мові (на зразках суфіксальних дериватів) / А. М. Нелюба // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство. — 2009. — Т. 17, Вип. 15 (1) — С. 201—209.

98. Нелюба А. М. Явища економії в словотвірній номінації української мови: [монографія] / Анатолій Миколайович Нелюба. — Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, Харківське історико-філологічне товариство, 2007. — 302 с.

99. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики / Михаил Васильевич Никитин. — СПб. : Изд-во РГПУ имени А. И. Герцена, 2007. — 819 с.

100. Ніколашина Т. І. Словотвірні моделі редуплікатів у поетичному дискурсі Тараса Шевченка / Т. І. Ніколашина, Л. О. Сологуб // ScienceRise. — 2015. — № 6 (1) — С. 111—115.

101. Общее языкознание. Формы существования, функции, история языка / отв. ред. Б. А. Серебренников. — М. : Наука, 1970. — 604 с.

102. Омельченко Л. Ф. Структура та семантика гаплогічних телескопізмів / Л. Ф. Омельченко, Л. Ф. Соловійова // Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація : збірник тез V Всеукраїнської наук. конф. — Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. — С. 139—141.

103. Пирс Ч. Начала прагматизма / Чарльз Пирс ; [пер. с англ., предисловие В. В. Кирющенко, М. В. Колопотина]. — СПб : Лаборатория метафизических иссл. филос. ф-та СПбГУ; Алетейя, 2000. — 352 с.

104. Плотников Б. А. Основы семасиологии : [учеб. пособие для студ. филол. фак. вузов] / Бронислав Александрович Плотников. — Минск : Высшая школа, 1984. — 220 с.

105. Попко Л. П. Неологизация в языке как трансляция культурно-лингвистической национальной ментальности : [монография] / Людмила Петровна Попко. — К. : ГАРККиИ, 2007. — 360 с.

106. Попова Т. В. Русская неология и неография : [учеб. пособие] / Татьяна Витальевна Попова. — Екатеринбург : ГОУ ВПО "Уральский гос. тех. ун-т – УПИ", 2005. — 96 с.

107. Потапенко С. І. Вступ до когнітивної лінгвістики : [навч. посібник] / Сергій Іванович Потапенко. — Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. — 140 с.

108. Потятиник У. О. Соціолінгвістичні та прагмастилістичні аспекти функціонування сленгової лексики (на матеріалах періодики США) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 "Германські мови" / У. О. Потятиник ; Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. — К., 2003. — 21 с.

109. Прокутина Е. В. Английские заимствования в нестандартной лексике современного русского языка : структурно-словообразовательный аспект : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филос. наук : спец. 10.02.20 "Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание" / Е. В. Прокутина. — Челябинск, 2010. — 24 с.

110. Прокутина Е. В. Языковая игра как способ образования нестандартной лексики русского языка на базе английских заимствований / Е. В. Прокутина // Вестник Челябинского государственного университета. — 2009. — № 7 (188) : Филология. Искусствоведение. — Вып. 41. — С. 123—127.

111. Пьянзина И. Н. Основы лексикологии английского языка / Ирина Николаевна Пьянзина. — Нижний Новгород : Изд-во ГОУ НГЛУ имени Н. А. Добролюбова, 2005. — 135 с.

112. Редкозубова Е. А. Сленг как этноспецифический феномен австралийского и новозеландского коммуникативного пространства / Е. А. Редкозубова // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2 : Филология и искусствоведение. — 2013. — № 4 (128). — С. 76—84.

113. Рожанский Ф. И. Редупликация в канури / Ф. И. Рожанский // Африканский сборник 2007 / Отв. ред. В. Ф. Выдрин. — СПб : Наука, 2008. — С. 483—498.

114. Рожанский Ф. И. Редупликация и названия животных в африканских языках / Ф. И. Рожанский // Вопросы языкознания. — 2007. — № 2. — С. 57—66.

115. Рожанский Ф. И. Редупликация как словообразовательное средство в языках Западной Африки / Ф. И. Рожанский // Основы африканского языкознания. Лексические подсистемы. Словообразование / ред. В. А. Виноградов. — М. : Academia, 2008. — С. 495—530.

116. Савонякайте В. Етнічна належність у наукових теоріях / В. Савонякайте // Народна творчість та етнологія. — 2011. — № 3. — С. 25—29.

117. Светличная Н. О. Лингвопрагматические свойства аббревиации и дезаббревиации в современном русском языке / Н. О. Светличная // Филологические науки. Вопросы теории и практики. — Тамбов : Грамота, 2008. — № 1 (1), Ч. II. — С. 121—126.

118. Сенько Е. В. Теоретические основы неологии : [учеб. пособие] / под ред. Н. Ф. Алефиренко. — Владикавказ : Изд-во Сев.-Осет. гос. ун-та, 2001. — 107 с.

119. Сергеева Т. С. Аббревиатура в системе лексических сокращений / Т. С. Сергеева // Филологические науки. Вопросы теории и практики. — Тамбов : Грамота, 2013. — № 6 (24). — Ч. II. — С. 174—179.

120. Современный русский язык : [учеб. для филол. спец. ун-тов] / под ред. В. А. Белошапковой. — М. : Высш. шк., 1989. — 800 с.

121. Соловьева Н. А. Функционально-прагматическая специфика усечений в текстах печатных СМИ (на материале британской и американской прессы начала XXI века) / Н. А. Соловьева // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Научный журнал. Аспирантские тетради. — СПб, 2007. — № 18 (44). — С. 247—255.

122. Сорока О.Б. Тенденції розвитку сучасного болгарського лексикону / О. Б. Сорока // Вісник Львівського університету. Серія : філологічна. — 2012. — Вип. 56, Ч. 1. — С. 3—13.

123. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию (Переводы с французского под редакцией А. А. Холодовича) / Фердинанд де Соссюр. — М. : Прогресс, 1977. — 695 с.

124. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг : соціальна диференціяція української мови / Леся Олексіївна Ставицька. — К. : Критика, 2005. — 464 с.

125. Старченко Я. С. Інновації-утинки в жаргонових системах української мови / Я. С. Старченко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія : Філологія. — 2011. — № 963, Вип. 62. — С. 47—53.

126. Старченко Я. С. Лексико-словотвірні інновації в жаргонах української мови (від середини 80-их років минулого століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / Я. С. Старченко. — Дніпропетровськ, 2013. — 22 с.

127. Степанов Ю. С. Язык и Метод. К современной философии языка / Юрий Сергеевич Степанов. — М. : Языки русской культуры, 1998. — 784 с.

128. Степин В. С. Философия науки. Общие проблемы : [учеб. для асп. и соиск. уч. степ. канд. наук] / Вячеслав Семенович Степин. — М. : Гардарики, 2006. — 384 с.

129. Стернин И. А. Проблемы анализа структуры значения слова / Иосиф Абрамович Стернин. — Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 1979. — 156 с.
130. Стишов О. А. Назви осіб в українській мові кінця ХХ — початку ХХІ століть (на матеріалі ЗМІ) / О. А. Стишов // Неологічні назви осіб у сучасних слов'янських мовах. — Рівне — Оломоуць : Вид-во Нац. ун-ту "Остроз. акад.", 2011. — С. 9—40.
131. Стишов О. А. Оновлення сучасного українського лексикону / О. А. Стишов // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство). — Вінниця : Фірма "Планер", 2010. — Вип. 15. — С. 23—27.
132. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / Александра Васильевна Суперанская. — М. : Наука, 1973. — 366 с.
133. Сухорольська С. М. Методи лінгвістичних досліджень / С. М. Сухорольська, О. І. Федоренко. — Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2005. — 378 с.
134. Сучасна українська літературна мова : лексика і фразеологія / [за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда]. — К. : Наук. думка, 1973. — 439 с.
135. Теркулов В. И. О природе композитной аббревиации / В. И. Теркулов // Новітня філологія. — Миколаїв : Вид-во МДГУ імені Петра Могили, 2005. — Вип. 3. — С. 21—31.
136. Тибилова М. И. Аббревиатуры-инновации : системно-описательный и лингвопрагматический аспект : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 "Русский язык" / М. И. Тибилова. — Астрахань, 2011. — 21 с.
137. Тропина И. А. Наречия-инновации : лингвопрагматический аспект : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.01 / Тропина Ирина Анатольевна. — Ростов-на-Дону, 2007. — 148 с.
138. Уфимцева А. А. Лексическая номинация (первичная нейтральная) / А. А. Уфимцева // Языковая номинация : виды наименований / отв. ред. : Б. А. Серебренников, А. А. Уфимцева. — М. : Наука, 1977. — С. 5—85.

139. Фатеева Н.А. Грамматические неологизмы в современной русской поэзии / Н. А. Фатеева // Критика и семиотика. — 2008. — Вып. 12. — С. 165—191.

140. Химик В. В. Поэтика низкого, или просторечие как культурный феномен / Василий Васильевич Химик. — СПб. : Фил. фак. СПбГУ, 2000. — 272 с.

141. Хрустик Н. М. Проблеми морфемного, словотвірного та етимологічного аналізу / Надія Михайлівна Хрустик. — Одеса : Фенікс, 2011. — 114 с.

142. Чумак Л. М. Редуплікація як спосіб словотвору в сучасній англійській мові / Л. М. Чумак // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. — 2011. — Вип. 20. — С. 216—221.

143. Шанский Н. М. Лексика и фразеология современного русского языка / Николай Максимович Шанский. — М. : Гос. учеб.-пед. изд-во М-ва просвещения РСФСР, 1957. — 168 с.

144. Шаповалова Л. О. Поняття побуту : сутність та структура / Л. О. Шаповалова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. — 2010. — Вип. 42. — С. 131—137.

145. Щур І. І. Українськомовний комп'ютерний сленг : формування і функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / І. І. Щур; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка, Ін-т філол. — К., 2006. — 20 с.

146. Эпштейн М. Н. Типы новых слов : футурологизм, однословие, протологизм... / М. Н. Эпштейн // Русская академическая неография (к 40-летию научного направления) : материалы междунар. конф. / отв. ред. : Т. Н. Буцева, О. М. Карева. — СПб : Институт лингвистических исследований РАН, 2006. — С. 180—184.

147. Якубовская Э. В. Английские инструментальные глаголы, образованные по конверсии от существительных: диахронический подход / Э. В. Якубовская // Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. — 2013. — № 4 (25). — С. 213—219.

148. Янков А. В. Соціально-політичні неологізми та okazіоналізми в американському варіанті англійської мови : структура — семантика — функціонування : дис. ... кандидата філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Янков Анатолій Вікторович. — Львів, 2004. — 276 с.

149. Adams M. Slang : The People's Poetry / Michael Adams. — New York : Oxford University Press, 2009. — 256 p.

150. Adams V. An Introduction to Modern English Word-Formation / Valerie Adams. — London, New York : Longman, 1987. — 230 p.

151. Algeo J. The Origins and Development of the English Language / John Algeo. — Boston: Wadsworth, Cengage Learning, 2010. — 347 p.

152. Anwar M. 'New Commonwealth' Migration to the UK / M. Anwar // The Cambridge Survey of World Migration / Ed. by R. Cohen. — Cambridge: Cambridge University Press, 1995. — P. 274—278.

153. Babich G. N. Lexicology : A Current Guide / Galina Nikolaevna Babich. — Yekaterinburg — M. : Ural Publishers — Great Bear, 2005. — 176 p.

154. Baker P. The Lost Language of Gay Men / Paul Baker. — London, New York : Routledge, 2002. — 224 p.

155. Bauer L. A Note on Rhyming Slang in New Zealand English / L. Bauer // New Zealand English Journal. — 1999. — Vol. 13. — P. 5—7.

156. Bauer L. Compounds and Minor Word-Formation Types / L. Bauer // The Handbook of English Linguistics / Ed. by B. Aarts, A. McMahon. — Malden, USA — Oxford, UK — Carlton, Australia : Blackwell Publishing, 2006. — P. 483—506.

157. Bauer L. Lexical Word-Formation / L. Bauer, R. Huddleston // The Cambridge Grammar of the English Language / Ed. by R. Huddleston, G. K. Pullum. — Cambridge : Cambridge University Press, 2002. — P. 1621—1721.

158. Bauer L. The Oxford Reference Guide to English Morphology / L. Bauer, R. Lieber, I. Plag. — New York : Oxford University Press, 2013. — 704 p.

159. Beal J. C. An Introduction to Regional Englishes: Dialect Variation in England / Joan C. Beal. — Edinburgh : Edinburgh University Press, 2010. — 136 p.

160. Blake B. J. *Secret Language* / Barry J. Blake. — Oxford, New York : Oxford University Press, 2010. — 328 p.
161. Boyer J.-F. *La guerra perdida contra las drogas : narcodependencia del mundo actual* / Jean-François Boyer. — México : Grijalbo, 2001. — 364 p.
162. Brinton L. J. *The Linguistic Structure of Modern English* / L. J. Brinton, D. M. Brinton. — Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2010. — 426 p.
163. Britten S. *The Art of the South African Insult* / Sarah Britten. — Johannesburg : 30° South Publishers, 2006. — 317 p.
164. Coleman J. *The Life of Slang* / Julie Coleman. — Oxford, New York : Oxford University Press, 2012. — 354 p.
165. Cooper D. E. *Metaphor* / David E. Cooper. — Oxford : Basil Blackwell, 1986. — 288 p.
166. Crown-Tamir H. *Israel: History in a Nutshell* / Hela Crown-Tamir. — Jerusalem : Tsur Tsina Publications, 2013. — 234 p.
167. Dalzell T. *Damn the Man! : Slang of the Oppressed in America* / Tom Dalzell. — Mineola, New York : Dover Publications, 2010. — 208 p.
168. Denning K. *English Vocabulary Elements* / K. Denning, B. Kessler, W. R. Leben. — New York : Oxford University Press, 2007. — 320 p.
169. Dorren G. *Lingo : Around Europe in Sixty Languages* / Gaston Dorren. — New York : Atlantic Monthly Press, 2015. — 320 p.
170. Dressler W. U. *Extragrammatical vs. Marginal Morphology* / W. U. Dressler // *Extragrammatical and Marginal Morphology* / Ed. by U. Doleschal, A. M. Thornton. — Munich : Lincom Europa, 2000. — P. 1—10.
171. Eble C. C. *Slang and Sociability : In-Group Language among College Students* / Connie C. Eble. — Chapel Hill, London : The University of North Carolina Press, 1996. — 240 p.
172. Faiß K. *From Old English to Modern English* / K. Faiß // *Morphologie / Morphology. Ein Internationales Handbuch Zur Flexion Und Wortbildung / An International Handbook on Inflection and Word-Formation* // Eds. G. E. Booij, C. Lehmann, J. Mugdan. — Berlin : Walter de Gruyter, 2004. — 2. Teilband. — S. 1668—1680.

173. Fandrych I. *Submorphemic Elements in the Formation of Acronyms, Blends and Clippings* / I. Fandrych // *Lexis : Lexical Submorphemics*. — Lyon, 2008. — Vol. 2. — P. 105—123.

174. Fernández-Domínguez J. *Productivity in English Word-Formation : An Approach to N+N Compounding* / Jesús Fernández-Domínguez. — Bern : Peter Lang AG, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2009. — 194 p.

175. Fine G. A. *With the Boys : Little League Baseball and Preadolescent Culture* / Gary Alan Fine. — Chicago, London : The University of Chicago Press, 1987. — 304 p.

176. Finkbeiner R. *Pejoration* / Ed. by R. Finkbeiner, J. Meibauer, H. Wiese. — Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2016. — 357 p.

177. Fischer O. *Cognitive Iconic Grounding of Reduplication in Language* / O. Fischer // *Semblance and Signification* / Ed. by P. Michelucci, O. Fischer and C. Ljungberg. — Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2011. — P. 55—81.

178. Fischer S. R. *A History of Language* / Steven Roger Fischer. — London : Reaktion Books, 2001. — 240 p.

179. Foote S. *The Parvenu's Plot : Gender, Culture, and Class in the Age of Realism* / Stephanie Foote. — Durham : University of New Hampshire Press, 2014. — 264 p.

180. Gary Miller D. *English Lexicogenesis* / D. Gary Miller. — New York : Oxford University Press, 2014. — 312 p.

181. Geeraerts D. *Theories of Lexical Semantics* / Dirk Geeraerts. — New York : Oxford University Press, 2010. — 341 p.

182. Goossens L. *Metaphonymy : The Interaction of Metaphor and Metonymy in Expressions for Linguistic Action* / L. Goossens // *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast* / Ed. by R. Dirven, R. Pörings. — Berlin / New York : Mouton de Gruyter, 2003. — P. 349—377.

183. Görlach M. *Still More Englishes (Varieties of English Around the World)* / Manfred Görlach. — Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins, 2002. — 256 p.

184. Green A. *El libro de las especias (Hierbas aromáticas y especias)* / Aliza Green. — Barcelona : Redbook Ediciones, 2007. — 368 p.
185. Green J. *Multicultural London English: The New 'Youthspeak'* / J. Green // *Global English Slang: Methodologies and Perspectives* / Ed. by J. Coleman. — New York: Routledge, 2014. — P. 62—71.
186. Green J. *Rhyming Slang* / J. Green // *Critical Quarterly*. — 2003. — Vol. 45, № 1, 2. — P. 220—226.
187. Hancock I. *Shelta and Polari* / I. Hancock // *Language in the British Isles* / Ed. by P. Trudgill. — Cambridge : Cambridge University Press, 1984. — P. 384—404.
188. Hauptman D. *Acronymia : A Celebratory Roundup of Nomenclature Yielding Mischief : Abbreviations, Neologisms, Initialisms, Acronyms* / Don Hauptman. — New York : Dell Pub Co, 1993. — 271 p.
189. Hohenhaus P. *Lexicalization and Institutionalization* / P. Hohenhaus // *Handbook of Word-Formation* / P. Štekauer and R. Lieber (eds.). — Dordrecht : Springer, 2005. — P. 353—373.
190. Inkelas Sh. *Non-Concatenative Derivation : Reduplication* / Sh. Inkelas // *The Oxford Handbook of Derivational Morphology* // Ed. by R. Lieber, P. Štekauer. — Oxford : Oxford University Press, 2014. — P. 169—189.
191. Jakobson R. *Closing Statement : Linguistics and Poetics* / R. Jakobson // *Style in Language* / Ed. by T. A. Sebeok. — Cambridge, MA : The M.I.T. Press, 1960. — P. 350—377.
192. Jamet D. *A Morphophonological Approach to Clipping in English : Can the Study of Clipping Be Formalized?* / D. Jamet // *Lexis Special : Lexicology and Phonology*, 2009. — Vol. 1. — P. 15—31.
193. Jespersen O. *Selected Writings of Otto Jespersen* / Otto Jespersen. — Abingdon, New York : Routledge, 2010. — 471 p.
194. Kajitani M. *Semantic Properties of Reduplication among the World's Languages* / M. Kajitani // *LSO Working Papers in Linguistics 5 : Proceedings of WIGL*, 2005. — P. 93—106.

195. Kövecses Z. *Metaphor* / Zoltán Kövecses. — New York : Oxford University Press, 2010. — 375 p.
196. Kreidler Ch. W. *Creating New Words by Shortening* / Ch. W. Kreidler // *Journal of English Linguistics*, 1979. — Vol. 13. — P. 24—36.
197. Lawrie D. G. *Speaking to Good Effect : An Introduction to the Theory and Practice of Rhetoric* / Douglas Gordon Lawrie. — Stellenbosch : Publications of the University of the Western Cape, 2006. — 174 p.
198. Lighter J. E. *Slang* / J. E. Lighter // *The Cambridge History of the English Language. Volume VI : English in North America* / Ed. by J. Algeo. — Cambridge : Cambridge University Press, 2001. — P. 219—252.
199. Marks L. E. *The Unity of the Senses* / Lawrence E. Marks. — New York : Academic Press, Inc., 2014. — 302 p.
200. Martsa S. *Back-Formation Reconsidered* / S. Martsa // *B.A.S. : A Journal of the Romanian Society of British and American Studies*. — 2012. — Vol. XVIII. — P. 207—220.
201. Matras Y. *Romani in Britain. The Afterlife of a Language* / Yaron Matras. — Edinburgh : Edinburgh University Press, 2010. — 255 p.
202. Mattes V. *Types of Reduplication : A Case Study of Bikol* / Veronika Mattes. — Berlin / Boston : Walter de Gruyter, 2014. — 222 p.
203. Mattiello E. *An Introduction to English Slang : A Description of Its Morphology, Semantics and Sociology* / Elisa Mattiello. — Milano : Polimetrica, 2008. — 320 p.
204. Mattiello E. *Extra-Grammatical Morphology in English : Abbreviations, Blends, Reduplicatives, and Related Phenomena (Topics in English Linguistics)* / Elisa Mattiello. — Berlin / Boston : De Gruyter Mouton, 2013. — 341 p.
205. McDowall D. *Britain in Close-Up : An In-Depth Study of Contemporary Britain* / David McDowall. — Essex : Pearson Education Limited, 2009. — 208 p.
206. Millward C.M. *A Biography of the English Language* / C. M. Millward, M. Hayes. — Wadsworth : Cengage Learning, 2012. — 496 p.
207. Minkova D. *English Words : History and Structure* / D. Minkova, R. Stockwell. — Cambridge : Cambridge University Press, 2009. — 219 p.

208. Moeran B. *The Magic of Fashion : Ritual, Commodity, Glamour* / Brian Moeran. — London, New York : Routledge, 2016. — 253 p.
209. Moravcsik E. A. *Introducing Language Typology* / Edith A. Moravcsik. — New York : Cambridge University Press, 2013. — 308 p.
210. Moravcsik E. A. *Reduplicative Constructions* / E. A. Moravcsik // *Morphology. Critical Concepts in Linguistics* / Ed. by F. Katamba. — London, New York : Routledge, 2004. — P. 310—340.
211. Murray T. E. *Spanish Loanwords in Contemporary American English Slang* / T. E. Murray // *Spanish Loanwords in the English Language* / Ed. by F. R. González. — Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 1996. — P. 105—137.
212. Plag I. *Word-Formation in English* / Ingo Plag. — Cambridge : Cambridge University Press, 2003. — 240 p.
213. Regier T. *A Preliminary Study of the Semantics of Reduplication* / Terry Regier. — Berkeley, CA : International Computer Science Institute, 1994. — 19 p.
214. Renner V. *Predicting Stress Assignment in Lexical Blends : The Case of English and Serbian* / V. Renner, G. Lalić-Krstin // *ELLSIIR International Conference Proceedings (Belgrade, Serbia, 2009)*. — 2011. — Vol. 1. — P. 265—273.
215. Sablayrolles J.-F. *Néologismes : une typologie des typologies* / J.-F. Sablayrolles // *Cahiers du C.I.E.L. (Centre Interlangue d'Études en Lexicologie, UFR EILA, Université Paris 7)*, 1996-1997. — P. 11—48.
216. Saragossà A. *The Definition of (Common) Nouns and Proper Nouns* / A. Saragossà // *Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques*, 2014. — Annex. — Secció 2. — P. 202-213.
217. Shandley R. R. *Hogan's Heroes* / Robert R. Shandley. — Detroit : Wayne State University Press, 2011. — 117 p.
218. Sólyom R. *Neologizmusok a mai magyar szókészletben* / R. Sólyom // *FÉLÚTON 3. A harmadik Félúton konferencia (2007) kiadványa* / Á. Kuna, Á. Veszelszki (szerk.). — Budapest, 2009. — 260—273.

219. Sornig K. *Lexical Innovation : A Study of Slang, Colloquialisms and Casual Speech* / Karl Sornig. — Amsterdam : John Benjamins, 1981. — 127 p.
220. Spilioti T. *Graphemic Representation of Text-Messaging : Alphabet-Choice and Code-Switches in Greek SMS* / T. Spilioti // *Pragmatics*. — 2009. — 19 (3). — P. 393—412.
221. Štekauer P. *English Word Formation : A History of Research (1960-1995)* / Pavol Štekauer. — Tübingen : Gunter Narr Verlag Tübingen, 2000. — 495 p.
222. Stenstrøm A.-B. *From Slang to Slanguage : A Description Based on Teenage Talk* // A.-B. Stenstrøm / *Mi a szleng?* / Ed. by T. Kis. — Debrecen : Kossuth Lajos University Press, 2000. — P. 89—108.
223. Stepanova M. D. *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений]* / M. D. Stepanova, I. I. Černyševa. — М. : Академия, 2003. — 256 с.
224. Strawbridge M. *Netiquette : Internet Etiquette in the Age of the Blog* / Matthew Strawbridge. — London : Software Reference, 2006. — 162 p.
225. Sutcliffe D. *British Black English and West Indian Creoles* / D. Sutcliffe // *Language in the British Isles* / Ed. by P. Trudgill. — Cambridge: Cambridge University Press, 1984. — P. 219—238.
226. Swazo R. *The Bilingual Conselor's Guide to Spanish* / Roberto Swazo. — New York, London : Routledge, 2013. — 190 p.
227. Taylor I. *Words and Places : Or, Etymological Illustrations of History, Ethnology, and Geography* / Isaac Taylor. — London, Cambridge : Macmillan and Co., 1865. — 561 p.
228. Thomas G. P. *Party Finance* / G. P. Thomas // *Political Issues in Britain Today* / Ed. by B. Jones. — Manchester, New York : Manchester University Press, 1999. — P. 307—332.
229. Tournier J. *Introduction descriptive à la lexicogénétique de l'anglais contemporain* / Jean Tournier. — Paris-Genève : Champion-Slatkine, 1985. — 517 p.
230. Trask R. L. *Language Change* / Robert Lawrence Trask. — London and New York : Routledge, 2005. — 66 p.

231. Tucker E. *Children's Folklore : A Handbook* / Elizabeth Tucker. — Westport, London : Greenwood Folklore Handbooks, 2008. — 172 p.
232. Ullmann S. *Semantics : An Introduction to the Science of Meaning* / Stephen Ullmann. — Oxford, New York : Blackwell, 1962. — 288 p.
233. Van Campen C. *The Hidden Sense (Synesthesia in Art and Science)* / Cretien Van Campen. — Cambridge, London : The MIT Press, 2008. — 200 p.
234. Van Herk G. *What Is Sociolinguistics?* / Gerard Van Herk. — West Sussex : Wiley-Blackwell, 2012. — 262 p.
235. Van Langendonck W. *Theory and Typology of Proper Names* / Willy Van Langendonck. — Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 2007. — 378 p.
236. Widawski M. *African American Slang : A Linguistic Description* / Maciej Widawski. — Cambridge : Cambridge University Press, 2015. — 314 p.
237. Yaghan M. A. "Arabizi" : A Contemporary Style of Arabic Slang / M. A. Yaghan // *Design Issues*. — 2008. — 24 (2). — P. 39—52.
238. Yokose H. *Australian Rhyming Slang (II)* / Hiroyuki Yokose // *東京家政学院筑波女子大学紀要第3集*, 1999年. — 189 ~ 202 ページ.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

239. Ахманова О. С. *Словарь лингвистических терминов* / Ольга Сергеевна Ахманова. — М. : Советская Энциклопедия, 1968. — 607 с.
240. *Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD)* / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. — К.; Ірпінь : Перун, 2007. — 1736 с.
241. Ганич Д. І. *Словник лінгвістичних термінів* / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. — К. : Вища школа, 1985. — 360 с.
242. Елистратов В. С. *Толковый словарь русского сленга* / Владимир Станиславович Елистратов. — М. : АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2010. — 672 с.
243. Жеребило Т. В. *Словарь лингвистических терминов* / Татьяна Васильевна Жеребило. — [5-е изд., испр. и доп.]. — Назрань : Пилигрим, 2010. — 486 с.

244. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття : англо-український словник. / Ю. А. Зацний, А. В. Янков. — Вінниця : Нова Книга, 2008. — 360 с.
245. Зацний Ю. А. Англо-русский словарь новых слов и словосочетаний (рубеж столетий) / Юрий Антонович Зацный. — Запорожье : ЗГУ, 2000. — 243 с.
246. Маринова Е. В. Теория заимствования в основных понятиях и терминах : словарь-справочник / Елена Вячеславовна Маринова. — [2-е изд., стер.]. — М. : ФЛИНТА, 2014. — 240 с.
247. Марузо Ж. Словарь лингвистических терминов / Жюль Марузо. — М. : Изд-во иностранной литературы, 1960. — 436 с.
248. Матвеева Т. В. Полный словарь лингвистических терминов / Тамара Вячеславовна Матвеева. — Ростов-на-Дону : ФЕНИКС, 2010. — 563 с.
249. Немченко В. Н. Грамматическая терминология : словарь-справочник / Василий Николаевич Немченко. — М. : ФЛИНТА, 2011. — 592 с.
250. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Наталья Владимировна Подольская. — Москва : Наука, 1978. — 198 с.
251. Розенталь Д. Э. Словарь-справочник лингвистических терминов : [пособие для учителя] / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. — [3-е изд., испр. и доп.]. — М. : Просвещение, 1985. — 357 с.
252. Русский язык : энциклопедия / гл. ред. Ю. Н. Караулов. — [2-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Большая Российская энциклопедия; Дрофа, 1997. — 703 с.
253. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. — Полтава : Довкілля-К, 2006. — 716 с.
254. Словарь социолингвистических терминов / отв. ред. В. Ю. Михальченко. — М. : ИЯ РАН : ИИЯ 2006. — 312 с.
255. Українська мова : енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. — [2-ге вид., випр. і доп.]. — К. : Вид-во "Укр. енцикл." імені М. П. Бажана, 2004. — 824 с.

256. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. — [2-е изд.]. — М. : Большая Российская энциклопедия, 1998. — 685 с.
257. Allen I. L. Slang : Sociology / I. L. Allen // Concise Encyclopedia of Sociolinguistics / Ed. by Rajend Mesthrie. — Exeter: Elsevier, 2001. — P. 265—270.
258. Angloromani Dictionary [Electronic Resource] / Y. Matras, V. Elšik. — Manchester : The University of Manchester, 2004-2006. — Access Mode : <http://romani.humanities.manchester.ac.uk/angloromani/dictionary.html>
259. Ayto J. The Diner's Dictionary : Word Origins of Food and Drink / John Ayto. — Oxford : Oxford University Press, 2012. - 416 p.
260. Ayto J. The Oxford Dictionary of Modern Slang / J. Ayto, J. Simpson. — New York : Oxford University Press, 2005. — 324 p.
261. Baldick C. The Concise Oxford Dictionary of Literary Terms / Chris Baldick. — New York : Oxford University Press, 2001. — 280 p.
262. Bat-El O. Blend / O. Bat-El // Encyclopedia of Language and Linguistics (Second Edition), 14 Vols / Ed. by K. Brown. — Oxford : Elsevier, 2006. — Vol. 2. — P. 66—70.
263. Bussmann H. Routledge Dictionary of Language and Linguistics / Hadumod Bussmann. — London, New York : Routledge, 2006. — 1304 p.
264. Campbell L. A Glossary of Historical Linguistics / L. Campbell, M. J. Mixco. — Edinburgh : Edinburgh University Press, 2007. — 237 p.
265. Clark Hall J. R. A Concise Anglo-Saxon Dictionary / John R. Clark Hall. — New York : The Macmillan Company, 1916. — 372 p.
266. Cuddon J. A. The Penguin Dictionary of Literary Terms and Literary Theory / John Anthony Cuddon. — London : Penguin Books, 1999. — 991 p.
267. De Vries J. Altnordisches etymologisches Wörterbuch / Jan de Vries. — Leiden : E.J. Brill, 1977. — 689 S.
268. Dictionary.com [Electronic Resource] / B. Kariger, D. Fierro. — Oakland, CA, US, 1995-2015. — Access Mode : <http://dictionary.reference.com//>
269. Dictionary of Jamaican English / Ed. by F. G. Cassidy and R. B. Le Page. — Kingston : University of the West Indies Press, 2002. — 511 p.

270. Garner B. A. *Garner's Modern American Usage* / Bryan A. Garner. — Oxford, New York : Oxford University Press, 2009. — 1008 p.
271. Grose F. *The Vulgar Tongue : Buckish Slang and Pickpocket Eloquence* / Francis Grose. — West Sussex : Summersdale Publishers Ltd, 2004. — 316 p.
272. Hickey R. *A Dictionary of Varieties of English* / Raymond Hickey. — Malden, MA, Oxford : Wiley Blackwell, 2014. — 431 p.
273. Hughes G. *An Encyclopedia of Swearing* / Geoffrey Hughes. — London, New York : Routledge, 2006. — 573 p.
274. Klein E. *A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language* / Ernest Klein. — Amsterdam, London, New York : Elsevier Publishing Company, 1966. — 1776 p.
275. Kromhout J. *Hippocrene Practical Dictionary : Afrikaans-English & English-Afrikaans Dictionary* / Jan Kromhout. — New York : Hippocrene Books, 2001. — 373 p.
276. Lázaro Carreter F. *Diccionario de términos filológicos* / Fernando Lázaro Carreter. — [3^a ed., 7^a reimpr.]. — Madrid : Gredos, 1987. — 443 págs.
277. Lehrer A. *Neologisms* / A. Lehrer // *Encyclopedia of Language and Linguistics* : 14 Vols / Ed. by K. Brown. — [2nd ed.]. — Oxford : Elsevier, 2006. — Vol. 8. — P. 590—593.
278. *Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum* / Edidit F. von Miklošič. — Vindobonae : Guilelmus Braumueller, 1862-1865. — 1171 p.
279. Liberman A. *An Analytic Dictionary of English Etymology : An Introduction* / Anatoly Liberman. — Minneapolis, London : University of Minnesota Press, 2008. — 359 p.
280. *Longman Dictionary of Contemporary English* / [director, D. Summers]. — Harlow : Longman, 2003. — 1922 p.
281. Miller J. *The Essential Lingo Dictionary of Australian Words and Phrases* / John Miller. — Wollombi, Auckland : Exisle Publishing, 2015. — 206 p.
282. *Online Etymology Dictionary [Electronic Resource]* / Douglas Harper. — Lancaster, PA, US, 2001-2015. — Access Mode : <http://www.etymonline.com/>

283. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / [chief editor, S. Wehmeier]. — Oxford : Oxford University Press, 2005. — 1834 p.
284. Oxford Guide to British and American Culture / Ed. J. Crowther. — Oxford : Oxford University Press, 2009. — 542 p.
285. Partridge E. Origins : A Short Etymological Dictionary of Modern English / Eric Partridge. — London, New York : Routledge, 2006. — 4218 p.
286. Partridge E. Usage and Abusage / Eric Partridge. — Middlesex : Penguin Books, 1969. — 380 p.
287. Pearce M. The Routledge Dictionary of English Language Studies / Michael Pearce. — London — New York : Routledge, 2007. — 211 p.
288. Peckham A. Urban Dictionary : Fularious Street Slang Defined / Aaron Peckham. — Kansas City : Andrews McMeel Publishing, 2005. — 343 p.
289. Pinckert R. C. Pinckert's Practical Grammar : A Lively, Unintimidating Guide to Usage, Punctuation, and Style / Robert C. Pinckert. — Cincinnati, OH : Writer's Digest Books, 1986. — 232 p.
290. Pratt G. A Grammar and Dictionary of the Samoan Language : With English and Samoan Vocabulary / George Pratt. — Charleston, South Carolina, US : Nabu Press, 2010. — 430 p.
291. Quinn E. A Dictionary of Literary and Thematic Terms / Edward Quinn. — New York : Fact On File, Inc., 2006. — 474 p.
292. Room A. An Alphabetical Guide to the Language of Name Studies / Adrian Room. — London : Scarecrow Press, 1996. — 123 p.
293. Room A. Nicknames of Places : Origins and Meanings of the Alternate and Secondary Names, Sobriquets, Titles, Epithets and Slogans for 4600 Places Worldwide / Adrian Room. — Jefferson, N. C. : McFarland & Company Publishers, 2006. - 365 p.
294. Rosenthal E. The Big Book of Buds : Marijuana Varieties from the World's Great Seed Breeders (Volume 1) / Ed Rosenthal. — Oakland, CA : Quick American Archives, 2001. — 240 p.

295. Schützeichel R. Althochdeutsches Wörterbuch / Rudolf Schützeichel. — Tübingen : Max Niemeyer Verlag Tübingen, 1981. — 250 S.
296. Shabdkosh : English Hindi & Hindi English Dictionary [Electronic Resource] / Maneesh Soni. — Chesterbrook, PA, US, 2003-2015. — Access Mode : <http://www.shabdkosh.com/>
297. Słownik terminów literackich / Red. J. Sławiński. — Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź : Zakład Narodowy im. Ossolińskich Wydawnictwo, 1988. — 656 s.
298. Spears R. McGraw-Hill's Essential American Slang Dictionary / Richard Spears. — New York : McGraw-Hill Education, 2008. — 239 p.
299. Spears R. Slang and Euphemism / Richard Spears. — New York : Jonathan David Publishers, Inc., 1981. — 448 p.
300. Steiger B. The Werewolf Book : The Encyclopedia of Shape-Shifting Beings / Brad Steiger. — Canton, MI : Visible Ink Press, 2012. — 368 p.
301. Stober P. The Mail & Guardian A-Z of South African Politics : The Essential Handbook / Ed. by P. Stober, B. Ludman. — Johannesburg : Jacana Media, 2004. — 319 p.
302. The Oxford Companion to the English Language / Ed. by T. McArthur. — Oxford, New York : Oxford University Press, 1992. — 1184 p.
303. Thorne T. Dictionary of Contemporary Slang / Tony Thorne. — London : A & C Black, 2007. — 494 p.
304. Trask R. L. A Dictionary of Grammatical Terms in Linguistics / Robert Lawrence Trask. — London, New York : Routledge, 1996. — 335 p.
305. Wales K. A Dictionary of Stylistics / Katie Wales. — London, New York : Routledge, 2014. — 496 p.
306. Wherrett D. A Dictionary of Cockney Rhyming Slang / Duncan Wherrett. — A Watchya.com Publication, 2009. — 81 p.
307. Yule G. The Study of Language / George Yule. — Cambridge : Cambridge University Press, 2006. — 273 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

308. Dalzell T. The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English / T. Dalzell, T. Victor. — London, New York : Routledge, 2008. — 721 p.

309. Dalzell T. Vice Slang / T. Dalzell, T. Victor. — London, New York : Routledge, 2008. — 206 p.

310. The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English / Ed. by Tom Dalzell. — New York, London : Routledge, 2009. — 1104 p